

**Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van
Noord-Brabant op vrijdag 11 juni 2010**

Inhoudsopgave	blz.	nummer
Lijst van de leden van Provinciale Staten	5	
Agenda	7	
Presentielijst	9	
Opening van de vergadering	9	
Spreker:		
Voorzitter	9,10	
Indienen motie 1 vreemd aan de orde van de dag	10	
Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 19 maart 2010	10	35/10
Ingekomen Stukken	10	36/10
Verzoek van de SP tot het instellen van een commissie die de gang van zaken onderzoekt in het proces van de Reconstructie	10	
Sprekers:		
Voorzitter	10,11,14,15,16	
Mw. Geeraedts	12,14,15	
Mw. Jetten	13,15	
Mw. Kerkhof-Mos	11,15	
Mw. Lestrade-Brouwer	13,14,15	
Martens	12,15	
Mw. Slegers	10,13,14,15	
Mw. Verstappen	13,14,15	
Vreugdenhil	13,15	
Wagemakers	12,15	
Treasury Statuut Provincie Noord-Brabant	16	03/10
Sprekers:		
Voorzitter	16	
Dörr	16	
Essed	16	
Agenda van Brabant	16	29/10
Sprekers:		
Voorzitter	19,21,22,23,24,25,26,27,28,30,33,35,36,37,38,39,40,42,43,45,46,47,49,50,51,52,53,55,57,59,62,64,65,66,67,69,73,75,77,82,83,85,86,87,88,89,90,91,92,94,95,96,97,99,100,101,102,103,104,105,106,107,108,109,110,111,112,113,114,115,116,117	

Griffier	104,105,111
Arkes	22,23,24,40,41,42,45,70,73,78,88,89,90, 102,103,104,105,106,107,108,109,110,111, 112,113,114,115,116
Mw. Van Breda	100,101
Coonen	24,37,63,72,75,89
Van der Doelen	82
Essed	79,80,81
Mw. Geeraedts	33,34,35,36,37,38,54,56,58,65,80,81,85,86, 87,88,93,94,103,104,105,106,107,108,109, 110,111,112,113,114,115,116
Mw. Gounou	94
Mw. Van Haaften-Harkema	65,66,67,68,69,70,71,73,74,75,76,77,100, 101
Ten Harmsen van der Beek	23,24,67,68,71,72,73,74,75,101
Heijmans	30,33,85,95,96,98
Van Heugten	55,56,57,58,59,97
Hoes	59,60,61,62,63,64,82,97,98,99
Mw. Jacobs	64,65,99,100
Mw. Jetten	29,35,37,53,54,57
Mw. Lestrade-Brouwer	19,20,22,23,24,42,51,61,76,77,79,81,84,89, 96,103,104,105,106,107,108,109,110,111, 112,113,114,115,116
Van Lopik	64,100
Martens	57
Mw. Van Nieuwenhuizen	77,78,79,101,102
Van Schoonhoven	17,28,34,35,43,45,67,85,92,93,99,103,104, 105,106,107,108,109,110,111,112,113,114, 115,116
Thuis	16,17,18,19,20,21,22,23,25,29,33,36,37,41, 44,66,68,70,72,73,76,77,81,83,84,86,103, 104,105,106,107,108,109,110,111,112,113, 114,115,116,117
Mw. Tsoutsanis-van der Koogh	52,69,82,86
Mw. Verstappen	18,19,34,47,49,58,61,62,64,95,96,98,99, 102, 103,104,105,106,107,108,109,110, 111,112,113,114,115,116
Vreugdenhil	20,29,30,46,87,93,94,102,103,104,105,106, 107,108,109,110,111,112,113,114,115,116
Wagemakers	59
Zeegers	20,21,22,27,28,29,30,35,42,56,57,58,60,66, 69,78,83,84,85,88,90,94,98,101,102,103, 104,105,106,107,108,109,110,111,112,113, 114,115,116
Van Zeeland	63,86
A1 (Thuis e.a.; ingetrokken)	25,86
A2 (Thuis; aangenomen)	25,104

A3 (Thuis; aangenomen)	26,104
A4 (Zeegers; verworpen)	30,105
A5 (Zeegers; verworpen)	31,103
A6 (Zeegers; verworpen)	31,105
A7 (Zeegers; verworpen)	31,105
A8 (Zeegers; verworpen)	31,106
A9 (Zeegers; verworpen)	31,106
A10 (Zeegers; verworpen)	31,106
A11 (Zeegers; verworpen)	31,106
A12 (Zeegers; gewijzigd in A12A ; verworpen)	31,107
A13 (Zeegers; verworpen)	31,107
A14 (Zeegers; ingetrokken)	32,103
A15 (Zeegers; verworpen)	32,107
A16 (Zeegers; verworpen)	32,107
A17 (Zeegers; verworpen)	32,108
A18 (Zeegers; verworpen)	32,108
A19 (Zeegers; verworpen)	32,108
A20 (Zeegers; verworpen)	32,108
A21 (Zeegers; verworpen)	32,109
A22 (Zeegers; verworpen)	32,109
A23 (Zeegers; verworpen)	32,109
A24 (Zeegers; verworpen)	32,110
A25 (Zeegers; verworpen)	32,110
A26 (Zeegers; verworpen)	32,110
A27 (Zeegers; verworpen)	32,110
A28 (mw. Gounou e.a.; ingetrokken)	42,88
A29 (Ten Harmen van der Beek e.a.; gewijzigd in A29A; aangenomen)	38,87,111
A30 (mw. Verstappen e.a.; aangenomen)	50,111
A31 (mw. Verstappen e.a.; aangenomen)	50,111
A32 (mw. Verstappen e.a.; Gewijzigd in A32A; aangenomen)	50,111
A33 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.; ingetrokken)	53,111
A34 (Zeegers; verworpen)	85,112
A35 (mw. Van Breda; Gewijzigd in A35A; verworpen)	90,112
A36 (mw. Van Breda; verworpen)	90,112
M2 (Thuis e.a.; aangenomen)	26,83
M3 (Thuis; ingetrokken)	26,83
M4 (mw. Prins-Afman e.a.; ingetrokken)	39,62
M5 (mw. Tsoutsanis-van der Koogh e.a.; aangenomen)	39,113
M6 (Van Schoonhoven e.a.; aangenomen)	45,114
M7 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	50,114
M8 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.; aangenomen)	52,114
M9 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.; aangenomen)	52,115

M10 (mw. Prins-Afman e.a.; aangenomen)	62,115	
M11 (mw. Van Breda; aangenomen)	91,115	
M12 (Verrijt e.a.; aangenomen)	91,115	
M13 (mw. Van Breda; verworpen)	92,116	
M14 (Martens e.a.; verworpen)	92,116	
M15 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.; verworpen)	97,116	
Technische aanpassing PMV aan de Wabo	117	31/10
Spreker:		
Voorzitter	117	
Vragenuurtje	117	
Sprekers:		
Voorzitter	117,118	
Ten Harmsen van der Beek	117,118	
Verrijt	118	
Motie 1 vreemd aan de orde van de dag	118	
Spreker:		
Voorzitter	118,119,121	
Arkes	118,121	
Mw. Jacobs	120,121	
Mw. Lestrade-Brouwer	119	
Van Lopik	119	
Van Schoonhoven	119	
Thuis	118	
Mw. Verstappen	119,120	
Vreugdenhil	120	
Zeegers	118,119,120,121	
M1 (Arkes e.a.; ingetrokken)	10,121	
Sluiting van de vergadering	121	
Spreker:		
Voorzitter	121	
Besluit nr. 56/10	122	56/10

LIJST VAN DE LEDEN VAN PROVINCIALE STATEN

VAN NOORD-BRABANT

prof. dr. W.B.H.Ĵ. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Aarts-van de Loo, mw.ing. J.P.H.	CDA	St.Oedenrode
Andreas-de Jong, mw. H.F.C.	SP	Bergen op Zoom
Arkes, J.G.	PvdA	Rosmalen
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Boxtel, mw. M.W.A. van	SP	Sint Oedenrode
Breda, mw. R.E.M. van	PvdA	Tilburg
Burgt, C.H.M. van der	VVD	Helmond
Coonen, drs. G.P.J.H.M.	CDA	's-Hertogenbosch
Doelen, W.M. van der	CDA	Maren-Kessel
Dörr, J.E.J.	CDA	Waalwijk
Erarslan, ing. S.	PvdA	Breda
Erciyas, M.	SP	Oss
Geeraedts, mw. mr. M.B.Ph.	VVD	Rosmalen
Göring, R.A.H.M.	CDA	Lieshout
Gounou, mw. E.	PvdA	Oss
Harmsen van der Beek, M. ten	VVD	Roosendaal
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoogeveen, drs. J.H.	VVD	Eersel
Hosseini-Ghreani, mw. Z.	SP	Boxmeer
Jetten, mw. A.A.V.C.	Brabantse Partij	Heeswijk-Dinther
Kamphorst, mw. M.T.	SP	Eindhoven
Kerkhof-Mos, mw. C.C.	CDA	Roosendaal
Kielenstijn, drs. H.J.	VVD	Eindhoven
Lamers, mw. drs. A.J.H.W.	CDA	Prinsenbeek
Lavrijssen, mw. A.A.P.M.	CDA	Hapert
Lestrade-Brouwer, mw. M.C.	D66	Boxtel
Lopik, ing. A.T. van	VVD	Heesch
Martens, J.A.M.	GroenLinks	Biezenmortel
Moonen-Gerrits, mw. J.M.C.W.	CDA	Uden
Mulders, A.A.W.G.	CDA	Moergestel
Paulides-RuitenberĴ, mw. drs. ing. P.A.	CDA	Raamsdonkveer
Prins-Afman, mw. drs. M.W.	VVD	Sint Oedenrode
Schoonhoven, E.F.H. van	GroenLinks	Ravenstein
Schouten, N.	SP	Oss
Slegers, mw. drs. V.T.C.	SP	Tilburg
Smolders, A.P.H.	CDA	Bergeijk

Staak, W.R. van der	SP	Boskant
Stalknecht, J.W.	PvdA	Bergen op Zoom
Thuis, drs. W.T.	CDA	Eindhoven
Tsoutsanis-van der Koogh, mw. mr. M.E.	VVD	Breda
Ven, mr. C.P.J.M. van de (<i>tijdelijk</i>)	CDA	Moergestel
Verhoeven, J.A.	VVD	Bergeijk
Verrijt, P.A.	PvdA	's-Hertogenbosch
Verschuuren, mw. mr. I.R.G.W.	CDA	Gemert
Verstappen, mw. dr. B.E.J.M.	PvdD	Hilvarenbeek
Voeten, drs. M.M.A.J.	VVD	Made
Vreugdenhil, ing. H.J.	CU-SGP	Nieuwendijk
Vught, A.C.J.M. van	CDA	Rijkevoort
Vugt, drs. R.J. van	CDA	Woudrichem
Wagemakers, R.J.J.M.	PvdA	Tilburg
Wijnands, mw. drs. A.M.	PvdA	Helmond
Wolters, H.	CDA	Uden
Zeegers, S.J.	SP	Uden
Zeeland, R.J.C. van	SP	's-Hertogenbosch
Zwijnenburg-van der Vliet, mw. J.	VVD	Woudrichem

Mw. drs. E.M.W.J. Wöltgens, griffier

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP VRIJDAG 11 JUNI 2010

Agenda

- I. Opening van de vergadering/vaststellen agenda
- II. Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 19 maart 2010
- III. Ingekomen stukken
- IV. Voorstellen

De nummers:

03/10 Treasury Statuut Provincie Noord-Brabant

29/10 Agenda van Brabant

30/10 Jaarstukken 2009

31/10 Technische aanpassing PMV aan de Wabo

- V. Vragenuurtje

- VI. Sluiting

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP VRIJDAG 11 JUNI 2010

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

Griffier: mw. drs. E.M.W.J. Wöltgens

Volgens de presentielijst zijn 52 leden aanwezig, te weten:

mw. Zwijnenburg-van der Vliet, drs. Hoogeveen, mw. Lestrade-Brouwer, drs. Voeten, mw. Kamphorst, Heijmans, Arkes, Van der Burgt, Verrijt, mw. Van Boxtel, Wagemakers, mw. drs. Prins-Afman, mw. Hosseini-Ghreani, Van der Staak, mw. dr. Verstappen, Van Zeeland, ing. Van Lopik, mw. Jetten, Van Schoonhoven, ing. Vreugdenhil, mw. Gounou, Smolders, Van der Doelen, drs. Van Vugt, drs. Thuis, Wolters, Dörr, mw. Lavrijssen, Ten Harmsen van der Beek, mw. drs. ing. Paulides-Ruitenbergh, mw. mr. Tsoutsanis-van der Koogh, mw. Kerkhof-Mos, Göring, mw. drs. Lamers, Zeegers, Martens, mw. Arts, drs. Kielenstijn, Mulders, Erarslan, mw. Wijnands, mw. Van Breda, Verhoeven, mw. mr. Geeraedts, drs. Coonen, Van de Ven, mw. mr. Verschuuren, Van Vught, mw. drs. Slegers, mw. ing. Aarts-van de Loo, Erciyas en mw. Moonen-Gerrijs.

Afwezig zijn 3 leden: mw. Andreas-de Jong, Schouten en Stalknecht.

De voorzitter opent om 09.30 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan.

De *voorzitter*: Dames en heren. Ik denk dat het passend is om bij het moment van stilte dat wij altijd betrachten bij de opening van de vergadering in het bijzonder te denken aan Renske Smit en Pim Donders – Renske, medewerkster van onze provincie en Pim, zoon van de burgemeester van Geldrop – die met vele Brabanders en anderen zijn omgekomen bij het noodlottige ongeluk in Tripoli. De komende dagen vinden in Brabant verschillende herdenkingsbijeenkomsten en uitvaartplechtigheden plaats.

Dames en heren. Onze publieke tribune lijkt vandaag extra vol. Ik heet alle gasten van harte welkom. Het gaat naast de vaste bezoekers om gepensioneerde oud-medewerkers van Philips uit Best, om leerlingen van het Udens College en om een aantal persoonlijke gasten van de commissaris,

onder wie zijn vrouw en zijn schoonmoeder die vandaag eens komen kijken hoe het hier gaat. Van harte welkom!

De gasten zijn vanochtend ontvangen door mevrouw Wijnands. Zij heeft uitgelegd dat het vandaag een buitengewoon bijzondere vergadering gaat worden met veel voor de toekomst van Brabant belangrijke onderwerpen.

Ik wil voordat ik de agenda aan de orde stel nog een bijzondere mededeling doen. Ik denk dat wij een applaus kunnen geven aan onze gedeputeerde Cora van den Nieuwenhuizen die als een van niet zo heel velen als Brabants Kamerlid in Den Haag verdergaat. Wij feliciteren haar van harte. Wij zullen later nog officieel afscheid van haar nemen, maar ik denk dat een applaus ter aanmoediging van de eerste periode in Den Haag op zijn plaats is.

(Applaus).

De *voorzitter*: Cora, wij rekenen op je!

De heren Arkes en Vreugdenhil hebben naar aanleiding van het verslag van de reis naar China al eerder een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd. Zij mogen die nu in een nieuwe versie aan mij aanbieden.

Door de leden Arkes en Vreugdenhil wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010;

overwegende dat de samenwerking met de provincie Jiangsu in China moet worden gecontinueerd;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- *te onderzoeken welke bijdrage samenwerkingsrelaties in het algemeen hebben aan de ontwikkeling van een regio;*
- *te onderzoeken of het wenselijk is een permanente vertegenwoordiging van Noord-Brabant en de Brabantse steden te vestigen in Nanjing in de provincie Jiangsu en welke mogelijkheden er daartoe zijn;*
- *te onderzoeken of een vernieuwing van de samenwerkingsrelatie wenselijk en mogelijk is en te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om hierin verbreding aan te brengen;*
- *de resultaten van bovenstaande onderzoeken te rapporteren aan Provinciale Staten van Noord-Brabant, en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: De motie maakt onderdeel van de beraadslaging uit en krijgt nummer M1. Zij komt aan het einde van de vergadering in behandeling.

Nummer 35/10

Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 19 maart 2010

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Nummer 36/10

Ingekomen stukken

Er wordt besloten conform het voorstel van de griffier.

Verzoek van de SP tot het instellen van

een commissie die de gang van zaken onderzoekt in het proces van de Reconstructie

De *voorzitter*: Ik geef daartoe het woord aan mevrouw Slegers.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! De SP dient een voorstel in voor het houden van een diepgaand Statenonderzoek naar de Reconstructie. Ik zal het even kort toelichten. De afgelopen jaren hebben de landelijke gebieden van Brabant in het teken gestaan van de Q-koortsepidemie, van bezorgdheid, twijfel en zelfs conflicten over de inrichting van LOG's (Landbouwontwikkelingsgebieden) en over intensivering van veehouderijen. Er is een burgerinitiatief geweest. Er was boosheid over het te lang uitblijven van maatregelen tegen de Q-koorts en het volgens sommigen te lang uitblijven van onderzoek naar de gezondheidseffecten van intensieve veeteelt. De maatregelen die de Staten in maart en april genomen hebben, bijvoorbeeld over begrenzing van de LOG's, zijn niet afdoende geweest om alle twijfel en boosheid weg te nemen. Sterker nog, niet alleen burgers en boeren balen, ook gemeenten en boerenorganisaties zijn boos en in verwarring. Vandaag is er weer een artikel in het Brabants Dagblad over de Wet geurhinder en veehouderij. Volgens experts is die wet gebaseerd op gebrekkig en verouderd wetenschappelijk onderzoek. De Rijksadviseur voor het landschap Yttje Feddes stelde vorige week nog dat bij de Reconstructie de beoogde kwaliteitsimpuls in het landschap is uitgebleven. Het ministerie van LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) vindt – ik citeer mevrouw Feddes – dat de provinciebesturen nu een passend antwoord moeten verzinnen. Ik wijs vervolgens op de 100 hoogleraren die een paar weken geleden pleitten voor hervorming van de veeteelt en die stellen dat de overheid die verandering moet sturen in plaats van de markt. Iedereen pleit voor een voortrekkersrol van Nederland.

Brabant heeft vooropgelopen in de aanpak van de Reconstructie. Brabant heeft voor de andere provincie ook steeds als voorbeeld gediend van, zeker in het begin, good practice.

Anderhalf jaar geleden heeft de provincie een tussenbalans opgemaakt waaruit bleek dat de hele operatie veel vertraging opliep en dat het ondanks alle luchtwassers en alle maatregelen niet lukt om lucht en water schoner te krijgen. Sindsdien zijn er alleen maar meer twijfels gerezen.

Ik pleit namens de SP ervoor dat Brabant weer voorop gaat lopen en wel in het zoeken naar de juiste oplossingen voor het haperen of falen – ik druk mij voorzichtig uit want er is nog geen onderzoek geweest – van de Reconstructie. Voordat een oplossing zich kan aandienen, moeten eerst de oorzaken van de problemen, de twijfels en de onzekerheid onderzocht worden. Daarna kun je conclusies trekken. Het Rijk toetst de uitvoering van de Reconstructiewet op hoofdlijnen. Het Rijk faciliteert, maar de provincies hebben de regie. Zo staat dat ook in de Reconstructiewet. De reconstructiecommissies hebben onder regie van de provincies plannen opgesteld en zijn nu bezig met de uitvoering.

Ook als het fout dreigt te gaan, moeten naar de mening van de SP de provincies de regie pakken en voortvarend een oplossing vinden. Ook in het licht van de discussie die wij vandaag voeren, lijkt het ons een zeer mooie kans om aan de rijksoverheid te laten zien dat de provincie er wel toe doet! En dat zeg ik als SP'er! U weet immers dat wij daarbij nog wel eens vraagtekens zetten. Ik denk dat wij hiermee inderdaad kunnen laten zien dat wij er wél toe doen; dat provinciebestuur en de provincie er wel toe doen. Brabant kan zich hiermee profileren. Het provinciebestuur kan hiermee het vertrouwen dat eerder een beetje verloren leek, terugwinnen van boeren, burgers, gemeentebesturen en allerlei andere organisaties. Vandaar dat wij pleiten voor een diepgaand en breed Statenonderzoek.

Het onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie gaat ook beginnen. Ik heb het onderzoeksvoorstel gelezen. Ik vind het een heel goed voorstel, maar minder diepgaand en breed dan het Statenonderzoek dat wij als SP voorstellen. Het onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie concentreert zich op de rol van de Provinciale Staten, hoe deze was en hoe deze zou kunnen zijn. Wij pleiten daarom toch voor een onderzoek

vanuit onze Staten.

De *voorzitter*: Het woord is nu aan mevrouw Kerkhof van de CDA-fractie.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! De SP-fractie vraagt twee zaken. Ten eerste het instellen van een commissie die de gang van zaken onderzoekt in het proces van de Reconstructie, vanaf de ontwerpfase tot en met de uitvoering tot op dit moment, en ten tweede het agenderen van dit punt vandaag in de vergadering van PS. Wij spreken er nu over, dus het tweede deel van het verzoek wordt al gehonoreerd.

Het eerste verzoek is door mevrouw Slegers van de SP al aangekondigd in de commissie Ruimte en Milieu. Wij hebben begrepen dat de SP behoefte heeft aan o.a. een goed begrip van de rollen van de diverse betrokkenen, van de communicatie met de bewoners van het landelijk gebied en de informatievoorziening aan PS.

De CDA-fractie erkent van harte nut- en noodzaak van onderzoek en evaluatie. Evalueren doe je omdat je graag bereid bent ergens iets van te leren. De CDA-fractie is echter geen voorstander van een onderzoekscommissie uit de Staten zelf. Dat is toch een beetje als een slager die zijn eigen vlees keurt.

Wij hebben in de commissie RM begrepen dat de SP-fractie zelf wel een boetekleed wil aantrekken. Laat zij dat vooral ook doen, zeker na de hartenkreet dat de Reconstructie een puinhoop is. Hoe verzin je het? Ook in het betoog dat mevrouw Slegers vandaag houdt, vergeet zij alle andere doelen van de Reconstructie te noemen. Zij zoemt uitsluitend in op de intensieve veehouderij, terwijl de Reconstructie zoveel breder gaat.

Mevrouw Yttje Feddes heeft naar heel Nederland gekeken en niet specifiek ingezoomd op Brabant. Wij willen het graag goed onderzocht hebben zonder ons reeds tevoren een oordeel aan te matigen.

Voorzitter. Ons belangrijkste bezwaar tegen het door de SP gevraagde onderzoek is dat het overbodig is. De Commissie Beleidsevaluatie heeft immers al besloten om de opdracht tot evaluatie van het Brabantse reconstructiebeleid te gunnen

aan bureau Royal Haskoning. Er is gekozen voor een integrale aanpak omdat die het beste recht doet aan proces en inhoud. Er wordt niet alleen ingezoomd op de rol van PS in dit geheel, of op de informatievoorziening aan PS, maar op de rollen en verantwoordelijkheden van alle hoofdrolspelers in het proces, op de maatschappelijke effecten van het reconstructiebeleid, op het in beeld blijven van de positie van de burger, etc. Ik kan alles wel opsommen, maar u heeft het allemaal kunnen lezen.

Een commissie zoals de SP voorstelt, is naar onze mening dubbelop. Wij vinden het verspillen van geld en van energie van medewerkers. De vraagstelling die de SP formuleert, vinden wij niet zo grondig en integraal als wat de Commissie Beleidsevaluatie voorstaat. Wij gaan dus niet akkoord met dit verzoek van de SP.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik kan redelijk kort zijn. Het CDA heeft al een uitvoerig betoog gehouden, een betoog dat ook ik had kunnen houden. De VVD fractie is van mening dat de Commissie Beleidsevaluatie het onderzoek zo geformuleerd heeft dat ook de punten die de SP in haar verzoek heeft opgenomen, aan de orde komen. Wij hebben genoeg gedoe gehad over het onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie naar de reconstructie. We hebben daarover besloten en gaan allemaal akkoord met dat voorstel. Wij zien de meerwaarde van nog een extra onderzoek niet. Ik eindig er dan ook maar mee dat wij het overbodig vinden.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Wij hebben in deze zaal uitgebreid gesproken over een onderdeel van de reconstructie. Dat was in maart en later bij de verordening in april. Ook in de commissie hebben we meermalen uitgebreid over de reconstructie gesproken. Mijn betoog zal niet langer zijn maar ik ben verplicht uit te leggen dat de reconstructie breed is. Het gaat niet alleen over het landschap en niet alleen over de intensieve veehouderij. Wellicht maken we die vergissing een beetje.

Wij hebben begrepen dat de Commissie Beleidsevaluatie volop bezig is. Wij willen als Partij

van de Arbeid de resultaten daarvan zien. Wij zijn ook erg benieuwd. Wellicht zal de rol van onze Staten daarvan een onderdeel zijn. Wat wij willen is helderheid.

Een tweede onderdeel dat nu speelt is de vraag van de ChristenUnie rondom een klein onderdeel van de hele reconstructie, namelijk het LOG-gebied Hulsel-Bladel. De gedeputeerde heeft toegezegd op korte termijn met dat onderzoek te komen. Nu willen wij voorstellen eerst deze twee onderzoeken af te wachten en dan een onderzoek te doen, wellicht een parlementair onderzoek, maar dat kunnen wij nu nog niet overzien. We moeten wel de goede onderzoeksvraag stellen en geen gelegenheidsargument nu op tafel leggen en maar snel beginnen. Dat lijkt een beetje op pupillen-voetbal. We gaan er met zijn allen snel achteraan maar we weten niet waar de bal ligt. Dat is hier al eens meer gezegd. Daarom stellen wij voor nu de motie en de vraag van de SP niet te steunen. Wellicht komt deze vraag nog eens aan de orde maar dan moeten we ons wat dieper beraden op de vraagstelling.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Het mag duidelijk zijn dat de GroenLinks-fractie de nodige opmerkingen heeft bij de reconstructie, met name bij de wijze waarop het landbouwgedeelte heeft plaatsgevonden. Wij vinden het belangrijk dat wordt onderzocht hoe dit heeft kunnen gebeuren en hoe we daaruit lessen kunnen trekken. Wat vandaag voorligt is de manier waarop we dat kunnen doen. We hebben een Commissie Beleidsevaluatie die nu aan het werk gaat en die de reconstructie in den brede gaat onderzoeken. GroenLinks is er voorstander van eerst dat onderzoek te laten plaatsvinden en dan te kijken of er nog haken en ogen aan zitten. Dan laten we zeker de mogelijkheid open om vanuit de Staten een compleet onderzoek te laten plaatsvinden, een onderzoek op alle terreinen van de reconstructie. Wat ons betreft moet de Commissie Beleidsevaluatie haar resultaat snel opleveren zodat we nog in deze bestuursperiode de conclusie kunnen trekken of we nog een Statenonderzoek moeten laten plaatsvinden.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Voor mij persoonlijk is dit een zeer interessant onderwerp; ik ben hier ook op afgestudeerd. Ik heb in mijn eerste baan bij LNV er ook aan mogen meewerken de reconstructiewet uit te werken en de pilots neer te zetten. Dan is het heel bijzonder als je zoveel jaar later in het politieke proces mag instappen en kan zien hoe de zaken zich ontwikkelen en hoe de politieke keuzes van de partijen uiteen gaan lopen. Daarom ben ik altijd scherp bij dit thema betrokken en heb ik aan het college gevraagd en de toezegging gekregen dat bij Hulsel-Bladel waar een heel aantal van dat soort problemen zich voordoen, een specifiek onderzoek zal worden gedaan. Ik moet wel zeggen dat vanuit de signalen die ik krijg en wat ik zie en proef in het veld het heel goed zou zijn hier ook een parlementair onderzoek aan te wijden. Ik kan mij ook heel goed voorstellen, gehoord ook de toezegging van de gedeputeerde, eerst dat specifieke geval te onderzoeken, dat samen te nemen met het onderzoek dat nu is ingezet en dat meer beleidsmatig is ingestoken en dan scherpe en heldere lijnen uit te zetten. Dan zullen wij als ChristenUnie-SGP-fractie zeker niet uitsluiten dat we op dat moment met een scherp instrument moeten komen om te kijken hoe we het hebben aangepakt. Dat kan een parlementair onderzoek zijn maar ik denk dat het sterker is als we de onderzoeksresultaten die nu zullen worden verkregen erbij kunnen betrekken en zelf als Staten het onderzoek kunnen oppakken.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Zoals u weet stellen wij grote vragen bij de reconstructie. Wij zijn voor dat parlementair onderzoek en we begrijpen dat we de resultaten van de andere onderzoeken moeten afwachten. Die onderzoeken zijn echter niet zo diepgravend als dit onderzoek zal zijn. Wij ondersteunen daarom dit gevraagde onderzoek volledig.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! D66 sluit niet uit dat er te zijner tijd een parlementair onderzoek zal moeten worden ingesteld maar wij willen eerst de onderzoeksresultaten van de processen die al in gang zijn gezet afwachten. Dat

is ook voor de input van een eventueel in te stellen parlementair onderzoek gemakkelijker omdat je dan de onderzoeksresultaten kunt gebruiken. Wij verwachten de resultaten van de Commissie Beleidsevaluatie in november, dus nog in deze periode. Aan de hand daarvan kunnen we in iedere geval de opdracht uitzetten als dat nodig mocht blijken te zijn zodat in de volgende Statenperiode dat onderzoek kan worden gedaan. Die openvolging van onderzoeken lijkt ons verstandiger dan een samen laten vallen van al deze onderzoeken tegelijk. Dan wordt het een kwestie van door de bomen het bos niet meer zien. Dus lof voor het initiatief. Wellicht gaan we ermee akkoord maar niet nu.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voorzitter! De reconstructie is de belangrijkste reden waarom ik in de Staten ben gegaan. Ik wist dat die eraan kwam en ik wilde heel graag mijn woordje erbij doen. Dat heb ik ook altijd luid en duidelijk in deze Staten gedaan.

Nu ligt er een voorstel van de SP dat natuurlijk op zijn minst mijn warme sympathie heeft, maar ik denk dat het heel goed is als we eerst zien wat de Commissie Beleidsevaluatie oplevert en het toegezegde verhaal van het LOG Hulsel-Bladel dat door de ChristenUnie en de Brabantse Partij samen is gevraagd. Als we die onderzoeken afwachten kunnen we straks echt scherper inzetten en zeggen wat niet is onderzocht. Er zijn natuurlijk heel veel zaken, zoals de communicatie en de rol van betrokkenen, die niet goed zijn gegaan, maar ook zaken die goed zijn gegaan en dat wil ik het CDA best nageven. Natuurlijk zijn er in de reconstructie zaken goed gegaan en dat was bij de ruilverkaveling ook het geval maar er is ook heel veel misgegaan en je kunt het maar een keer kapotmaken. Het is nu zaak pas op de plaats te maken en te zorgen de dingen die goed zijn gegaan echt aan te pakken met z'n allen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Het CDA sprak over een overbodig onderzoek en over verspilling van geld en medewerkers. Dan vraag ik mij af welke argumenten nog nodig zijn en welk realiteitsbesef om wel tot een onderzoek te komen

en wanneer verspil je dan niet geld en medewerkers. Er is niet zomaar een beetje onrust en boosheid, er is een dodelijke Q-koorts epidemie, er zijn in sommige gebieden van Brabant bijna opstanden en dat is niet overtrokken. Wanneer wil je dan als provinciale overheid wel geld besteden aan het zoeken van een oplossing voor deze maatschappelijke onrust? Het is om het heel netjes uit te drukken een gemiste kans.

Het Statenonderzoek is als een parlementair onderzoek. Het is het zwaarste onderzoeksmiddel dat wij hebben. Dan hebben we alle mogelijke middelen ter beschikking om te zoeken naar de oorzaken en dus ook conclusies te trekken wat oplossingen betreft. Dat gaat een heel stuk verder dan wat de Commissie Beleidsevaluatie doet. Mevrouw Kerkhof gebruikte de uitdrukking, de slager die zijn eigen vlees keurt. Volgens mij hebben we met een Statenonderzoek veel meer mogelijkheden om onafhankelijk onderzoek te doen en onafhankelijke mensen uit te nodigen hierbij te assisteren dan bij de Commissie Beleidsevaluatie. Ik zou bijna zeggen dat dat navelstaarderij is. In ieder geval is dat de slager die zijn eigen vlees keurt.

De heer Wagemakers noemde terecht het LOG Bladel-Hulsel.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil even ingaan op de uitdrukking navelstaarderij als het gaat om de Commissie Beleidsevaluatie. Ik maak daar ernstig bezwaar tegen. Ik vind dat de Commissie Beleidsevaluatie zorgvuldig te werk gaat en daarvan absoluut niet beticht kan worden. Ik zou het fijn vinden als u dat woord wilt terugnemen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Dat zal ik ook doen. Het ontsnapte me. Ik bedoelde te zeggen dat het heel lang heeft geduurd voordat de Commissie Beleidsevaluatie tot een onderzoeksvoorstel kwam. Het is op zich een hartstikke goed voorstel maar je kunt misschien bijna wel zeggen: too little too late. Het is een goede eerste stap maar een Statenonderzoek waarvoor de SP pleit gaat veel verder. Het gaat niet om zomaar wat kleine problemen. Er

is maatschappelijke onrust. Iedereen is in de gordijnen gejaagd. Dat los je niet zomaar op met alleen een onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): U zegt de hele tijd dat het onderzoek dat u voorstelt veel verdergaat dan dat van de Commissie Beleidsevaluatie maar kunt u ook aangeven op welke punten en wat u meer boven water denkt te krijgen dan alleen met het onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie?

Mevrouw *Slegers* (SP): Dan moet ik het onderzoeksvoorstel er even bij pakken. De onderzoeksvragen van de Commissie Beleidsevaluatie zijn op zich goed maar zij en ook het proces en de aanpak concentreren zich op de sturing door Provinciale Staten. Een parlementair onderzoek kan zich uitbreiden tot de sturing door GS, door gemeentes, door reconstructiecommissies.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Is dat dan de bedoeling van het parlementair onderzoek? Wilt u dat we al die elementen ook gaan onderzoeken?

Mevrouw *Slegers* (SP): Dat is de bedoeling met ons voorstel tot een Statenonderzoek.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Is het dan niet logisch dat we eerst het onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie doen en als daaruit dan blijkt dat er nog ergens een gat zit in de informatie en we niet tot een conclusie kunnen komen, dan alsnog te besluiten tot een parlementair onderzoek? U bent het toch met me eens dat als we die twee dingen tegelijk doen, zaken elkaar kunnen gaan overlappen.

De *voorzitter*: Ik wil u beiden vragen de argumenten die al gewisseld zijn niet te blijven herhalen, mede gelet op de tijd.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Wat ik heb begrepen is dat het onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie met rasse schreden zijn einde nadert. Ik neem daarom aan dat ze elkaar niet zullen

overlappen en dat het nieuwe onderzoek deze gegevens mee zal nemen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Daar kan ik mij bij aansluiten. Mevrouw Geeraedts heeft natuurlijk gelijk dat je de juiste stappen op het juiste moment moet doen. Wij zijn echter nu toch tot een voorstel voor een Statenonderzoek gekomen omdat uit het veld, uit de wetenschap, van de kant van allerlei betrokkenen bij de reconstructie onderhand een overweldigend aantal signalen is gekomen. Die signalen geven ons aan dat we er niet alleen uitkomen met het onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie. Het is vijf voor twaalf, misschien zelfs drie voor twaalf en daarom doen wij nu toch dit voorstel.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Wij hebben het steeds over een parlementair onderzoek of hoe men het ook wil noemen maar ik zal u een tip aan de hand doen. Dan bent u wellicht van uw vraag af. Wij hebben in Brabant een groot aantal afdelingen en die bezoeken we met een grote regelmaat, veel vaker dan in het verleden. De reconstructie waarmee we in maart en april bezig zijn geweest is daar een prominent onderdeel van. Eenvoudig gezegd, wij verzamelen de vragen en opmerkingen. Als u dat nu ook doet dan brengen we die gezamenlijk in de commissie en komen we binnen een paar maanden een heel eind verder.

Mevrouw *Slegers* (SP): De SP bezoekt de afdelingen, niet alleen van de SP maar van alle mogelijke georganiseerde en ongeorganiseerde bewoners van LOG-gebieden, verweingsgebieden en allerlei andere bij de reconstructie betrokkenen, al sinds jaar en dag. Dat brengt ons ertoe te concluderen op basis van alle signalen die we tijdens die bezoeken hebben verzameld – die signalen worden steeds urgenter en steeds dringender – dat we met alleen een onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie er niet komen. Ik pleit er daarom voor om in gezamenlijkheid nu ook te besluiten een zo breed mogelijk onderzoek te doen en niet alleen op het terrein van de intensivering van de veeteelt, mevrouw Kerkhof,

maar ook op dat van de landschapskwaliteit, van de gezondheid, van de communicatie met de burgers. Het dreigt echt fout te gaan of is al fout gegaan. Dat noopt ons tot een zo breed mogelijk onderzoek.

Mijn laatste opmerking is een mooie metafoor gezien de opening van het WK. De heer Wagemakers zegt: we willen als een gek achter de bal aan maar we weten niet waar die is. Nee, wij maaïen al jarenlang over de bal heen. Sommigen van ons weten heel goed waar die bal is maar maaïen er bewust overheen om in ieder geval te laten zien dat we wel wat doen. Op deze manier gaan we het WK in ieder geval niet winnen.

De *voorzitter*: Ik breng in stemming het voorstel zoals het onder nummer 1689040 bij uw stukken is gevoegd.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Wij zijn niet tegen een parlementair onderzoek maar we willen de uitkomsten van beide lopende onderzoeken erbij betrekken en daarom stemmen wij nu tegen en zullen wij een parlementair onderzoek later dit jaar wellicht niet tegenhouden.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Wij steunen het onderzoek.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Wij sluiten ons aan bij de argumentatie van de ChristenUnie. Nu tegen, wellicht later voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Hetzelfde verhaal als de ChristenUnie. Nu dus tegen maar als het nodig is graag een enquête.

De *voorzitter*: Het voorstel is verworpen.

Ik heb begrepen dat vandaag in ieder geval de agenda van Brabant en de jaarstukken worden behandeld. Spreekijd ervoor is aangevraagd. Dat is niet het geval voor het stuk 31/10, Aanpassing PMV aan de Wabo. Dat kunnen we dus accorderen.

Er is een spreekijd van een minuut aangevraagd door de heer Dörr bij voorstel 03/10, Treasury Statuut Provincie Noord-Brabant.

Nummer 03/10

Treasury Statuut Provincie Noord-Brabant

De heer *Dörr* (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik kan heel kort zijn. Het eerste stuk is een technische aanpassing op basis van veranderde wet- en regelgeving. Dus ik zeg: doen. Er komt nog een tweede stuk dat meer inhoudelijk van aard zal zijn. Ik ga niet nu de commissievergadering overdoen maar ik wil wel graag ook in deze vergadering het positieve antwoord van de gedeputeerde vragen op de gestelde vragen: zorgt u voor een vroegtijdige betrokkenheid van de Rekeningcommissie, een scherpe omschrijving van de mandaat- en delegatieregeling, een duidelijke omschrijving van de uitgangspunten van de VN (Verenigde Naties), zeker wat betreft de duurzaamheid, een goede omschrijving van de status van PS bij het opstellen van het jaarplan, dus waar en wanneer de Staten eigenlijk echt invloed hebben op het Treasury-beleid en een heldere omschrijving van de taken en werkwijze van de Treasury-commissie. Maar maakt u nu wel haast want we moeten nu ook al grote bedragen beleggen, en blijft u een voorzichtig beleid voeren ten aanzien van die beleggingen. Het gaat ons allereerst om zekerheid, meer dan om de centen.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Ik kan heel kort zijn. Ja, ja, ja, ja, ja. We hebben toegezegd de Rekeningcommissie tijdig erbij te betrekken en dat doen we na de zomer ook.

Wat uw roep om voorzichtigheid betreft, ik herinner mij dat bij de bespreking van de rekening over 2007 in de commissie Bestuur en Middelen

vanuit de commissie wat ontevredenheid werd geuit over de opbrengst van onze vrije middelen. Ik heb toen aangegeven dat dit college gaat voor voorzichtigheid en behoudendheid en niet voor maximale opbrengst. Een paar maanden later speelde de kwestie van de banken in IJsland en u weet hoe het liep bij andere overheden. Ik wil nogmaals aangeven dat de middelen bij ons in goede handen zijn.

De *voorzitter*: Mag ik dan concluderen, ook gelet op het feit dat er verder geen spreekijd is aangevraagd, dat dit voorstel unaniem is aangenomen? Dan stellen wij dat zo vast.

Nummer 29/10

Agenda van Brabant

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Afgelopen dinsdag was ik met een gezelschap naar het Europees parlement in Brussel. Op de terugweg sprak ik met m'n burens en vroeg, wat zij van Brabant vinden. Prachtig, zeiden ze. Als politicus wil je dan natuurlijk wel weten wat ze bedoelen. Werkgelegenheid: prima om hier te werken; natuur, prachtig landschap met afwisselingen, wel met de kanttekening dat steeds meer koeien uit het landschap verdwijnen en worden vervangen door de Staatsbosbeheer koeien oftewel de Schotse Hooglanders; en wellicht het belangrijkste, de saamhorigheid van mensen met een bloeiend verenigingsleven, een grote inzet van vrijwilligers met de opmerking, waar veel vrijwilligers zijn is het gezellig.

Werkgelegenheid, natuur en sociale betrokkenheid passen perfect in de visie van de CDA-statenfractie op de strategische Agenda van Brabant. De CDA-statenfractie zet zich de komende 10-15 jaar in het kader van de Agenda van Brabant in op werkgelegenheid en daarmee het versterken van het concurrerend vermogen van Brabant. De CDA-fractie zet in op een vitaal platteland, met vitale gemeenschappen waarin de provincie bijdraagt aan behoud en versterking van de leefbaarheid van deze gemeenschappen. Dan hebben we het over gezondheid, over onder

nemingszin, over respect en gemeenschapsgevoel, en over betrokkenheid op elkaar die ons Brabanders zo kenmerkt. De CDA-fractie zet ook in op vergroting van de leefbaarheid in de stedelijke woonomgeving waar majeure opgaven liggen voor gemeenten die van lokaal en bovenlokaal belang zijn en vaak het eigen vermogen te bovengaan. De CDA-fractie zet ook in op kwaliteit van de leefomgeving met onze prachtige werk- en cultuurlandschappen, met balans in werk- en cultuurlandschap, ontsloten door goede infrastructuur van openbaar vervoer en wegen. De Brabantse mozaïek dus die onze provincie zo kenmerkt. Dit profiel wil de CDA fractie zetten als de twee Leitmotieven die wij enorm belangrijk vinden in de komende 15 jaar voor de Agenda van Brabant.

Als eerste noem ik de verduurzaming van de samenleving en vergroening van de Brabantse economie. Het tweede Leitmotief is vergroting van de betrokkenheid, de involvement van Brabantse organisaties om samen in Brabant kwaliteit van leven en wonen, met elkaar omgaan en werken te realiseren.

Dat eerste Leitmotief, die eerste hoofdlijn, verduurzaming van de samenleving en de vergroening van de Brabantse economie. De ervaring leert dat het geen geringe opgave is om met de wereld die ons in beheer is gegeven, voor onze en voor toekomstige generaties zorgvuldig om te gaan. Het is geen eenvoudige opgave om een goed rentmeester te zijn. Met de verschillende rollen die ze heeft kan onze provincie het verschil maken om maatschappelijke en economische richtingen op dit perspectief te kunnen richten.

Het tweede Leitmotief is vergroting van inzet en betrokkenheid van Brabanders, maatschappelijke partijen, medeoverheden, bedrijfsleven, om verantwoordelijkheid te dragen. Een Engels woord hiervoor dat ik veel sterker vind, is involvement. Dat drukt die innerlijke overtuiging en die daadwerkelijk inzet uit om de agenda van Brabant te realiseren. Brabant is niet van ons als instituut, het is van ons allemaal. Daarin vervult de provincie een rol, maar evenzo gemeenten, evenzo het rijk en evenzo alle inwoners en maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. De

provincie als entiteit voelt zich er verantwoordelijk voor haar wettelijke taak uit te voeren, te signaleren, te attenderen en te ondernemen en bij te dragen aan welvaart, welzijn en kwaliteit van de leefomgeving van ons allemaal. Het CDA vindt dat het dit moet doen met behoud van de eigen verantwoordelijkheden van de mensen en organisaties. Niet overnemen, involvement creëren, zorgen dat mensen betrokken zijn. Dat vinden we terug in de Agenda van Brabant.

Tegen deze achtergrond beziet de CDA-fractie de Agenda van Brabant. We constateren, u met mij, dat het werkt. Ik zie enthousiaste en betrokken reacties van maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en ook gemeenten. De agenda mobiliseert energie, involvement, om samen deze agenda uit te voeren. Dit zijn noodzakelijke randvoorwaarden om maatschappelijke verander-capaciteit te realiseren, om als Brabant de slag naar de toekomst te maken. Brabant wordt niet hier gemaakt, Brabant maken we samen met al die groepen mensen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven in dit Brabantse.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! De heer Thuis zegt namens de CDA-fractie dat het provinciale profiel ingegeven is vanuit de wettelijke taken die de provincie krijgt. Ik hoor hem een gloedvol betoog houden over hoe de betrokkenheid van de Brabanders moet worden bevorderd. Waar blijft echter de autonome verantwoordelijkheid van deze Staten? Waar kunnen wij autonoom die betrokkenheid bevorderen? Als je terugvalt op wettelijke taken, ben je in een reactieve positie gemanoeuvreerd.

De heer *Thuis* (CDA): Ik heb gesproken over wettelijke taken, maar ik heb ook gewezen op de agenderende en signalerende taak van de provincie. Dat vinden wij terug in de Agenda van Brabant. Ik ben het met de heer Van Schoonhoven eens dat het niet alleen gaat om die wettelijke taken maar evenzeer om de zorg voor al die Brabanders in maatschappelijke organisaties. Wij hebben dat met een wat ingewikkeld woord de meekoppelende belangen genoemd. Het zijn elementen die heel hard nodig zijn om hier samen

welvaart, welzijn en een goede plek om te wonen te realiseren. Dat is ook onze insteek. Het is echter niet zo dat de provincie het allemaal moet doen, ook de samenleving moet dit vanuit haar eigen verantwoordelijkheid vormgeven. Wij hebben niet de illusie dat hier alles geregeld wordt voor Brabant. Daarom zijn involvement, enthousiasme en perspectief nodig. Waar willen wij met elkaar naar toe? Het is voor de toekomst van Brabant buitengewoon belangrijk als wij dat met elkaar kunnen realiseren. Dat maakt het verschil.

De Agenda van Brabant zet dus in op vernieuwing, verduurzaming, betrokkenheid, maar ook op het belang van de sociale en cultuurhistorische waarden; op een regulerende, stimulerende en agenderende rol van de provincie. Een grote opgave zal zijn om samen een maatschappelijke balans te houden in de integrale uitwerking van de maatschappelijke opgaven van Brabant. Het gaat om een balans in de onderdelen van de Telosdriehoek: people, planet, profit in onderlinge samenhang en afhankelijkheid.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): In het stuk staat dat Brabant aardig in balans is wat people, profit en planet betreft. De heer Thuis spreekt daar nu ook over en prijst dit stuk aan. Mag ik daaruit concluderen dat naar zijn mening Brabant in balans is wat people, profit en planet betreft?

De heer *Thuis* (CDA): Brabant is onderdeel van de wereld. Brabant heeft ook te maken met ontwikkelingen die elders plaatsvinden. Wij zullen permanent naar die balans moeten zoeken. Nieuwe ontwikkelingen, nieuwe technologische mogelijkheden, veranderende vragen van de Brabanders kunnen ertoe leiden dat andere accenten meer nadruk krijgen. Dat is het zoekproces dat je met elkaar moet doormaken. Wij leven niet op een eiland, wij zijn niet geïsoleerd. Het provinciebestuur anticipeert daarop. Op sommige terreinen is geen sprake van een balans. Dat geldt met name voor de agrosector.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Kan de heer Thuis wat concreter zijn? Ik heb gezegd dat in het stuk staat dat Brabant wat betreft people, profit, planet

in balans is. De heer Thuis betreft er de wereld bij. Dat kan ik ook doen. Als ik de wereld erbij betrek of alleen Europa dan nog moet ik erop wijzen dat de kwaliteit van lucht en water in Brabant het slechtste is. Europees en wereldwijd gezien en zelfs in Nederland zit Brabant nog lager wat de biodiversiteit betreft.

De heer *Thuis* (CDA): Onderzoeken ook uit de milieuhoeft laten zien dat wij vorderingen maken. Onderzoeken laten echter ook zien dat wij er bijvoorbeeld bij de uitstoot van CO₂ nog lang niet zijn. Er zijn inderdaad zaken ook op milieugebied waarvan wij niet kunnen accepteren dat die zo blijven zoals zij nu zijn. Wij moeten daarin investeren. Ons politieke en bestuurlijke werk is nooit af. Wij kunnen het niet alleen doen, maar samen.

Er moet constant gezocht worden naar mogelijkheden om een balans te creëren tussen economie, zorg voor natuur en betrokkenheid van mensen. Wij willen graag het advies: "Omslag Brabantse agrosector, naar een versnellingsagenda" van de SER Brabant (Sociaal Economische Raad Brabant) nog eens onder de aandacht brengen. Dit advies past uitstekend bij de zienswijze van het CDA. De transitie van de agrofoodsector naar verduurzaming heeft een maatschappelijk gedragen impuls nodig. Het gaat dan niet alleen zoals in het rapport staat om een radicale omslag in de intensieve veehouderij, maar wat de CDA-fractie betreft ook om de verduurzaming van de agrofoodsector waarvan de intensieve veehouderij een onderdeel vormt. Met het uitbrengen van dit unanieme advies spreken alle bij de SER Brabant betrokken partijen commitment uit om die radicale omslag te realiseren.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik ben benieuwd hoe het CDA die verduurzaming wil bewerkstelligen. Onder het kopje duurzaam wordt ook gesproken over architectonisch mooie stallen in het landschap zetten en over andere technologische maatregelen om een wereldwijde milieubelastende industrietak te bestendigen. Vindt de heer Thuis dat dit onder duurzaam valt?

De heer *Thuis* (CDA): Ik wil geen definitiediscussie voeren over het woord duurzaam. Dat kent namelijk wel 500 definities, afhankelijk van de context waarin het gebruikt wordt. Wij constateren dat bij de agrofoodsector een transitie naar duurzame ontwikkeling moet plaatsvinden. Ook de sector streeft daarnaar. Dat blijkt uit het advies van de SER Brabant. Het gaat dan in ieder geval over de onderdelen die voor Brabant belangrijk zijn. Dat kan ook een technologische innovatie zijn die leidt tot minder luchtvervuiling of tot slimmere productieprocessen voor de opwekking van energie. Het kan ook te maken hebben met transportsystemen. Wet- en regelgeving die verduurzaming belemmert, moet worden opgepakt. Ik zie het redelijk breed, maar de provincie, de gemeenten en de maatschappelijke organisaties in Brabant moeten er ook iets mee kunnen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Bij mijn vorige vraag trok de heer Thuis het wereldwijd en nu beperkt hij het tot Brabant. Wij willen vooral niet kijken wat de intensieve veehouderij wereldwijd veroorzaakt.

Ik geef één voorbeeld, voorzitter. Wij betalen die mooie architectonische stallen en zij vallen onder het kopje duurzaam. Is dat de verduurzaming die het CDA voor ogen staat? Kan dat onder verduurzaming vallen?

De heer *Thuis* (CDA): Ik heb al gezegd dat voor mijn fractie één van de belangrijkste visiepunten voor de komende jaren de kwaliteit van de leefomgeving is, de kwaliteit van het landschap. Het kan heel goed zijn dat dit architectonische aspect daaraan een belangrijke bijdrage kan leveren. Ik deel de opvatting dat dit onder duurzaamheid valt.

Voorzitter. Wij zullen in tweede termijn samen met de VVD en de PvdA een motie indienen. In die motie vragen wij GS een Topcommissie in te stellen en de Staten na de zomer een voorstel daartoe voor te leggen. Er is immers wel urgentie. Wij delen in dezen de opvatting van de SER Brabant.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ongeveer tien jaar

geleden is er al een commissie van wijze mensen geweest. Die commissie heeft het rapport-Wijffels uitgebracht. Daarmee hebben o.a. CDA, VVD en PvdA niets gedaan. Waarom zouden wij nu wederom geld moeten spenderen aan een nieuwe commissie van wijze mensen terwijl het vorige onderzoek er nog ligt en behoorlijk actueel is?

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Het gaat nu om Brabantse organisaties, om het involvement en de betrokkenheid. Ik weet dat Wijffels dit tien jaar geleden al geroepen heeft. Ik heb hem dat vorig jaar ook nog horen zeggen. Wij als Staten zijn dit jaar ook volop in de discussie gewikkeld. Wij constateren dat het momentum er is. Ik ben het met mevrouw Verstappen eens dat wij geen adviezen moeten krijgen die weer in een la verdwijnen. Wij willen praktische adviezen waarmee wij iets kunnen die ons eigen denken wat overstijgen en bijdragen aan het doel dat wij willen bereiken. Maatschappelijke partijen zoals gemeenten en andere moeten ook hun betrokkenheid uitspreken.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat u uw betoog vervolgt, ook gelet op de tijd. U bent al over uw spreektijd heen. Probeert u nu zo snel mogelijk tot een afronding te komen.

De heer *Thuis* (CDA): Een belangrijk instrument is de gebiedsautoriteit. De provincie moet daar haar kerntaken en de meekoppelende belangen vormgeven. Zij heeft hier een agenderende, sturende, begeleidende en stimulerende rol. Voor de CDA-fractie is dit ontzettend belangrijk omdat daarmee het sociale domein geborgd wordt nu de provincie daar een stap terug doet. Het is dan ook buitengewoon belangrijk dat dit samen met de gemeenten en andere partijen leidt tot een regioagenda.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Kijkend naar het proces dat wij nu ingaan, vindt de heer Thuis dan ook niet dat wij dat eerder hadden moeten inventariseren? Nu definiëren wij weliswaar onze kerntaken en geven aan wat wij niet doen, maar was het niet verstandiger geweest

als we eerst geïnventariseerd hadden waar wat moet liggen en hoe een en ander vormgegeven moet worden?

De heer *Thuis* (CDA): Ik snap de vraag van mevrouw Lestrade niet helemaal. Wij hebben een kerntakendiscussie gevoerd. Er is gesproken over inhoud en perspectief. Er zijn modellen over de rol van de provincie. Daar gaat het immers om. Wij erkennen dat de rol van de lokale overheid buitengewoon belangrijk is, ook in het sociale domein. Als de provincie wat terugtreedt, erkent zij dat er niet te veel bestuurlijke drukte moet zijn: óf het ligt bij de lokale overheid en/of het Rijk óf het gebeurt in combinatie met de provincie. Even voor de grote lijnen: twee bestuurslagen. Het gaat om de roluitvoering, maar dan integraal en niet alleen de wettelijke taken waarover ik zojuist met de heer Van Schoonhoven sprak. Dat is essentieel. Hoe een en ander wordt uitgewerkt in de praktijk, welke rollen maatschappelijke partijen of lokale overheden op zich nemen, is een tweede.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik kom hierop straks terug. Ik vind dat wij erg gekeken hebben vanuit de rol van de provincie, terwijl er ook gekeken moet worden naar de effecten die dit proces elders teweegbrengt. Dat hebben wij iets te weinig betrokken bij de discussie.

De heer *Thuis* (CDA): Wij vinden het belangrijk dat de lokale overheid haar werk goed kan doen en haar verantwoordelijkheid kan blijven nemen. Wij constateren dat een en ander aanscherping verdient en willen dat via een motie uitspreken. De provincie moet de komende tijd gemeenten ondersteunen in de uitvoering van hun taken als zij daarom vragen. Gemeenten kiezen zelf welke ondersteuning zij willen.

Voorzitter. Bij de bespreking van de inzet van de investeringsmiddelen Essent in oktober vorig jaar hebben wij het belang benadrukt van de inzet van majeure investeringen. Het gaat om investeringen die voor generaties lang zichtbaar zijn en een concreet effect hebben voor Brabant. Wij willen geen versnippering van de investeringsmiddelen: revolving fund, mededeelname en participatie in

plaats van subsidie. Met een amendement willen wij graag nadere invulling geven aan de criteria voor de inzet van het investeringsbedrag van €1 mld. Het college is bezig met beslisregels. Wij willen daaraan een aantal accenten toevoegen. Wij vragen samen met de fractie van de PvdA om die accenten bij de uitwerking te betrekken.

De ombuigingen op het sociale domein vallen mijn fractie zeer zwaar. Jarenlang heeft het CDA zich in het provinciaal beleid ingezet voor dit sociale domein met de gedeputeerden Van Harten, Van Nistelrooij, Augusteijn en Van Haaften. Wij hebben ons sterk gemaakt voor een Brabant waar zorg is voor mensen en waar mensen zorg hebben voor elkaar en zich voor elkaar inzetten. Wij willen dat blijven doen maar wel op een andere wijze. Door wijzigingen in het rijksbeleid de afgelopen jaren is de rol van de provincie in het sociale domein sterk afgenomen. Wij vinden het prima dat die verantwoordelijkheid bij de gemeente ligt. Dit is duidelijk. De gemeente staat immers het dichtst bij de Brabanders en kan hier een taak vervullen. Wij vinden echter ook dat het Rijk hier vanuit zijn overkoepelende verantwoordelijkheid nog taken heeft. Het belang van de sociale dimensie in de Agenda van Brabant is er daarom niet minder om.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De heer Thuis sprak over het plaatsen van een aantal accenten op de investeringsagenda en kondigde daarbij een amendement aan. Hij heeft echter niet aangegeven om welke accenten het gaat. Kan hij klip en klaar aangeven welke accenten hij terug wil zien in de investeringsagenda van €1 mld.?

De heer *Thuis* (CDA): Het belangrijkste voor ons zijn duurzame innovatie en slimme ambachtelijkheid, verduurzaming van de samenleving en vergroening van de Brabantse economie. Dit is onlosmakelijk verbonden met innovatie. Juist dat heeft voor mijn fractie prioriteit.

De heer *Zeegers* (SP): De heer Thuis merkte op dat in het sociale domein vooral de gemeente aan zet is en dat dit goed is omdat zij dicht bij de burger

staat. Ik ben dat wel met hem eens, maar is dat echter niet vooral theorie? Ook al staan gemeenten dicht bij de burgers zij moeten wel het geld hebben om die taken te kunnen verrichten die de provincie nu dreigt te laten vallen!

De heer *Thuis* (CDA): Mijnheer Zeegers, wat zou u doen als een gemeente aangeeft dat zij geen geld meer heeft om de stoepen in de straten goed aan te leggen? Is het in uw visie logisch dat zij dan naar de provincie stapt en zegt: Wij hebben geen geld meer om de stoepen aan te leggen, de veiligheid van de burgers is in gevaar; provincie, betaalt u?

De heer *Zeegers* (SP): De provincie legt nu geen stoepen aan en pleegt ook geen onderhoud aan stoepen. De provincie investeert wel in het sociale domein op een aantal terreinen dat gemeente-overstijgend is. Als voorbeeld noem ik Palet en Zorgbelang. Dat is geen imaginair voorbeeld, de provincie doet dat tot op de dag van vandaag. De provincie dreigt dat nu te stoppen onder het alibi dat gemeenten dicht bij de burgers staan dan de provincie en het maar moeten overnemen. Theoretisch klopt dat misschien wel maar in de praktijk niet. Ik spreek niet over iets wat de provincie niet doet, maar over iets wat zij tot nu toe wel heeft gedaan en dat zij nu dreigt te stoppen.

De heer *Thuis* (CDA): De bedoeling van de kerntakendiscussie was nu juist om een helder profiel te krijgen voor de provincies. Al in de vorige bestuursperiode zijn wij daarmee allemaal aan de slag gegaan. Er werd gezegd: de provincie wordt niet gezien; het is een onhelder profiel. Wij willen af van bestuurlijke drukte. Maak helder waar de provincie staat. Wij kunnen verschillen over de vraag of de provincie wel of niet een verantwoordelijkheid heeft voor activiteit A of voor activiteit B. Uit de stukken van het college blijkt dat nog wel degelijk hele stukken van het sociale domein door de provincie worden opgepakt, maar dan wel gericht op de Agenda van Brabant en op de provinciale kerntaken. Het kan toch niet echt de opvatting van de heer Zeegers zijn dat de provincie alles moet blijven doen?

De heer *Zeegers* (SP): Het gaat mij vooral om het moment waarop de provincie dit soort dingen doet. Wij weten immers dat degene die het nu moet gaan doen, dit de komende jaren echt niet kan doen.

De *voorzitter*: Mijnheer Thuis, u bent ruim beloofd met interrupties. Wilt u uw betoog zo snel mogelijk vervolgen?

De heer *Thuis* (CDA): Zoals ik reeds zei, vallen de ombuigingen op het sociale domein mijn fractie heel zwaar. Ik heb ook gewezen op het belang van de sociale dimensie. Ik heb professor Mommaas onlangs nog horen zeggen: geen technologische innovatie zonder sociale innovatie. Er hoeft geen verschil van mening te bestaan over het belang van de sociale agenda.

Hoe hebben wij naar de voorstellen van GS gekeken? Is het een wettelijke taak, dik of dun uit te voeren? Is het een kerntaak, passend bij de agenda van Brabant? Wij hebben de betrokkenheid van vrijwilligers hoog in het vaandel staan. Zij zijn immers een belangrijk weefsel in onze Brabantse samenleving.

Als wij vandaag de voorstellen van het college al dan niet gewijzigd overnemen, betekent dit niet dat er geen waardering is voor de inzet van de betreffende organisaties en medewerkers. Integendeel. Wij ondersteunen graag het aanbod van het college om het traject op een zorgvuldige manier te laten verlopen. Er zal gesproken worden over hoe een en ander wordt afgebouwd en hoe er eventueel andere financiers gevonden kunnen worden.

Wij hebben twee wijzigingsvoorstellen. Wij vinden dat de PRVMZ (Provinciale Raad voor Volksgezondheid en Maatschappelijke Zorg) een belangrijke rol heeft bij het thema gezondheid in de ontwikkeling van de agro-business, bij de ruimtelijke ontwikkelingen en in het kader van de signalerende en agenderende rol van de provincie. Wij zouden de structurele financiering van de PRVMZ met een arbeidsplaats willen verhogen om weliswaar op een lager niveau dan nu het geval is door te kunnen gaan en daarmee de waarde voor de Agenda van Brabant te onderstrepen. Als

het voorstel van college wordt gevolgd, kan deze organisatie dan nog wel blijven bestaan? Dan kun je die beter opheffen.

De heer *Arkes* (PvdA): De heer Thuis geeft hier een interessant argument: een organisatie wordt te klein en dreigt om te vallen; dan doen wij er een arbeidsplaats bij. Geldt dit argument voor alle instellingen die gekort dreigen te worden? Wie bepaalt of een instelling door die korting al dan niet omvalt?

De heer *Thuis* (CDA): De PRVMZ is door het college aangemerkt als van waarde voor Brabant. Daarvan gaan wij ook uit. Dat geldt misschien niet voor een aantal andere organisaties. Zij doen misschien wel heel nuttig werk, maar het gaat hier om de focus op de kerntaken en op de betekenis voor de Agenda van Brabant. Als andere organisaties daaraan niet voldoen, gaat mijn argument dus niet altijd op.

De heer *Arkes* (PvdA): Dat is een leuk antwoord, maar ik heb andere voorbeelden. Zorgbelang werkt wettelijke taken uit. Die krijgt een behoorlijke reductie voor de kiezen. Daar kan men ook zeggen dat men door de reductie dreigt om te vallen en dat de provincie net zo goed naar 0% subsidiëring kan gaan. Dat zegt men natuurlijk niet. Dat snap ik wel en dat vind ik ook verstandig. Dat doet de PRVMZ overigens ook niet. Voor Zorgbelang zou echter hetzelfde argument kunnen gelden. Het college heeft er een analyse op losgelaten.

De *voorzitter*: Uw punt is gemaakt; u herhaalt uw eerdere interruptie.

De heer *Thuis* (CDA): Ik nodig graag de PvdA uit om bij de discussie over Zorgbelang de argumentatie en de onderbouwing te leveren. Overigens is er groot verschil in de grootte waarin gekort wordt. Zorgbelang heeft 38 betaalde arbeidsplaatsen en de PRVMZ 4,2 arbeidsplaatsen in de staf.

De *voorzitter*: Mijnheer Thuis, vervolgt u uw betoog en komt u tot een afronding.

De heer *Thuis* (CDA): Het Vrijtijdshuis vormt een belangrijke sector voor Brabant. Het gaat om 70.000 arbeidsplaatsen. Wij stellen voor om juist dit soort commerciële bedrijven de komende jaren een hogere bijdrage te laten leveren waardoor het publieke geld verminderd kan worden met €100.000.

Voorzitter. Er is veel gesproken over de bibliotheekcentrale. Wij zijn een groot voorstander van goede basisvoorzieningen in de gemeenten en in de dorpen. Bibliotheken vervullen van oudsher een belangrijke functie in het toegankelijk maken van boeken. Hier gaat het echter om de steunorganisatie Cubiss. Zij vervult ongetwijfeld een zeer waardevolle rol, maar is zij de toegevoegde waarde die bibliotheken vitaliseert, energetiseert en intact houdt? Gaan door Cubiss meer mensen boeken lezen? Wij vinden dat het geld niet moet gaan naar overhead, marketingplannen en dergelijke, wij willen ons sterk maken om ervoor te zorgen dat de boeken bereikbaar blijven.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik snap dat innovatie niet altijd een gemakkelijk woord is voor het CDA, maar bij bibliotheken gaat het niet alleen om boeken; boeken is één punt nul. Het gaan om informatiedragers. Die zijn in vele vormen te vinden. Het oude personeelsbestand van de bibliotheken moet ondersteund worden om te komen naar de nieuwe informatiemaatschappij, naar de nieuwe informatiedragers.

De heer *Thuis* (CDA): Er is een ontwikkeling gaande in het kader van de digitale bibliotheek. Dat zien wij ook in het provinciale charter dat nog een paar jaar geldt. Het is een belangrijke ontwikkeling. Maar moet de provincie daarin de lead hebben? Ik zie het Rijk hierin ook een rol spelen en een positie kiezen, juist omdat het voor heel Nederland zo'n belangrijk terrein is. Wij moeten ons afvragen wat onze wettelijke taak is als straks het bibliotheekcharter afloopt.

De heer *Zeegers* (SP): Het gaat inderdaad allang niet meer uitsluitend om boeken. Bibliotheken zijn vaak de enige plekken in ons publieke domein

waar mensen binnen kunnen gaan en gebruik kunnen maken – soms gratis en anders heel goedkoop – van internet. Er zijn nog steeds mensen die dit thuis niet kunnen doen. Er zijn nog veel meer voorbeelden te geven van op welke manier bibliotheken prachtig passen in het profiel en de kennis van mensen vergroten, met name van mensen die op eigen kracht niet aan die kennis kunnen komen. Dat zou de heer Thuis zich moeten aantrekken!

De *voorzitter*: Aansluitende interrupties op dit punt? Twee punt nul!

De heer *Arkes* (PvdA): Ik ben eigenlijk wel benieuwd naar het antwoord op de vraag, of het CDA de spreiding van bibliotheken over Brabant als onderdeel van de culturele infrastructuur beschouwt en derhalve als een kerntaak van de provincie. Ik vraag mij af of de taak met betrekking tot de bibliotheken niet op dezelfde manier behandeld moet worden als alle andere kerntaken.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Ik begrijp dat er een amendement komt van het CDA. Gaat dat over het uitlenen van de boeken?

De *voorzitter*: Misschien moeten wij de heer Thuis in staat stellen, zijn betoog af te maken.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Lezen is een ontzettend belangrijk goed voor jongeren en ouderen als het gaat om kennisverrijking en ontspanning. Basisbibliotheken zijn daarom heel belangrijk. Het is wel een taak van de lokale overheid. Dat zult u met mij eens zijn. Waar het hier om gaat is of je die lokale bibliotheken – het zijn er 22 – van een zodanige infrastructuur moet voorzien waarvan in ieder geval wij zeggen dat er geen balans is tussen meer gaan lezen in de bibliotheek zelf en de kosten die wij daarvoor maken en betalen. Het CDA wil niet dat mensen minder boeken gaan lezen als de bezuiniging doorgaat. Die mag wat ons betreft doorgaan, met dien verstande dat wij ons hard willen maken om een financiële oplossing te vinden voor de

logistieke problemen. Die uitwisseling van kennis door dit materiaal, boeken, vinden wij uitstekend.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Mijn vraag was niet helemaal duidelijk. Hoort de spreiding van bibliotheken nu tot de culturele infrastructuur of niet?

De heer *Thuis* (CDA): In Brabant en ook daar buiten is het een belangrijk gebied in de cultuur en de cultuurspreiding. De vraag die we ons ook moeten stellen is echter, waar de taak van de provincie ligt en waar die van het Rijk en van de gemeenten. Die vraag moet je ook beantwoorden. Ook al zeggen wij met elkaar dat het een kerntaak is, dan nog kan het dik en kan het dun. Wij vinden in ieder geval dat het een veel te dik wordt uitgevoerd.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Ik weet nu in iedere geval zeker wat de heer Thuis bedoelde toen hij zei dat het CDA zich sterk maakt. Hij wil graag het heen en weer rijden van die busjes overeind houden. Het verbaast me een beetje en daarom stelde ik de vraag. In de besprekingen die wij met het CDA hebben gehad over ons eigen amendement was juist een bezwaar het rijden van die busjes overeind te houden. Ik wil daarom even vragen wat hij nu precies bedoelt.

De heer *Thuis* (CDA): Wij willen geen busjes op zich in stand houden want ze hoeven niet te rijden als het niet nodig is. Het gaat erom dat de mensen in die basisbibliotheken de beschikking hebben over het materiaal. Daarvoor heb je blijkbaar een transportsysteem nodig; we noemen het busjes. Wij willen dus niet op zich de busjes in stand houden maar wij willen bevorderen en daarvoor willen wij ook oplossingen zoeken, dat iedereen die lid is van een bibliotheek en boeken wil lezen, die ook kan krijgen.

De *voorzitter*: Nee mijnheer Harmsen, u hebt nu voldoende geïnterrupteerd.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Over een tijdje hebben we die busjes inderdaad niet

nodig want dan gaat alles digitaal. De bibliotheek is een onderdeel van de culturele infrastructuur, maar ziet u het ook niet als een onderdeel van de kennisinfrastructuur en de economie? Ziet u ook niet dat een goede bibliotheekvoorziening een van de economische vestigingsfactoren is, net zoals een internationale school dat is? Wij hebben dergelijke voorzieningen nodig en wij stimuleren ze op vele fronten. Is het in uw beleving niet ook daar een onderdeel van?

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Het lijkt mij goed dat we ook in de Staten een discussie krijgen over het begrip culturele infrastructuur. Ik begrijp nu dat het zo ruim wordt opgevat dat we binnenkort in alle dorpen schouwburgen bouwen. We hebben met elkaar afgesproken in de bibliotheekwet dat we regionale bibliotheken hebben die hun broek kunnen ophouden en een eigen verantwoordelijkheid voor de organisatie nemen. Dat was het grote belang om grote regionale bibliotheken te maken. We hebben besloten dat het selfsupporting organisaties zullen worden die hun eigen broek ophouden en hun werk kwalitatief goed doen. Als er dan vervolgens wordt gezegd dat de provincie ook een culturele infrastructuur in stand moet houden door samenwerking tussen bibliotheken, zorgen dat ze kennis uitwisselen, zorgen dat ze met elkaar verantwoordelijk worden voor het management, dat ze taken delen en gebruikmaken van elkaars deskundigheid, dan vindt u mij onmiddellijk aan die zijde want dat is wat wij bedoelen. Maar dat wil niet zeggen dat ik de marketing voor hen moet doen en de opleiding van het personeel ga bepalen. Moet ik zelf het personeel gaan aanstellen? Is dat culturele infrastructuur? Als dit zo doorgaat wordt het begrip culturele infrastructuur zo zwaar misbruikt.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil de heer Coonen wijzen op de woorden die ik in de vorige vergadering heb gebruikt toen ik namelijk de woorden marketing en human resource heb genoemd als elementen die niet aan provincie zouden zijn.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! De VVD verwijst naar coalitieoverleg maar daar kunnen we even andere woorden bij gebruiken; dat zal ik niet doen. We hebben als CDA in ieder geval gezegd dat wij bereid zijn te kijken welke functies we overeind kunnen houden. Daar waar bij de kleine bibliotheken een situatie ontstaat dat de basisfunctie niet bereikbaar is willen wij best in het kader van 2012 en de afspraken die er zijn kijken of we er een oplossing voor kunnen vinden. Maar dat kan geen rechtvaardiging zijn om te zeggen dat alles zo blijft omdat het ooit eens zo tot stand is gekomen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Dit dreigt een discussie te worden over wat voor bibliotheekbeleid we hebben en dat is lastig. De interruptie van de heer Coonen daagt er wel toe uit en ik vind ook dat hij de zaken niet goed voorstelt. In het verleden hebben we er afspraken over gemaakt hoe de ondersteuning van de bibliotheken die wij hadden overgaat naar die 22 centrumbibliotheken. Daar hebben we uitgebreide afspraken over gemaakt, ook over de gezamenlijke functies zoals de marketing. Dan moet je nu niet gaan betwisten dat het een nuttige taak is. Als het een nuttige taak is moet dat uit het veld zelf blijken en dan moeten we dat met hen bespreken en niet op voorhand zeggen dat het niets is.

De *voorzitter*: Zullen we misschien de heer Thuis ook in staat stellen het voorstel in te dienen want anders blijven we langs elkaar heen praten, en dan straks de discussie te vervolgen?

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Ik had nog willen reageren op wat de heer Coonen zei en niet op de inbreng van de heer Thuis want ik verwacht van hem inderdaad nog wat.

De heer Coonen verwees naar het coalitieoverleg maar ik wil hem eraan herinneren dat we meer overleggen hebben gehad dan het coalitieoverleg. Ik begrijp uit de inbreng van het CDA via de heer Coonen dat hij eigenlijk vindt dat het heel erg van belang is dat we er iets aan blijven doen. Ik zou hem dan ook willen uitnodigen alsnog ons amendement te overwegen zodat eventuele aanvullingen

daarin kunnen worden meegenomen. We staan niet tegenover elkaar. Ik wil graag consensus bereiken.

De voorzitter: Als uw voorzitter wijs ik er wel op dat het handig is als we de eerste termijnen in een redelijk tempo kunnen afmaken en de voorstellen kunnen indienen en dan een debat over de voorstellen kunnen hebben. Ik verzoek daarom de heer Thuis voor de aanstaande koffiepauze zijn betoog af te ronden en eventuele voorstellen in te dienen.

De heer Thuis (CDA): Voorzitter, nog drie korte opmerkingen.

Voor de BKKC (Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur), Kunstbalie en erfgoed Brabant gaat de CDA-fractie ervan uit dat de gerezen problematiek wordt opgelost.

Wat betreft de afbouw van taken van Agro&Co zouden we willen voorstellen het belang van innovatie in de landbouw te zoeken in bundeling van krachten met andere organisaties.

Tot slot, schaapskuddes horen in het Brabantse landschap. Er zullen voorstellen worden ingediend. Als er een solide financiering bij zit zullen we ze graag steunen.

De voorzitter: Door de leden Thuis en Verrijt wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

kennisgenomen hebbende van:

- *de investeringsstrategie, inclusief de daarbij behorende domeinen en criteria voor investeringen behorende bij de Agenda van Brabant,*
- *de toezegging van het college om daartoe ook nadere beslisregels op te stellen,*

overwegende dat:

- *een belangrijk deel van de opbrengst verkoop Essent (€1,6 miljard) wordt aangewend ten behoeve van de reguliere taakvervulling van de provincie en de daarbij behorende investeringsprogramma's;*
- *een bedrag van 1 miljard zal worden ingezet ten behoeve van majeure investeringen met een voor generaties lang zichtbaar en concreet effect voor Brabant,*

- *versnippering van deze investeringsmiddelen voorkomen moet worden;*
- *met deze investeringen een multiplier-effect wordt nagestreefd middels investeringen van derden;*
- *het revoluerend karakter van deze investeringsmiddelen zo veel mogelijk dient te worden gewaarborgd,*

besluiten:

aan het gestelde onder besluit 29/10 B onder lid 5 'De investeringsstrategie, inclusief de daarbij horende domeinen en criteria voor investeringen vast te stellen', toe te voegen: met inachtneming van de volgende uitgangspunten en gedragsregels:

- *voorstellen mbt deze investeringen worden in tranches, in samenhang en op één moment aan de Staten ter besluitvorming voorgelegd (dus geen successievelijke afzonderlijke voorstellen);*
- *een eerste tranche kan maximaal €250 mln bedragen en daarmee kan verdere besluitvorming over meerdere periodes worden gespreid; hierbij wordt gewerkt met programma's, dus herkenbare en onderling samenhangende sets van majeure projecten op de onderscheiden investeringsdomeinen; deze programma's zijn niet kleiner dan €50 mln. (gefocusd en niet versnipperd);*
- *voorstellen worden tijdig, dat wil zeggen vooraf, bij PS aangekondigd;*
- *voorstellen geven blijk van eenduidige maatschappelijke gedragenheid c.q. zijn afgestemd voordat het College daartoe bestuurlijke verplichtingen is aangegaan;*
- *voor het totaal van alle programma's geldt minimaal een multiplier van 3 (met €1 mld. provinciegeld tenminste €3 miljard investeringen realiseren);*
- *waar economische waarde ontstaat (of wordt toegevoegd) wordt geparticipeerd en niet gesubsidieerd (inclusief exit-mogelijkheden om het vermogen weer vrij te krijgen);*
- *bij de voorstellen wordt beargumenteerd waarom deze projecten niet uit de reguliere investeringsprogramma's gefinancierd zouden moeten worden."*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel van de beraadslaging uit en krijgt nr. A1.

Door het lid Thuis worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

overwegende dat:

- de PRVMZ op goede wijze haar functie moet kunnen vervullen bij de uitwerking van de Agenda van Brabant door a. de signalering van voor die agenda relevante ontwikkelingen en b. door te geven adviezen;
- de Agenda van Brabant én de kerntaak van de provincie als gebiedsregisseur vraagt om naast oog voor ruimte en economie, de zogeheten meekoppelende belangen zoals bijvoorbeeld gezondheid (o.a. in relatie met de agrosector), sociale cohesie duidelijk in beeld te hebben,

constaterende dat:

- de opdracht richting de Agenda van Brabant een organisatieomvang vraagt die voldoende in staat is om in de relevante netwerken voeling te houden met ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven,

besluiten:

- de bezuiniging van 50 naar 37,5% terug te brengen ten behoeve van het behoud van 1 FTE staf door de korting terug te brengen tot €0.3 miljoen ipv €0.4 miljoen;
- GS te verzoeken met de PRVMZ in overleg te treden om de samenstelling van de Raad te iken op de opdracht in het kader van de Agenda van Brabant."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

overwegende dat :

- het vrijetijdshuis een functie vervult in het realiseren van de Agenda van Brabant;
- de vrijetijdssector gedragen wordt door ondernemers uit de commerciële sector van recreatie en amusement met een werkgelegenheid van 70.000 banen,

constaterende dat:

- het Vrijetijdshuis diensten en adviezen ten behoeve van o.a. commerciële partijen levert;
- in de financiering van het Vrijetijdshuis de private inkomstenstroom in de komende jaren moet gaan toenemen ten behoeve van een verlaging van de provinciaal publieke financiering,

besluiten dat:

- het te korten bedrag 2015 € 0.4 miljoen bedraagt;
- GS te verzoeken in 2014 te bezien in hoeverre vanuit de kerntaak economie aanvullende incidentele middelen benodigd zijn."

De voorzitter: Deze amendementen maken onderdeel van de beraadslaging uit en krijgen de nrs. A2 en A3.

Door de leden Thuis, mw. Geeraedts en Arkes

wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten in vergadering bijeen op 11 juni 2010, kennisgenomen hebbende van het unaniem advies van SER Brabant van 27 mei 2010 inzake de omslag van de Brabantse agrosector en de oproep om tot een versnellingsagenda voor de Brabantse landbouw te komen, met als kern een radicale omslag van de intensieve veehouderij,

overwegende dat:

- voor de agrosector ruimte, volksgezondheid, economie en innovatie essentieel zijn voor de verduurzaming van de agrosector;
- de Agenda van Brabant een strategische visie biedt om duurzame verbanden te realiseren tussen agrosector, overheidsbeleid en duurzame economische ontwikkeling van het agrofood bedrijfsleven;
- de agrarische sector, overheden van gemeente, provincie en Rijk en agrofood bedrijfsleven stakeholders zijn in het ontwikkelen van een duurzame visie op de toekomst van de agrarische sector;
- het van belang is dat het SER Brabant advies wordt opgepakt, waarbij het doel is om tot een versnelling te komen in de verduurzaming van de agrosector;
- het van belang is dat deze versnellingsagenda voor de Brabantse agrosector voortvarend tot invulling komt en het vooral op praktische wijze gestalte krijgt;
- het instellen van Topcommissie hierbij een bijdrage kan leveren,

vragen het College van Gedeputeerde Staten om aan Provinciale Staten op korte termijn een voorstel voor te leggen over de door de SER Brabant geadviseerde Topcommissie. Deze krijgt de opdracht om te adviseren op welke wijze de verduurzaming van de agrofood sector versneld kan worden en op welke wijze de verantwoordelijkheid van de stakeholders geconcretiseerd dient te worden."

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel van de beraadslaging uit en krijgt nr. M2.

Door het lid Thuis wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten in vergadering bijeen op 11 juni 2010, constaterende dat:

- de provincie een wettelijke taak heeft in het toezicht houden op de kwaliteit van het openbaar bestuur;

- *het voor de kwaliteit van het openbaar bestuur van wezenlijk belang is dat gemeenten in staat zijn én blijven hun rol en verantwoordelijkheid ten volle te nemen;*
- *nu reeds enkele gemeenten in Brabant in meer of mindere mate samenwerking zoeken om voldoende draagkracht en bestuurskracht te realiseren bij het uitvoeren van hun gemeentelijke opgave;*
- *gemeenten ook voor een financiële uitdaging staan met een grotere uitvoeringsagenda en druk op hun personele formatie;*
- *de provincie geen voorstander is van gedwongen opschaling van gemeenten;*

*vraagt het College van Gedeputeerde Staten om:
een actieve rol te nemen bij het zoeken en vinden van oplossingen voor draagkrachtproblematiek bij gemeenten.
en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel van de beraadslaging uit en krijgt nr. M3.

De vergadering wordt van 11.00 tot 11.15 uur geschorst.

De *voorzitter*: Ik wil proberen de eerste termijn voor de lunchpauze af te maken. Ik heb begrepen dat een aantal moties en amendementen zal worden ingediend. Ik verzoek u als u ze nog niet wilt indienen, ze wel aan te kondigen zodat er in de lunchpauze zowel door de fracties als door het college op kan worden geanticipeerd.

De heer *Zeegers* (SP): Mister chairman, dear members of this council. I would like to speak about using language. Mijnheer de voorzitter. Ik vind in deze opening even nodig nadat ik de Memorie van Antwoord heb gelezen waarin langzamerhand meer Engels dan Nederlands staat. Zeker nadat zo-even de fractievoorzitter van het CDA het woord betrokkenheid niet goed genoeg meer vond en wilde vervangen door involvement, vind ik het nodig een statement te maken over ons taalgebruik. Het woord statement is natuurlijk ook weer fout. Ik zal wat voorbeelden noemen. In de Memorie van Antwoord las ik: life science automotive, maintenance food nutrition, high tech. Ik heb sommige mensen al horen praten over een idop. Dat zou een nieuw product van Apple zijn, terwijl wij er gewoon integrale dorpsont-

wikkelingsplannen mee bedoelen. Eigenlijk wil ik het vooral hebben over het stuk dat de prachtige titel heeft: profielversterkend ombuigen. Dat vond ik een heel mooi voorbeeld van verhullend taalgebruik. Daar kom ik straks aan het eind van mijn betoog nog even op terug.

Op 28 mei hebben we het er al over gehad. Vorige week hebben we diverse belanghebbenden horen spreken over hun kijk op de zaak en nog veel massaler waren de telefoontjes, mailtjes, brieven en persoonlijke gesprekken van en met de slachtoffers van deze profielversterking.

In uw Memorie van Antwoord schrijft u – bijna trots – dat u veel draagvlak heeft voor de Agenda en de profielversterking. Wij horen andere geluiden en dat brengt me tot een niet zo bekend gezegde dat heel precies weergeeft wat hier aan de hand is. Het luidt: ‘Het is maar wie er over de zweep praat: de voerman of het paard’.

Op 28 mei zei ik o.a. dat je de begroting ook sluitend kunt krijgen door inkomsten te verhogen i.p.v. taken te schrappen. Daar gaat u niet op in in uw antwoord. Wij zijn het niet eens met de nu voorliggende plannen en ik ga u kort uitleggen waarom en hoe het volgens ons anders kan. Het zijn vier hoofdpunten.

1. We willen de inkomsten verhogen, o.a. door de motorrijtuigenbelasting te verhogen tot het landelijk gemiddelde. We willen minder investeren in de zogenaamde kenniseconomie en berekenen dat je voor elke €100 miljoen minder investering jaarlijks €4 miljoen aan renteopbrengst in je exploitatie kunt bijtellen. De Essent-gelden doen dan hetzelfde als wat ze altijd al deden toen het nog onze aandelen waren: geld opbrengen. Een andere grote lijn is dat we taakstellend fors willen besparen op externe advisering en extern inhuren. Daarmee wordt de noodzaak om te bezuinigen tientallen miljoenen euro's lager. En daarmee hebben wij dus ruimschoots dekking aangegeven voor alle zaken die in de rest van dit verhaal zitten. In tegenstelling tot sommige andere fracties zien wij meestal niet zoveel in het verschuiven van geld tussen de ene en de andere kleine post.

2. Zelfs als je tot de conclusie komt dat een deel van je taken niet meer bij je past en eigenlijk bij gemeentes hoort, moet je maatschappelijke

verantwoordelijkheid nemen als je weet dat gemeentes in nog veel zwaarder weer zitten dan wij. Het gaat ons daarbij niet eens om de vraag welke overheid wat doet, maar om de vraag of dingen die nodig zijn blijven gebeuren. Het zal de meeste mensen worst zijn wie wat doet en wie welke kerntaken heeft, als ze maar kunnen rekenen op steun en bescherming. Dat is in onze ogen de echte kerntaak van elke overheid: beschermen van dat wat zwak is. Alles van waarde is weerloos. Wij vinden het dus onverantwoord om juist nu op sommige zaken zo zwaar te bezuinigen. We wéten toch dat anderen het niet over kunnen nemen in dit tijdsgewricht?

3. We zijn realistisch genoeg om te zien dat dadelijk een meerderheid gaat instemmen met uw voorstellen en we vinden het te simpel om eenvoudigweg tegen te stemmen. Net gaf ik aan hoe we geld hebben gevonden. Nu kondig ik in totaal 24 amendementen aan. Daarmee willen we vooral redden wat er te redden valt; het is aan de andere fracties om ze te steunen of niet. Daarbij zitten overigens geen amendementen waarvan we weten dat anderen ze al hebben ingediend en die wij weer zullen steunen. We hebben de formulering van de amendementen simpel gehouden. Ik zal dat ook even aanduiden. In dit mooie boek Profielversterkend ombuigen zit een bijlage met een tabel. Op de rozeachtige pagina's staan alle geschrapte taken en subsidies. Wij stellen voor al die schrappingen weer te schrappen. Daarmee houden we die amendementen heel zuiver; het zijn dus aanpassingen van het besluit. De overwegingen bij de amendementen zijn ook heel kort gehouden omdat wij menen dat overwegingen bij het motief horen niet bij amendementen.

4. Graag vertel ik op grond waarvan wij tot de keuze zijn gekomen. Het algemene uitgangspunt is dat daar waar mensen, dier, milieu, landschap of de publieke zaak in gevaar komen door de ombuigingen, wij een andere keus maken. Meer in het bijzonder gaat het daarbij om zaken waarbij vrijwilligers betrokken zijn en mensen tussen wal en schip vallen omdat niemand er dadelijk nog voor zorgt. Ook het bestrijden van achterstelling weegt voor ons zwaar. Graag maak ik gebruik van de prima bijdrage twee weken geleden van de heer

Arkes. Hij zei toen letterlijk: geen top zonder basis, en dat onderschrijven wij van harte. En dat betekent dat we de basis minimaal in stand moeten houden, of het nu gaat over zorg, sociale cohesie in wijken en dorpen, het aarzelend begin van de aanpak van lucht- en watermetingen of goed en goedkoop openbaar vervoer. Ook die basis is voor ons een criterium. Verder vinden we sommige bezuinigingen penny-wise en pound-foolish en tot slot hebben wij ons in een aantal gevallen echt laten overtuigen door de indringende reacties van organisaties en mensen. Dat moet je ook kunnen doen als volksvertegenwoordiger, anders hoeft je geen sprekerspleinen meer te organiseren.

Mijnheer de voorzitter. Het voert te ver om hier elk amendement uitgebreid toe te lichten of te motiveren.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb de 24 amendementen net even snel doorgenomen en het valt mij op dat er geen dekking is aangegeven.

De *voorzitter*: Mag ik er even op wijzen dat ze nog niet zijn ingediend en nog geen deel uitmaken van de beraadslaging. Wijzen naar wat erin staat zou ik willen doen op het moment dat dat echt kan.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): U heeft helemaal gelijk.

De heer *Zeegers* (SP): Dan ga ik er ook niets over zeggen.

Een paar amendementen wil ik hier toch wel specifiek noemen. Met de bibliotheek zal het vandaag misschien nog wel goed komen, gelet op wat andere fracties daarover zeiden. Merkwaardig genoeg gaat dat blijkbaar ook gelden voor het Kempische schaap. Zorgbelang, Sensor en de PRVMZ dienen volledig ontzien te worden, juist omdat zij zoveel werk maken van mensen in de knel, vaak mensen die achtergesteld zijn. Palet doet dat ook. En voor alle vier geldt dat zij zoveel kennis en netwerken hebben dat ze prima passen in wat u kenniseconomie noemt. Alleen is het niet hightech, maar juist basic-human.

IVN (Instituut voor Natuureducatie), Brabants

Landschap, BMF (Brabantse Milieufederatie), en in hun kielzog ook maar meteen het Kempische schaap, werken aan weerloze waarden en verdienen onze steun. En nog deze week werd ons duidelijk dat een van onze mooiste Brabantse parels ook gevaar loopt: De Maashorst.

De heer *Thuis* (CDA): U noemt een aantal organisaties. Ik neem er een uit, Sensoor. Dat is een organisatie die telefonische hulpdiensten verleent. Hoe kijkt u aan tegen de rol van de provinciale overheid, in die zin dat u zegt dat we dat moeten betalen? Zou het in uw denken ook mogelijk zijn dat u zegt dat het een hulpdienst is die voor heel veel zorgorganisaties een belangrijke ontlasting van het werk is? Ik geef een voorbeeld. Onze eigen jeugdzorginstellingen maken ook gebruik van Sensoor en betalen daar wat voor. Zou het in uw ogen dan niet denkbaar zijn dat wij als provincie, hoe goed het doel ook is, in het kader van de kerntakendiscussie zeggen dat maatschappelijke partijen, zorginstellingen, gemeenten en anderen die ervan gebruik maken, ook bijdragen aan zorgverzekeraars? Kunt u zich voorstellen dat dat bijdraagt aan verlichting van de reguliere zorg? Het is een benadering.

De heer *Zeegers* (SP): Dat zei ik net al toen ik u interrompeerde in uw eerste termijn. Theoretisch kan het nog best kloppen ook, maar in de praktijk klopt het gewoon niet. We weten wat er aan de hand is in de zorginstellingen en in gemeentes. We weten dat de verzekeringen worden gedreven door geld in plaats van door inhoud. We betalen Sensoor en door nu concreet de stekker er uit te trekken hef je die hele zinvolle hulp op. Dat willen wij niet. Het zou totaal anders zijn als wij wisten dat de verzekeringen en de zorginstellingen bulken van het geld en ook de gemeentes goed in de slappe was zaten. Maar dat is niet aan de orde.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): U zegt over Sensoor dat als ze het niet krijgen, het ophoudt. Hebben ze het al geprobeerd? Daarin zit mijn grootste bezwaar.

De heer *Zeegers* (SP): Nee, u weet dat dat niet zo is.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Moeten wij dan zeggen: jullie hoeven het niet te proberen, we blijven wel geven?

De heer *Zeegers* (SP): Mevrouw Geeraedts gebruikte verleden week het beeld dat we geen pinautomaat meer zijn. In onze afweging hebben wij ons afgevraagd wat belangrijk is. Ik heb net al de mensen die in de knel komen, mensen die tussen wal en schip vallen genoemd. Sensoor doet daar belangrijker dingen voor en daarover zijn we het blijkbaar eens en het gaat er nu om of we daar al of niet de stekker uittrekken, wetend dat er geen ander is die het overneemt. Het praktische gevolg van het besluit zal dus zijn dat er meer mensen tussen wal en schip vallen en dat willen wij voorkomen. Dat is voor ons een veel belangrijker criterium dan de kerntakendiscussie die je eigenlijk moet voeren in tijden van geweldige hoogconjunctuur maar niet in een tijd waarin iedereen de broekriem aanhaalt, want dan weet je zeker wat er gebeurt.

Meer in het algemeen, ook naar aanleiding van de interruptie van de heer Van Schoonhoven, wijs ik erop dat ik in algemene zin heel veel dekking heb aangegeven, veel meer dan die 24 amendementen inhouden. Ik heb genoemd het beter benutten van het kapitaal van Essent en het ophogen van de motorrijtuigenbelasting naar het gemiddelde en taakstellend besparen op het inhuren van externe bureaus en zo. Dan heb je veel meer dekking dan we hiervoor nodig hebben. Het gaat ons er vooral om dat we ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben en niet alleen een politieke. Die telt voor ons zo zwaar dat wij met dit soort van amendementen komen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! U houdt er een vurig pleidooi voor allerlei zaken vanuit de provincie overeind te houden. Aan de andere kant houdt u er een pleidooi voor de provincie op te heffen. Dat is niet in lijn met elkaar. Als dit doorgetrokken wordt worden al die organisaties door de provincie overeind gehouden en wanneer dan die provincie onderuit wordt geschoffeld liggen al die organisaties alsnog plat.

De heer *Zeegers* (SP): Ik wil u een tegenvraag stellen. Wanneer heeft u mij hier horen pleiten voor het opheffen van de provincie?

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Daarnet stond mevrouw Slegers hier en die zei: u weet hoe we denken over de provincies. Dat horen we wel vaker. Daarmee brengt u een diffuus geluid naar buiten en doet net alsof u het sociaal domein overeind houdt. Ik heb zat debatten gevoerd met SP'ers en gehoord dat de provincie een overbodige bestuurslaag werd genoemd.

De heer *Heijmans* (SP): Bij de laatste algemene beschouwingen heb ik gezegd dat wij voor het afschaffen van de huidige provincie in haar huidige maat zijn. Wij willen naar vier kleine provincies omdat die vier kleine provincies beter toegesneden zijn op die taken die wij juist in stand willen houden. Nergens, noch in ons provinciale verkiezingsprogramma noch landelijk, zult u zien dat de SP zegt dat de provincies moeten worden afgeschaft. Ik merk het hier vaker, u hoort een beetje selectief, u denkt te horen wat u graag wilt horen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik hoor niet zo selectief maar misschien moet u een ander voorstel doen namelijk om de taken naar de West-Brabantse gemeenten over te plaatsen en het niet meer vanuit de provincie te doen. Dat doet beter recht aan uw totale beeld van de provincie en dat moeten we mijns inziens in de discussie meenemen.

De *voorzitter*: Mijnheer Zeegers, rond u uw betoog af.

De heer *Zeegers* (SP): Het beroerde is dat wij met uw politieke opmerking, die ik wel snap, niets kunnen want we hebben deze staten, dit college van GS en dit plan. Daar moeten we nu iets van vinden. In die zin probeer ik zo helder mogelijk te zijn over wat wij wel en niet moeten doen. Daar dienen die 24 amendementen voor.

Ik was bij IVN en het Brabants Landschap. Nog deze week werd mij duidelijk dat een van onze

mooiste Brabantse parels gevaar loopt, namelijk de Maashorst. Daar hebben we een concrete vraag over aan het college van GS. De commissie was helder. Die wilde de ontwikkelingen in de Maashorst door laten gaan. Ook gedeputeerde Hoes wilde dat zo. Juist afgelopen week hoorden wij dat een andere gedeputeerde het snoeimes in de Maashorst wilde zetten. Hoe zit dat nu? Wij willen daar graag een concreet antwoord op. Afhankelijk van uw antwoord dienen wij mogelijk in tweede termijn nog een amendement in.

Verkeersveiligheid en openbaar vervoer zijn ook zaken, waarbij juist nu de provinciale steun door moet blijven lopen.

Tot zover de bezuinigingen en onze perspectief-vergroten terugbuigingen.

De SP wil erg terughoudend zijn met het investeren in de economie. Niet dat wij dat helemaal niet willen, maar daar halen we een flink deel van de dekking vandaan, maar dat is niet het belangrijkste argument. We vinden juist dit geen kerntaak. We kunnen de economie wel voor-uit helpen met allerlei andere zaken, zoals anticyclisch begroten, een goed ruimtelijk beleid of door veel te investeren in het publieke domein. Ik heb net in de pauze gelukkig begrepen dat ook de provincie stoeptegels legt bij gemeentes als het gaat om verkeersveiligheid. Ook openbaar vervoer is er een voorbeeld van.

Vorige week zeiden meerder mensen dat er wel erg weinig aandacht was voor een gezonde en duurzame landbouw. In uw Memorie van Antwoord gaat u daar wel op in, maar dat leidt niet tot een afzonderlijk stevig beleid om het wezenlijk anders te gaan doen. Wij vinden dat dit er wel moet komen.

Ik kom tot een afronding. We wachten graag van de andere fracties af welke amendementen zij steunen. Er liggen er genoeg om tot een keuze te komen!

De *voorzitter*: Door het lid Zeegers worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010, overwegende dat Palet een belangrijke rol vervult in het

*ondersteunen van de meest kwetsbare groepen in de samenleving, onder andere door het uitwerken en uitvoeren van voorbeeldprojecten en dat deze rol niet door afzonderlijke gemeentes kan of zal worden overgenomen;
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij "Afronding Kerntakendiscussie":
de 100% afbouw van Palet".*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,
overwegende dat de PRVMZ op een praktische manier een belangrijke bijdrage levert aan de kennis van en het denken over volksgezondheid in Brabant en over veel specifieke kennis beschikt op de verschillende terreinen daarvan;
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding Kerntakendiscussie':
de 50% afbouw van de PRVMZ."*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,
overwegende dat:*

- Sensoor met behulp van een substantieel aantal vrijwilligers een onvervangbare dienst levert aan de Brabantse samenleving door het laagdrempelig aanbieden van telefonische (sociale) hulp, 24 uur per dag, zeven dagen in de week;*
 - deze dienst verdwijnt wanneer subsidiëring vanuit de provincie ophoudt, omdat door de aard van de doelgroep niet of moeilijk een beroep kan worden gedaan op andere subsidiegevers of donoren;*
- besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding Kerntakendiscussie':
de 100% afbouw van Sensoor."*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,
gezien het belang van de (ook financiële) ondersteuning van lokale kunstenaars en culturele instellingen als basis van een levende en levendige samenleving;
besluiten in de "Afronding Kerntakendiscussie" te korten op de organisatiesubsidies van Erfgoedhuis, BKKC en Kunstbalie in plaats van op de verdeelsubsidies."*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,
gezien het grote belang van de door Zorgbelang Brabant uitgevoerde taken, de vele actieve vrijwilligers, het*

*laagdrempelige karakter van de organisatie én het gegeven dat de aard van de werkzaamheden slechts beperkt andere financieringsmogelijkheden mogelijk maak;
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding Kerntakendiscussie':
de 50% afbouw van Zorgbelang Brabant."*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 'Afronding Kerntakendiscussie':
Pagina 11, tweede kolom: en afbouwen Brabant Verkeersveiligheidlabel."*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding Kerntakendiscussie':
Pagina 11, eerste kolom: - minder ondersteuning en advies aan gemeenten."*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding Kerntakendiscussie':
Pagina 13, tweede kolom: - Geen vooroverleg met bedrijven i.h.k.v. vergunningverlening."*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding Kerntakendiscussie':
Pagina 11, linkerkolom:*

- Ontwikkeelfunctie OV is na 2015 (bij de nieuwe concessie) in principe aan te merken als te vervallen taak. Dit betekent concentreren op het behoud van de OV-basiskwaliteit zoals we die nu kennen en beheer van het bestaande OV (status quo);*
- en bezuinigingen in het OV achterwege te laten."*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding Kerntakendiscussie':
Pagina 13, rechterkolom: - Minder toezicht door selectiever optreden bij bodemsanering."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie':
Pagina 13, rechterkolom: - Minder inzet op
meetprogramma toezicht luchtverontreiniging en
grondwatermonitoring."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie':
Pagina 13, linkerkolom: - Geen natuur- en milieueducatie."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie':
Pagina 13, linkerkolom: - "Geen duurzaam bouwen."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie':
Pagina 13, linkerkolom: - Geen afvalmining en hergebruik
stortplaatsen."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie':
Pagina 13, linkerkolom :- Stopzetten inzet op actief
randenbeheer en aanpak diffuse bronnen."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie':
Pagina 13, rechterkolom: - Aanpassen ambitieniveau
onderhoud waterwegen door waterschappen."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie' op pagina 13, linkerkolom:
Korten BMF."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie',
overzicht organisaties met taakstelling:
IVN, € 0,15 miljoen, 48%."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie',
overzicht organisaties met taakstelling:
Schaapskuddes € 0,01 miljoen, 100%."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie',
overzicht organisaties met taakstelling:
"Stichting Brabants Landschap en Coördinatiepunt
Landschapsbeheer, € 0,15 miljoen, 15%".

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie',
overzicht organisaties met taakstelling:
ECNC, € 0,1 miljoen, 100%."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie',
Geen zelfstandig (economisch) landbouwbeleid" (p. 13.)."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie', (linkerkolom):
Korten Telos."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeën op 11 juni 2010,
besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij 'Afronding
Kerntakendiscussie', (linkerkolom):
minder stimuleringsregelingen."

De *voorzitter*: Deze amendementen maken onderwerp van beraadslaging uit en krijgen de nrs. A4 t/m A27.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik wil een subamendement indienen op de 24 amendementen. Dat subamendement luidt: daar waar "schappen" staat, moet "schrappen" gelezen worden.

De *voorzitter*: U heeft al bezuinigd op de "r". Het wordt gecorrigeerd.
Het woord is aan mevrouw Geeraedts van de fractie van de VVD.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer de voorzitter! Het is vandaag niet de day after maar de second day after the VVD victory. Ik wil dat hier toch even memoreren en dat zult u mij ongetwijfeld niet euvel duiden na zo'n overweldigende overwinning.

De *voorzitter*: Congratulations.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Thank you very much! In het opiniërend debat hebben wij al aangegeven dat wij de Agenda van Brabant onderschrijven. Het college is erin geslaagd een heldere visie op de toekomst van Brabant en op die van de provincie te ontwikkelen. Dat is alleszins een compliment waard. Een forse inzet op kennis en innovatie zal een fikse impuls geven aan onze economie. Een sterke economie zorgt voor banen, biedt kansen aan ondernemers en genereert welvaart voor onze burgers. Om burgers en bedrijven aan Brabant te binden, is een hoogwaardig leef- en vestigingsklimaat een must. De provinciale agenda is daarop toegespitst. In dat kader hebben wij onze kerntaken en onze kernrollen gedefinieerd. Ook met de voorgestelde keuze van de vijf investeringsdomeinen hebben wij ingestemd. Daarbij past echter een kritische kanttekening. De criteria voor de investeringsvoorstellen zijn heel ruim geformuleerd en zullen blijkens de Memorie van Antwoord nader worden geconcretiseerd in de vorm van beslisregels. Wij hebben begrepen dat op basis van die beslisregels het college aan de Staten een eerste tranche investeringsprogramma zal

voorleggen, bestaande uit een aantal projecten. Wij gaan ervan uit dat die beslisregels eerst ter goedkeuring aan PS worden voorgelegd alvorens voorstellen voor concrete projecten worden gedaan. Dat betekent ook dat voordat de Staten daarover een uitspraak hebben gedaan er geen financiële verplichtingen aangegaan kunnen worden voor die investeringsdomeinen. In het besluit staat dat wij instemmen met de domeinen en de investeringscriteria. Wij kunnen daarmee instemmen maar het betekent niet dat wij met de voorbeelden die in het stuk worden gegeven, op voorhand akkoord gaan. Als de strekking van het besluit wel zo is, moeten wij dat amenderen. Ik vind niet dat dit helder in elkaar zit. Ik heb de vorige keer ook al gezegd dat wij niet enthousiast zijn over alle projecten die nu in de eerste tranche worden genoemd. Ik heb ook gezegd dat het natuurlijk leuk is om je bezig te houden met de kloostercomplexen die – zoals het mooi wordt geformuleerd – lijken te zijn opgericht om de afkalving van het Roomse Rijk te trotseren, maar het Roomse Rijk hoort sedert twee dagen misschien ook wel tot het verleden. Wat daar ook van zij, wij hebben natuurlijk meer dan alleen kloostercomplexen. Ik noem bijvoorbeeld het industriële erfgoed. Dat zijn ook projecten die kunnen vallen onder het domein Brabants mozaïek. Wij gaan dus niet akkoord met de voorstellen die nu wellicht als voorbeeld zijn geformuleerd.

De heer *Thuis* (CDA): Mevrouw Geeraedts kan het rijke wel weglaten bij het roomse leven, maar zij zei iets interessants. De ene keer luisteren wij wat meer dan de andere, maar het blijft interessant. Zij verwijst naar het domein Brabants mozaïek en maakt daarbij een duidelijk onderscheid tussen de investeringsagenda voor de €1 mld. Essentiële middelen en de reguliere financiering van wettelijke en autonome middelen. Ik juich dat toe. Heb ik het goed begrepen dat mevrouw Geeraedts vindt dat objecten een bepaalde statuur moeten hebben om te kunnen bepalen of zij tot de reguliere begrotingsmiddelen behoren of tot de specifieke investeringsagenda?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ja, voorzitter, dat heeft de heer Thuis goed begrepen. In het stuk staan ongeveer tien criteria o.a. het multipliereffect en het moet niet uit de reguliere begroting komen. Die criteria zijn echter nog redelijk vaag. Hoe baseer je daarop de keuze voor de projecten? GS zeggen in de Memorie van Antwoord dat zij beslisregels maken om die criteria nader in te vullen. Als de Staten dan die beslisregels accorderen, kunnen er voorstellen komen voor projecten in het kader van die vijf domeinen en kunnen de Staten daarover praten.

Voorzitter. Wij hebben in de Memorie van Antwoord ook gelezen dat het college geen afzonderlijk provinciaal landbouwbeleid voorstaat. Wij vinden dat een goede zaak. Het zou niet juist zijn als de provincie een eigen landbouwbeleid gaat voeren. Wij hebben echter wel de discussie over de megastallen gevoerd. Er is een aantal stappen gezet, maar die discussie is natuurlijk niet af. Het aardige is dat de SER adviseert die volgende stappen te zetten.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Mevrouw Geeraedts is niet voor een provinciaal landbouwbeleid. Hoe kunnen er beslissingen genomen worden als niet duidelijk is welke kaders de provincie belangrijk vindt? Dan moet je toch het beleid kennen en weten welke richting de provincie wil opgaan?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik denk dat wij in het megastallendebat duidelijk aangegeven hebben wat wij wél en wat wij níet willen. Als mevrouw Verstappen dat een provinciaal landbouwbeleid noemt, denk ik dat dit niet juist is. Het landbouwbeleid is natuurlijk veel ruimer dan alleen de discussie die wij hebben gevoerd. In die discussie hebben wij een aantal kaders aangegeven. Die discussie is niet af. Die is als het ware opgepakt door de SER. Die doet een voorstel. De SER zegt ook dat er een omslag moet komen in de intensieve veehouderij, draagt daarvoor een aantal ideeën aan die nader moeten worden uitgewerkt en doet een voorstel voor een Topcommissie.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Volgens mij hebben

wij een aantal ad-hocbesluiten genomen. Die zijn niet gebaseerd op een visie. Wat wil mevrouw Geeraedts bereiken met de instelling van zo'n Topcommissie? Er ligt een rapport waarmee niets gedaan is en dat nog steeds actueel is. Deelt mevrouw Geeraedts mijn opvatting dat een aantal pijnlijke zaken gewoon hardop gezegd moet worden? Zolang dat niet gebeurt, kun je commissie na commissie aanstellen maar blijft het dweilen met de kraan open.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik betwist de opvatting van mevrouw Verstappen dat wij in deze Staten hebben gediscussieerd zonder enige visie. Ik denk dat zij ons daarmee tekortdoet. Het is bepaald niet zo dat wij ins blaue hinein een paar beslissingen hebben genomen. Dat suggereert mevrouw Verstappen nu en dat vind ik niet juist. Wij hebben heel duidelijk de criteria aangegeven op basis waarvan wij vinden dat er iets met die intensieve veehouderij moet gebeuren. Daaraan ligt een visie ten grondslag. De discussie is echter niet af. Wij hebben gesproken over de planologische aspecten, maar er is meer. Aan de hele transitie van de Brabantse landbouw zijn wij nog niet toegekomen. De SER doet daarin een voorstel wat wij omarmen. Wij steunen het voorstel voor het instellen van een Topcommissie, waarbij wij wel willen aantekenen dat die commissie moet bestaan uit deskundigen en niet uit politici. Politici hebben altijd een dubbele agenda in die agrarische wereld en daar voelen wij niets voor. Wij willen zeker weten dat er deskundigen in zo'n commissie zitten. Misschien is dat een aanvulling op de motie die straks wordt ingediend.

Wij leven in een tijd van bezuinigingen en ook dit kost natuurlijk handen vol geld. Er moet worden aangegeven wat het betekent als de Staten zo'n Topcommissie willen, hetgeen mijn fractie zeer toejuicht.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Op het gebied van ruimtelijke ordening hebben wij een kerntaak. Wij hebben een taak bij de economie. Het zou toch prima zijn als de provincie zich profileert door wel landbouwpolitiek te formu-

leren, zeker in de richting van het Rijk en van Europa?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Vindt de heer Van Schoonhoven niet dat wij ons dan isoleren? De provincie Brabant is natuurlijk niet alleen op deze aarde. Er is een internationaal verband. Brussel voert een landbouwbeleid, Nederland voert min of meer landbouwbeleid geënt op het Brusselse beleid. Vindt de heer Van Schoonhoven dat wij ons daarvan moeten distantiëren en een eigen landbouwbeleid moeten voeren?

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Ik denk niet in termen van distantiëren. Ik denk veel meer vanuit onze beleidsintentie om de Telosdriehoek vast te houden, om duurzaamheid van beleid te implementeren, ook op het gebied van landbouw. Dat is geen distantiëren, dat is profileren. Voor ons kan het een input zijn voor de duurzame kwaliteit in dit gebied van Nederland.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voorzitter! Ik wil de visie van de heer Van Schoonhoven ondersteunen. Wij zijn de landbouwprovincie bij uitstek en moeten daarom zorgen voor een uitstekend landbouwbeleid. Dan mag je voor de troepen uit lopen en een voorbeeld zijn voor anderen om het heel goed te gaan doen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik denk dat wij ons behoorlijk geprofileerd hebben.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): In negatieve zin.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): De vorige keer hebben wij heel duidelijke stappen richting verduurzaming gezet. Op basis van heldere uitgangspunten hebben wij ons toen heel duidelijk geprofileerd. Dit is een vervolg. Als je zegt dat dit past in een landbouwbeleid van de provincie – het is maar welke naam je eraan geeft – moet men eerst definiëren wat men precies onder landbouwbeleid verstaat. Ik heb er geen probleem mee als men de visie die wij ontwikkeld hebben op de intensieve veehouderij met alles erop en eraan en de voorstellen die in het SER-rapport worden gedaan

om de vervolgstappen te zetten, landbouwbeleid wil noemen. As wij echter vooraf zeggen dat wij een landbouwbeleid gaan voeren, moeten wij eerst criteria etc. ontwikkelen. Op bepaalde punten hebben wij dat gedaan. Laat die Topcommissie aan het werk gaan en dan kunnen wij kijken. Uiteindelijk hebben wij als Staten het laatste woord. Of wij dat nu landbouwbeleid noemen of iets anders, ik gun het u van harte.

De heer *Zeegers* (SP): Mevrouw Geeraedts zegt dat wij ons distantiëren van het Europese en nationale landbouwbeleid als wij een eigen landbouwbeleid formuleren. Wij voeren ook een museumbeleid en daarmee distantiëren wij ons helemaal niet van Den Haag, Brussel of van een gemeente met een eigen museumbeleid. Ik begrijp die redenatie niet helemaal. Wij willen de urgentie vastleggen in een beleid dat ingaat op de grote problemen in de landbouw. Wij moeten de kansen pakken voor de toekomst.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat ben ik helemaal eens met de heer Zeegers. Dat moet gebeuren. Daarom komt het SER-advies op een goed moment. Daarom stel ik voor het uit de politieke sfeer te halen en deskundigen ernaar te laten kijken. De Staten hebben daarin het laatste woord.

De *voorzitter*: Vervolgt u uw betoog en kom tot een afronding als het kan.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Even wachten, mijnheer de voorzitter. Ik heb het goed bijgehouden en gezien dat u vandaag soepel bent, dus!!!

Het sprekersplein was heel boeiend. Ik mocht zelf een van de twee sessies voorzitten. Er waren heel wat maatschappelijke organisaties en instellingen die de Agenda van Brabant onderschrijven. Het is aardig om dat vanuit de praktijk te horen. Zij hebben uiteraard allemaal moeite met de voorgestelde bezuinigingen. Dat is natuurlijk begrijpelijk. Maar goed, wij moeten bezuinigen. Daarom vonden wij het heel positief om in de Memorie van Antwoord te lezen dat het college

zich dit probleem aantrekt en wil bekijken hoe de organisaties die gekort zullen worden, kunnen toegroeien naar de gewijzigde situatie. Zoals hier al eerder gezegd, dit moet op een uitermate zorgvuldige wijze gebeuren.

Voorzitter. De VVD-fractie kan instemmen met de bezuinigingsvoorstellen, met uitzondering van de bezuiniging voor de bibliotheken en de bezuiniging voor de schaapskuddes. Misschien zou u dat laatste niet direct van ons verwachten.

De voorzitter: Als er één schaap over de dam is!!

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ja, zo gaat dat, dan heb je meteen een paar kuddes achter je aanlopen. Wij hebben de vorige keer al een amendement aangekondigd over de netwerkfunctie bibliotheek Brabant. Daarover was toen wat commotie. Dat is nu weer het geval. Ik wil die discussie niet herhalen. Wij dienen dat amendement in samen met de PvdA, de SP, D66, de PvdD en de Brabantse Partij. De essentie van dit amendement is dat wij de bibliotheek niet in het sociale domein zien. Dat heeft mijn fractiegenoot Ten Harmsen ook al gezegd. Wij zien het in het kader van de culturele infrastructuur, een kerntaak van de provincie, en het maakt ook onderdeel uit van de kenniseconomie. Er is natuurlijk veel gedoe over: moet je alles in stand laten, de marketing, etc? Ik begin daar nu niet over. Wij vinden het niet juist om Cubiss 100% te korten. Wij willen dat de maatschappelijke effecten van de efficiency, de kwaliteitsverbetering en de innovatie die juist de resultanten zijn van het provinciale beleid in het Brabants Netwerk Bibliotheek, overeind blijven. Wij vinden dat dit met de nu voorgestelde bezuinigingen niet kan. Wij snappen dat er iets bezuinigd moet worden. Wij hebben de 15%-norm gehanteerd. Met het amendement vragen wij het college om in overleg te treden met het Brabants Netwerk Bibliotheek om te onderzoeken hoe die maatschappelijke effecten blijvend kunnen worden gerealiseerd, hiertoe een plan van aanpak op te stellen, voorstellen te doen voor de financiering binnen de reguliere begroting. Wij noemen daarvoor verschillende mogelijkheden.

De heer *Thuis* (CDA): De inzet van het college is een bezuiniging van €75 mln. structureel. Is mevrouw Geeraedts het daarmee eens?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ja.

De heer *Thuis* (CDA): Een belangrijk deel daarvan wordt gevonden in de bezuiniging waarover wij nu spreken. Is mevrouw Geeraedts het eens met het feit dat in het bezuinigingspakket van €75 mln. de structurele bezuiniging op Cubiss ook wordt opgenomen?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Nee dat ben ik niet met de heer Thuis eens, voorzitter.

De heer *Thuis* (CDA): Dan heb ik het goed begrepen. Hoe wil mevrouw Geeraedts dan die structurele bezuiniging van €75 mln. realiseren? Mogelijk wordt er een claim gelegd op geld dat voor andere doelen bestemd is. Mevrouw Geeraedts geeft niet aan welke consequenties dat heeft voor het programma waar dat geld weggehaald wordt. Ik zou dan ook wel eens willen discussiëren over het punt dat nu €6 mln. voor dit cultuurelement wordt gereserveerd, terwijl tegelijkertijd duidelijk is dat de provincie minder doet aan onderhoud van wegen waardoor mogelijk de veiligheid in gevaar komt. Die afweging moet wel gemaakt worden.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wij hebben geen enkel voorstel gedaan met betrekking tot welk bedrag volgens ons beschikbaar moet blijven. Dat moet nu juist de resultante zijn van het onderzoek dat wij GS vragen uit te voeren. De maatschappelijke effecten willen wij behouden. Hoe kan dat en wat kost dat? Misschien kost maar €3 mln. terwijl wij nu €6 mln. geven. Dat is denkbaar, ik weet het niet. Het moet eerst worden uitgezocht.

De tweede vraag is waar wij het geld vandaan halen. Ik heb eens uitgezocht hoe dat bijvoorbeeld bij de IDOP's (Integrale dorpsontwikkelingsplannen) gegaan is. Ik heb in de Voorjaarsnota een heel handige methode gezien. Kan er bij de begroting 2011 sprake zijn van herprioritering? Zijn er eventuele meevallers? Ik begrijp inmiddels

dat op die manier ook €27 mln. voor de IDOP's bij elkaar geschraapt kan worden. Daarmee is niks mis, maar dat kunnen wij natuurlijk ook doen. Er kan gebruik gemaakt worden van onderuitputtingen of bedragen kunnen worden overgeheveld. Kortom, mijnheer Thuis, als wij dit doel onderschrijven, is er vast nog wel ergens geld te vinden.

De heer *Thuis* (CDA): Mevrouw Geeraedts verwijst naar de IDOP's. Het gaat daar om middelen die gedurende een bepaalde programma voor bepaalde projecten bestemd zijn. Nu hebben wij het echter over structurele middelen. Ik ben heel benieuwd naar het antwoord van het college op dit voorstel, want er moet dan wel €75 mln. structureel op tafel komen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik ben ook benieuwd met welk plan van aanpak het college zal komen. Wij zien dan wel hoe het allemaal verdergaat. Wij hebben ook een motie aangekondigd over de schaapkuddes. Wij vinden begrazing door schaapkuddes een regionale en provinciale activiteit die past binnen de kerntaken van het provinciale beleid. Het gaat om behoud van natuur en landschap, om de regionale identiteit c.q. de historische elementen daarin. Het gaat met name over het Kempische heideschaap. Zoals de vertegenwoordiger van het Kempische heideschaap ook zei op het sprekersplein: je moet dit zien als een levende ecologische hoofdstructuur. Dat is toch een van de hoofddoelen waarmee wij ons bezighouden.

De heer *Coonen* (CDA): Mag ik daar als mens ook bijhoren?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Natuurlijk mag u daar als mens bijhoren, mijnheer Coonen. Ik had u ook niet tot de categorie schaap gerekend.

De heer *Thuis* (CDA): Dit was een aanbod voor een herderschap!

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wij hebben gezien dat de schaapkuddes 100% worden gekort. Wij

verzoeken het college, het structureel subsidiëren van schaapkuddes op te nemen in de Voorjaarsnota 2010. Uiteraard moet de taakstelling 15% korting daarin worden opgenomen. U leest het straks allemaal in de motie.

Naar aanleiding van de Memorie van Antwoord, de discussies die wij in de Staten hebben gevoerd en de opmerkingen bij het sprekersplein, wil ik nog even ingaan op het energiebeleid en met name de teruglevering van energie naar het netwerk. Technologische ontwikkelingen stimuleren veel boeren, burgers en bedrijven tot het op een milieuvriendelijke manier opwekken van energie. Wat wij met deze motie vragen, kost niets. Wij vragen het college is om als aandeelhouder van Enexis samen met de andere aandeelhouders op korte termijn bespreekbaar te maken dat er een plan van aanpak komt voor het terugleveren van energie naar het netwerk. Ik snap wel dat Enexis problemen daarmee heeft omdat er extra netwerken moeten worden aangelegd, hetgeen geld kost. Ik denk toch dat dit wel in ons beleid past. Wij vragen het college om daaraan iets te doen.

Verder hebben wij nog een amendement over handhaving. Mijn fractie heeft zich daarvoor altijd heel sterk gemaakt, ook onze gedeputeerde die hier vandaag haar laatste vergadering meemaakt. Wij vinden het niet juist dat er 15% gekort wordt op de handhaving. Er zijn zo vaak problemen geweest met bomen die gekapt werden in het buitengebied, met varkensstallen die geëxploiteerd worden zonder vergunning, etc. Handhaving is van belang. Ik zal daarop verder niet ingaan, wij dienen dat amendement samen in met o.a. D66. Mevrouw Lestrade zal een en ander verder toelichten. Het handhavingsbeleid moet eerder geïntensiveerd worden dan onder druk van bezuinigingen verminderd worden.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Staat in het amendement dat de handhaving geïntensiveerd moet worden?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ja.

De *voorzitter*: Mevrouw Geeraedts, wilt u gaan

afronden?

Mevrouw Geeraedts (VVD): Ik wil nog een opmerking maken over het personeel. Er is sprake van een formatiereductie van 1390 fte naar 1000 fte. Wat zien wij? De reductie van 165 fte wordt gevonden in het meer of minder uitvoeren van taken, maar de overige 225 fte komen gewoon voort uit reorganisatie. Hoezo bezuiniging, hoezo minder formatie? Kan het college dat nog eens uitleggen, want wij vinden dit niet duidelijk.

Ik kom tot mijn laatste punt. In de Memorie van Antwoord wordt onder het vervolgproces aangegeven dat met die agenda PS de kaders aangeven voor onder meer de organisatieverandering. Wat betekenen nu die agenda en het werken met die drie kernrollen voor de organisatie en het werk. Wij vinden het heel goed dat de Agenda van Brabant integrale opgaven bevat voor het middenbestuur. Dat hebben we al geprobeerd met het bestuursakkoord maar dat is niet helemaal gelukt. Het gaat om de integrale opgaven. Dat betekent dus ook dat er een integrale bestuurlijke aanvliegroute moet zijn en een geheel andere organisatie. Daar maken wij ons wel zorgen om. We hebben wel mooi die Agenda van Brabant maar dat andere aspect, investeren in mensen, in inrichting van systemen, ICT, in faciliteiten en in de inrichting van het gebouw, vraagt een geheel andere organisatie. Hoe gaat het college daarmee om? Ik heb zo het gevoel dat het een na het ander komt terwijl het eigenlijk gelijktijdig zou moeten gebeuren. Daarvan zou ik graag van u een uitleg krijgen.

De voorzitter: Door de leden Ten Harmsen van der Beek, mw. Van Breda, mw. Kamphorst, mw. Jetten, mw. Lestrade-Brouwer en mw. Verstappen wordt het volgende amendement voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Afronding takendiscussie, Agenda van Brabant en Investeringsagenda, overwegende dat:

- *cultuur een Kerntaak is van Provinciaal beleid;*
- *Brabants Netwerk Bibliotheek een essentieel onderdeel*

uitmaakt van ons provinciale netwerk van (kennis)instellingen en daarmee van de humuslaag van de culturele infrastructuur;

- *eerder besloten is die humuslaag juist te willen versterken, mede in het kader van BSCH2018;*
- *het netwerk de kenniseconomie vanaf de basis mede mogelijk maakt;*
- *de provincie wettelijk dient te zorgen voor bevordering van de samenwerking in het bibliothekenetwerk;*
- *provinciale meerwaarde zich uit in: Verbinding van het netwerk, realisatie van, en advisering over de infrastructuur aan gemeenten, en facilitering van bovenregionale thema's;*
- *de provincie in het kader van de bibliotheekvernieuwing een rol heeft in de verwezenlijking van een bibliotheeksituatie waarin de (digitale) ondersteuning geoptimaliseerd is en samenwerking tussen partijen is vastgelegd;*
- *het zeer te betwijfelen, zo niet onwaarschijnlijk, is dat de fase van vernieuwing op zijn laatst in 2014 vervuld is, constaterende dat:*

- *GS stelt "dat de provincie zich per 2015 volledig kan terugtrekken uit dit domein" (Memorie van Antwoord, paragraaf 3, pag. 11/14),*
- *Cubiss derhalve per 2015 voor 100% wordt gekort, aldus de bijlage 'Afronding Takendiscussie' (MvA bijlage 1, overzicht organisatie met taakstelling), vaststellende dat:*

- *hierdoor de nagestreefde maatschappelijke effecten van Efficiency, Kwaliteitsverbetering en Innovatie, die juist de resultante zijn van het provinciaal beleid in Brabants Netwerk Bibliotheek, niet overeind blijven;*
- *het derhalve onwenselijk is dat de provincie zich terugtrekt uit dit domein;*
- *er een alternatieve bekostiging gevonden dient te worden vanwege de gekozen methodiek uit de afronding kerntaken;*
- *middelen voor deze kerntaak uit de reguliere begroting dienen te komen;*
- *een taakstelling gerealiseerd dient te worden van 15%, conform de afronding kerntaken-propositie;*

besluiten:

het Statenvoorstel onder besluit 3 te wijzigen door middel van de volgende aanvulling:

", waarbij het College wordt opgedragen, om zich niet terug te trekken uit dit domein, maar

a. met Brabants Netwerk Bibliotheek in overleg te treden

hoe bovenstaande maatschappelijke effecten blijvend kunnen worden gerealiseerd, met inachtneming van de genoemde taakstelling;

- b. hiertoe een plan van aanpak op te stellen en dit zsm (bij de Voorjaarsnota) aan PS voor te leggen;
- c. PS nadere voorstellen te doen hoe financiering binnen de reguliere begroting van bv Programma 6, Sociaal Economische Zaken, Dynamisch Brabant, en Programma 7, Jeugd, Cultuur en Samenleving, Perspectiefrijk Brabant gerealiseerd wordt. "

De voorzitter: dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Het krijgt nummer A29. Door de leden mw. Prins-Afman, Wagemakers, mw. Verstappen, mw. Lestrade-Brouwer en mw. Jetten wordt de volgende motie voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Afronding takendiscussie, Agenda van Brabant en Investeringsagenda, overwegende dat:

- het behoud van natuur, landschap en regionale identiteit onderdeel is van de kerntaak van het provinciale beleid;
- cultuurhistorische elementen daarbinnen een belangrijk onderdeel zijn;
- het begrazen van natuur- en heidegebieden met (gescheperde) kuddes Kempische heideschapen voor een duurzame ontwikkeling van die gebieden en versterking van de biodiversiteit van grote waarde is;
- dat de begrazing door schaapskuddes een regionale/provinciale activiteit is,

constaterende dat:

- GS in relatie tot de schaapskuddes stelt "in het kader van onze toekomstige rol het geen provinciale taak meer is";
- twee schaapskuddes met ingang van 2014 100% worden gekort op de aanvullende subsidie uit het ILG;
- per 01-01-2011 de bestaande subsidieregeling voor zes andere schaapskuddes eindigt;
- dit voor een aantal schaapskuddes de financiële nekslag betekent,

vaststellende dat:

- met het niet meer subsidiëren van schaapskuddes een belangrijk cultuurhistorisch element op het platteland verdwijnt;
- dit het bevorderen van de biodiversiteit niet ten goede komt;
- begrazen door schaapskuddes erkent moet worden als

kwalitatief hoogstaand natuurbeheer, besluiten:

- GS te verzoeken het structureel subsidiëren van schaapskuddes in de Voorjaarsnota 2010 op te nemen met inachtneming van de huidige subsidieregeling incl. de taakstelling die gerealiseerd dient te worden van 15%, conform de afronding kerntakenpropositie, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nummer M4.

Door de leden mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Arkes, Smolders, Van der Staak, mw. Lestrade-Brouwer, Martens, mw. Jetten, Vreugdenhil en mw. Verstappen wordt de volgende motie voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Afronding takendiscussie, Agenda van Brabant en Investeringsagenda, overwegende dat:

- technologische ontwikkelingen stimuleren veel boeren, burgers en bedrijven tot het op een slimme en milieuvriendelijke manier opwekken van energie;
- velen daartoe zijn overgaan dan wel overwegen dit te doen;
- een cruciaal punt dat meer aandacht verdient is het bieden van de mogelijkheid om te veel opgewekte energie terug te leveren naar het netwerk;
- netwerkbeheerders zich wel met deze ontwikkeling bezig houden maar de feitelijke technische concretisering en het sluiten van de teruglevercontracten zich niet snel voltrekt,

constaterende dat:

- er in Brabant grote belangstelling voor teruglevering naar het netwerk is van de kant van private energie-opwekkende ondernemers en burgers;
- het stimuleren van deze ontwikkelingen met goede teruglevercontracten naar het netwerk in Brabant is zeer gewenst;
- Enexis hierbij voor alle partijen een goede uitkomst zou zijn;
- de provincie als aandeelhouder van Enexis de druk op deze ontwikkelingen kan opvoeren;

besluiten:

GS te verzoeken als aandeelhouder de verdergaande mogelijkheden bij Enexis op korte termijn bespreekbaar te

stellen samen met de andere aandeelhouders en druk uit te oefenen op het op afzienbare termijn beschikbaar komen van een concreet plan van aanpak, en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nummer M5.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Op 28 mei hebben wij onze eerste visie al op de Agenda van Brabant gegeven. Daar komen we niet op terug want volgens mij was dat verhaal helder genoeg. De Memorie van Antwoord beschouwen we als een antwoord van het college van Gedeputeerde Staten op onder andere onze inbreng van toen. Dat zullen we dus ook als leidraad bij deze behandeling gebruiken. Laat ik beginnen met op te merken dat wij de bezuinigingsopgave van €75 miljoen niet betwisten. Wij hebben wat dat betreft een iets andere invalshoek dan de SP hoewel ik de heer Zeegers absoluut gelijk geef als hij zegt dat zij door hun opstelling ook meteen dekking hebben gevonden. Wij blijven uitgaan van die €75 miljoen maar ik wil er wel de kanttekening bij plaatsen dat er ingaande 2012 op dit moment rekening wordt gehouden met een bedrag van €50 miljoen voor bereikbaarheid. Dat staat in de meerjarenbegroting en het komt in de Voorjaarsnota aan de orde. Daar is inhoudelijk nog niet over besloten; het staat er wel en wij houden ons het recht voor om op het moment dat grotere bezuinigingen op ons afkomen – die verwachten wij eerlijk gezegd wel – die €50 miljoen daar zeker bij te betrekken. Maar goed ik ga nu uit van die €75 miljoen bezuinigingsopgave waar we nu voor staan.

Zijn wij tevreden over de Memorie van Antwoord zoals we die gekregen hebben? Deels wel en deels niet. Dat is het simpele antwoord. Wij zijn tevreden over een steviger positionering van het arbeidsmarktbeleid. Wat ons betreft gaat het vooral om het regionale arbeidsmarktbeleid. Wij hebben geen zin om te treden in die aspecten die een gemeente al voor haar rekening neemt, dus niet in reïntegratievraagstukken, niet in vraagstukken rondom uitkeringen en dergelijke maar wel als het gaat om bijvoorbeeld de vraag hoe je ervoor kan zorgen dat onderwijs en een regionale

arbeidsmarkt goed op elkaar kunnen worden afgestemd. Op dat punt is het regionale arbeidsmarktbeleid meer strategisch van aard en hebben wij wel degelijk een kerntaak. Wij vinden ook dat het college wat dat betreft het veel nadrukkelijker en veel beter heeft gepositioneerd. Voor een deel staat het overigens in de Memorie van Antwoord ook nog in het sociale gedeelte. Dat is wat ons betreft wat minder aan de orde. Het gaat vooral om die economische invalshoek daarbij.

Wij beschouwen de passages die daaraan zijn gewijd, als aanwijzing dat GS het met ons een kerntaak vinden en daarvan willen wij graag een bevestiging horen.

Waar wij ook tevreden mee zijn is de positionering van de provincie als een regionale gebiedsautoriteit, die zich bezighoudt met de regionale gebiedsagenda's. Het college stelt in de Memorie van Antwoord dat daarin ook de sociale agenda een plek gaat vinden als essentieel onderdeel van de integrale benadering van een gebied. Dat is prima maar we vinden wel dat het college daarbij in de tekst een wat passieve houding aanneemt. Wat ons betreft mag die actiever zijn.

Ook positief ten opzichte van de eerste versie van de agenda en met name van de investeringsagenda is dat nu wordt gesproken over duurzame energie en dat duurzame energie in de Memorie van Antwoord een duidelijke positie krijgt in het kader van innovatie en kennisontwikkeling. Dat vinden wij een positieve zaak. Het is dus expliciet gemaakt waar het eerst niet zo expliciet was. Wat nu de werkelijke omvang van duurzame energie wordt is nog de vraag. Dat moeten blijken in de discussies die we later gaan voeren over de invoering van de eerste tranche etc.

Ook de aandacht voor de IDOP's vanuit het regionaal perspectief waar we de vorige keer om hebben gevraagd, komt terug. Dat vinden wij in principe dus ook goed. De tekst in de Memorie van Antwoord vinden wij wel zeer abrupt eindigen. Je kunt er nog heel veel kanten mee op. Ik heb begrepen dat we er nog op terugkomen in het kader van de Voorjaarsnota.

Waar wij het minder mee eens zijn omdat we het niet goed uitgewerkt vinden is dat landbouwbeleid,

waar we het in de vorige vergaderingen ook al over hebben gehad. Het woord landbouwbeleid zou niet mijn woord zijn. Ik kwam het voor het eerst tegen toen de gedeputeerde het in een debat in zijn antwoord gebruikte. Wat ons betreft gaat het veel meer om een visie die je moet hebben op de ontwikkeling van het landelijk gebied, op de agrarische sector daarin en niet alleen om de intensieve veehouderij. Het gaat om de agrarische sector breed en ook om verbreding naar de agrofoodsector en de toeleverende en de verwerkende industrie en wat daarmee allemaal samenhangt. Er is dringend een nieuwe visie nodig op dat hele complex en wij omarmen wat dat betreft ook het SER-advies en willen dat graag verbreden naar die agrofoodsector. Daarmee sluit dat ook aan bij onze eerste oproep. Wij hebben de motie daarover dan ook medeondertekend.

Met aandacht voor openbaar vervoer bij de bezuinigingsoperatie en de kerntaken zijn we wat minder gelukkig. Er wordt voorgesteld 25% te bezuinigen op de OV-taak en 15% op infrastructuur, dus ook het asfaltgedeelte. Dat vinden wij niet evenwichtig en daarom willen wij voorstellen die bezuiniging van 25% naar de 15% die bij de kerntaken hoort, terug te brengen. Daarvoor hebben wij een amendement voorbereid dat breed wordt ondersteund, ook door D66, de ChristenUnie-SGP, de Partij voor de Dieren en de Brabantse partij.

Wat de bezuinigingen op de diverse instellingen betreft is al verwezen naar het plein van vorige week met alle inspraakreacties. Wat ons deugd doet is – en daarmee sluit ik aan op wat mevrouw Geeraedts zojuist zei – dat u de nodige zorgvuldigheid wilt betrachten in het overleg met die partijen om te kijken hoe we tot dat eindplaatje kunnen komen. Hoe kunnen we er met elkaar voor zorgen dat je die storm overleeft. Dat is erg belangrijk want het is een deel van ons sociale kapitaal in Brabant.

Toch blijven we nog zitten met een paar echt grote zorgen. Dat heeft te maken met de vraag of die bezuiniging wel in overeenstemming is met het belang van de instelling. De eerste is Zorgbelang. Die voert een aantal wettelijke taken uit en er wordt behoorlijk op bezuinigd. Bij ons leeft de

vraag of ze door die bezuiniging hun wettelijke taken nog wel voldoende kunnen uitvoeren.

Sensor is ook al een paar keer genoemd. Daar is iets anders aan de hand. De afhankelijkheid van provinciale middelen is daar zo enorm groot en de mogelijkheid ergens anders middelen weg te halen zo klein dat we ons ernstig moeten afvragen of die telefonische hulpdienst, die toch een waardevolle maatschappelijke functie vervult, überhaupt wel blijft bestaan. Wij willen graag van het college horen hoe het daarmee voor de toekomst denkt om te gaan.

De heer *Thuis* (CDA): U hebt in mijn bijdragen al kunnen horen hoe belangrijk wij de functie van Sensor vinden. Zegt u nu dat er echt geen geld bij derden te halen is en dat het volledig afhankelijk van ons is? Wij zouden ons overigens ook zorgen moeten maken als dat zo is. U zei het met een grote stelligheid. Ik heb in mijn bijdragen al gezegd dat het best anders kan. Ik lees nu net een brief van de minister waarin staat: de regionale zorgbelangen kunnen de rol die zij nu vervullen de komende jaren blijven voortzetten omdat zij succesvol zijn gebleken in de onderhandelingen met verzekeraars en zorgaanbieders. Dat is nu net het punt dat wij als CDA-fractie willen benadrukken. Er zijn ook maatschappelijke organisaties die verantwoordelijkheid hebben; u hebt het mij horen zeggen. Ik zou u in uw overwegingen willen meegeven ook naar die passage te kijken en ook in de breedte te kijken. Alleen focussen op de provinciale overheid zou wat te belemmerend kunnen zijn voor het voortbestaan van Sensor.

De heer *Arkes* (PvdA): Ik ben blij dat uw antwoord geeft namens het college. Mijn vraag blijft gewoon aan het college gericht en als die hetzelfde antwoord geeft hebben we een redundantie, een overlap in het antwoord.

In het kader van het arbeidsmarktbeleid maken wij ons ook zorgen over specifieke taken die wij op dit moment vervullen rond aandacht voor groepen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt. Het meest sprekend en ook succesvol in het verleden en tot nu toe was de aandacht voor kleurrijk Brabant. Wij zouden het zeer betreuren als de inzet voor

dat soort taken zou worden beëindigd. Wij pleiten er dan ook voor ook dat te continueren en daar horen we graag het antwoord van het college op. Over de schaapskuddes hebben we het al gehad. Ook wij steunen het. Ik heb begrepen dat er ecologische verbindingzones zijn maar ik heb ook begrepen dat dat betrekking heeft op de teken op de rug van de schapen die als ze de dam overgaan van de ene naar de andere plek gaan. Het is een beetje penny-wise en pound-foolish. Schaapskuddes afschaffen betekent verhoging van de beheerskosten op andere plekken. In die zin is het maar de vraag wat het netto oplevert.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Wij steunen om een misverstand weg te nemen ook het schrappen van de bezuiniging op de schaapskuddes.

De heer *Arkes* (PvdA): Heel goed. Vanwege de ecologische verbindingzones denk ik. Wij hebben geconstateerd dat er bezuinigd wordt op instellingen die allemaal actief zijn in natuur- en milieu-educatie en betrokkenheid van publiek erbij. Ik noem maar de Milieufederatie, de NME (Natuur- en Milieueducatie), de IVN, Brabants Landschap. Ik snap ook wel dat die bezuinigingen bij die organisaties pijn doen maar wij willen die organisaties wel oproepen, de handen ineen te slaan en te kijken waar veel meer samenwerking mogelijk is dan tot nu toe is gerealiseerd om op die manier de bezuinigingen het hoofd te kunnen bieden.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik steun de heer Arkes waar hij zei dat moet worden gezien, of de organisaties meer kunnen samenwerken. Ik zet echter even een stap terug. We zien wat allerlei organisaties nodig hebben om hun taken uit te voeren en ze hebben daar ook vrijwilligers bij nodig. Vindt u dan niet dat wij die vrijwilligers moeten faciliteren als we ze echt nodig hebben voor ons eigen beleid?

De heer *Arkes* (PvdA): In principe wel. Er wordt ook niet gezegd, zeker door ons niet, dat we die Milieufederatie, de NME en dergelijk maar moeten opheffen. Het Brabants Landschap zit

weer in een andere positie omdat die ook terreinbeheerder is en daarbij praat je sowieso niet over opheffen. Het is een zelfstandige vereniging en dat kunnen we niet eens. De rollen die deze organisaties vervullen zijn hartstikke belangrijk, met name ook richting die vrijwilligers. Wij schatten wel in en daarom ook deze oproep dat er meer samengewerkt kan worden en dat ze daardoor mogelijk met minder geld hetzelfde effect kunnen bereiken.

Over de bibliotheken is al veel gezegd; daar hoeft ik niet lang bij stil te staan. We hebben samen met de VVD een amendement ingediend. Zij vinden zoals mevrouw Geeraedts al aangaf het geen onderdeel van een sociale infrastructuur of een sociale taak maar wel van de culturele infrastructuur. Om die reden willen wij absoluut dat daar geen 100% op wordt gekort.

Voorzitter. Hiermee rond ik mijn bijdrage af en wil ik u graag een amendement overhandigen.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Gounou, Van Schoonhoven, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Jetten, mw. Verstappen en Vreugdenhil wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Agenda van Brabant 29/10,

constaterende dat:

- *het budget voor het openbaar vervoer vanaf 2012 tot 2015 structureel met 25% per jaar wordt gekort;*
- *er geen financiering en ondersteuning van gemeentelijk beleid en/of lokale projecten ter bevordering van het openbaar vervoer meer mogelijk is;*
- *door de bezuinigingen in de BDU al minder in het openbaar vervoer geïnvesteerd kan worden;*
- *de SWOT-analyse uit de 'Agenda van Brabant' aangeeft dat de kwaliteit van het openbaar vervoer achterblijft en de interne bereikbaarheid van steden onder druk staat,*

overwegende dat:

- *het openbaar vervoer een kerntaak is en blijft van de provincie;*
- *visie OV als ambities heeft een snel, sociaal en schoon openbaar vervoer;*
- *toenemende congestie en achterblijvende kwaliteit van het*

openbaar vervoer één van de bedreigingen is voor het vestigings- en leefklimaat in Brabant;

- *het Reizigersoverleg Brabant waarschuwt voor de bezuiniging van 25% binnen het openbaar vervoer die het robuuste OV netwerk kunnen aantasten,*

besluiten:

- *de voorgestelde bezuinigingen in het openbaar vervoer terug te brengen van 25% naar 15%;*
- *de hiervoor benodigde middelen uit zowel begrotingspost 02.05 en 02.06 aan te wenden."*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Het krijgt nummer A28.

De heer Van Schoonhoven (GroenLinks): Voorzitter! Aan het begin van mijn bijdrage vandaag wil ik even een korte bespiegeling geven op de Tweede Kamerverkiezingen van afgelopen woensdag. De Nederlandse stemgerechtigden hebben gesproken en voorzichtig tekenen zich de contouren af van het te verwachten rijksbeleid.

Of het nu een kabinet wordt van rechtse signatuur of het wordt paars-plus, duidelijk wordt wel dat het toekomstig rijksbeleid een flinke wissel zal gaan trekken op het provinciale beleid. Daarom is het ook zo goed dat we vandaag met elkaar besluiten nemen over de Agenda van Brabant. Dit niet zozeer vanuit Brabants chauvinisme, maar wat GroenLinks betreft veel meer vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid die we ervaren als het middenbestuur in dit deel van ons land.

Het is daarom dan ook goed om na het aannemen vandaag van de Agenda van Brabant en de Investeringsstrategie het college van GS de opdracht te geven in actieve zin deze documenten onder de aandacht te brengen van de nieuwe regering en wellicht in een eerder stadium al onder de aandacht te brengen van de formateur.

In de opiniërende discussie van 28 mei jl. heeft GroenLinks duidelijk aangegeven dat we de Agenda van Brabant graag willen zien als een tussenbalans van het Brabant Manifest 2050. Het nu vastleggen van deze middellange termijn dient in de ogen van GroenLinks duidelijk geënt te zijn op de lange termijnvisie die we eind vorige eeuw met elkaar hebben vastgelegd.

Nog even kort: Het Brabant Manifest 2050 is een pleidooi om met elkaar de geest te verruimen en oog te hebben voor globale, nationale en regionale ontwikkelingen en daarin, laverend tussen het Rijnlandse en het Angelsaksische model, nieuwe vormen van pluriformiteit en betrokkenheid ontdekken. Demografische ontwikkelingen, zoals vergrijzing en ontgroening, vormden hierin geen of niet alleen een bedreiging, maar ook een kans. In Brabant Ongemonteerd, de onderlegger bij het Manifest, gaven verschillende schrijvers, ontwerpers en architecten hun kijk op het Brabantse eigene, de ruimtelijke ordening en het nieuwe wonen.

Dus vasthouden en daadwerkelijk invulling geven aan de Telos-driehoek. De balans tussen economie, ecologie en sociaal. Duurzaam beleid zien als de transitie van hier en nu naar daar en later.

Nogmaals, dit doen GS naar de mening van GroenLinks onvoldoende. GS stellen wel dat het bij het opstellen van de Agenda van Brabant uitgangspunt is geweest, maar de sociale belangen worden als meekoppelend belang via integrale beleids- en gebiedsontwikkeling behartigd. Maar we weten nu toch langzamerhand wel hoe dit binnen dit verkokerde provinciehuis werkt. Telkenmale is gebleken dat de sociale belangen niet of niet tijdig worden aangekoppeld bij de economische en ruimtelijke belangen. Welke garanties kunnen Gedeputeerde Staten ons nu geven dat dit in de naaste toekomst wel gaat gebeuren?

Op 28 mei heb ik namens mijn fractie bepleit om op korte termijn een Sociale Agenda op te stellen. Niet zozeer om via een achterdeur weer allerlei taken op het gebied van het sociale domein bij de provincie binnen te halen. Nee, deze Sociale Agenda dient veel meer als leidraad om vanuit onze huidige verantwoordelijkheid, met onze huidige beleidslijn, vastgelegd in de Koepelnota Samen Leven, wat weer de uitwerking is van Vertrouwen in Brabant en Perspectiefrijk Brabant, een duidelijke en verantwoorde overgang te creëren naar andere overheden en de maatschappelijke organisaties toe. Het mag toch niet zo zijn dat we in 2014 de genoemde taken en de daarbij

behorende subsidiëring gewoonweg over de heg gaan gooien.

Let wel: Wij onderschrijven de lijn van GS dat Noord-Brabant niet verder een autonoom sociaal beleid gaat voeren. Maar dat laat onverlet dat het sociale aspect integraal onderdeel moet zijn van onze wettelijke taken en de provinciale kerntaken.

Daarom stelt de GroenLinks-fractie een motie voor die we samen met D66 willen indienen. Vorige sprekers hebben hun moties niet voorgelezen; daarom zal ik haar straks aan u overhandigen, voorzitter.

Tot onze verbazing stellen GS dat zij geen behoefte meer hebben om een afzonderlijk provinciaal landbouwbeleid op te stellen. GS verschuilen zich hierbij achter Europa. En het zou niet meer passen in het aangescherpte provincieprofiel.

Even terug in de geschiedenis. Hoe profilerend was o.a. onze provincie toen we na het uitbreken van de varkenspest in 1997 met initiatieven kwamen om het landelijk gebied te reconstrueren. Er zou een duurzame verbinding geslagen worden tussen de agrarische sector, de zorg, recreatie- en natuur- en waterbeheer. Duurzame kwaliteit in de Brabantse regio, was het motto. Dat dit in de afgelopen 8 jaar door GS op een zeer eenzijdige wijze is geïnterpreteerd en uitgevoerd heeft in onze ogen mede geleid tot het failliet van het reconstructiebeleid landelijk gebied. We weten allemaal waar het naar toe heeft geleid: Het uitbreken van de Q-koorts, minder biodiversiteit, afbraak van natuurwaarden en een burgerinitiatief Megastallen NEE.

De landbouw verdient aandacht in het kader van de kerntaken op het terrein van milieu en ruimtelijke ontwikkeling. De GroenLinks-visie op landbouw impliceert gevolgen voor het milieubeleid en de verdere invulling van het platteland. Zo ook de verdere ontwikkeling van het provinciale ruimtelijke beleid en de mogelijkheid om landbouwlocaties toe te laten, leggen wij langs onze meetlat van de duurzame landbouw. Hierbij doelen wij natuurlijk op de gezondheidsaspecten, de landschappelijke inpassing en het dierenwelzijn. Juist daarom is het nu van belang dat we als provincie onze ambitie daadwerkelijk gaan

vastleggen om tot duurzame, vernieuwende landbouw te komen, zodat we hiermee letterlijk en figuurlijk de boer op kunnen gaan. Daarmee profileer je de provincie het beste.

Op zich staat het thema Duurzame energie en energietransitie stevig in de Agenda van Brabant geformuleerd. Alhoewel er vijf investeringsdoelmeinen worden voorgesteld maken GS hierbij ook een merkwaardige verbinding met de voorgestane campus- en clustervorming. Razendsnel schakelt het dan door naar het voorzien van tijdige ruimtereserveringen. Hoe innovatief hightech of automotive ook is, GroenLinks ziet alweer nieuwe bedrijventerreinen opdoemen. Is dit wat u verstaat onder een meekoppeland belang? Wij spreken eerder over het veroorzaken van een mogelijke kortsluiting. Zeker als we beschouwen dat de Agenda van Brabant zijn doorwerking krijgt in de Investeringsagenda. GS stellen voor om te investeren in o.a. campusontwikkeling en veel minder in duurzame energie. GS beroepen zich nu op het statenbesluit van 20 november 2009 waarin wij hebben besloten om de investeringsagenda Essent-gelden te positioneren in het licht van de Agenda van Brabant.

Met onze visie dat de Agenda van Brabant een tussenbalans dient te zijn van het Brabant Manifest 2050 blijft de GroenLinks-fractie van mening dat de Essent gelden voor het grootste deel ingezet dienen te worden op duurzame energie en Hoogwaardig Openbaar Vervoer.

Bij dit punt verplaatsen we ons ook even in de huidige positie van met name de PvdA-fractie. Het was de PvdA die bij de verkoop van de Essent-aandelen de duidelijke eis uitsprak dat de opbrengsten grotendeels ingezet moesten worden in de investering in Duurzame energie. GS gingen hiermee akkoord. De heer Arkes heeft het standpunt van de PvdA-fractie op 28 mei jl. nogmaals namens zijn fractie herhaald. Nu dus het standpunt van GS om de Agenda van Brabant leidend te laten zijn voor de Investeringsagenda. Was u zich er daadwerkelijk van bewust dat GS zich zo zouden opstellen bij het nader bepalen van de Investeringsagenda?

De heer *Thuis* (CDA): U stelt dat GS al besloten

hebben. U wijst op de discussie die we verleden jaar hebben gevoerd in oktober over de investeringsmiddelen. Ik stel vast dat wij daarover wel hebben gediscussieerd en dat er een voorstel lag maar dat daarover geen besluitvorming heeft plaatsgevonden. Over die €1 miljard, want daar gaat het om, hebben we nu besluitvorming. Ik weet dus niet waarop u baseert dat GS al hebben besloten.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): In de Memorie van Antwoord stellen GS dat wij toen hebben besloten dat die €1 miljard in het teken gaat staan van de agenda van Brabant. Dat is het punt en dat betekent dus, lezende de Agenda van Brabant en de Memorie van Antwoord, dat het een verbreding betekent van de percentages om het zo maar even uit te drukken en minder terugkoppeling naar de duurzame energie, naar de Essent-gelden.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! De heer van Schoonhoven wijst terecht op een voor ons heel belangrijk punt. We hebben het niet alleen op 28 mei maar ook verleden jaar uitgebreid aan de orde gehad. Het verbaast ons wel wat – en daar zijn we tevreden over – dat juist in de Memorie van Antwoord duurzame energie en de transitie daar naartoe gekoppeld worden aan de Agenda van Brabant. Dat is voor ons aanleiding te zeggen, daarbij in aanmerking nemend dat de echte invulling van die tranches nog een keer door ons besproken moet worden, dat duurzame energie wel degelijk een grote plek gaat krijgen in die investeringsagenda.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): U weet ook dat GS in die agenda van Brabant, in die investeringsstrategie vijf investeringsdomeinen hebben genoemd. De intentie die wij hadden, u en ik, om het terug te laten koppelen richting duurzame energie, richting transitie, moet gaan concurreren met andere investeringsdomeinen. Met andere woorden, de toezegging die GS hebben gedaan in de Memorie van Antwoord, beslisregels te gaan opstellen en er nog nader over te gaan spreken, geeft in de ogen van GroenLinks

geen enkele garantie dat wij onze intentie die wij hadden bij de verkoop van Essent-aandelen nog kunnen waarmaken.

De heer *Arkes* (PvdA): Akkoord, die garantie is er niet maar de belemmering is er ook niet want er staat volgens mij nergens in de agenda dat er een evenwichtige verdeling over die vijf domeinen zal zijn, elk 20 % of zo iets. Er is dus op dit moment geen belemmering. Dat bespreken we pas op het moment dat de uitwerking aan de orde is. Dat is toch juist?

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Ik houd vast aan die duidelijke koppeling die wij hebben gemaakt bij de verkoop van de Essent aandelen. Wij hebben toen gezegd dat wij het willen doen als die koppeling wordt gemaakt van de Essent-aandelen met de duurzame energie. Wij hebben toen als voorbeeld het revolving fund genoemd. Dan zouden we akkoord gaan met de verkoop van de Essent-aandelen. Nu zien we dat dit in de tijd een verwaterd verhaal aan het worden is in het kader van de Agenda van Brabant. Wij zullen straks misschien wel stenen gaan investeren in plaats van duurzame ontwikkelingsprocessen. Ik overweeg in tweede termijn een motie op dit punt aan de Staten voor te leggen.

De *voorzitter*: Door de leden Van Schoonhoven en mw. Lestrade-Brouwer wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010, overwegende dat:

- *er in de discussie over provinciale kerntaken ideeën bestaan om provinciale taken binnen het sociale en sociaal-culturele domein over te dragen aan gemeenten of andere instanties;*
- *deze taken grote maatschappelijke belangen betreffen die door Provinciale Staten onderschreven worden;*
- *deze taken ook in veel gevallen onlosmakelijk zijn verbonden met andere provinciale taken en verantwoordelijkheden en in die samenhang van 'people, planet, profit' veelal de kern vormen van belangrijke provinciale beleidslijnen;*

verzoekt het College van Gedeputeerde Staten:

- *om over de gevolgen van de Agenda van Brabant met gemeenten en betrokken instellingen uit de sociale en sociaal-culturele domeinen in overleg te gaan;*
- *deze gedachteswisseling te benutten in de landelijke discussie over kerntaken en de discussies over de uitvoering van de Rijksopgave tot bezuinigingen;*
- *zodra hierover méér duidelijkheid is een notitie op te stellen waarin ook aandacht wordt besteed aan de toekomstige bestuurlijke verhoudingen tussen provincie, gemeenten, instellingen in het sociale en sociaal-culturele domein en het maatschappelijk middenveld in brede zin; en gaan over tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M6.

Het woord is aan de heer Vreugdenhil van de fractie van de ChristenUnie-SGP.

De heer Vreugdenhil (ChristenUnie-SGP): Dank voor het woord, voorzitter. Bij de voorbereiding van dit debat moest ik denken aan een vakantie die ik twee jaar geleden doorbracht in Ierland. Daar wordt ontzettend veel geïnvesteerd door de Europese Unie. Er staan overal grote borden met de tekst: Partly financed by the European Union. Snelwegen hebben zelfs het logo van de Europese Unie. Europa speelt daarin een zeer prominente rol. Toch stemden de Ieren vlak daarna tegen de Europese Unie omdat er geen gebruik werd gemaakt van de kracht van beide bestuurslagen. Bestuurslagen liepen door elkaar heen, gingen extra eisen stellen en er trad een bepaalde subsidieverslaaftheid op. De Ieren hebben een heel scherp signaal afgegeven. Wanneer bestuurslagen willen samenwerken en veel geld willen investeren om een gebied te ontwikkelen, moet dit zorgvuldig gebeuren, zij moeten ruimte durven te bieden aan de regio's maar de regie nemen als dit noodzakelijk is. Dat zie ik hier ook gebeuren. Nu wij eigenlijk zouden moeten praten over de toekomst van de provincie, verwordt het weer tot een discussie over het Kempisch heideschaap en wat nog meer. Ik hoop niet dat dit straks de krantenkoppen worden. Volgens mij moet vandaag de kernvraag zijn of wij als provincie echt durven te kiezen, zaken los te laten,

ruimte te bieden aan gemeenten en regio's en de regie te nemen waar dat nodig is en hierbij scherpe keuzes te maken. Het is echt noodzakelijk dat wij die discussie hier voeren. Twee jaar geleden hebben wij dit punt samen met de VVD geagendeerd. Wij wilden het uit de bezuinigingsdiscussie halen. Wij wilden concrete keuzes maken en daarna de bezuinigingen invullen. De werkelijkheid heeft ons echter achterhaald. Het voortbestaan van de provincies staat op de helling. Er wordt over de provincies gesproken. Ik verwijs in dit verband naar het congres van de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) en naar allerlei rapporten waarin de kracht en de noodzaak van een provinciale bestuurslaag ter discussie worden gesteld. Ongetwijfeld gebeurt dit straks ook bij de kabinetsformatie. Daarom is het belangrijk om hier te laten zien waar de kracht van de provincie wel zit. Wij moeten het signaal afgeven dat wij daarvoor gaan en daar een meerwaarde willen bieden. Vanuit die invalshoek willen wij die discussie voeren. Wij hebben die discussie eigenlijk twee jaar geleden al ingezet met ons amendement over de kerntakendiscussie.

Wij kunnen ons prima vinden in het voorliggende profiel. Het kan echter op een aantal punten wat scherper. In de uitwerking wordt veel wollige taal gebruikt om aan te geven wat de provincie gaat doen. Waarom worden er niet gewoon tien heldere punten genoemd waarmee wordt aangekomen wat de provincie de komende jaren voor de Brabantse burgers wil betekenen? Die zaken worden opgepakt; daarvoor neemt de provincie haar verantwoordelijkheid en voor andere zaken wordt de verantwoordelijkheid bij de regio gelegd.

Voorzitter. Volgens ons kan dat en dat is ook de inzet van mijn fractie straks bij de verkiezingen. Zo komt ons verkiezingsprogramma eruit te zien. Wij zullen de kracht van de provincie helder voor het voetlicht brengen bij de Brabantse burgers. Wij denken dat wij de Agenda van Brabant prima kunnen hanteren als een leidraad voor nieuwe beleidsvoorstellen. Nog veel belangrijker dan die nieuwe beleidsvoorstellen vinden wij ons verzoek aan het college om het huidige beleidsinstrumentarium langs de lat te leggen van de keuzes die wij

maken. Ik geef een voorbeeld. In de ruimtelijke ordening wordt de Wet op de ruimtelijke ordening voorgesteld als dé lijn waarlangs de toekomstige provincie moet opereren: decentraal wat kan en alleen centraal wat moet. Dat beleid is al twee jaar vigerend. Wij hebben de eerste verordening al neergelegd. Wij worden echter aan alle kanten geconfronteerd met gemeenten die vragen hoe het mogelijk is dat de provincie enerzijds nog een inspraakronde houdt over acht starterswoningen die al verkocht zijn, die binnenstedelijk gebouwd worden en waarvan er twee over de prognose heengaan, terwijl er anderzijds wel een starterswoningenbeleid gevoerd wordt en de woningbouw gestimuleerd wordt. Hoe kan het dat de provincie nog steeds insprekt en gemeenten lastig valt met een ezelotje ergens achter in een weiland? Daar steekt de provincie nog steeds tijd en energie in. Op deze manier verliest de provincie draagvlak bij de gemeenten om werkelijk te kiezen en ook los te laten. Juist in het ruimtelijk domein moet het beleidsinstrumentarium en de inzet van de provinciale medewerkers ingrijpend gewijzigd worden, juist om aan te tonen dat de provincie wel degelijk krachtig is en durft los te laten. Dit geldt ook voor veel andere beleidsterreinen. Durf het huidige beleidsinstrumentarium te leggen langs de lat van de nieuwe kerntaak.

Voorzitter. U zult van onze fractie vandaag geen batterij amendementen of moties ontvangen. In hoofdlijnen kunnen wij goed instemmen met de voorgestelde keuzes. Ja, wij staan ook voor een sociaal beleid. Sterker nog, de ChristenUnie staat een christelijk-sociaal beleid voor. Toch vinden wij dat de provincie niet de geëigende bestuurslaag is om dit het meest efficiënt en effectief invulling te geven. Voor ons zou het zelfs nog een stapje verder mogen gaan. Als wij concluderen dat het geen kerntaak is, moeten wij die taak helemaal niet uitvoeren. Als wij echter concluderen dat het wél een kerntaak is, dan moeten wij die in de begroting opnemen. Dan is het ook niet nodig om een motie over het Kempisch heideschaap in te dienen en dit punt op een vreemde manier ergens onder te brengen. Het is een kerntaak of het is geen kerntaak.

Wij zitten in een transitieperiode. Veel organisaties

krijgen nu nog geld van de provincies en straks niet meer. Dat moet op een zeer zorgvuldige manier geregeld worden. Het moet echter helder zijn of iets wel of niet tot de kerntaken behoort. Dat is veel eerlijker, ook tegenover de Brabantse samenleving.

In het kader van de investeringsagenda zouden wij €1 mld. beschikbaar stellen voor projecten. Daarbij is ook de energiepαραagraaf heel nadrukkelijk genoemd. Wij zijn niet tevreden met de Memorie van Antwoord en vragen het college om een paragraaf over duurzame energie op te nemen in de investeringsagenda van Brabant. Wij vinden bovendien dat juist de OV-infrastructuur zeer gediend zou zijn met de middelen van Essent. Daarmee wordt immers een infrastructuur neergelegd waarvan wij over 50 jaar nog steeds profijt hebben in Brabant. Die twee elementen kunnen de pijn verzachten van de verkoop van Essent en bieden ons de mogelijkheid om straks aan de Brabantse burgers te kunnen laten zien dat wij dat geld helder en goed investeren en niet laten wegvloeien in allerlei trajecten.

Ik rond af met drie conclusies.

Wij geven groenlicht voor de voorgestelde uitwerking, maar willen wel dat huidige beleid nadrukkelijk bezien en ook meegenomen wordt. Wij vinden dat versnippering moet worden tegengegaan en dat heldere, scherpe en robuuste keuzes moeten worden gemaakt.

De *voorzitter*: Het woord is nu aan mevrouw Verstappen van de fractie van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! De Agenda van Brabant is leidraad voor noodzakelijke bezuinigingen en duurzame investeringen in de toekomst van Brabant. De gepresenteerde visie wordt gesitueerd tegen de achtergrond van de klimaatcrisis, de kenniscrisis en de economische crisis. En zo staat er: "Brabant bereidt zich met dit visiestuk voor op een leven na de crisis.

Laten wij even naar de klimaatcrisis kijken. Het afgelopen decennium was het warmste sinds de temperatuurmetingen in 1880 zijn begonnen en gerenommeerde wetenschappers zijn het erover

eens dat de situatie nog ernstiger is dan men aanvankelijk dacht.

Dit visiestuk bereidt ons voor op het leven na de klimaatcrises. Waar situeren GS het einde van de klimaatcrisis? Heb ik iets gemist? Hoe ver in de toekomst reikt dit visiestuk?

Een belangrijke vraag voor ons is, hoe dit visiestuk bijdraagt aan de vermindering van de Brabantse bijdrage aan het klimaatprobleem. Wij weten allemaal dat de vee-industrie wereldwijd goed is voor een bijdrage van 18% aan de klimaatcrisis. Zijn GS bereid de aanbevelingen van de commissie-Wijffels op te volgen en de vee-industrie te stimuleren tot reductie van het aantal dieren? Willen GS in het klein het goede voorbeeld geven door voortaan alleen duurzaam vlees te serveren aan gasten en werknemers in dit gebouw in plaats van het goedkope en in veel opzichten smakeloze kiloknaller vlees dat ons nu steeds wordt voorgezet en dat ons zo duur komt te staan?

Laten wij alstublieft niet de kop in het zand steken maar de kredietcrisis bezien in samenhang met de klimaatcrisis én de voedselcrisis, de watercrisis, de biodiversiteitscrisis en de dierziektenecrisis. In die zin ben ik het eens met voorgaande sprekers die in sommige opzichten naar het wereldtoneel verwijzen. Vervolgens sluiten zij zich weer af en richten zich alleen op de Brabantse situatie. Wij hebben te maken met een mondiale economie die gericht op het behalen van winst op de korte termijn en onvoldoende rekening houdt met de uitputting van de aarde. Precies daaraan zou Brabant geen bijdrage meer moeten leveren. Wij hebben een morele verantwoordelijkheid om radicale veranderingen door te voeren. Het is aan ons politici om de economie in een nieuwe richting te sturen. Wij moeten ons daarbij geen rad voor ogen draaien. Zogenaamde schone kolencentrales bestaan niet; ondergrondse CO₂-opslag is geen oplossing, evenals het bestendigen van de onheilzame bio-industrie door subsidies op mestvergifters die nog meer rood in groen betekenen en bovendien stankoverlast geven. Wij moeten in plaats daarvan fors gaan investeren in werkelijk duurzame energie zoals wind en zon of plantaardige biomassa. Er mag absoluut geen geld meer verkwest worden aan het mooi en kunstzinnig

in het landschap verstoppen van veefabrieken, nota bene onder het kopje duurzaam. Daar gaat ons Essent-geld.

Wij zullen ons actief moeten inzetten op herstel van de biodiversiteit in Brabant, op bescherming van bodem, lucht en water. Wij zijn in dezen bepaald geen koplopers in Europa, zelfs niet in Nederland. Als wij ons willen voorbereiden op de klimaatcrisis die in Nederland tweemaal zo hard blijkt toe te slaan als elders in de wereld, moeten wij ons volledig inzetten op biologische en liefst biologisch-dynamische landbouw. Het waterbergend vermogen van deze landbouw is veel groter en wel 20% tot 50%. Ook is er een betere benutting van water bij schaarste.

Volgens de analyses van de VN Landbouw- en voedselorganisatie FAO kan biologische landbouw juist door die betere bodemstructuur zorgen voor hogere voedselopbrengsten, ook in een veranderend klimaat.

De biologische landbouw biedt meer voordelen. Behalve een beter waterbeheer en bodemvorming, is er ook minder emissie, meer opslag van CO₂, meer biodiversiteit, meer bestuiving en meer luchtzuivering. Dat zijn ecologische diensten die onmisbaar zijn voor leven. In die zin is er geen alternatief voor biologische landbouw. Deze diensten worden door deze landbouw bovendien gratis verricht. Dat is al een bezuiniging op zich. Daarnaast kan de verbrede landbouw sociaal-maatschappelijke diensten verrichten zoals diensten op het terrein van gezondheidszorg, educatie en recreatie. Het is ook een arbeidsintensieve landbouw. Op deze transitie van gangbaar naar biologisch moeten wij als politici sturen. Dat betekent stoppen met het spekken van een eindeloze reeks dure technologische oplossingen. Die worden dan immers gewoonweg overbodig. Moeder Aarde geeft genereus als wij samenwerken in plaats van uitputten.

Goede bodems zijn belangrijk vanuit het oogpunt van klimaatverandering. Het visiestuk zegt aan te sturen op een leven na de klimaatverandering. Daarom zou in Brabant ook geen plaats meer moeten zijn voor intensieve bometeelt. Wij zouden wel bosontwikkelingsgebieden kunnen aanleggen. Dat levert schone energie op, vangt

CO₂ af, bevordert ons leefklimaat, trekt toeristen aan en al die kenniswerkers die hier zouden moeten willen wonen. Zouden GS willen onderzoeken hoeveel het oplevert als wij hierop inzetten?

Wat kunnen wij nog meer doen? Wij kunnen fors inzetten op innovatief en goedkoop openbaar vervoer en op het aanleggen van een glasvezel-netwerk waardoor thuis werken aantrekkelijk is. Welke bijdrage leveren GS aan vermindering van de uitstoot van broeikasgassen door de bulk te sluisen naar het verbreden van autowegen in de wetenschap daarmee het autovervoer te stimuleren? Tot zover mijn opmerkingen over de klimaatcrisis en onze Brabantse bijdrage aan een verminderde uitstoot van broeikasgassen.

Voorzitter. Het agro- en foodcluster hoeft wat ons betreft niet zonder meer gespekt te worden. Wij mogen er best eisen aan stellen. Op dit moment maakt veel voedsel ons ziek. Het is te geraffineerd. Overall waar het westerse voedingspatroon voet aan de grond krijgt worden mensen ziek.

Als overheid kunnen wij werken aan bewustwording, aan stimulering van werkelijk duurzame en gezonde voeding. Dit komt ten goede aan meer diversiteit van de agrarische akkerbouw.

De huidige focus ligt op het ruimtelijk-economisch terrein met open oog voor ontwikkelingen op andere terreinen. Laten wij dat anders formuleren. De focus ligt wat ons betreft allereerst op een gezond ecologisch evenwicht. Dat vormt de basis voor een gezond leefklimaat en een gezonde economie. Natuur en milieu zetten wij door middel van een amendement boven aan het lijstje van investeringsdomeinen, samen met ecologie, behoud van soortenrijkdom en zorg voor een goede bodem, water en lucht. Als tweede volgt duurzame economie. Deze prioritering betekent dat wij onmogelijk op natuur en milieu kunnen bezuinigen.

Hoeveel winst levert de bezuiniging op dit terrein eigenlijk op? Niets! Is het gezien de klimaatcrisis en de ecologische crisis wel verantwoord om in alle afdelingen te gaan snijden in deze provincie? Het maakt bezuinigingen misschien beter te accepteren. Het klinkt logisch, maar gezien de enorme ecologische opgaven waarvan wij staan, is het dat

niet. Bovendien is het maar de vraag of wij daadwerkelijk iets gaan besparen. Nu beschikken wij over een groep mensen die kennis opgebouwd heeft van de Brabantse natuur en die op dit terrein continuïteit garandeert. Het wegbezuinigen van deze mensen is absoluut onverstandig.

De *voorzitter*: Mevrouw Verstappen, u heeft nog één minuut.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Volgens mij hechten wij eraan om op basis van goede natuurgegevens beslissingen te kunnen nemen. Klopt dat? Is externe inhuur goedkoper? Is er geen sprake van kapitaal- en kennisvernietiging? Ik verwijst naar de NME. Een relatief zeer klein bedrag dat gekort wordt op de natuur- en milieueducatie lijkt een snel te behalen voordeeltje, maar de langetermijneffecten zijn niet in geld uit te drukken. Mensen die op jonge leeftijd natuurervaringen opdoen, groeien op latere leeftijd uit tot hoeders van diezelfde natuur. Met natuur- en milieueducatie wordt ook draagvlak gecreëerd voor natuur en milieu; het gaat om een kleine investering met een groot bereik.

In het kader van de bezuinigingen zijn wij ook niet voor het overdoen van dingen. Sommigen hier lopen misschien tien jaar achter. Er is een commissie geweest die een visie op de landbouw heeft gegeven. Die visie is op dit moment nog uiterst actueel. Neemt de nieuw in te stellen commissie de conclusies van Wijffels – actueler dan ooit – tot uitgangspunt? Geeft deze commissie richtlijnen voor de implementatie van die conclusies? Of gaan wij het allemaal nog een keer opnieuw doen? Het aantal dieren moet terug in Nederland. Wij moeten inzetten op kwaliteit.

De *voorzitter*: Mevrouw Verstappen, wilt u gaan afronden?

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ja, voorzitter. Ondanks het feit dat sommige partijen dit misschien niet zien, wij zitten echt al in een andere fase. Het gaat nu om het concreet begeleiden van zoekprocessen binnen de richtlijnen van bijvoorbeeld de commissie-Wijffels. Wij moeten concreet

samen met boeren, burgers, de foodsector, de gezondheidszorg, etc. zoeken naar nieuwe en levensvatbare modellen. Wij moeten over naar prototyping van deze nieuwe modellen. Wij zitten niet te wachten op weer een nieuw zwevend rapport dat vervolgens te moeilijk is om te implementeren.

De voorzitter: Door de leden mw. Verstappen en mw. Jetten wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010, constaterende dat:

- *bezuinigen op natuur en milieu een ondergraving is van zowel het ecologische als economische kapitaal van de provincie;*
- *de klimaatcrisis ons noodzaakt tot extra maatregelen op het terrein van natuur en milieu;*

overwegende dat:

- *investeringen in natuur en milieu doorwerken naar andere terreinen, en daarmee winst opleveren;*
- *natuur en milieu het fundament vormen voor een gezonde economie en samenleving en gezien hun zorgwekkende staat niet in aanmerking komen voor bezuiniging;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten

- *de bezuinigingen op natuur en milieu te schrappen;*
- *Een voorstel te doen voor extra investeringen en inspanning op de thema's natuur en milieu.*

En gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M7.

Door de leden mw. Verstappen, mw. Jetten, Van Schoonhoven en mw. Lestrade Brouwer worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010, kennis genomen hebbende van het Statenvoorstel 29/10A; overwegende dat:

- *de kwaliteit van de Brabantse leefomgeving mede afhankelijk is van schoon water, schone lucht en bodem, soortenrijkdom en deze zaken samen met natuur en landschap onder de huidige omstandigheden prioriteit verdienen;*

besluiten de tekst van Statenvoorstel 29/10A paragraaf 5.

Investeringen (pag. 12) als volgt te amenderen:

- *De investeringen dienen gericht te zijn op de structuurversterking en verduurzaming van het vestigingsklimaat en de kwaliteit van de Brabantse leefomgeving. (...)*

Het gaat daarbij om:

- *Natuur en landschap, waaronder met name water-, bodem- en luchtkwaliteit, behoud en versterking van biodiversiteit en gezonde ecosystemen;*
- *Kennis: duurzame innovatie (o.a. energietransitie) en slimme ambachtelijkheid;*
- *Leefklimaat: topvoorzieningen;*
- *Brabants Mozaïek"*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

kennis genomen hebbende van het Statenvoorstel 29/10A;

overwegende dat:

biodiversiteit als kernwaarde dient te worden opgenomen in de Agenda van Brabant;

besluiten de tekst van Statenvoorstel 29/10A paragraaf 3.

Agenda van Brabant (pag. 7) als volgt te amenderen:

Dit resulteert in de volgende kerntaken:

- *ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (waaronder natuur, landschap, water-, bodem- en luchtkwaliteit, behoud en versterking van biodiversiteit en gezonde ecosystemen, milieu en energie, plattelandsbeleid)."*

De voorzitter: Deze amendementen maken onderwerp van beraadslaging uit en krijgen de nrs. A30 en A31.

Door de leden mw. Verstappen en mw. Jetten wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

kennis genomen hebbende van het Statenvoorstel 29/10A;

Overwegende dat:

De ecologische doelstellingen nog niet behaald zijn;

besluiten de tekst van statenvoorstel 29/10A paragraaf 3.

Agenda van Brabant (pag. 6) als volgt te amenderen:

De uitgangssituatie van Brabant: In Brabant is economische groei continu gecombineerd met sociale, culturele en ecologische doelstellingen. Toch is Brabant nog niet 'in balans! ZQ moet kansen benutten en de uitdagingen het hoofd bieden. (...)

Daarnaast zijn er ook elementen die in internationaal

perspectief zwakker zijn, zoals bijvoorbeeld de conjunctuurgevoeligheid, de internationale bereikbaarheid, het aanbod van topvoorzieningen, water- en luchtkwaliteit en biodiversiteit."

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A32.

Het woord is aan mevrouw Lestrade van de fractie van D66.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil eerst iets zeggen over de verkiezingen. Los van het feit dat de uitslag voor sommige partijen heel vreugdevol was, vind ik het heel erg om te zien dat wanneer wij deze uitslag zouden omslaan naar de Staten de PVV hier de tweede partij zou zijn met tien zetels; een partij die aangeeft dat er etnisch geregistreerd moet worden. Ik vind dat heel erg. Sorry dat ik even geëmotioneerd raak, maar de familie van mijn man is in de Tweede Wereldoorlog echt gemillimeterd, uitgeroeid en als dan dit soort registraties opnieuw door partijen aan de orde worden gesteld, vind ik dat heel kwalijk, los van de angst die het bij sommige groepen mensen in Nederland teweegbrengt.

Voorzitter, de Agenda van Brabant. Vorige keer heb ik de richting van de denkwijze van mijn fractie al aangegeven en gezegd dat wij groot belang hechten aan economische factoren en aan vestigingsfactoren. Wij hebben daarbij cultuur en landschap genoemd en hebben ook aangegeven dat er faciliteiten moeten zijn voor kenniswerkers.

Wij gaan akkoord met de bezuinigingen van €75 mln. en vinden het ook logisch dat de provincie vertrekt uit de sectoren zorg en welzijn. Het is wel vreemd dat er dan een brief komt van het ministerie van VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) dat wij vooral Zorgbelang moeten ondersteunen, terwijl wij juist gekort worden en de opdracht krijgen ons op dit terrein terug te trekken. Ik vind dat een heel vreemde actie van het ministerie.

Het moet mij van het hart dat er wellicht een stap overgeslagen is. Voor ons gevoel is een en ander heel zorgvuldig gebeurd maar er is wel vanuit de provincie geredeneerd en niet vanuit de vraag wat dit betekent voor de sociale samenhang en voor de

structuren in Brabant. Er is geen inventarisatie gemaakt. Dat is de reden waarom D66 samen met GroenLinks die motie heeft opgesteld. Wij vinden niet zozeer dat het een integraal onderdeel van onze taak moet zijn, maar er moet wel gekeken worden wat dit betekent, waar je de producten neerlegt en wie daarvoor zorgdraagt. Wij doen dit niet zozeer vanuit het uitgangspunt van GroenLinks dat wij ervoor moeten zorgen dat het gebeurt, maar wij willen de effecten van ons beleid inventariseren.

Wij hanteren als principieel uitgangspunt dat als vrijwilligers nodig zijn voor de uitvoering van het beleid de facilitering en de ondersteuning als uitvoeringstaken in de reguliere projectbegroting dienen te worden opgenomen. Wij zullen daarvoor een motie indienen. Die motie wordt ondersteund door de Brabantse Partij, GroenLinks, de PvdD en de ChristenUnie-SGP.

Inzake de visie op het landelijk gebied ga ik mee met de VVD. Wij omarmen het SER-advies. Wij hebben daaraan de vorige keer een aantal woorden gewijd en aangegeven dat het ons juist lijkt om echt goed na te denken over de betekenis voor Brabant van een economie die zozeer op landbouw is geïnspireerd. Wij hebben ook daarvoor een motie gemaakt, de motie over biobased economy. Helaas, mijnheer Zeegers, het zijn Engelse woorden. Wellicht zouden wij kunnen spreken over een op groen geïnspireerde economie. Die motie dienen wij in mede namens de Brabantse Partij. Wij willen GS vragen een voortrekkersrol te vervullen in het stimuleren van faciliteiten om die biobased economy op te zetten.

D66 staat helemaal achter alles wat kenniswerkers hierheen kan halen. Wij stimuleren de hele keten van de kenniseconomie van begin tot eind. Daarbij hoort een internationale school, een culturele infrastructuur en op het grensvlak van kenniseconomie en cultuur positioneren wij het bibliotheekwerk. Wij komen terug op de bibliotheek en hebben de desbetreffende motie mede ingediend. Wij vinden het echt belangrijk dat de bibliotheek op beide terreinen actief een rol speelt.

Verder dienen wij een amendement op handhaving in. Het was heel leuk om te horen dat mevrouw Geeraedts bijna letterlijk de woorden

aanhaalde die ik een vorige keer heb gebruikt over wat er allemaal fout gaat door gebrek aan handhaving. Het amendement wordt mede door de VVD, door de Partij voor de Dieren, de SP en de Brabantse Partij ingediend. Wij benadrukken daarmee dat wij hierop niet willen bezuinigen en dat het met name gaat om de samenwerking tussen de instanties te stimuleren. Op die manier kan er veel intensiever en beter worden samengewerkt. Zonder bezuinigingen toe te passen kun je veel meer doen. Er moet echt beter gehandhaafd worden. Er gebeurt veel te veel in het buitengebied en elders. Dat kunnen wij niet zomaar laten lopen. Ook wij zijn blij dat er eerst beslisregels komen voor de investeringsagenda en pas daarna naar projecten gekeken wordt. Daarbij komt bijvoorbeeld de vraag aan de orde of wij voor vier of voor vijf topsportlocaties kiezen. Als wij kiezen voor vier zou er meer gedaan worden aan de EHS (Ecologische Hoofdstructuur) en aan de ecologische verbindingzones. Wij zijn erg blij dat de lijn van de Agenda van Brabant in de investeringsagenda wordt opgenomen. Wij verheugen ons op de komende discussies.

Voorzitter. Ik overhandig u nu het amendement en de moties.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Het amendement wordt ook door de PvdA ondersteund. Ik hoorde die fractie niet noemen.

De *voorzitter*: Ik zie het staan op het amendement. Ik zal ervoor zorgen dat alles snel worden gekopieerd zodat u de moties en amendement plus een overzicht voor de lunch heeft.

Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Jetten en Martens wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

overwegende dat:

- *de provincie Noord-Brabant op verschillende gebieden gebruik maakt van de inzet van vrijwilligers voor de uitvoering van haar beleid;*

constaterende dat:

- *zonder de inzet van deze vrijwilligers het provinciale beleid niet in het juiste tempo en/of niet op de juiste*

wijze tot stand komt;

- *de ondersteuning van deze vrijwilligers (waaronder bijv. bijscholing) niet in de uitvoeringskosten van het beleid zijn opgenomen;*

verzoeken het college van GS:

- *een inventarisatie op te stellen van provinciale taken en projecten waarbij voor uitvoering gebruik gemaakt wordt van vrijwilligers;*
- *aan te geven wat nodig is om deze vrijwilligers in staat te stellen deze taken uit te voeren;*
- *waar voor de uitvoering van provinciaal beleid inzet van vrijwilligers noodzakelijk is, ondersteuning van deze vrijwilligers in de begroting van de betreffende projecten en/of programmaonderdelen op te nemen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M8.

Door de leden mw. Lestrade-Brouwer en mw. Jetten wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

overwegende dat:

- *in Brabant diverse organisaties, instellingen en bedrijven zich richten op activiteiten op het gebied van biobased economy;*
- *deze vorm van economische bedrijvigheid een groot potentieel heeft in Brabant;*

daarbij blijkt dat:

1. *de samenhang en samenwerking tussen deze organisaties en activiteiten niet altijd optimaal op elkaar zijn afgestemd;*
2. *de ontwikkeling van biobased economy belemmerd wordt door tegenstrijdige en ingewikkelde regelgeving, en*
3. *de voor grootschalige toepassing van groene-energietechniek benodigde infrastructuur niet aanwezig is;*

constaterende dat:

- *de provincie Brabant op elk van deze drie gebieden een stimulerende rol kan spelen;*

verzoeken het college van GS:

- *een Plan van Aanpak op te stellen waarbij op elk van deze drie gebieden activiteiten worden ontwikkeld teneinde het groeipotentieel van duurzame biobased economy zoveel mogelijk te stimuleren,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M9.

Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, mw. Verstappen, mw. Jetten en Zeegers wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

overwegende dat:

- *de provincie Noord-Brabant een noodzakelijk en actief beleid voert op het gebied van handhaving;*
- *het daarbij gaat om risicotoezicht en systeemtoezicht;*
- *daartoe in 2009 een gezamenlijke en heldere handhavingstrategie is vastgesteld waarbij activiteiten in alle kleursporen zijn gewaarborgd met een bijbehorende programma rond een 12-tal speerpunten;*
- *de provincie Noord-Brabant op het gebied van handhavingsbeleid ook buiten de provincie een goede naam heeft verworven (voorbeelden: bij het symposium over systeemtoezicht op de Erasmus Universiteit in Rotterdam; bij het ministerie van VROM; bij DCMR in Rotterdam-Rijnmond);*

constaterende dat:

- *het de bedoeling is dat het etalageproject "Samen sterk in het buitengebied" in ZZO-Brabant over de hele provincie zal worden uitgerold;*
- *de provincie met het handhavingsbeleid meer vertrouwen wil geven aan bedrijven en de rechtsgelijkheid wil bevorderen;*
- *tevens burgers meer vertrouwen wil geven in de overheid door rechtszekerheid te bieden;*
- *helaas ondanks de actieve inzet van de provincie er nog veelvuldig overtredingen binnen alle kleursporen voorkomen;*
- *het handhavingsbeleid eerder moet worden geïntensiveerd dan onder druk van bezuinigingen moet worden verminderd;*

besluiten:

- *het vigerend programma minimaal te blijven uitvoeren op het huidige niveau, dat wil zeggen geen bezuiniging van 15% toe te passen;*
- *ter dekking daarvan middelen te genereren uit het realiseren van efficiency en effectiviteit van de taakuitvoering;*
- *zo betere resultaten te realiseren en zo het handhavingsbeleid als zodanig te optimaliseren;*

- *daar waar bovenstaande dekking niet voldoende is, andere dekkingsmogelijkheden te vinden in de reguliere begroting."*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A33.

Het woord is aan mevrouw Jetten van de Brabantse Partij.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voorzitter! Laat ik beginnen met Gedeputeerde Staten een compliment te maken met het voorliggende stuk. Wij zijn blij met deze notitie en met de naam "Traditie en technologie". Beide punten staan hoog in het vaandel van de Brabantse Partij. Ook het stuk over de afronding van de takendiscussie waarin wij moeten ombuigen en tevens ons profiel versterken, vinden wij helder en dat geldt ook voor investeringsagenda. De stukken zijn makkelijk leesbaar. Wat is papier toch geduldig en wat kun je toch mooie plannen maken!

Voorzitter, Brabant is bij uitstek een regio die er na een slechte tijd altijd weer sterker uitkomt. Ik verwijs naar de regio Eindhoven en het debacle bij DAF en Philips. Hoeveel mooie spin-offs zijn daar niet uit voortgekomen? Wat zijn wij nu trots op Brainport! Wij hebben die kwaliteit omdat wij heel lang erg arm geweest zijn. Armoede maakt creatief, dat is duidelijk. Op de kale zandgrond groeide niets dus de mensen moesten alles doen om te overleven. Dat is de kracht van Brabant! Daarom zijn de Brabantse boeren zo inventief en creatief. Als je daarop wilt inzetten en dat wilt vermarkten in plaats van de kiloknallers, ga je niet voor bulk maar voor kwaliteit. Mensen willen ook betalen voor kwaliteit. Daarom zijn wij zo blij met het advies van SER Brabant over de omslag van de Brabantse agrosector. Ook het idee van een agrotafel vinden wij heel goed, net als het voorstel van de commissaris om tot een uitwisseling van de tafels te komen, om zogenaamde cross-overtafels te maken. Wij denken dat daaruit veel goed kan voortkomen voor Brabant en voor onze samenleving.

Zo kom ik vanzelf op de motie over biobased economy die wij samen met D66 hebben ingediend. Wij willen het college vragen om vooral

te kijken naar de kracht van bijvoorbeeld de regio Zuidwest Brabant en gebruik te maken van de unieke strategische ligging tussen de wereldhavens Rotterdam en Antwerpen.

In deze stukken staat ook het Olympisch Plan genoemd. Dat doet mijn hart goed want u weet dat dit voor een deel een uitwerking is van een motie van de Brabantse Partij. Wij vragen het college om Win Maas in te zetten als architect. Hij heeft zeer goede ideeën over sportaccommodaties die nodig zijn om de Olympische Spelen te kunnen binnenhalen. Als wij de spelen niet krijgen, dan hebben wij prachtige accommodaties voor onze Brabantse burgers. Kijk ook naar de ontwerper van de Happy Street, John Körmeling. Hem kun je natuurlijk altijd inzetten voor Brabant Culturele Hoofdstad. Het zijn allebei Brabanders. Maak gebruik van hen net zoals nu voor de Brabantse Biënnale al gebruik wordt gemaakt van leerlingen. Geef hun allemaal een podium waardoor zij in Brabant kunnen blijven werken.

Wij zijn blij dat er ingezet wordt op kennis en innovatie, maar vinden wel dat de bibliotheken geld moeten blijven krijgen. Wij hebben niet voor niets samen met de VVD en andere partijen daarvoor een amendement ingediend. Wij vinden dat de hier voorgestelde bezuinigingen slecht matchen met de kenniseconomie.

Bij de afbouw van subsidies voor het sociaal-economisch domein moet zorgvuldigheid betracht worden. Wij vinden ook dat de provincie niet moet blijven pampieren of mensen subsidieverslaafd maken. Wij zijn blij dat een en ander zorgvuldig bekeken zal worden. Zoals gezegd: armoede maakt creatief.

Wij hebben nu nog €225 mln. vrij te besteden. Als er nog eens gegraaid wordt door Den Haag, hoe kunnen wij dan iets overhouden? Krijgen wij dan wederom €75 mln. minder te besteden? Als er nog zo'n bezuinigingsronde zou komen, hoeft de hele provinciediscussie niet meer gevoerd te worden, want dan is de provincie de facto al opgeheven. Overigens waarom passen wij niet hetzelfde bezuinigingspercentage toe als het Rijk doet op de IPO-bijdrage?

Het college is beducht dat projectontwikkelaars peperdure appartementen zullen realiseren in

voormalige kloosters. Waarom krijgen die ontwikkelaars geen opdracht mee en een pakket van eisen met betrekking tot de door ons gewenste invulling? Ik denk bijvoorbeeld aan sociaal-economische eisen. Waarom zouden wij dit zelf willen doen? Waarom gaat de provincie bijvoorbeeld projectontwikkelaar spelen op de HTC in Eindhoven?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Als ik uw betoog zo hoor, dat overigens heel boeiend is, bekruipt mij toch het gevoel dat u ervan uitgaat dat al die voorbeelden, vermeld in het rapport, al de werkelijkheid zijn. U komt met gedachten en voorstellen, terwijl de beslisregels en de projecten er nog moeten komen. Ik kan op dat punt uw betoog niet helemaal volgen.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Ik heb dit bewust zo gedaan omdat ik het volgende dacht: als we straks dat soort dingen gaan doen, geef ik ze nu vast ideetjes mee. Daarmee zeg ik niet dat ze niet zelf tot ideetjes kunnen komen, maar het kan nooit kwaad. Vandaar mijn betoog op deze manier.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Een beetje voorbarig, lijkt mij.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Zo nu en dan loop ik graag op de troepen vooruit, mevrouw Geeraedts, en dat heeft mij nog nooit kwaad gedaan.

Voorzitter. Wat de subsidie voor luchtwassers betreft merk ik het volgende op. We zouden graag zien dat deze subsidie zou worden afgeschaft omdat elke andere ondernemer zelf moet investeren om milieudoelstellingen te halen. Waarom zou dat dan niet gelden voor de agrarische ondernemer? Men kan deze gelden dan inzetten om in elk geval de handhavingskosten gelijk te laten blijven. Wij hebben een motie ingediend en hopen dat deze kosten in elk geval gelijk zullen blijven. Het liefst hadden wij er nog wat meer bij. Wie weet lukt dat door slim samen te werken.

Voorzitter. In de plannen wordt gesteld dat natuur en landschap en ook de regionale identiteit in

Brabant onder druk staan, als gevolg van het intensiveren van wonen en werken. Er wordt echter niets vermeld over de intensieve veeteelt, terwijl dat er toch echt bijhoort. Want ja, voorzitter, de Brabantse Partij zou willen dat het was zoals het college het schrijft. Laten wij daarvoor gaan, dan heeft het college mij aan zijn zijde en vecht ik heel hard mee voor een Brabant zoals het hier op papier staat.

Voorzitter. Ik sluit dit betoog af met een laatste hartenkreet. Het college van Brabant zit hier al veertig jaar in dezelfde samenstelling. Veel mooie en minder mooie plannen hebben al die jaren hier de revue gepasseerd en er is heel wat papier doorheen gegaan. Met veel geld zijn soms fouten uit het verleden hersteld. Fouten zullen wij blijven maken, maar het hoeft niet te gaan zoals nu het geval is. Nu staan wij wat de landschappelijke kaart van Nederland betreft op de op een na laatste plaats. Dat is dan het resultaat van het beleid dat tot nu toe is gevoerd.

Het moet en kan anders. Laten wij nu het roer echt omgooien en ook om economische redenen inzetten op natuur en een mooi Brabants landschap, dat een zeer belangrijke vestigingsvoorwaarde is. Laten wij niet alleen inzetten op de Maashorst, Het Groene Woud en de Brabantse Wal, die wij als multiplier-effect hebben voor de natuur en het Brabantse landschap, maar laten wij gaan investeren ten behoeve van een groot natuurgebied van Cuijk tot de Belgische grens. Dat kan, als wij niet alleen deze gebieden maar ook de natuur tussen al deze gebieden aankopen als EVZ (Ecologische Verbindingszone). Ik zou zeggen: college, zet daarop in en toon lef. Vandaar dat wij over dit onderwerp allerlei amendementen, mede, hebben ingediend. Maak het verschil en laten wij hier deze visie uitspreken voor de periode tot 2030, want dan hebben wij het over rentmeesterschap.

De voorzitter: Met het afsluiten van het betoog van mevrouw Jetten eindigt de eerste termijn van de zijde van de Staten over de voorstellen betreffende de Agenda van Brabant. Ik heb gezien dat een groot aantal moties en amendementen is ingediend. Een gedeelte daarvan is al gekopieerd. Wij

zullen ervoor zorgen dat de Staten het totale pakket en een overzicht voorgelegd krijgen tijdens de lunchpauze die nu aanbreekt. Na deze pauze zal het college in eerste termijn op de bemerkingen van de Staten reageren. Mede gelet op het feit dat overleg nodig is en er wellicht contacten zullen zijn in verband met moties en amendementen, lijkt het mij goed lunchpauze te houden tot twee uur.

Verder deel ik mee dat motie nr. 12 door de fractie van de SP is aangepast. Wij zullen ervoor zorgen dat ook deze aangepaste versie wordt verspreid.

Dames en heren. Ik wens u een genoeglijke en vruchtbare maaltijd toe.

De vergadering wordt van 13.10 uur tot 14.00 uur geschorst.

De voorzitter: Aan de orde is de beantwoording door het college in eerste termijn. Ik geef het woord aan de heer Van Heugten.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Na de "ochtendbijdragen" van de diverse fracties wil ik de reactie daarop van het college beginnen met een compliment aan het adres van de Staten omdat vanuit de Staten zelf het initiatief is gekomen tot het aanzetten van de kerntaken-discussie. De Staten hebben een geweldige inbreng gehad bij het tot stand brengen van de stukken die nu voor ons liggen. Daarnaast gaat de dank van het college uit naar de ambtelijke organisatie. Sommige medewerkers hebben zich soms op bijzondere tijdstippen ingezet voor de totstandkoming van alle Memories van Antwoord en andere stukken.

Dat de Agenda van Brabant er echt toe doet, dat de provincie ertoe doet, mag blijken uit de vele reacties die er zijn gekomen op de voorstellen. De woordvoerders hebben aangegeven dat zij vaak schriftelijk en mondeling zijn benaderd; ik noem het Sprekersplein. Ik denk dat dit een belangrijk signaal is voor degenen die nog twijfelden over nut en noodzaak van de provincies. Waar wij ons zorgen maken en ons bezighouden met profileren en focussen, kunnen wij toch constateren dat gemerkt wordt dat wij bezig zijn en dat er veel

reacties loskomen.

Voorzitter. Met name aan de hand van ingediende amendementen en moties wil ik ingaan op naar voren gebrachte opmerkingen en vragen. Daarnaast kom ik nog op een paar onderwerpen afzonderlijk terug.

Ik begin met amendement nr. A1, ingediend door de fracties van CDA en PvdA. Het betreft de voorstellen die te maken hebben met nadere criteria voor de investeringsstrategie. Ik ga hierop in mede gelet op de bijdragen van andere fracties die hebben aangegeven behoefte te hebben aan nadere beslissingsregels. Het college stelt voor om dit amendement aan te houden of in te trekken, met de toezegging dat het college een uitwerking van die nadere beslissingsregels aan de Staten zal voorleggen. Daarin zullen de opmerkingen die hier zijn gemaakt, worden verwerkt. Wij proeven heel nadrukkelijk dat de strekking van dit amendement is dat men wil voorkomen dat het geld wordt versnipperd, "verdwarreld" over Brabant. Het moet er echt in substantiële porties toe doen. Het geld moet zodanig landen dat wij kunnen zeggen: hiermee hebben wij een aantal belangrijke items gemarkeerd op de domeinen zoals we ze hebben aangegeven. Met andere woorden: in de nadere beslissingsregels worden de geest en de strekking van dit amendement opgenomen.

In het verlengde hiervan beantwoord ik meteen een vraag die door de VVD-fractie is gesteld. In de Investeringsstrategie zijn voorbeelden genoemd.

De heer *Zeegers* (SP): U zegt: wij gaan regels maken en zullen de dingen die in het amendement staan, daarin vervatten. Het gaat niet om een motie, maar om een amendement. Als het amendement wordt aangenomen, liggen er besluiten. Ik heb een vraag over de vermenigvuldigingsfactor, hier "multiplier" geheten, van 3. Vindt u dat u zichzelf in dat keurslijf moet persen? Moet er per se een factor 3 worden gegenereerd? Is er sprake van weggegooid geld als het maar 2,9 is?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik denk dat u hiermee voor een groot gedeelte de gevoelens van het college verwoordt. Wij snappen dat er behoefte bestaat aan een substantiële multiplier en aan

omvangrijke projecten en programma's die ertoe doen, die een zekere samenhang kennen en die participatie van overige geledingen met zich brengen. Echter, wij zijn er met u huiverig voor om dit in deze strikte vorm neer te schrijven. Wij willen even de tijd nemen om na te gaan hoe wij tegemoet kunnen komen aan de opmerking dat het substantieel moet zijn en dat een behoorlijke vermenigvuldigingsfactor gerealiseerd moet kunnen worden. Dat is althans het streven, maar om het nu zo strak te formuleren zoals in dit amendement wordt voorgesteld. Wij vragen bedenktijd en komen er later op terug.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik heb gevraagd, voorzitter, om vooraf geen verplichtingen aan te gaan. Daarop heeft de gedeputeerde nog niet geantwoord, maar misschien ben ik nu te snel.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): U heeft gezegd dat er voorbeelden zijn genoemd en dat u daarover nu nog niet wil beslissen. Als voorbeeld noem ik de kloosters. Een voorstel is gedaan door de Provinciale Omgevingscommissie. Wij hebben dat als voorbeeld opgenomen, samen met andere voorbeelden. Dat zijn geen voorstellen. U vraagt of het college al verplichtingen aangaat met de Essent-middelen. Neen, voorzitter, wij gaan met de Essent-middelen geen verplichtingen aan. Die maken deel uit van de besluitvorming die hier in de Staten plaatsvindt.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat betekent dat wij eerst de beslisregels krijgen. Die keuren wij al dan niet goed, en dan pas is de voordracht van eventuele projecten de volgende stap.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ja, waarbij wij wel hopen dat wij snel met elkaar over die beslisregels besluiten kunnen nemen. Er zijn omvangrijke investeringsvraagstukken die wij graag verder willen voorbereiden en dan zo snel mogelijk, in het najaar, als voorstellen aan de Staten willen voorleggen.

Voorzitter. De amendementen waarop ik niet inga, zullen door collega's worden behandeld.

Ik sta vervolgens stil bij de amendementen nrs. 4

t/m 27 van de SP. Wij complimenteren de SP-fractie met de helderheid waarmee zij de redenatie met betrekking tot deze lijn heeft gevolgd, zowel qua dekking als qua inzet van prioriteringen en het "schrappen van het schrappen". Echter, wij wijzen dit schrappen van het schrappen af waardoor wij uiteraard weer bij ons voorstel terugkomen. Wij denken verder dat het niet zinvol is om op alle afzonderlijke amendementen in te gaan. Wij hebben respect voor de gemaakte keuzes en voor de wijze waarop naar dekking is gezocht en prioriteiten zijn gesteld, maar het college ontraadt toch de aanvaarding van deze 24 amendementen, allemaal om dezelfde redenen.

De heer *Zeegers* (SP): Ik wil hierover graag twee opmerkingen maken. In de eerste plaats gaat u niet in op de inhoud en dat vind ik buitengewoon jammer. Er zijn door andere fracties over sommige van onze onderwerpen wel degelijk inhoudelijke opmerkingen gemaakt. In de tweede plaats zegt u respect te hebben voor de heldere lijn die wij hanteren, waarvoor dank. Die lijn houdt onder meer in dat wij als dekking willen hanteren een taakstellende bezuiniging op het inhuren van externe adviesbureaus enz. Zou u daar toch op z'n minst op in willen gaan?

De heer *Van Heugten* (GS:CDA): U heeft gelijk als u erop duidt dat de inhoud van sommige van uw amendementen terugkomt bij andere fracties. Ik denk hierbij even aan het "schapenamendement". Daarnaast heeft u het over een mogelijke bezuiniging op het inhuren van externen en de mogelijkheid om die bezuiniging in te boeken in de context van het profiel van ombuigingen. Op het onderwerp van de externe inhuur komen wij de behandeling van de jaarstukken nog uitgebreid terug. Het college volgt in elk geval niet de lijn waarbij wordt gesteld dat externe inhuur een post is waarop wordt bezuinigd of een post die tot hogere kosten moet leiden. Ons inziens moet het zo zijn dat in het kader van de bedrijfsvoering wat dit betreft heldere keuzes worden gemaakt. Wat doe je zelf en wat besteed je uit? Bij wat je zelf doet, hoort een bepaalde formatie die voor een belangrijk gedeelte uit eigen mensen bestaat en

voor een klein gedeelte flexibel moet zijn, inclusief de inhuur van arbeidskrachten. De vraagstelling "uitbesteden of zelf doen?" kan per onderwerp bij de portefeuillehouder of in commissies tot afwegingen leiden. In elk geval zien wij dit niet als een zaak die moet worden betrokken bij de profielversterkende ombuigingen.

Voorzitter. De andere amendementen zullen door andere portefeuillehouders worden behandeld.

Ik richt mij vervolgens op de moties, allereerst op motie nr. M2.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voorzitter! Ik neem aan dat de amendementen die te maken hebben met de kwaliteit van de Brabantse leefomgeving, de biodiversiteit en de ecologische doelstellingen wel door deze gedeputeerde worden behandeld.

De *voorzitter*: Ik heb begrepen dat die amendementen zullen worden behandeld door gedeputeerde Hoes.

De heer *Van Heugten* (GS:CDA): Dat is correct, voorzitter.

Motie nr. M2 handelt over de Topcommissie-agrotransitie. Een aantal fracties is hierop ingegaan, mede in relatie met het agrobielid. Het college is het van harte eens met degenen die deze Topcommissie aan het werk willen zetten. Wij hebben, ook naar aanleiding van eerder gevoerde discussies, twee "agrotafels" gepland. Als gevolg van agendaproblemen wordt echter de datum 16 juli niet gehaald. De eerste tafel wordt direct na de zomervakantie gerealiseerd. Het college denkt aan de mogelijkheid om de uitkomsten van deze agrotafel meteen als input mee te geven aan de te vormen commissie, in de vorm van suggesties, gedachten, contouren, probleemstellingen, analyses enz. Met andere woorden: aan het verzoek aan het college om op korte termijn deze Topcommissie in te stellen, komen wij van harte tegemoet.

De heer *Martens* (GroenLinks): U doet de suggestie om de uitkomsten van de agrotafels als input te laten dienen, maar dat zou ik juist niet willen. Ik

denk aan een onafhankelijke commissie. U heeft eerder gezegd dat daar onafhankelijke mensen in moeten zitten, geen politici. Welnu, bij die agrotafels zijn wel politici betrokken. Ik zou ervoor zijn om deze commissie fris te laten beginnen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik herinner eraan dat wij hebben gevraagd om zeggenschap waar het gaat om de samenstelling van deze commissie. Ook wij zien liever niet dat daar politici in komen, maar deskundigen. Ik verzoek de gedeputeerde om hierop te reageren. Verder denk ik dat het goed is dat de Staten ook zeggenschap krijgen over de opdrachtverlening aan de commissie.

De heer *Zeegers* (SP): In de hier bedoelde motie wordt gesproken over een Topcommissie van deskundigen. In deze zaal heb ik wel eens gepleit voor het veel meer benutten van ervaringsdeskundigheid. Daarmee doel ik op mensen die elke dag zien wat er gebeurt in hun buurt en daaraan hun deskundigheid ontleen. Met andere woorden: naast de top moet ook de bodem vertegenwoordigd zijn. Misschien kan de gedeputeerde ook daarover iets zeggen. Het gaat niet alleen om de klassieke of stereotype topdeskundigheid maar ook om de deskundigheid van mensen uit de omgeving.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik kan de heer Martens zeggen dat, als wij alle partijen die in Brabant op de een of andere wijze betrokken zijn bij de agrofoodsector rond de tafel hebben en er zinvolle dingen worden gezegd, ik mij kan voorstellen dat daar een verslag van wordt gemaakt en dat dat verslag aan deze commissie ter beschikking wordt gesteld. Wat zij daar dan mee doet, is vervolgens aan de commissie zelf. Verder pleit ik ervoor om deze commissie zo snel mogelijk aan het werk te zetten. Ik stel voor dat hiervoor een voorstel wordt geformuleerd dat snel aan de Staten wordt voorgelegd. Vervolgens kan daarop worden gereageerd, bijvoorbeeld waar het om onderwerpen en samenstelling gaat. Voorzitter. Wat de opmerkingen over deskundigen versus politici betreft, kan ik zeggen dat er politieke partijen zijn waar die zaken samen kunnen gaan:

deskundige en politicus zijn. Ik kan mij voorstellen dat dat bij andere partijen anders is. Ik begrijp de boodschap, maar ook de heer Wijffels kon enige politieke deskundigheid niet worden ontzegd terwijl hij toch een onafhankelijke commissie goed heeft kunnen leiden. Ik snap het hier gegeven signaal: actieve politici zijn met een andere bedoeling bezig en in dit geval moet worden voorkomen dat het een politieke discussie wordt. Het wordt een commissie waarin op basis van deskundigheid wordt gesproken.

Het college vindt het verder belangrijk dat het geen studiec commissie is die weer met mooie rapporten komt, maar een commissie die zich richt op handzame advisering en die functioneert als aanjager van het transitieproces en daarvoor met goede handreikingen komt. Wij mogen niet te lang in de theorie blijven hangen. Ik denk hierbij aan mevrouw Verstappen die erop heeft gewezen dat er al veel theorie is. Een en ander moet nu zo snel mogelijk in praktijk worden gebracht.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Het moet mij van het hart, voorzitter, dat ik dit echt helemaal niet zie zitten. Ik vrees het ergste, namelijk dat het allemaal weer in de richting van technologische inzet gaat en dat de kern van de problemen niet wordt aangepakt. In deze zaal is voortdurend sprake van het ontkennen van de relatie tussen Brabant en de mondiale context. Als wij hier landbouw en veehouderij willen hebben die werkelijk duurzaam zijn, zullen wij die mondiale context erbij moeten betrekken.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik denk dat de opvatting van de PvdD genoegzaam bekend is, ook bij de deskundigen op dit terrein. Die opvatting zal ongetwijfeld een rol kunnen spelen en later zal blijken in hoeverre zij past in de Brabantse aanpak van de duurzaamheidstransitie. Hiermee ben ik ingegaan op motie nr. M2 die door het college wordt overgenomen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik herinner u aan mijn vraag of de opdracht die aan de commissie wordt gegeven, vooraf aan de Staten wordt voorgelegd. Wij pleiten ervoor dat de Staten bij het formuleren

van die opdracht worden betrokken of er commentaar op kunnen leveren.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik heb al toegezegd dat de samenstelling van de commissie en de opdracht aan de Staten worden meegedeeld, zodat zij daarop kunnen reageren.

Voorzitter. Motie nr. M4 wordt behandeld door de heer Hoes. Die gaat over de schapen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Motie nr. M4 gaat inderdaad over de schapen. Deze motie ondergaat nu een inenting met nieuwe tekst en zal daar gezonder uit naar voren komen. Met andere woorden: motie nr. M4 moet even aangehouden worden. Er komt een nieuwe versie.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Dat is dan voor mijn collega Hoes.

De *voorzitter*: Is mijn conclusie juist dat motie nr. M4 nu wordt ingetrokken? Mij blijkt dat motie nr. M4 inderdaad wordt ingetrokken dat er een nieuwe motie komt die een ander nummer krijgt.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Daarmee, voorzitter, heb ik de moties die betrekking hebben op het algemene gedeelte van mijn portefeuille gehad. Vervolgens maak ik nog enkele opmerkingen over specifieke onderwerpen.

De fractie van GroenLinks heeft een betoog gehouden dat is gericht op meer landbouwvisie. Hoewel deze fractie om meer visie vraagt, ontbreekt in haar betoog een antwoord op de vraag of het hier nu gaat om sectoraal beleid of integraal plattelandsbeleid waarbij de agrofood-clusters worden meegenomen. Ook voor het innovatie-aspect geldt de vraag: is het nu sectoraal beleid of is het innovatiebeleid waarin ook agrofood een belangrijke rol speelt? Al eerder heb ik aangegeven dat het college kiest voor de laatste optie. Dat betekent dat de vraag om een heel specifieke, afzonderlijke visie wat mij betreft niet aan de orde is.

Bovendien, voorzitter, als men de landbouwvisie specifiek op gezondheid zou richten, zou de biologische veeteelt wel eens een heel slechte optie

kunnen zijn, en dat is niet datgene wat de fractie van GroenLinks bedoelt. Het gaat om een integrale afweging van de hele sector, inclusief het maatschappelijke en landschappelijke draagvlak.

Met de fractie van ChristenUnie-SGP zijn wij het van harte eens waar het gaat om de houding: durf, als provincie, je op het terrein van de ruimtelijke ontwikkeling te beperken tot het provinciale belang. Dat deel ik van harte. Wij zullen bij de verdere uitwerking van de verordening niet meer regels maken dan nodig is; ik denk hierbij ook aan de detaillering en de kaarten. Overigens, ik hoop dit ook terug te zien in vragen van de Staten over weilanden en andere zaken. Ik hoop dat wij met elkaar die lijn kunnen vasthouden.

Voorzitter. Als lid van het IPO-bestuur kan ik melden dat alle provincies hebben aangegeven dat er ten aanzien van de bijdragen ten behoeve van de IPO-begroting voor minimaal 15% zal worden bezuinigd, met ingang van het aanstaande begrotingsjaar.

De *voorzitter*: Het betoog namens het college zal worden vervolgd door gedeputeerde Hoes.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik maak enkele algemene opmerkingen voor ik op amendementen en moties inga.

Door de SP-fractie is een vraag gesteld over de Maashorst. Als het goed is, wordt dit het grootste aaneengesloten natuurgebied van Brabant. De totstandkoming ervan heeft meer te maken met het tijdstip waarop wij het geld ervoor beschikbaar hebben dan met de vraag of wij het doen. Er kan geen sprake van zijn dat hierover discussie zou zijn tussen leden van het college. Over dit beleid zijn afspraken gemaakt, onder meer met betrekking tot twee ecoducten, een over de rijksweg en een over de provinciale weg. De middelen daarvoor zijn in de begroting geregeld, voor de komende jaren. Het gaat nu om het feit dat de prijs van de grond die wij willen aankopen, nogal fors is gestegen. Er moet nog wat aangeschaft worden en dat kost gewoon wat tijd. Eerder hebben de Staten hierover informatie gekregen in het kader van de EHS.

Bovendien, voorzitter, heeft men niet voor niets in de Agenda voor Brabant, bij het vijfde investe-

ringsdomein, gezien dat daar natuur en landschap zijn vermeld met heel specifiek de provinciale landschappen. Ik ga ervan uit dat daar waar de EHS in de provinciale landschappen ligt, wij met aanvullende voorstellen kunnen komen.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Dit antwoord is bijna geruststellend. Over de vraag of het wordt gedaan, is geen discussie; we doen het. Het gaat om de vraag: doen wij het nu of doen wij het later? Zo begrijp ik de gedeputeerde. Welnu, wij hechten eraan dat wij het nu doen. Ik snap wel dat onderhandelingen over grond een paar weken kunnen duren, maar wij moeten het nu doen omdat er anders kansen verloren gaan. Dat zou toch doodzonde zijn. Ik heb niet voor niets gesproken over een van onze mooiste parels.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Wij delen wat dit betreft de opvattingen van de SP-fractie. Er komt geen stilstand in dit proces. Wij blijven met iedereen praten en wij blijven iedereen aan de gang houden. Echter, het is mogelijk dat op een bepaald moment de budgetten uitgeput zijn en dat wij moeten wachten op andere jaarschijven. Dat is eerder de reden dat dingen later tot stand komen. In kwantitatieve en kwalitatieve zin willen wij vasthouden aan de opdracht die wij hier met elkaar hebben liggen.

Voorzitter. De PvdA-fractie heeft aandacht gevraagd voor de natuurorganisaties. Men pleit er niet voor om nu meteen alle bezuinigingen terug te draaien maar stelt de vraag: is dit niet een extra handvat voor de organisaties om de handen ineen te slaan en na te gaan of er niet meer samen kan worden gedaan?

Dat pakken wij graag op. Wij denken dat dit een goed idee is. Ook in die sector is een enorme versnippering. Men heeft ongetwijfeld allemaal goede bedoelingen en eigen taakgebieden maar er kan veel meer samengewerkt worden. Daarbij komt nog dat veel organisaties werken met vrijwilligers. Wij willen ook heel graag gebruik maken van de kennis die in het veld aanwezig is. Juist op natuurgebied zijn er veel vrijwilligers met een heel hoog kennisniveau die ons informatie kunnen aanleveren. Wij zullen zeker in overleg

gaan met de natuurorganisaties om te kijken hoe wij dat zo goed mogelijk met elkaar kunnen opvangen.

Destijds bij het Brabants Manifest 2050 hebben wij zeer interessante discussies gehad over de langetermijnvisie. Dat was een totaal ander moment dan nu. Ik beschouw het als een soort ereopdracht om dit als een tussenbalans te zien, want wij zijn nog lang niet zo ver als wij in het Brabant Manifest hebben aangegeven. Het is slechts een tussenstap. Er moet nog heel veel gebeuren voordat wij de doelstellingen bereiken die wij in dat manifest hebben opgenomen.

Wij zijn het met de Staten eens dat aan het landbouwbeleid meer aspecten zitten dan puur sectoraal landbouw. Ook als wij intern kijken naar de personele formatie onder het kopje landbouw, zien wij dat daarbij heel veel milieuwerk zit. Wij proberen de agrarische sector min of meer te faciliteren en te begeleiden om de vaak ingewikkelde milieuwetgeving op een fatsoenlijke manier uit te voeren. Dat is lastig want dat zit niet meer in onze kerntaken. Daarom hebben wij daar geschrapt maar we snappen wel dat wij daardoor in de praktijk tegen problemen aanlopen. Wij kunnen straks geen vergunningen verlenen aan industriële bedrijven, aan boeren, of voor het aanleggen van een weg omdat men geen enkel idee meer heeft hoe de ingewikkelde milieuwetgeving moet worden uitgevoerd en hoe een ecologische onderbouwing moet worden geven. Wij gaan met elkaar overleggen en hebben daarover onlangs ook gesproken met de Kamer van Koophandel om te kijken hoe de Natuurbeschermingswet samen met de ZLTO (Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie) en het andere bedrijfsleven op een goede manier uitgevoerd kan worden, zodat de kennis bewaard blijft en wij niet alleen elkaar tegenkomen bij de rechter. Wij zullen dus bekijken hoe wij dat onderdeel van het landbouwbeleid met elkaar op een andere manier kunnen invullen.

Tijdens de lunch hebben wij in het college gesproken over de vraag of het onderwerp duurzaam vlees niet zou moeten vallen onder duurzaam inkoopbeleid. Wij moeten met de cateraar en andere mensen bekijken hoe duurzaam hetgeen wij op ons bordje krijgen is. Als

het niet duurzaam is en niet voldoet aan biodiversiteitsdoelstellingen zullen wij kijken hoe dat kan worden veranderd.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik herinner mij dat de Staten als voorwaarde gesteld hebben dat er biologisch ingekocht wordt. Volgens mij hebben wij afgesproken dat het "goed" vlees moest zijn.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ja, dat dacht ik ook. Daarom was ik wat verbaasd over de vraag. Wij zullen intern bekijken of dat inderdaad zo is.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Wij hebben al gekeken hoe dat intern uitgevoerd wordt. Wij hebben het college een jaar geleden daarover bericht. Wij waren nogal geschokt over het feit dat het duurzaamheidpercentage gehaald wordt door de koffie en thee. Daarmee waren wij het absoluut niet eens. Er moet een bepaald duurzaamheidpercentage komen. Wij hebben daarover vragen gesteld in het kader van artikel 3.2. Ik kan die vragen wel tevoorschijn halen

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik heb hier een aantal antwoorden die mijn college de heer Essed zou geven. Zal ik die even voorlezen, Thoon, dan is het maar gebeurd? In de notulen moet wel staan dat die antwoorden van de heer Essed zijn. Het gaat met name over de kwaliteit van het vlees. De cateraar heeft expliciet gezegd dat het beleid is dat het vlees diervriendelijk, duurzaam en biologisch is. Het rundvlees wordt betrokken van kleinschalige Brabantse veehouderijen. De snacks, het verpakte vleesbeleg en de kaas worden in groeiende mate biologisch; dat is nu 40%. De herkomst van kippen- en varkensvlees is niet zo snel traceerbaar maar daaraan wordt gewerkt. Er worden nadere afspraken met de cateraar gemaakt.

Mevrouw *Jetten* merkte op dat de subsidie op luchtwassers afgeschaft zou moeten worden. Zover willen wij niet gaan. Wij zijn inmiddels wel op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van luchtwassers. Daarbij is sprake van een compleet nieuwe generatie. Het is te technisch om

het allemaal uit te leggen, zij werken veel slimmer, maar helaas nog niet goedkoper. Het lijkt mij goed u daarover een keer te informeren en te kijken of wij op die manier het Brabantse milieu een stapje verder kunnen helpen. Wij nemen de suggestie van mevrouw *Jetten* in ieder geval nog niet over.

Er is opgemerkt dat Brabant op de op een na laatste plaats staat op de landschappelijke kant van Nederland. Niet volgende week maar de week daarop wordt er een groot congres georganiseerd. Ik ben uitgenodigd om in een panel te gaan zitten. Ik zal mij goed voorbereiden om toch wel reclame te maken voor Brabant waar dit mogelijk is. De criteria die gehanteerd worden, zijn anders dan de criteria die wij soms gebruiken. De beleving van het landschap in Brabant is hoger dan het kaartje laat zien. Dat is lastig want dan wordt er echt naar de zware ecologische kwaliteit gekeken. Die is minder dan de belevingsbehoefte van de Brabantse burger. Daar komen wij vandaag niet uit, maar het is wel iets om in de toekomst over door te denken.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Is hetgeen de gedeputeerde zojuist zei geen reden om natuur- en milieueducatie te blijven voortzetten? Het blijkt immers dat het voor de gewone Brabander goed is als het groen is.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Wij zijn niet tegen natuur- en milieueducatie, maar vinden niet dat het past in het profiel van de provincie in de toekomst. Het hoort typisch bij een andere bestuurslaag, namelijk bij de gemeenten. Gemeenten doen er overigens al veel aan, dus ik heb er vertrouwen in dat zij dat stevig zullen oppakken.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik heb begrepen dat de provincie nu een coördinerende taak vervult. Er wordt namelijk heel veel herhaald of opnieuw uitgevonden.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Dat is waar, maar wij moeten keuzes maken. Het is linksom of rechtsom. Het amendement A30 van de Partij voor de Dieren, de Brabantse Partij en GroenLinks en

D66 betreft het Statenvoorstel 29/10 A waarbij de investeringen op een viertal punten gericht zouden moeten zijn. Natuur- en landschap is uitgesplitst met een aantal thema's, o.a. versterking biodiversiteit en gezonde ecosystemen. Wij hebben daar niets tegen. Het zou overbodig kunnen zijn omdat het bij ons onder natuur en landschap valt. Ik mis echter het thema bereikbare regio. Als dat per ongeluk weggelaten is, kan het nog toegevoegd worden, maar als bewust gebeurd is, is het college sowieso tegen dit amendement.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dat is per ongeluk vergeten.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Bereikbare regio moet dan worden toegevoegd. Wat ons betreft is het amendement overbodig omdat alles wat daarin staat onder natuur- en landschap valt. Het oordeel is verder aan de Staten.

Amendement A31 betreft de tekst van Statenvoorstel 29/10 A, paragraaf 3, Agenda van Brabant pagina 7. Bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting wordt een aantal taken genoemd. Ik ga ervan uit dat dit naast de drie andere taken is en dat alleen deze taak op een andere manier omschreven wordt. Met name worden hier biodiversiteit en gezonde ecosystemen genoemd. Dit hoeft wat ons betreft geen probleem te zijn.

Bij amendement A32 van de Partij voor de Dieren en de Brabantse Partij gaat het over de vraag of Brabant wel of nog niet in balans is. Het feit dat in balans tussen haakjes staat, geeft aan dat ook wij hierbij een kanttekening plaatsen. De vraag is in hoeverre een en ander echt evenwichtig is, of er in voldoende mate voldaan wordt aan de drie pijlers van de Telosdriehoek. Er wordt met name gesproken over water- en luchtkwaliteit en over biodiversiteit als extra toevoeging. Dat sluit natuurlijk ook aan bij het vijfde domein. Die toevoeging kan plaatsvinden omdat de elementen die genoemd worden aanleiding zijn om daarna de vijf domeinen te benoemen. Als je die hier niet noemt, zou je in feite het vijfde domein niet kunnen benoemen. Er is dus sprake van een bepaalde logica. De woorden "nog niet in balans" wil het college liever niet. Wat ons betreft is het:

"in balans" met de toevoeging aan het einde. Tot slot de schaapskuddes.

De *voorzitter*: De nieuwe tekst is zojuist uitgereikt. Het wordt motie M10. Motie M4 is ingetrokken. Door de leden mw. Prins-Afman, Wagemakers, mw. Verstappen, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Jetten en Van der Doelen.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Afonding takendiscussie, Agenda van Brabant en Investeringsagenda, overwegende dat:

- *het behoud van natuur, landschap en regionale identiteit onderdeel is van de kerntaak van het provinciale beleid;*
- *cultuurhistorische elementen daarbinnen een belangrijk onderdeel zijn;*
- *het begrazen van natuur- en heidegebieden met (gescheperde) kuddes Kempische heideschappen voor een duurzame ontwikkeling van die gebieden en versterking van de biodiversiteit van grote waarde is;*
- *dat de begrazing door schaapskuddes een regionale/provinciale activiteit is;*

constaterende dat:

- *GS in relatie tot de schaapskuddes stelt "in het kader van onze toekomstige rol het geen provinciale taak meer is";*
- *twee schaapskuddes met ingang van 2014 100% worden gekort op de aanvullende subsidie uit het ILG;*
- *per 01-01-2011 de bestaande subsidieregeling voor zes andere schaapskuddes eindigt.*
- *dit voor een aantal schaapskuddes de financiële nekslag betekent;*

vaststellende dat:

- *met het niet meer subsidiëren van schaapskuddes een belangrijk cultuurhistorisch element op het platteland verdwijnt;*
- *dit het bevorderen van de biodiversiteit niet ten goede komt;*
- *begrazen door schaapskuddes erkent moet worden als kwalitatief hoogstaand natuurbeheer;*

besluiten:

- *GS te verzoeken de structurele subsidie van de schaapskuddes op te nemen in de voorjaarsnota ten laste van het programma natuurbeheer,*
- en gaan over tot de orde van de vergadering."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel van

beraadslaging uit en krijgt nr. M10.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik heb de motie voor mij, voorzitter. Ik ga ervan uit dat alleen het besluit gewijzigd is. Daar staat nu: "GS te verzoeken de structurele subsidie van de schaapskuddes op te nemen in de Voorjaarsnota ten laste van het programma natuurbeheer."

De tekst van motie M4 was veel uitgebreider. Ik hoef daarop dus niet meer in te gaan. Wat ons betreft blijven alle opgenomen kortingen gehandhaafd. Dat geldt ook hier. Als de motie echter wordt aangenomen, zullen wij met elkaar moeten zoeken naar een andere manier om die structurele subsidie te dekken. In de motie staat wel: "ten laste van het programma natuurbeheer". Ik ga er dus van uit dat de Staten vinden dat er geen extra geld beschikbaar moet komen, maar dat binnen het programma natuurbeheer iets wordt geschrapt en de schaapskuddes daarvoor in de plaats komen.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Is het college het eens met het voorlaatste gedachtestreepje van de overwegingen? Als dat het geval is, is het niet meer dan normaal dan dat daarvan zeer snel gebruik gemaakt wordt in het kader van een reguliere taak. Het is namelijk een efficiënte en effectieve uitvoering van reeds geldend beleid. Het moet kunnen gebeuren met reeds bestaande middelen en als zodanig is de financiering ook geen enkel probleem.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik deel de mening van de heer Coonen dat het efficiënter is, maar de vraag is wel wie verantwoordelijk is voor natuurbeheer. Wij moeten in overleg treden met natuurbeschermingsorganisaties en terreinbeheerorganisaties om ervoor te zorgen dat zij meer schaapskuddes gaan gebruiken. Ik moet even in de interne systematiek kijken in hoeverre wij betalen aan het natuurbeheer. Wij betalen natuurlijk wel voor aankoop van natuurterreinen, maar ik weet even niet precies hoeveel geld wij aan natuurbeheer betalen. Als de heer Coonen het goed vindt, kom ik er in de commissie op terug.

De heer *Coonen* (CDA): Dat laatste lijkt mij inderdaad verstandig. Ik ga ervan uit dat ik niet verder hoef te gaan over de kwaliteit van de kroketten en dat het college zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid bij deze motie op die wijze invult. Dan zijn wij zeer content.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Je kunt met een krokettenmotie een jaar of acht premier zijn, geloof ik. U zou er dus wel mee kunnen komen, mijnheer Coonen.

Overigens valt dit onder de subsidie zeldzame huisdierrassen. Mevrouw Jetten heeft de vorige keer gevraagd wie die begrotingspost in godsnaam bedacht heeft. Wij keken elkaar ook verbaasd aan en vroegen ons af wie dat ooit geweest was. Achteraf blijkt ik het zelf gedaan te hebben omdat daar die schaapskuddes onder vallen. Ik wist niet dat dit met zo'n bijzondere terminologie in de begroting terechtgekomen was. Zo ziet u hoe wij elkaar aan het einde van de discussie weer kunnen vinden.

In motie M7 wordt het college verzocht de bezuinigingen op natuur en milieu te schrappen. U zult begrijpen dat wij deze motie ontraden.

De heer *Van Zeeland* (SP): De heer Hoes heeft in navolging van gedeputeerde Van Heugten onze amendementen ook maar in een klap behandeld. Ik wil niet dat de heer Hoes die een voor een behandelt, maar één wil ik graag onder zijn aandacht brengen, namelijk A14. Daarin wordt besloten uit bijlage 1 bij "Afronding takendiscussie" te schrappen op pagina 13, rechterkolom: Minder inzet op meetprogramma toezicht luchtverontreiniging en grondwatermonitoring.

Hoe verhoudt zich de grondwatermonitoring tot de afspraken in het provinciaal waterplan? Wij komen binnenkort te spreken over het provinciaal milieubeleidsplan. Wij hebben daarover al een discussie gevoerd in de commissie. De gedeputeerde was daarbij niet aanwezig. Een van de dingen die daarin naar voren kwamen, was dat de huidige luchtkwaliteit en het geluid in Brabant gemeten moeten worden. Vorig jaar is een motie aangenomen om twee extra luchtmeetstations in Brabant te plaatsen. Nu wordt dit weer geschrapt.

Wordt hiermee geen voorschot genomen op de discussie in het kader van het provinciaal milieubeleidsplan, of, erger nog, wordt er geen hypotheek op dit plan gelegd door nu al aan te geven dat er minder ingezet wordt op het meetprogramma luchtverontreiniging?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik zal hierop in tweede termijn terugkomen. Dat lijkt mij beter. De heer Van Zeeland sprak over de monitoring. Wij hebben de boodschap uit de evaluatie van het milieubeleidsplan goed begrepen. Daarvoor zou de voorgestelde bezuiniging geen nadelige gevolgen moeten hebben.

De *voorzitter*: Het woord is aan gedeputeerde Jacobs.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik wil beginnen met amendement A28 en daarbij tegelijkertijd amendement A12 van de SP noemen. Beide amendementen gaan over het openbaar vervoer en zijn gericht op het geheel of gedeeltelijk terugdraaien van de korting van 25% zoals wij die het bezuinigingsvoorstel hebben opgenomen.

Een schoon, snel en kwalitatief goed openbaar vervoer gaat ons allen zeer aan het hart. Wij hebben daarover de afgelopen tijd ook goed gediscussieerd. Met het voorstel geven wij invulling aan de bezuinigingstaakstelling die wij ons hebben opgelegd in het kader van de kerntakendiscussie. Wij hebben daarop een bepaalde systematiek van toepassing verklaard en die uitgelegd op pagina 6 van het bezuinigingsvoorstel. Openbaar vervoer wordt gefinancierd vanuit BDU-middelen (Brede Doeluitkering). De autonome middelen die aan OV werden besteed vallen derhalve onder de systematiek van 25% korting. In die zin moeten wij aanvaarding van deze amendementen ontraden. Ik denk wel dat het goed is om u ook te vertellen dat wij afgelopen week de actualisering van het meerjarenprogramma openbaar vervoer hebben vastgesteld alsmede het exploitatieplan voor 2011. Daarin hebben wij de uitzetting zoals die was voorzien, volledig toegepast. Het beleid is erop gericht om door te gaan met het openbaar

vervoer zoals dat is vormgegeven. Wij wachten op eventuele wijzigingen van de BDU-uitgaven. Pas op dat moment kunnen wij bekijken wat een en ander betekent voor het openbaar vervoer in Brabant. Bovendien zijn wij bezig met een OV-visie op provinciaal niveau. In 2011 zullen wij die afhechten en dan kunnen wij opnieuw piketpalen slaan voor de toekomst. Om het verhaal helemaal compleet te maken: wij zijn ook nog in afwachting van een eventuele herziening van het actieprogramma regionaal OV dat in Den Haag op de agenda staat. Een aantal zaken wordt in de OV-visie meegenomen. Tot die tijd gaan wij gewoon door met het afgesproken beleid. Ook het OV heeft in de taakstelling voor de autonome provinciale middelen zijn bijdrage geleverd.

Motie M5 gaat over teruglevering van energie naar het netwerk. Ik denk dat deze motie betrekking heeft op de input die wij hebben gekregen over het terugleveren van energie naar het netwerk door private energieopwekkende ondernemers. Dit punt vraagt veel aandacht. Wij zullen dat als aandeelhouder ook zeker meenemen naar Enexis. Het is wel van belang op te merken dat dit verankerd is in wettelijke kaders op rijksniveau. Wij zullen ook daar onze mogelijkheden moeten verkennen en kijken hoe wij daarmee verder komen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): De gedeputeerde spreekt alleen over ondernemers terwijl in de motie ook uitdrukkelijk particulieren worden genoemd.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Ik heb het niet volledig geciteerd, maar die staan er inderdaad bij.

De heer *Van Lopik* (VVD): Ik vind de opmerking dat er wettelijke kaders liggen wat globaal. Ik ervaar bij ondernemers en agrarische bedrijven dat er een zeer sterke behoefte bestaat om terug te kunnen leveren op net. Enexis geeft in alle presentaties aan dat die mogelijk er inderdaad is. Ik kijk in dit verband ook naar Duitsland en zou eigenlijk wat meer enthousiasme willen zien bij de gedeputeerde. Ik weet dat energiemaatschappijen soms gigantische technische problemen hebben

om dit te realiseren. Ik wil eigenlijk die blokkades wat afzwakken.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Ik ben bang dat de heer Van Lopik mij misverstaat. Ik verschuil mij niet achter wettelijke kaders, ik geef aan dat er sprake is van lastige zaken die wij moeten gaan oppakken en die wij moeten proberen om te buigen zodat het wel mogelijk wordt. In Duitsland geldt inderdaad een ander wettelijk regime dan in Nederland. Wij zouden dat systeem ook heel graag in Nederland willen hebben. Wij zullen zeker bekijken wat wij samen met Enexis kunnen doen. Het is ook belangrijk dat wij uitstralen dat het bevorderen van duurzame energie ons na aan het hart ligt. Naarmate wij dat meer doen, wordt het gemakkelijker om Haagse deuren te openen. Dat enthousiasme krijgt u absoluut van mij. Ik heb mij niet willen verschuilen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik heb een aanvullende vraag puur uit interesse. Wat is die wettelijke belemmering eigenlijk?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Er zijn prijsafspraken. In Duitsland wordt de toelevering van een particulier of van een bedrijf voor tien jaar en soms voor langer vastgelegd tegen een vaste prijs. In Nederland is het binnen de wettelijke kaders niet mogelijk om zo'n afspraak te maken. Daarmee is de zekerheid voor de leveranciers niet groot. Zij verwachten ook niet dat zij de investeringen terug kunnen verdienen. Dat leidt tot problemen. Onlangs hebben wij ook nog gehoord dat er problemen van technische aard zijn. Die pakken wij op. Wij gaan die analyseren.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik begrijp dat het ook een financieel probleem is. Als wij vragen om dat te bewerkstelligen en het is een financieel probleem, hoe gaat het college dan daarmee om? Het betekent waarschijnlijk gewoon dat dan de prijs omhoog gaat.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Het is een financieel probleem vanwege de wettelijke kaders. Wij kunnen proberen om steeds duidelijker naar voren

te brengen dat andere landen daarmee anders omgaan en dat wij daarvan kunnen leren teneinde de productie van duurzame energie te bevorderen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Nog een vraag, voorzitter.

De *voorzitter*: Nee, mevrouw Geeraedts, u heeft twee geïnterrumped. Wij gaan nu echt door. Ik denk dat het onderwerp nog ampel ter sprake kan komen in de verdere discussies over energie.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Ik ga die discussie graag aan. Wij zijn hard bezig met de agenda voor energie.

Motie M9 gaat over biobased economy. Ook de biobased economy krijgt een duidelijke plek in de energieagenda. Wij zullen proberen om de gebieden die in de motie genoemd worden, een positie te geven. Ik hoop dat wij die discussie binnenkort kunnen voeren, ofwel vlak voor de zomervakantie of direct daarna. Wij staan positief tegenover deze motie. Dat geldt ook voor de motie over het overleg met Enexis.

De *voorzitter*: Het woord is aan gedeputeerde mevrouw Van Haaften.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Mijnheer de voorzitter! Wat mij betreft gaat de discussie vandaag niet alleen over de vraag waarmee wij gaan stoppen, maar over de vraag hoe wij in de toekomst omgaan met het sociale domein. De provincie stopt niet met het voeren van sociaal beleid. Het belang van het sociale domein staat buiten kijf. Dat blijkt uit de Agenda van Brabant en uit het boekwerk dat u hebt gekregen voor de Statendag. De rol van de provincie verandert wel degelijk. Wij hebben dat besproken bij het profiel van de provincies. Er is gerefereerd aan de insteek en de adviezen van de commissie-Lodders. In de overleggen het afgelopen jaar met het Rijk en de gemeenten hebben wij steeds gesproken over de vraag hoe die rol van de provincie eruit moet zien en wat de kerntaken zijn. Wij hebben gezegd dat het sociale domein een meekoppelend belang moet zijn. Dat betekent

dat op een andere manier vormgegeven wordt aan de sociale aspecten van het provinciaal beleid. Die andere vorm geldt zowel intern als extern. In deze periode hebben wij het integrale werken vormgegeven in programma's, maar in een volgende periode moet dat verder ontwikkeld worden naar echt integraal werken. De organisatie moet daarop worden afgestemd.

Ook ten aanzien van onze externe relaties is een andere vormgeving nodig. Als de taak van de provincie op het sociale domein vooral ligt in het signaleren, agenderen, soms mee ontwikkelen, en vooral in het verbinden, moet er worden nagedacht over nieuwe netwerken in onze Brabantse samenleving om pro-actief te kunnen zijn met betrekking tot thema's als demografie, zorg, onderwijs, etc. Die netwerken zijn nodig om signalerend en agenderend informatie te krijgen en om de basis te kunnen bereiken. Ook die externe ontwikkeling is al langer gaande. Ik noem in dit verband de ontwikkelingen op het gebied van aansturing. Wij zitten steeds meer met andere partners aan tafel om te spreken over netwerkvorming, niet per se door een overheid gefinancierd. Een en ander raakt nu in een versnelling door de druk van de bezuinigingen.

Bij bezuinigingen moeten keuzes gemaakt worden. Dat was ook de insteek bij de kerntakendiscussie. Keuzes maken moet maar is ongelooflijk pijnlijk. Wij hebben met alle betreffende organisaties een goede en langdurige werkrelatie. Dan is kiezen ongelooflijk moeilijk.

Hoe zijn wij tot die keuzes gekomen? Wij hebben natuurlijk geredeneerd vanuit de rol van de provincie. Is het een wettelijke taak of is het een kerntaak? Wij hebben ook gekeken welke rol de gelieerde organisatie kan vervullen in het nieuw netwerk. Je moet ook kijken naar de historie van een organisatie. Heeft men kort geleden al kortingen te verwerken gekregen? Hebben er kort geleden fusies plaatsgevonden? Een ander punt betreft de mogelijkheid van andere financieringsbronnen. Deze punten worden niet vermeld in volgorde van belangrijkheid. Het gaat erom dat dit als pakket wordt bekeken. Er zijn andere financieringsmogelijkheden. Als voorbeeld noem ik marktgericht werken en andere logische finan-

cieringsbronnen, en dat binnen de taakstelling die gehaald moet worden.

De heer *Zeegers* (SP): Het gaat mij om de wijze waarop u redeneert. Ook de heer Van Schoonhoven heeft daar iets over gezegd. Uw redentie is sterk intern op de provincie gericht. Waar het ons om gaat – ik verwijs naar onze serie amendementen – is dat wij een andere redentie hebben toegepast. Wij hebben veel meer van buitenaf geredeneerd. Wat betekent dit nu voor mensen die tussen wal en schip vallen? Wat betekent dit voor mensen die nu al in de knel zitten en het perspectief hebben dat de problemen alleen maar groter worden? Het is mijn conclusie dat die twee redenties slecht bij elkaar passen. Ik vraag u om de zaak ook eens van onze kant te bekijken. De ene redentie is ideaal-typisch zuiver, maar de andere is gebaseerd op de praktijk. Wat betekent het voor mensen als ze niet meer kunnen bellen naar Sensor? Wat betekent het voor instellingen die nu een belangrijke bijdrage leveren aan de volksgezondheid? Wat betekent het voor de bibliotheek?

De *voorzitter*: Het is duidelijk. Het woord is aan mevrouw Van Haaften.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Het is zonder meer duidelijk. Het is een afweging die altijd moet worden gemaakt. Het karakter van de kerntakendiscussie is naar mijn idee dat je voor deze ene keer van binnenuit begint. Het gaat immers, ook in de landelijke discussie, om de vraag waar de provincie geld moet inzetten en welke rol zij daarbij moet spelen.

De heer *Thuis* (CDA): Het punt dat de heer Zeegers maakt, vind ik nogal belangrijk. U spreekt ook zelf over de zorgvuldigheid waarmee u de stappen zet. U geeft aan hoe u na de besluitvorming met de organisaties omgaat en ondersteuning biedt. Is het een goede gedachte dat de Staten over twee jaar van het college een rapportage krijgen waarmee duidelijk wordt gemaakt hoe op dat moment de stand van zaken is met betrekking tot de transitie naar de nieuwe

situatie? Wij kunnen dan met elkaar nagaan of wel of niet gebeurt wat de heer Zeegers zegt. Komen mensen inderdaad onder de kar? Op die manier kunnen wij de vinger aan de pols houden. Wat vindt u van deze gedachte?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ik denk dat dat zonder meer kan. Ik lachte even omdat ik dacht de dubbele bodem van uw opmerking te begrijpen. Ik wilde in deze zin een reactie geven op motie nr. M6 van de fractie van GroenLinks over het elkaar op de hoogte houden van de ontwikkelingen. Immers, wat wij gaan doen, is een proces van vele jaren. Ik denk dat het niet anders kan dan dat wij elkaar daarbij heel goed blijven informeren over die buiten- en binnenwereld, en ook over wat er intussen gebeurt op het gebied van de Haagse besluitvorming en in IPO- en VNG-verband. Het is een doorlopend proces waarbij wij gelukkig – dat zeg ik erbij want ook dat hoort bij dat zorgvuldige proces – meerdere jaren kunnen nemen om af- en ombouw te realiseren en om vorm te geven aan nieuwe netwerken.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Ik zou de heer Thuis willen oproepen om steun te geven aan motie nr. M6, want die motie impliceert nu juist dat GS en PS een dialoog hierover kunnen hebben en op de hoogte kunnen blijven van de ontwikkelingen die zich voordoen. Op deze manier krijgen wij de consequenties van ons beleid inzichtelijk.

Voorzitter. De gedeputeerde heeft het over de kerntakendiscussie en kiest de interne benadering als vertrekpunt. Ik meen dat dat hier niet het geval is. Bij een kerntakendiscussie ga je eerst je eigen missie formuleren, in de zin van: waarvoor is de provincie op aarde? Welnu, dat is nu juist extern ingegeven. Ik verwijs naar het rapport-Lodders en andere discussies. Dat is juist de reden waarom wij dit gesprek voeren. De kerntakendiscussie wordt ingegeven door de vraag: wat vinden wij als Brabant, als gebiedsautoriteit, belangrijk voor onze samenleving? Ik heb niet voor niets ons Koepelplan Samenleven genoemd. Dat is iets waarvoor wij jaren hebben gestaan. Het college heeft ook nog Vertrouwen in Brabant en

Perspectiefrijk Brabant als uitgangspunten voor het beleid gehanteerd. Het is tegen die achtergrond dat ik lijnen wil doortrekken naar de toekomst, gebaseerd op onze eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid, als middenbestuur.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Dat is juist wat ik bedoel met het belang van het sociale domein, zoals het in het Visiedocument beschreven is. Dat sluit aan bij datgene wat u zegt over de maatschappelijke effecten die de provincie met haar beleid wil bereiken. Wij hebben juist vanuit het Brabantse in de landelijke discussie ingebracht – het is door het college vastgesteld – dat, als je dit "meekoppelend belang" noemt, vrijwel niemand weet wat daarmee wordt bedoeld. Dat moeten wij uitwerken, want het betekent het een en ander voor de interne organisatie, maar ook voor de externe organisatie en de externe vormgeving. Hoe laat je belangen meekoppelen en hoe laat je dat zien als maatschappelijk effect in de samenleving? Dat is precies wat wij de komende jaren gezamenlijk moeten gaan doen. Als ik mijn betoog mag voortzetten, zal ik vertellen wat ik daarover met de hierbij betrokken organisaties heb afgesproken, alle dertig.

De *voorzitter*: De heer Ten Harmsen van der Beek is nu aan de beurt. Ik vraag de gedeputeerde om daarna haar betoog te vervolgen.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! De gedeputeerde geeft aan dat er de komende jaren uitgebreid wordt overlegd met de organisaties. Wij hebben wel wat zorgen waar het gaat om het oorspronkelijke provinciale beleid waarvoor de vele steunfuncties nu financiële steun krijgen. Dat kan onder druk komen te staan door de veranderingsnoodzaak en -behoefte van de organisaties. Met andere woorden: gaan de organisaties zich nu niet voornamelijk richten op hun nieuwe organisatiestructuur en komt daardoor het provinciale beleid, waarvoor wij ze de komende vier jaar nog wel betalen, niet enorm onder druk te staan?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA):

Daarom is het zo goed dat wij de afgelopen jaren hebben gewerkt aan professionalisering, hier en ook bij de steunfuncties, in de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Als gevolg daarvan wordt elk jaar een goed werkplan geproduceerd, zodat je nu de instrumenten hebt om goed met elkaar afspraken te maken. Natuurlijk verwachten wij van hen dat zij bijdragen aan de provinciale doelen, en dat kan elk jaar in die werkplannen worden opgenomen. Dat gaat veel gedetailleerder en verder dan enkele jaren geleden het geval was. Wij mogen blij zijn dat wij de afgelopen jaren dit instrument zo hebben ontwikkeld.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Dat is, denk ik, niet helemaal wat ik bedoel. Ik probeer het beter te formuleren. Een willekeurig gekozen organisatie krijgt te maken met een korting van 50% en gaat kijken hoe zij die 50% uit de markt kan halen. Dat zoeken gaat ten koste van de tijd die men kan inzetten ten behoeve van het oorspronkelijke beleid. Ook zijn er frictiekosten. Zijn daarover afspraken gemaakt?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Ik zal mijn betoog vervolgen, en dan komt deze kwestie aan de orde.

De taakstelling die moet worden ingevuld in het sociaal-culturele domein, zorgt ervoor dat er geen sprake kan zijn van kaasschaven. Er moeten echt keuzes worden gemaakt, keuzes die ertoe leiden dat een aantal organisaties, waarvan wij weten dat ze in de toekomst nodig zijn om een rol te spelen in het netwerk en het meekoppelend belang mee vorm te geven, in relatieve zin gespaard kunnen worden. Het gevolg van deze keuzes is dat andere organisaties zwaarder worden getroffen. Wij hebben de periode tot 2015 om een ombouw mogelijk te maken. Dat betekent dat wij een transitieperiode krijgen waarin er over de inhoud goede afspraken kunnen worden gemaakt.

Een start hiermee heb ik al gemaakt. In de dagen na de bekendmaking van onze voorstellen heb ik met alle dertig organisaties waarmee wij een structurele subsidierelatie hebben, gesproken. In die gesprekken heb ik op de eerste plaats

benadrukt dat het krijgen van een korting niets te maken heeft met kwalificatie of diskwalificatie. Neen, het gaat om de rol van de provincie en de veranderingen die zich wat dat betreft voordoen. In de gesprekken is de taakstelling naar voren gebracht en ook is er gesproken over de mogelijkheid om te komen tot maatwerk waar het gaat om de afbouw en de inhoudelijke veranderingen.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! De gedeputeerde spreekt over maatwerk. In de stukken hebben wij jaarschijven gezien. De CDA-fractie is zeker voor maatwerk en wat haar betreft past daarbij dat de gedeputeerde de afspraak maakt dat het afbouwtraject in een ander tempo plaatsvindt dan nu wordt voorgesteld, als de organisaties het daarmee eens zijn. Wat ons betreft kan het in een keer.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Bijvoorbeeld.

De heer *Thuis* (CDA): Als dat kan worden meegenomen, kan voor de organisaties het maatwerk op deze manier vorm worden gegeven. Wat ons betreft hoeft u zich niet alleen aan de jaarschijven te houden.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Precies daarom heb ik met elke organisatie afgesproken dat zij dit najaar met een plan van aanpak komt waarin wordt aangegeven welk maatwerk nodig is. Ik voeg hier nadrukkelijk aan toe dat het daarbij zeker om financiën gaat, maar ook om inhoudelijk ombouwen. Dat maatwerk kan inderdaad, als dat uit het overleg blijkt, leiden tot een fasering, bijvoorbeeld in de zin van: "nu nog even niet en vervolgens grotere stappen naar beneden". Ook kan gekozen worden voor: "elk jaar evenveel naar beneden", of voor "in een keer afbouwen". Ik vind dat dit binnen het maatwerk mogelijk moet zijn. Verder zien wij in het beoogde plan van aanpak van de organisaties graag aangegeven welke andere financieringsbronnen mogelijk zijn. Daarnaast moet duidelijk zijn hoe de provincie kan helpen om die andere financieringsbronnen te

bereiken. Ik zeg daarmee niet dat daar voor ons een hoofdtaak ligt, maar het kan soms helpen als je samen optrekt. Ik vind verder dat die andere financieringsbronnen niet altijd per se andere overheden moeten zijn. Het is niet zo dat datgene waarmee de provincie helaas moet stoppen, automatisch een taak voor de gemeentelijke overheid wordt.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): U legt uit hoe het zit met dat maatwerk en hoe dat de komende jaren tot stand komt. Zou het gevaar niet kunnen zijn dat maatwerk onduidelijkheid schept? Als je maatwerk qua visie niet objectiviteit in een objectief referentiekader, gekoppeld aan de visie die wij daarop loslaten, wordt het wellicht weer de "kalkoen met kerstmis".

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Neen, want er is een duidelijk kader, en dat is de taakstelling. Die staat.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Ja, maar die is zo ruim.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ik bedoel de financiële taakstelling. Dat is het uitgangspunt voor de noodzakelijke verandering. Het is de taakstelling die de aanleiding vormt om op financieel gebied tot nieuwe afspraken te komen. Op grond van de taakstelling dienen de organisaties hun financiële vooruitzichten bij te stellen en/of andere financieringsbronnen te zoeken. Wat ik ook graag zie, is dat de organisaties voorstellen doen in verband met hun positie in de toekomstige netwerken in Brabant, zodat duidelijk wordt welke functies zij daarin kunnen hebben. Daar wil ik het komende najaar klaarheid over, zodat de organisaties hiermee in hun meerjaren-begrotingen rekening kunnen houden.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Ik zou u toch willen waarschuwen. Ik heb u het woord "faseren" horen gebruiken. Daarnaast heeft u het over inhoud en taakstelling. Ik wijs erop dat het gaat om een veld dat aanpalend in het sociale domein zit en dat daar gemeenschappelijke

noemers aan de orde zijn. Daar zal benchmarking aan de orde zijn, ook vanuit de organisaties zelf. Als je een opening biedt in verband met dat maatwerk, met verwijzing naar de financiële taakstelling, heb ik daar grote zorgen over.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Er zitten veel kanten aan, mede omdat het maatwerk ook te maken heeft met de personele situatie binnen de organisaties. Daarnaast zijn er de frictiekosten. Er is dus veel onder de zon. Daar zijn wij het wel over eens.

De heer *Zeegers* (SP): Ik ben het met mevrouw Tsoutsanis eens. Het begrip "maatwerk" wordt nogal eens als bulkbegrip gehanteerd. Mij gaat het vooral om de volgorde. Dat u met de instellingen een plan van aanpak gaat maken, lijkt mij logisch. Sterker nog, ook als u het niet zou aanbieden, zouden de instellingen het zelf moeten doen. Nogmaals, het gaat om de volgorde. Nu ligt het mes op tafel; vandaag valt er een besluit. Dat betekent dat je toch een ander soort plan van aanpak krijgt dan wanneer er geen mes op tafel ligt en er geen besluit wordt genomen en er eerst eens wordt gekeken wat mogelijk is. Wij vinden de volgorde waarvan nu sprake is, verkeerd.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ik begrijp heel goed dat u dat vindt, maar dat komt mijns inziens toch een beetje neer op de "kalkoen met kerstmis" die mevrouw Tsoutsanis bedoelt.

De *voorzitter*: Mag ik u vragen om uw betoog te vervolgen en enig tempo te gaan betrachten?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Het traject dat wij nu ingaan, is meerjarig. Wat mij betreft wordt dit traject vervolgd met de zorgvuldigheid die tot nu toe steeds aan de dag is gelegd, in intensief contact en overleg met betrokkenen en andere overheden. Er zijn enkele vragen gesteld over specifieke organisaties. Het lijkt mij goed om te beginnen bij de bibliotheekondersteuning Cubiss. Voorzitter. Al jarenlang is een proces van bibliotheekvernieuwing gaande, al vanaf 2000. Dit proces heeft geleid tot

22 basisbibliotheken in Brabant. Rijk, provincie en gemeenten hebben in 2003 in het kader van een convenant afspraken gemaakt over de rollen van de verschillende overheden. Bij de eerste stap van de bibliotheekvernieuwing is de provincie opgetreden als coördinator, tussenlaag en stimulator. Dit proces was in 2008, toen het convenant afliep, nog niet geheel afgerond. Daarom is enige tijd geleden een "bibliotheekcharter" – sorry, ik heb dit woord niet zelf bedacht – afgesloten, dat loopt van 2010 tot 2012. Ook daarin hebben de drie overheden afspraken neergelegd. Eigenlijk gaat het om een vervolg van het convenant.

Voorzitter, wij houden ons aan de in dit charter neergelegde afspraken. Daarin wordt klip en klaar aangegeven welke taak de provincie heeft. Echter, in de discussies op weg naar dit bibliotheekcharter hebben de gezamenlijke provincies duidelijk laten merken dat ze eigenlijk van mening waren dat, aangezien het proces van bibliotheekvernieuwing al bijna was afgerond, de tussenlaag van de provincie er best uit zou kunnen. Rijk en gemeenten hebben gesteld: ho, dat is nu misschien nog even te vroeg. In het charter is opgenomen dat tot 2012 de provincies er nog als tussenlaag inzitten, en dat er daarna verder wordt gepraat. De insteek van de provincies is duidelijk: daarna zien zij weinig toegevoegde waarde verbonden aan hun positie als tussenlaag.

Nogmaals, in het genoemde charter zijn de verschillende taken aangegeven. Het gaat onder meer om netwerkvorming en netwerkondersteuning.

De heer *Thuis* (CDA): Ik vraag mij af of bij het overleg waarnaar u verwijst, ook de bibliotheken betrokken zijn geweest, op welke manier dan ook.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Die zitten niet bij dat overleg aan tafel, maar er is contact tussen de overheden en de landelijke koepel van bibliotheken. Ook is er een landelijke koepel van de functies die de bibliotheken ondersteunen. Ik kan het niet gemakkelijker maken dan het is, voorzitter.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik heb een

andere vraag over hetzelfde overleg. Mevrouw Van Haaften geeft aan dat de provincies hebben geconcludeerd dat zij in dit geheel als tussenlaag weg moeten, na afloop van de werkingsduur van het genoemde charter in 2012. Ik ben benieuwd of gemeenten en Rijk die conclusie kunnen delen. Lopen wij niet op de zaken vooruit wanneer wij nu al zeggen dat wij op termijn helemaal uit het bibliotheekwezen weggaan? De besluitvorming vindt pas in 2012 of daarna plaats.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): In het charter staat dat de drie overheidslagen met elkaar samenwerken en welke taken zij daarbij tot 2012 uitvoeren. Daar staan ontbindende voorwaarden bij. Wanneer bijvoorbeeld de financiële situatie van een van de overheden verandert, kan het charter worden opgebroken. Daarmee is aangegeven dat de afspraken zijn gemaakt met de intentie om de bibliotheekvernieuwing voor een belangrijk gedeelte af te ronden. Vernieuwing kan nooit echt worden afgerond, maar dit traject waarmee wij al tien jaar bezig zijn, moet een keer worden afgerond. De positie die de provincies daarbij innemen, is niet woordelijk opgeschreven maar is in het overleg wel duidelijk aan bod geweest.

De heer *Arkes* (PvdA): Ik herhaal mijn vraag of Rijk en gemeenten het eens waren met de stellingname van de provincies dat zij na 2012 uit dit samenwerkingsverband zouden kunnen stappen.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Het was een stevige discussie waar ik niet altijd bij ben geweest. De uitkomst hiervan is dat het charter loopt tot 2012. Het is duidelijk dat een en ander daarna weer ter discussie staat.

Voorzitter. Ik begrijp de boodschap die is neergelegd in amendement nr. A29, heel goed. Het is een boodschap die geldt voor alle organisaties die worden gekort: hoe kun je ervoor zorgen dat de positieve maatschappelijke effecten, de goede dingen die mede dankzij onze steunfuncties plaatsvinden, in Brabant overeind blijven? Daar is de opzet van de plannen van aanpak met de organisaties op gericht.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Dat dit amendement zou gelden voor alle steunfuncties wens ik te bestrijden.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Zo zei ik het ook niet.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Misschien vat ik het wat kort samen. Wij, als indieners, vinden dat er sprake is van een provinciale kerntaak, dat de provincie heel duidelijk een eigen functie, een eigen verantwoordelijkheid en een eigen meerwaarde heeft. Dat kunt u niet van alle steunfuncties zeggen. Dat zeggen wij ook niet van alle steunfuncties. Daarom hebben wij ook maar een amendement ingediend, en dat gaat over het provinciale bibliotheeknetwerk. Ik wil graag deze correctie aanbrengen.

Voorzitter. Ik heb de gedeputeerde de naam Cubiss in de mond horen nemen. Die naam staat niet in ons amendement. Het gaat ons heel nadrukkelijk om de activiteiten die worden uitgevoerd door het provinciale bibliotheeknetwerk. Of dat nu door Cubiss gebeurt of niet... Het gaat om de maatschappelijke effecten en niet om de noodzaak om steunfunctie Cubiss overeind te houden.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter, ik vind dit heel bijzonder. Wij hebben een subsidierelatie met Cubiss, en het Brabantse bibliotheeknetwerk is een vereniging van onze 22 basisbibliotheken. Daar hebben wij natuurlijk contact mee. Wij vormen met elkaar een soort driehoek: Cubiss als ondersteuningsinstelling, de provincie als een van de belangrijke financiers van Cubiss, en de vereniging van de basisbibliotheken die Netwerk Bibliotheken heet. Echter, wij hebben geen subsidierelatie met het Brabants Netwerk Bibliotheken.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter, ik ben blij dat de gedeputeerde onze kant opkomt. Dit is precies het punt waarover de VVD-fractie en de andere ondertekenaars zich zorgen maken, namelijk de mogelijkheid dat het vervallen van de subsidie die nu aan Cubiss wordt

gegeven, ertoe leidt dat ook de maatschappelijke effecten die dit oplevert, wegvallen. Wij willen op die maatschappelijke effecten focussen en roepen de gedeputeerde dan ook op om, in overleg met de partners, tot een nieuwe aanpak te komen. Dat staat precies zo in ons amendement. Ik ben blij, voorzitter, dat de gedeputeerde het met ons eens is.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter, ik vind dit lastig. Hiermee komen wij terecht bij de details van de discussie die hierover de afgelopen jaren is gevoerd. Ik wil wat dat betreft wel een tipje van de sluier oplichten. In die hele periode van bibliotheekvernieuwing waren er heel veel middelen beschikbaar voor het traject dat doorlopen moest worden. Daarover moesten wij met verschillende partners afspraken maken. Het is een pittige discussie geweest, onder meer over de vraag wie de ontvanger zou zijn van welke subsidie. Daarbij hebben wij de insteek gekozen om, zoals gebruikelijk, te werken met steunfunctie-instellingen. Die hadden wij al. Wij hadden al een Provinciale Bibliotheek Centrale. Landelijk gold de afspraak dat de provinciale centrales zouden worden omgebouwd tot wat algemenere steunfuncties die meer taken zouden hebben dan alleen bibliotheekondersteuning. Deze organisaties zouden de PSO, de Provinciale Steun Organisatie, zijn waarmee de provincie de bibliotheekvernieuwing ondersteunde. Met andere woorden: de subsidierelatie tussen de provincie en de bibliotheken verliep via die bibliotheekondersteuning.

Voorzitter. De grootste klanten van Cubiss, waar het gaat om het inkopen van producten en het afnemen van diensten, zijn natuurlijk de 22 basisbibliotheken. Mijn conclusie is nu dat amendement nr. M29 een andere betekenis heeft dan ik aanvankelijk dacht. Wij gaan nu de middelen voor bibliotheekondersteuning niet verstrekken aan een steunfunctieorganisatie maar aan de belangrijkste klant van die steunfunctieorganisatie.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Ik weet niet hoe ik mij nog duidelijker kan uitdrukken,

maar wij vragen niet meer en niet minder dan – of wij dragen het u op – dat u met al uw wijsheid en in samenspraak met het veld tot een goede oplossing komt. Als dat betekent dat middelen naar een andere organisatie gaan, dan gaan ze naar een andere organisatie. Ons gaat het om de maatschappelijke effecten. Wij willen dat de punten die in de overwegingen zijn vermeld, overeind blijven. Dat zien wij als een provinciale kerntaak in het culturele veld.

De heer *Thuis* (CDA): U pleit ervoor dat er samen met het veld tot een goede oplossing wordt gekomen, maar dat geldt natuurlijk ook voor al die andere organisaties. Je moet wel een duidelijk vertrekpunt hebben. U kunt de gedeputeerde niet op deze manier op pad sturen. Deze benadering zou voor alle organisaties gelden, zoals ook door de fractie van de SP wordt bedoeld: ga rond de tafel zitten en kijk waar je uitkomt. Je moet duidelijk voor ogen hebben waar je naar toe wil. Die €75 mln. vormen het uitgangspunt. Als u verlangt dat de gedeputeerde gaat praten, moet u haar wel een kader meegeven waarmee duidelijk wordt waar zij naar toe moet werken. Als dat niet gebeurt, zie ik het resultaat van dat overleg al voor me. Niemand zal zeggen: ik ga €6 mln. inleveren. Niemand zal zeggen: fijn, gedeputeerde, dat u er bent; we komen tot overeenstemming. Dat gebeurt toch niet? De gedeputeerde moet een kader worden meegegeven, anders praat het ontzettend lastig en zie ik de reacties al voor me.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Volgens mij, voorzitter, kan ik de heer *Thuis* geruststellen. Immers, alle kaders waar hij om vraagt, staan in het amendement. Er staat een taakstelling in van 15%. Er staat in dat het college voor een bepaald moment bij ons terug moet komen. Er staat een dekking in. Er staat een structureel verhaal in over de middelen. Ik weet niet welke heldere kaders er nog meer moeten komen.

Voorzitter. De heer *Thuis* doet wel alsof dit nu uit de lucht komt vallen, maar wij hebben wel zojuist de Investeringsagenda besproken waarin alle belangrijke overwegingen van deze provincie zijn opgenomen: kennis en innovatie, kennis-economie,

culturele hoofdstad enz. De hele inzet is op dat aspect gebaseerd. Daar vinden wij dit een fundamenteel onderdeel van. Kenniseconomie aan de basis, voorzitter. Hoe fundamenteel kan het zijn?

De heer *Thuis* (CDA). Misschien kunnen wij elkaar vinden. Wij behoeven het nu niet over het belang van kennis te hebben; dat is volstrekt duidelijk. Een groot aantal partijen geeft aan dat er overleg moet plaatsvinden, maar ik herhaal dat het van belang is dat de gedeputeerde met iets op pad gaat. Verder moet dat overleg aan een tijdspad worden gebonden. Kan worden afgesproken dat het overleg plaatsvindt en dat er in september of oktober wordt gerapporteerd, zodat wij hierover in het najaar in de commissie of in de Staten kunnen spreken? Dan kan worden bepaald wat de inzichten van GS zijn. Eigenlijk weten wij dat al, maar goed.... Het is mogelijk dat het overleg met het veld tot bepaalde gedachten leidt. Vervolgens kan worden nagegaan waar wij met elkaar uitkomen. Overigens, de CDA-fractie heeft vanochtend al aangegeven wat naar haar oordeel belangrijke functies zijn.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Wat dat tijdsaspect betreft doen wij in het amendement een voorstel. Het college wordt opgedragen om ons bij de Voorjaarsnota dat plan te presenteren. Misschien is dat wat te snel voor de heer *Thuis*.

De heer *Coonen* (CDA): Ik ben echt benieuwd of de VVD-fractie zou kunnen bedenken om de basisbibliotheken in staat te stellen hun eigen overheadfunctie eventueel in een gezamenlijk netwerk te ontwikkelen. Op die manier houden wij niet langer een organisatie als Cubiss in stand maar laten het aan de bibliotheken zelf over hoe zij hun dienstverlening willen organiseren. Respecteren wij het zelfsturend vermogen van de organisaties en de eigen verantwoordelijkheid? Ik had gedacht daarvoor wel gehoor te vinden bij de VVD.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Natuurlijk

vindt de heer Coonen ons daarmee aan zijn zijde. Wij gaan in ons amendement niet op de inhoud in. Wij hebben veel vertrouwen in het college dat zij op deze manier de besprekingen met het netwerk zullen voeren. Wij hebben een minimale korting aangegeven en geen maximale korting. Als er een beter resultaat wordt bereikt in samenspraak met het overeind houden van die maatschappelijke effecten, zijn wij natuurlijk heel gelukkig.

De heer *Arkes* (PvdA): Wij hebben zojuist van de gedeputeerde gehoord dat er ook nog een overleg komt tussen de drie overheidslagen over welke rol elke laag gaat vervullen in het kader van de bibliotheken en dat het nog geen uitgemaakte zaak is. Dat moet toch ook iets betekenen in deze discussie? Het gaat uiteraard niet alleen over de provincie.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): De inhoud van het amendement is een stuk verhelderd door de toelichting. Het lijkt mij heel goed om daarover op een latere termijn door te praten. Er zitten veel haken en ogen aan omdat er meer overheden bij betrokken zijn. Minimaal 15% staat niet in het amendement. Die toevoeging was voor mij buitengewoon verhelderend. Ik wil ook graag doorpraten over de dekking, want als het makkelijk haalbaar was binnen de reguliere begroting hadden wij het voorstel niet eens in deze vorm gedaan. De opdracht is zeer lastig. Ik wil graag bekijken of wij dit najaar na gesprekken met dezen en genen met een plan van aanpak naar de Staten kunnen komen.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Ik vind dit een prima voorstel. Ik heb het in mijn eerste concept van het amendement zo vormgegeven. Na een aantal reacties van mensen die zeiden dat het financieel strakker moest, heb ik het amendement zo gemaakt. Als de gedeputeerde het op deze manier wil doen en daarmee die €75 mln. overeind blijft, vind ik het prima.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Als ik goed begrepen heb dat de taakstelling waarvan wij moeten uitgaan 15% korting is, dat dit een

minimum is en wij in goed overleg ook best op 100% zouden mogen uitkomen.....

De *voorzitter*: Laten wij het houden op "in goed overleg".

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Er is heel veel goed vertrouwen, maar ik heb iets minder goed vertrouwen dat dat tot resultaat leidt. Ik leg de gedeputeerde niet op dat zij dat niet mag doen.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ik zeg het expres op deze manier om aan te geven dat het niet appeltje eitje is. Het gaat om een gat in de begroting van ruim €5 mln. Dat is een groot gat. Dat is 20% van de bezuinigingen die ik in mijn portefeuille heb moeten vinden. Als die onderuit gehaald wordt, betekent dit echt een lastige opgave. Die ernst wil ik graag onderstrepen.

De heer *Thuis* (CDA): De gedeputeerde komt na het overleg terug naar de Staten?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ja.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Ik kreeg de indruk dat mij een vraag gesteld werd. Ik weet echter niet of die indruk correct is.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ik wil vragen of het amendement zodanig kan worden aangepast dat er ook werkelijk staat dat er een taakstelling gerealiseerd dient te worden van minimaal 15%

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Nee, voorzitter, dat moeten wij niet doen. Dat betekent namelijk dat ik het college opdraag om méér te korten dan ik vind dat er gekort moet worden op basis van de door het college gehanteerde regels bij de afronding van de kerntakendiscussie, uitgaande van het feit dat het een kerntaak is, en kerntaken standaard 15% gekort worden. Ik ga ervan uit dat alle maatschappelijke activiteiten die nu uitgevoerd worden geld kosten. Wij spreken in dit amendement uit dat totdat het tegendeel bewezen is dit tot ons provinciale kerntakendomein behoort, de

provincie daarvoor verantwoordelijk is en daarvoor dus beleid dient te maken. Ik zie voorlopig niet in dat het minder kan dan die 15% taakstelling. Als de gedeputeerde ons ervan kan overtuigen dat het voor minder kan terwijl de maatschappelijke effecten overeind blijven, vindt zij ons aan haar zijde. Voorlopig ben ik daarvan nog niet overtuigd.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Dat begrijp ik. Ik zorg voor een notitie aan de hand waarvan wij verder kunnen spreken, na overleg met het Brabants Netwerk Bibliotheken en Cubiss. Er zijn ook opmerkingen gemaakt over Zorgbelang en Sensor. Er is een plan van aanpak met mogelijkheden om andere financiering te zoeken en met hun visie op hoe hun kerntaak kan worden opgepakt. Over beide organisaties is een brief gestuurd, door de minister dan wel door de staatssecretaris van VWS. Mevrouw Lestrade was mij voor in de beantwoording. Het is natuurlijk lastig dat taken die ruim 15 jaar geleden naar de provincie zijn gekomen zonder geoormerkt geld, nu door de minister en de staatssecretaris worden aanbevolen. Inhoudelijk is dat helemaal niet nodig. Ik weet waarvoor die organisaties staan. Als het Provinciefonds zo ongelooflijk gekort wordt, kun het niet anders dan dat ook een aantal van deze doorgecentraliseerde taken daarvan iets gaan merken.

Ik ga vanwege de tijd in telegramstijl verder, voorzitter. Er is gesproken over BKKC, Kunstbalie en Erfgoed Brabant. Deze organisaties zijn recent gefuseerd met verschillende andere organisaties en hebben de taken uitstekend opgepakt. Daarom staan zij nu niet in de lijst van bezuinigingen. Aan het einde van deze bestuursperiode stoppen wij wel met de incidentele middelen voor deze organisaties. Dat heeft nadelige gevolgen. Wij hebben die anders ingeschat. Ik heb daarom toegezegd dat wij een oplossing zoeken om de structurele taken te voorzien van structurele middelen. Dat betekent niet dat alles wat nu uit de incidentele middelen wordt betaald, doorgaat, maar wel dat wij een oplossing zoeken zodat zij hun werk uit de basisopdracht kunnen voortzetten. Ik verwijs even

naar A7 van de SP. De verdeelsubsidies voor deze instellingen hebben wij niet kunnen sparen. Binnen het cultuurdomein hebben wij iedereen moeten raken. De verdeelsubsidies zijn zo min mogelijk geraakt, wij hebben daar niet het volledige percentage dat voor deze sector genoteerd stond toegepast.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Nu doet zich het bijzondere geval voor dat in de ene situatie PS verweten wordt iets te willen wat financieel niet kan en nu komt de gedeputeerde met een toezegging om incidenteel geld structureel te maken zonder dat PS daarover een besluit genomen hebben. Dat vind ik ingewikkeld. Kan de gedeputeerde dit toelichten? Gaat het nu om het overeind houden van de organisatie BKKC of van een aantal door ons gestelde provinciale kerntaken waarvan wij vinden dat die maatschappelijke effecten genereren die noodzakelijk zijn?

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): De Staten hebben een tijdje geleden de sturingskaders van al onze functies ontvangen, vergezeld van een soort placemat waarop zij allemaal staan. U kunt daarin zien dat wij met alle steunfuncties praten over de maatschappelijke effecten. Het lijkt nu alsof ik focus op de financiële en de organisatorische kant maar het gaat natuurlijk om de maatschappelijke effecten. Dat vond ik het aansprekende punt in het amendement over het bibliotheekwerk. Dat is precies de zorg die alle organisaties hebben. Dat sluit ook aan bij het begin van mijn betoog over de sociale en culturele netwerken die wij in Brabant zo graag willen behouden. Op de inhoud vinden wij elkaar helemaal. Dat geldt ook voor de drie steunfuncties die ik zojuist in een adem noemde: BKKC, Kunstbalie en Erfgoed Brabant. Alle drie hebben zij een functie in de basisinfrastructuur, in de humuslaag. Wij hebben bij de fusie die net is afgerond een aantal dingen met hen afgesproken die structureel bedoeld zijn. Dat is ook altijd zo met de commissie en met de Staten gecommuniceerd. Er is nu een tijdelijke oplossing gevonden die wij nog structureel moeten maken.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): De fusie BKKC is tot stand gekomen voordat wij de investeringsagenda en de Agenda van Brabant besproken hebben. BKKC is de resultante van een vorige discussie. Wij zijn nu met een nieuwe discussie bezig waarbij heel specifiek gekeken wordt naar alle steunfuncties en organisaties die met de provincie samenwerken of daar sprake van provinciale kerntaken of dat er taken zijn die door de gemeenten of elders kunnen worden uitgevoerd.

De gedeputeerde geeft nu aan dat die oude afspraak structureel gemaakt wordt en er verder niet gekeken wordt naar BKKC. Het oude takenpakket blijft bestaan terwijl daar misschien heel veel dienstverlening aan gemeenten tussen zit. Ik weet niet of het zo is, maar ook niet of het niet zo is. Ik vind dat de gedeputeerde met een goed voorstel naar PS moet komen om geheel in lijn met het vorige verhaal een aantal provinciale kerntaken overeind te houden en te zien wat dat moet kosten.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Dat komt ook zeker. Die steunfuncties bespreken wij regelmatig in de commissie. Juist om de bedoelde effecten te bereiken, zijn wij gestart met de sturingskaders. Daarmee hebben wij een instrument om een en ander veel beter aan te sturen. Dat men daarnaast nog projecten doet met andere financiers is prima, maar vanuit de basisopdracht van de provincie moet de bijdrage van de steunfunctieorganisatie aan de culturele of sociale basisinfrastructuur in Brabant duidelijk zijn en moet daaruit gefinancierd kunnen worden.

De heer *Coonen* (CDA): Ik wil voorkomen dat het hier een vergadering wordt van de commissie Cultuur. Wij hebben die culturele koepels gevraagd om samen te gaan en op een fatsoenlijke manier de basisinfrastructuur voor cultuur in Brabant te regelen en niet meer los-vast als anderhalve man en een paardenkop. Dat traject zijn wij gegaan. Ik begrijp dat de gedeputeerde er tot nu toe niet in geslaagd is om daarvoor met instemming van de Staten structurele financiering veilig te stellen.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ja.

De heer *Coonen* (CDA): Dan vraag ik mij af wat er in die commissie besproken wordt, voorzitter.

De *voorzitter*: Ik geef nu het woord aan de gedeputeerde en vraag haar het betoog af te ronden.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Mag ik de beantwoording van mevrouw de gedeputeerde zien als een toezegging om bij de eerstvolgende commissievergadering daarop terug te komen?

De *voorzitter*: Ik heb de indruk dat veel van deze discussie misschien inderdaad een vervolg in de commissie vraagt eerder dan dat die discussie hier in dit debat moet worden gevoerd.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Zeker, voorzitter, dat past bij mijn toezegging van zojuist dat ik in het najaar met een notitie zal komen over die organisaties en de manier waarop een en ander wordt aangepakt. Ik wilde die toezegging ook doen bij motie M8.

Er was nog een vraag over Palet een over Kleurrijk Brabant. Kleurrijk Brabant is een belangrijk project dat wordt uitgevoerd met ondersteuning van Palet. Soms is PSW (Provinciaal Steunpunt Werkgelegenheid) erbij betrokken en soms andere organisaties. Het project eindigt omdat het een bestuursakkoordproject is. Als de Staten willen dat dit wordt voortgezet, moet het een besluit zijn in het kader van een nieuw bestuursakkoord. Het project Kleurrijk Brabant is niet hetzelfde als de organisatie Palet.

Motie M6 gaat over de gevolgen voor gemeenten en instellingen uit de sociale en sociaal-culturele domeinen. Het college wordt verzocht deze gedachtewisseling ook te benutten in de landelijke discussie over kerntaken. Het eerste verzoek is dat wij in overleg gaan. Dat is vanzelfsprekend. Het tweede verzoek is ook vanzelfsprekend. Ten derde wordt het college gevraagd om de commissie en de Staten daarvan op de hoogte te houden. Ik vind dat prima. Ik heb dat zojuist ook al verschillende

keren toegezegd. Het zal een jarenlang traject zijn. Laten wij goed afspreken dat wij elkaar op de hoogte houden. De heer Van Schoonhoven sprak over het maken van een aparte sociale agenda. Dat bedoelen wij net niet, want het gaat over de integrale aanpak van zowel sociale als meekoppelende belangen. Als ik goed begrijp dat dit laatste niet bedoeld wordt met de motie, kunnen wij ons erin vinden.

Motie M8 betreft de inzet van vrijwilligers. Wij ontraden deze motie. Bij het laatste liggende streepje wordt het college verzocht de ondersteuning van de vrijwilligers in de begroting van de betreffende projecten en/of programmaonderdelen op te nemen. Wij houden daar zeker rekening mee, bijvoorbeeld in de opdrachtverlening aan onze steunfunctie Stichting Zet. De Stichting Zet ondersteunt 15 vrijwilligerskoepels waarbij honderden vrijwilligers zijn aangesloten. Dat zit in haar basisopdracht. Hetzelfde geldt voor Zorgbelang waarbij ook honderden vrijwilligersorganisaties zijn aangesloten. Die willen wij ook graag overeind houden.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! De motie is algemeen geformuleerd. Er zijn namelijk meer terreinen dan alleen het sociale terrein. IVN bijvoorbeeld geeft milieueducatiecursussen aan mensen die aan vrijwilligers les geven. Het gaat mij om het standaarduitgangspunt van de provincie. Ik vind het frappant dat gedeputeerde Van Haaften deze motie van commentaar voorziet, terwijl het eigenlijk een algemeen managementprincipe moet zijn. Wij hebben het ook over vrijwillige chauffeurs op busjes. De provincie zet voor de uitvoering van haar taken vrijwilligers in. Dan moet zij ervoor zorgen dat het faciliteren van die vrijwilligers ook in de projectbegroting staat. De provincie heeft vrijwilligers nodig voor het uitvoeren van haar werkzaamheden en dus worden deze mensen ondersteund door de provincie. Dat lijkt mij een heel normaal managementprincipe.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ik ben op de motie ingegaan omdat ik het fijn vind dat ik kan vertellen dat wij dat in stand houden. Voor de andere onderwerpen zal ik de motie doorgeven

aan de collega's.

De nieuwe netwerken en de vraag hoe wij omgaan met het meekoppelend belang zijn belangrijk als wij nadenken over de organisatie in de toekomst. Ik ben het met mevrouw Lestrade eens dat dit geldt voor het provinciaal beleid in den brede. Het is voor ons belangrijk om ook in de aansturing rekening te houden met de vraag of het gaat om commerciële bedrijven, om het maatschappelijk middenveld of om vrijwilligers. Daarin moeten wij zeker onderscheid maken.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Het gaat mij erom dat zij gefaciliteerd worden.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Ja.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Mag ik dit als een toezegging beschouwen?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Nee.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): De gedeputeerde zegt dus gewoon: wij laten die mensen voor ons werken, maar verder doen wij er niets aan? Dat kan toch niet?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Dat zeg ik juist niet.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Het is simpel een organisatievraagstuk. Als je personeel inzet, zorg je ervoor dat die mensen betaald worden. Als je werkt op een manier waarbij mensen als vrijwilligers ingezet worden, is er een structuur nodig waarmee die vrijwilligers gefaciliteerd kunnen worden. De vrijwilligers hoeven niet betaald te worden, maar wij moeten faciliteren dat zij hun werk kunnen doen.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Volgens mij zit dat in het beleid. Ik wijs bijvoorbeeld op de buurtbussen. Ik heb twee voorbeelden genoemd uit mijn portefeuille die ik beter ken.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Vrijwilligers zijn ook voor het CDA heel belangrijk. Dat heb ik

aangegeven in mijn betoog. Mag ik uit de motie afleiden dat de provincie gestimuleerd wordt maar dat het geen dwingende noodzaak is? En verder dat als er geen vrijwilligers ingeschakeld worden, daarover gesproken kan worden en het college kan aangeven om welke redenen dat niet is gebeurd? Bedoelt mevrouw Lestrade het zo of is het dwingend?

Er wordt veel capaciteit en geld besteed aan de ondersteuning van vrijwilligers en organisaties van vrijwilligers, ook na het debat van vandaag. Is volgens mevrouw Lestrade die capaciteit onvoldoende? Moet er altijd professionele capaciteit georganiseerd worden voor welke groep dan ook? Ik ben het met mevrouw Lestrade eens dat vrijwilligers een bepaalde ondersteuning moeten krijgen. Dat doen wij ook als provincie. Er blijft nog heel veel in tact in de voorstellen van GS. Moet het altijd en hebben wij te weinig capaciteit en mogelijkheden?

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik geef als voorbeeld al die vrijwilligers die in het natuurgebied voor ons allerlei dingen doen. Zij moeten een cursus krijgen. Dat wordt geregeld bij de IVN. De natuurmilieueducatie waarover wij spreken, is niet de educatie voor de vrijwilligers maar voor degenen die aan de vrijwilligers een cursus geven. Die structuur willen wij graag in stand houden zodat wij die vrijwilligers kunnen blijven inzetten. In het ene vlak wordt het op de ene manier geregeld en in het andere op de andere manier. Het is dus niet standaard te regelen, want je moet kijken naar de organisatie en daarop de ondersteuning inrichten, dus maatwerk.

De heer *Thuis* (CDA): Mijn fractie zou zich goed kunnen vinden in de algemene strekking van de motie, maar mevrouw Lestrade brengt er nu elementen in die effect kunnen hebben op de voorstellen van het college. Als mevrouw Lestrade wil bereiken dat bepaalde organisaties die nu gekort worden minder of niet gekort worden, moet zij daarvoor een concreet amendement indienen. Anders loopt de discussie uit elkaar en weet niemand meer waarover het gaat.

De *voorzitter*: Wij hebben het hier over een motie.

De heer *Thuis* (CDA): Jawel, voorzitter, maar mijn collega Lestrade spreekt over IVN en dergelijke. Wij weten dat het college ook in die hoek een aantal bezuinigingen voorstelt.

De *voorzitter*: Ik wil de discussie helder houden. De motie heeft daarop geen betrekking.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): De motie heeft daar inderdaad geen betrekking op. Het gaat meer om het principe dat als de provincie beleid laat uitvoeren door vrijwilligers op welk terrein dan ook, zij die vrijwilligers moet faciliteren. Als zij het door professionals moet laten doen, is er een veel grote slag te slaan qua financiën. Zij heeft op verschillende terreinen die vrijwilligers hard nodig.

De *voorzitter*: Helder. Ik stel voor dat wij mevrouw Van Haften vragen om hierop nog kort te reageren en daarna haar betoog af te ronden.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (GS;CDA): Omdat het over meer beleidsterreinen gaat, lijkt het mij goed dat wij daarop in de tweede termijn terugkomen. Ik heb uit mijn portefeuille een aantal voorbeelden genoemd waar wij ons beleid daarop sturen.

Voorzitter. Wij staan aan het begin van een transitieperiode die ik graag samen met de Staten vorm wil geven. Er zijn veel veranderingen. Als wij het meekoppelend belang serieus nemen, moeten wij daaraan een goede invulling geven.

De *voorzitter*: Het woord is aan gedeputeerde mevrouw Van Nieuwenhuizen.

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Voorzitter! Ik kan kort zijn. Ik sluit mij volledig aan bij de woorden van college Jacobs over het amendement over het openbaar vervoer. Ik wil u alleen even wijzen op een extra complicatie in dit amendement, namelijk de dekking die daarvoor aangegeven wordt. Er wordt gevraagd om de bezuinigingen op het OV terug te brengen van 25% naar 15%. Het gaat dan om een structureel

bedrag van ongeveer €2,5 mln. Het gaat om een investering van ongeveer €25 mln., over gaten in de begroting schieten gesproken! De ene post is 2.06: onderhoud. Daar heb ik bezuinigingen weten af te houden omdat hier al een grote efficiencyslag heeft plaatsgevonden. Anderhalf jaar geleden hebben wij een nieuwe nota onderhoud vastgesteld. Het is absoluut niet verantwoord om verder op de post onderhoud te bezuinigen. Dan komen wij echt in gevaarlijke situaties terecht wat de verkeersveiligheid betreft en moeten wij rekening houden met aansprakelijkheidstellingen. Daarom hebben wij binnen mobiliteit bij andere posten wat meer gedaan.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik hoor mevrouw Van Nieuwenhuizen zeggen dat het om €2,5 mln. zou gaan. Volgens mij gaat dit amendement over post 2.01. De bezuinigingstaakstelling is 25% en gaat het om €1 mln. Het moet naar 15%. Volgens mij gaat het dan om een bedrag van €427.000. Dat is nogal een groot verschil. Als wij dat dekken uit 2.05 en 2.06 gaan die percentages van 15 daar naar 17. Dat is een relatief kleine extra beperking.

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Volgens mij staat in het amendement dat u terugwilt van 25% naar 15%. Ik heb het even laten uitrekenen. Het gaat om €5,6 mln., dat is omgerekend structureel €2,24 mln.. Dat moet worden opgevangen. Dat is een ander bedrag dan de heer *Arkes* noemt. Wat mij betreft is er niets te halen op de post onderhoud. Dat is onverantwoord. Die zit wel in de categorie van 15% maar wij hebben daarop niet kunnen bezuinigen. De andere post is benutten, verbeteren en bouwen. Dat zijn concreet belegde projecten. Uiteraard bent u vrij om daarin te kiezen, maar ik wil wel even aangeven om welke projecten het gaat. U zou dan of de omlegging Oudenbosch moeten schrappen (€42 mln.) of de weg Nieuwendijk-Ewijk (€24 mln.) of stoppen met Baarle-Nassau (€18,8 mln.) of het moet ten laste komen van de 261 Tilburg-Waalwijk of van de oversteek Kloosterstraat-rotonde Gestelseweg in St. Michielsgestel (€14,5 mln.). Een van deze projecten moet geschrapt worden, anders hebben wij daar geen mogelijkheden.

De heer *Arkes* (PvdA): De gedeputeerde stelt dat het gaat om een bedrag van €2,5 mln. Volgens ons gaat het om een half miljoen. Daar hebben wij nog discussie over. Het verbaast mij dat de gedeputeerde dan komt met dekkingvoorstellen die een omvang hebben van €14 mln. of €25 mln. Waarschijnlijk kun je ook wel wat temporiseren en daarmee die dekking vinden. Het gaat tenslotte om 2% extra.

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Wij hebben al heel sterk gezocht in het temporiseren, maar bepaalde projecten moeten nu wel doorgaan. Daarom geef ik de Staten deze posten aan. Bij het OV gaat het wel om een jaarlijkse exploitatie. Dat werkt door in onze investeringen. Het gaat bij de investeringen om €2,5 mln. per jaar. De heer *Arkes* zegt dat het €0,5 mln. is. In dat geval praten over €5 mln. aan investeringskosten. Dan moeten de Staten nog steeds een van deze posten laten vallen anders kan het niet. Als er per jaar €2,5 mln. of €0,5 mln. wordt weggehaald, moet dat met een factor tien vermenigvuldigd worden omdat het om kapitaalslasten gaat.

De heer *Zeegers* (SP): Ik raad beide sprekers aan nog eens goed na te denken over ons voorstel om de motorrijtuigenbelasting op te trekken tot het landelijk gemiddelde en de dekking daar te zoeken. Dan hoeft de gedeputeerde niet met die waslijst te komen. Dat is veel simpeler.

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Ik denk dat onze reactie daarop duidelijk geweest is: wij zijn niet voor het verhogen van de belastingen. De heer Van Heugten heeft daarover al gesproken. De bedoeling van amendement A33 over handhaving is mij niet helemaal duidelijk. In het besluit wordt gevraagd om het vigerend programma minimaal te blijven uitvoeren op het huidige niveau. Dat wil zeggen: geen bezuiniging van 15% toe te passen. De dekking zou moeten komen uit het realiseren van efficiency en effectiviteit. Dat is nu juist hoe wij denken die 15% in te boeken. Die komt deels uit efficiency en deels uit het dunner uitvoeren van de taken. Een onderdeel daarvan is het laten vervallen van de

landschapsverordening. Dan hoeft daarop ook geen toezicht meer gehouden worden. Verder zit een deel in het temporiseren. Bepaalde dingen van de beleidsuitvoering rekken wij op van vier jaar naar vijf jaar. Dat is wat wij feitelijk doen. Voordat mevrouw Lestrade met haar interruptie begint, wil ik nog even een andere vraag stellen. Er wordt in het amendement geconstateerd dat het de bedoeling is om het etalageproject "Samen sterk in het buitengebied" over de hele provincie uit te rollen. Daarvoor zit nog geen geld in de begroting. Het gaat om een beleidsintensivering. Onder "besluit" staat: het huidige programma te blijven uitvoeren. Dat doen wij al. Met die bezuiniging van 15% houden wij dat overeind.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): De handhaving moet minimaal op het huidige niveau blijven. Verder willen wij dat het geoptimaliseerd en geïntensiveerd wordt. Daarom willen wij geen korting van 15%. Dat is de gedachte hierachter.

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Breed is de lijn uitgezet dat de minimale bezuinigingstarget 15% is. Daaraan is ook door handhaving voldaan. Ik verwijs naar de maatregelen zoals u ze zojuist noemde. Op termijn sorteren wij natuurlijk ook een beetje voor op de Wabo die een zekere vereenvoudiging met zich meebrengt, en op de RUD's (Regionale uitvoeringsdiensten). Bepaalde toezichttaken die nu op grond van eigenstandige verantwoordelijkheid zowel door de gemeenten als door de provincie worden uitgevoerd, kunnen straks gezamenlijk worden uitgevoerd. Ook dat zal efficiencyvoordelen gaan opleveren.

Nogmaals, als u intensiveringen verlangt zoals Samen sterk in het buitengebied, kost het zes ton per jaar om Midden-, West- en Noord-Oost-Brabant erbij te betrekken. Dat is iets dat niet onder uw amendement valt. Immers, daarin wordt gevraagd om minimaal het vigerende programma uit te voeren.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Inderdaad, het gaat om "minimaal" het vigerende programma. Onze bedoeling is dat er sprake is van een extra. Dat is de gedachte achter die 15%. U geeft aan

dat het huidige programma kan worden uitgevoerd bij een 15%-efficiencykorting. In de toelichting die ik heb gegeven, wordt aangedrongen op nog meer intensieve samenwerking. U wilt niet weten hoe vaak dit amendement over en weer is gegaan. Wie weet is hier de wet van Murphy van toepassing. Nogmaals, u heeft aangegeven dat u minimaal het huidige programma kan uitvoeren bij 15% korting en wij willen daar bovenop een intensivering. Dat kunt u doen van die 15% die u nu niet meer hoeft te korten.

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Dat zou, bezien met de handhavingsoptiek, prima zijn. Alleen, hiervoor zal toch weer van elders dekking aangeleverd moeten worden. Om aan onze target van 15% te voldoen, hebben wij deze inspanningen nodig.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Mij zijn slechts enkele vragen gesteld. Ik hoop het kort te kunnen houden.

Twee vragen zijn door de VVD-fractie gesteld. In de eerste plaats betreft het de organisatieontwikkeling. Ambtelijk is er hard gewerkt aan de voorbereiding van het dossier waarover op dit moment wordt gesproken. De inkt was nauwelijks opgedroogd toen de volgende klus werd opgepakt, namelijk het bezien van de gevolgen. Daarbij kunnen drie categorieën worden onderscheiden.

Allereerst gaat het om de vraag: hoe gaat het verder met de organisatie? Het is een actueel thema. Hierbij komt men vraagstukken tegen als de lijn- versus de programma-organisatie. Daar komen wij later deze dag nog op terug. Verder noem ik de sectorale versus de integrale beleidsontwikkeling. Ook gebiedsgericht werken is een thema, maar het gaat ook om "zelf doen" versus "laten doen". Het gaat dus om een benadering van de structurele organisatieontwikkeling. Je kunt ook zeggen: organisatieverandering.

In de tweede plaats moet er worden nagedacht over de mensen in de organisatie. Niet alleen moet er worden gedacht aan het gericht op gang brengen van mobiliteit, in relatie met de ombuigingen. Ook gaat het om de vraag: welke

mensen met welke competenties kunnen waar worden ingezet, gegeven de drie kernrollen en de kernopgaven? Hoe ontwikkel je trajecten voor het geval dat dat nodig is?

In de derde plaats noem ik de bedrijfsvoering. Dit hebben wij ook met de Rekeningcommissie gedeeld. Een belangrijk aspect is de digitale werkvloer. De digitalisering van subsidieprocessen loopt al in het kader van het programma "Verbinden". Verder gaat het om andere zaken die eigenlijk al lopen. Wij verwachten dat deze zaken in de tweede helft van dit jaar meer handen en voeten zullen krijgen. Zoals al eerder is toegezegd in de Rekeningcommissie en de Commissie Bestuur en Middelen, zullen de Staten hierover tijdig worden geïnformeerd.

Voorzitter. De tweede vraag van de VVD-fractie betreft de personele paragraaf van het stuk dat over de ombuigingen gaat. Voor de goede orde wijs ik erop dat wij nooit de ambitie hebben willen neerleggen om "400 man te bezuinigen". Als men deze paragraaf goed leest, kan men zien dat het er zo ook niet in staat. Wij geven aan wat de gevolgen zijn met betrekking tot de inzet van het personeel. Daarbij kunnen drie elementen worden onderscheiden. Op de eerste plaats verwijst ik naar de Regionale Uitvoeringsdiensten. Dat zit in de pijplijn. Hiervoor hebben wij 125 Fte ingepland. Dat is de huidige stand van zaken. In verband hiermee is in het stuk het woord "indicatief" vermeld. Op de tweede plaats schatten wij in dat zo'n 100 Fte kan worden uitgeplaatst door in de markt of samen met de markt, partijen waarmee wij nu al dingen samen doen, bepaalde zaken buiten dit huis te organiseren, omdat het daar doelmatiger en doeltreffender kan. Op die manier kan winst worden geboekt. Op de derde plaats noem ik de echte bezuinigingen, waarbij wij het over 165 Fte hebben, iets meer dan 15%. De ervaring leert dat, wanneer er op een organisatie druk ontstaat, dit percentage haalbaar is. Daar is het op gebaseerd.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik begrijp het niet helemaal. Ik herinner mij dat u een persconferentie gaf toen dit allemaal ging spelen. Toen schrok iedereen verschrikkelijk want er moesten

ineens 400 mensen uit. Dus: paniek in de organisatie. Ook wij vonden het veel, mede omdat wij niet wisten waar het allemaal op gebaseerd was. Wij kenden de bezuinigingen nog niet. Toen ik later de stukken las, kwam ik tot de conclusie: het is eigenlijk helemaal niet waar. U zegt nu zelf ook dat het er maar 165 zijn. De rest is een kwestie van reorganiseren. Of het nu om een agentschap of om een uitvoeringsdienst gaat, doet er verder niet veel toe. Hoe moet ik dit nu zien? Naar buiten wordt het aantal van 400 genoemd, maar nu blijkt dat helemaal niet zo te zijn.

De heer *Essed* (GS;CDA): Die persconferentie ging over de begroting. Dat werd op dat moment niet uit de duim gezogen. Het stond gewoon zo in de stukken: wij wilden terug naar een organisatie met duizend mensen. Wij hebben het nooit gehad over het wegbezuinigen van zoveel mensen, maar over de ambitie om op het aantal van duizend uit te komen. Die ambitie herhalen wij hier, zij het dat een en ander nu verder is uitgewerkt.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het gaat nu een beetje om woorden, voorzitter. Als er wordt gezegd dat men terug wil naar duizend, betekent deze werkwijze niet dat wij 400 ambtenaren minder hebben. Neen, we verplaatsen ze. Ik vind dat gewoon volksverlakkerij.

De heer *Essed* (GS;CDA): Dat zijn uw woorden. Wij verplaatsen er geen 400, maar 390 minus 165. In het kader van de bezuinigingen wordt 165 Fte ingeleverd. Als u dit "volksverlakkerij" wilt noemen, so be it. Meer zit er wat ons betreft niet in de organisatie. Wij gaan niet voor de bühne dingen roepen die niet haalbaar zijn.

Voorzitter. Motie nr. M3 handelt over de draagen bestuurskracht van de gemeenten. Wat ons betreft is deze motie overbodig. Immers, wij zijn in gesprek met de Vereniging van Brabantse Gemeenten (VBG) om op dit punt gezamenlijk op te trekken. In dat verband hebben wij een aantal discussieronden georganiseerd om de gemeenten te mobiliseren. In de afgelopen periode hebben wij, waar het nodig was, op heel bescheiden basis hand- en spandiensten verleend aan gemeenten

die willen samenwerken. Ik wil de verwachtingen op dit terrein niet al te hoog gespannen maken. Ook de VBG deelt onze opvatting dat wij toezichthouder zijn, dat wil zeggen kwaliteitsbewaker en geen kwaliteitsmaker in onze relatie met de gemeenten.

De heer *Thuis* (CDA): Dat is nou net het punt, voorzitter. De gedeputeerde zegt dat deze motie overbodig is, maar wij hebben natuurlijk gelezen wat het college in de stukken schrijft. Zeker gelet op de druk die de komende jaren op de gemeenten zal worden uitgeoefend, willen wij een goed en stevig lokaal bestuur. Als gemeenten, bijvoorbeeld bij projecten, om draagkrachtondersteuning vragen omdat ze het op dit moment met hun eigen organisatie niet redden, moet worden bevorderd dat die gemeenten hun taken wel kunnen uitvoeren. Dat kan tijdelijk het geval zijn; dat is nooit een punt van discussie geweest.

Ik denk dat het verschil tussen uw benadering en de CDA-opstelling is dat mijn fractie verlangt dat de provincie in de komende periode wat dit betreft een meer actieve rol heeft dan uit de stukken en uit uw betoog blijkt. De strekking van onze motie is: GS, ga er actiever in en rapporteer ons in de loop van het volgende jaar. Hoever bent u hiermee, zijn er vragen? Ik zou zeggen: overleg met de VBG om na te gaan hoe zij dit zien. Het is volstrekt niet de bedoeling dat taken van de gemeenten worden overgenomen maar juist in deze fase, waarin wij allemaal te maken hebben met de grote vraagstukken die op ons afkomen, kan de provincie helpen. Dat is de strekking van de motie.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Wij hebben zelf te maken met een veranderingstraject. Verder heb ik geen zicht op de omvang van de bijstand die wij aan gemeenten zouden moeten verlenen, zoals de heer *Thuis* het zich voorstelt. Ik heb al gezegd dat wij dit het afgelopen jaar op bescheiden schaal hebben gedaan. Ik stel vast dat wij op dit moment met krimp te maken hebben. Ook stel ik vast dat de Staten altijd hebben gesteld dat de provincie niet zou moeten springen in gaten die bij andere overheden ontstaan. De bereidheid is er, maar ik voeg er nadrukkelijk aan toe: binnen de

grenzen van het mogelijke en in samenspraak met de VBG die de wijze waarop wij hierin staan, deelt.

De heer *Thuis* (CDA): Die zienswijze kan ik delen. Echter, de ontvankelijkheid voor dit soort vragen mag er wat ons betreft best zijn, en ook ruimhartig. Ik begrijp de beperkingen die de gedeputeerde aangeeft. Wellicht kunnen wij het volgende afspreken. Het college overlegt met de VBG en legt in de loop van het volgende jaar een korte notitie aan de Staten voor, waarin staat wat zijn bevindingen zijn. Ons gaat het erom dat er sprake is van een sterk lokaal bestuur en dat wij een provincie hebben die in een goede vertrouwensrelatie ondersteuning biedt waar zich draagkrachtproblemen voordoen, uiteraard binnen de grenzen van de mogelijkheden. Daar is terecht op gewezen. Als wij ze niet hebben, hebben wij ze niet.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Als de heer *Thuis* er van uitgaat dat de gemeenten die financiële uitdaging niet aankunnen en zware druk op hun personele formaties ervaren, dan biedt dit toch bij uitstek de gelegenheid of een aanleiding voor die gemeenten om te gaan fuseren?

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Hiermee komen wij terecht bij een discussie over de inrichting van het openbaar bestuur. Laat ik er helder over zijn. Al eerder hebben wij aangegeven dat het CDA voorstander is van gemeenten op een schaalgrootte die past bij de identiteit en de sociaal-culturele opdracht. Wij zijn tegen supergemeenten.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! De heer *Thuis* geeft zelf aan dat gemeenten het niet aankunnen. Hij wil hulp voor die gemeenten en dus kunnen ze het blijkbaar niet aan.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ook ik begrijp het betoog van de heer *Thuis* niet. De provincie moet zwaar bezuinigen. Wij moeten ons personeel inkrimpen, maar intussen moeten wij de gemeenten bijstaan. Doen wij er niet beter aan om ons er voor sterk te maken dat wij als provincie minder

regels stellen en bestaande regels helderder maken, waardoor gemeenten beter in staat zijn om hun eigen werk te doen? Het grote probleem waar gemeenten mee zitten, zeker op het terrein van de ruimtelijke ordening, is de enorme druk die door provincies op hen wordt uitgeoefend. Je zou er juist aan moeten werken om de gemeenten in de gelegenheid te stellen gewoon zelf hun werk te doen. Dan hebben ze geen steun van de provincie nodig.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voorzitter! Ik kom even terug op de inhuur van externen, een onderwerp dat ons allemaal bezighoudt. Er is een aspect dat ik maar niet scherp krijg en ik vraag de gedeputeerde om dit nader toe te lichten. Hij maakt onderscheid tussen het inkopen van producten...

De *voorzitter*: Mag ik deze discussie nu stoppen en u verwijzen naar het moment waarop wij de jaarstukken gaan behandelen, vanmiddag?

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Het is waarschijnlijk heel simpel af te handelen.

De *voorzitter*: Neen, want anders gaan wij die discussie nu hebben en die wilde ik echt vanmiddag voeren.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Ik stel mijn vraag als voorbereiding voor die discussie.

De *voorzitter*: Neen. Dit onderwerp hoort bij de behandeling van de jaarrekening en andere stukken die vanmiddag aan de orde komen.

Ik maak de leden erop attent dat motie nr. M4 is ingetrokken. Daarvoor is motie nr. M10 in de plaats gekomen. Het betreft de schapen. Gedeputeerde Hoes maakt hierover nog een korte opmerking.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Dit biedt mij de gelegenheid om ook even te reageren op amendement nr. M14. Ik ben de fractie van de SP nog een antwoord schuldig waar die fractie heeft gesproken over een mindere inzet op het

meetprogramma. Dat is een efficiencykorting. Het betekent niet dat er minder werk wordt gedaan, maar dat er sprake is van een betere afstemming tussen de verschillende organisaties.

Wat motie nr. M10 betreft kan ik zeggen dat het, binnen de bestaande subsidievoorwaarden en de voorwaarden die zijn verbonden aan de middelen die wij van het Rijk en van Brussel krijgen, niet mogelijk is om met betrekking tot de middelen die in het Programma Natuurbeheer zitten, een andere aanwijzing te geven zodat geld aan schaapskuddes kan worden gegeven. Echter, ik begrijp de boodschap van de Staten heel goed. Wat ik als opdracht van de Staten wil meenemen, is dat ik in overleg treed met de terreinbeherende organisaties in Brabant met het verzoek om meer schaapskuddes in te zetten. Op korte termijn zal ik hierover mondeling in de commissie rapporteren. Wij zullen nagaan hoe wij er in onderling overleg uit kunnen komen. Overigens, we moeten dit wel snel doen, zulks met het oog op contracten die moeten worden aangegaan. De herders hebben natuurlijk zekerheid nodig.

Voorzitter. Als ik op deze manier de motie mag meenemen, zal ik zo snel mogelijk rapporteren.

De heer *Van der Doelen* (CDA): Voorzitter! Ik denk hierbij aan de onderbesteding in verband met de groene blauwe diensten. Is het mogelijk om het beheer van schaapskuddes onder te brengen bij een groene dienst?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik begrijp dat dit thema statenbreed als heel belangrijk wordt ervaren. Daar ben ik blij om. Het is immers een heel mooi thema. Het lijkt heel klein maar het heeft een enorm effect. Ik zal dus nagaan hoe voor dit probleem een oplossing kan worden geboden. Het gemakkelijkst lijkt mij dat ik in overleg ga met de terreinbeheerders opdat zij binnen hun middelen tot een oplossing kunnen komen. Als dat niet kan, zal ik kijken of wij andere regelingen zodanig kunnen inrichten dat de schaapskuddes daar onder zouden kunnen vallen. Ik kom erop terug.

De *voorzitter*: Ter voorbereiding van de tweede

termijn van de zijde van de Staten en voor een kopje thee schors ik de vergadering voor twintig minuten.

De vergadering wordt van 16.20 uur tot 16.40 uur geschorst.

De *voorzitter*: Wij onderzoeken of de behandeling van stuk 30/10, de jaarstukken, gelet op de vele tijd die nodig is om de Agenda van Brabant op een fatsoenlijke manier te behandelen, kan worden verzet. Dat hangt ook af van de wettelijke termijnen. We zullen zien of het mogelijk is een extra PS-vergadering in te lassen om dit punt te behandelen. Ik begrijp dat sommigen van u die mogelijkheid alleen al zouden waarderen omdat de tijd en aandacht die dit punt vraagt, vanavond onder druk zouden komen te staan.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Wij zijn zeer content met de instemming van GS met de Topcommissie. Wij zullen de motie in stemming laten brengen om een goed beeld te krijgen van het draagvlak in de Staten. Dat is voor iedereen belangrijk.

We zijn ook content met het antwoord van de gedeputeerde op motie M3 en ook met de toezegging dat we daarover volgend jaar een rapportage krijgen. We trekken daarom de motie in.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat motie M3 is ingetrokken.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Ik wil nog enkele opmerkingen maken naar aanleiding van moties en amendementen van andere fracties. Ook wil ik nog wat zeggen over de door ons voorgestelde dekking. Uit de jaarrekening blijkt dat er in 2009 voor €23 miljoen extern is ingehuurd en dat het in 2010 waarschijnlijk op €18 miljoen uitkomt. Dat scheelt €5 miljoen. Daar zit volgens ons meer in. Dat combineer ik dan met een opmerking van de heer Hoes van enige tijd geleden dat in elke begroting zowel lucht zat dat er altijd wel iets te vinden viel. We waren er ook best gelukkig mee dat met name van de kant van de VVD in hun

voorstellen werd gesteld dat GS wel moeten zoeken maar dat het is te vinden. Wij hebben de grote lijnen al aangegeven: minder investeren waardoor je meer renteopbrengst hebt, het verhogen van de motorrijtuigenbelasting met op zijn minst de inflatiecorrectie, een taakstellende bezuiniging op de externe inhuur. Het blijkt dus gewoon mogelijk te zijn. Als je dat als dekking neemt hoeft er hier geen discussie meer te zijn. Wij realiseren ons zeer goed dat we GS daarmee flink huiswerk geven maar dat is niet erg want zij zijn ervoor vrijgesteld.

Ik wil nog een korte opmerking maken naar aanleiding van het debatje over de Maashorst. Ik ben tevreden met het antwoord maar bij ons leeft sterk een gevoel van urgentie in deze kwestie. Uit onze informatie blijkt namelijk dat als wij niet op tijd vanuit de provincie investeren, de bijdrage van €8 miljoen van rijkswege in gevaar komt. Ik wil daar nog wel een antwoord op hebben want als dat zo is maakt het duidelijk dat het nu ook moet gebeuren.

De arbeidsmarktbrabant.nl is een site die door u in stand wordt gehouden. Het laatste berichtje op die site is dat allochtone werknemers nog steeds worden achtergesteld in hun carrièremogelijkheden. Hiermee wil ik nog eens onderstrepen hoe belangrijk het is bijvoorbeeld die bezuinigingen op Palet te schrappen. Juist zij zijn samen met PSW heel belangrijk om aan de onderkant van de arbeidsmarkt meer aandacht te geven zodat zoals het ook in andere documenten staat, alle Brabanders echt mee kunnen doen. Dat betekent dat je voor sommige Brabanders meer moeite moeten doen dan voor anderen. Palet is daar een organisatie van. Ik wil hiermee nog eens benadrukken dat zolang het alternatief niet is geregeld, we eigenlijk geen keus hebben als je redeneert dat Provinciale Staten gewoon hun maatschappelijke verantwoordelijkheid moeten pakken.

In verband daarmee moet ik zeggen dat wij onder de indruk waren van het begin van het betoog van mevrouw Lestrade. Dat heeft voor ons ook hiermee te maken. Wij moeten gewoon onze verantwoordelijkheid daarin pakken. Die emotie is de beste motie die je kunt hebben. Dan heb je

geen handtekening nodig en het geeft ook aan dat je als politicus met gevoel in de politiek zit en we willen dat graag ondersteunen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dat vind ik hele lieve woorden maar dat ontslaat mij niet van de plicht iets over Palet te zeggen. Palet zou een taak moeten hebben in het zelfstandig maken van mensen, maar vaak wordt er een beetje vertroeteld, een beetje verzorgd. Wat ik mis in Palet is het zich richten op de zelfstandigheid, het empowerment van de doelgroep. Dat vind ik heel jammer. U heeft waarschijnlijk net als ik een briefje kregen van de Brede Bossche Scholen waarin onder andere staat: zonder Palet kunnen we het niet. Dan denk ik dat de taak van Palet was geweest die mensen zelf zo sterk te krijgen dat ze het zelf hadden kunnen doen. Dat mis ik bij Palet.

De heer *Zeegers* (SP): Ik ben blij dat u dat zegt. Het zegt ook iets over de noodzaak en de zwaarte van het werk daar. Ik heb persoonlijk ervaring met Palet maar ik probeer het niet al te veel te laten meespelen. Ik ben er wel van overtuigd dat het hun doel is mensen sterker te maken zodat ze het zelf kunnen doen. Alleen, ze hebben te maken met een groep mensen die nog heel veel stappen moeten zetten voordat ze daaraan toe zijn. Nogmaals, dat berichtje op die provinciale site maakt het duidelijk. We praten nu al meer dan 20, 30 jaar over de achterstelling van allochtone werknemers en het is nog steeds niet geregeld. Ze moeten er dus in verhouding veel meer moeite voor doen. Dan snap ik best dat een school zegt, die steun hard nodig te hebben en er alleen niet uit te komen. Dat vind ik niet afhankelijk maken maar doen wat goed is en nodig is. Daarover heb ik het in eerste termijn gehad. Dan zul je ook hier moeten accepteren dat sommige dingen veel langer duren dan misschien beleidsmatig wenselijk is. Maar we moeten het wel blijven steunen want anders staan ze gewoon in de kou. Dat is onze redenatie.

Voorzitter. Ik kom nu toe aan de amendementen en moties van anderen. Een groot aantal van onze amendementen houdt in het schrappen van bezuinigingen. Andere fracties hebben amende-

menten of moties ingediend die daarin minder ver gaan. Onze lijn zal zijn om daar waar onze amendementen het niet halen, wij in ieder geval die moties en amendementen zullen steunen die daar het dichtst bij in de buurt komen.

Dan wil ik nog wat zeggen over de motie over de criteria voor de investeringsvoorstellen. Daarnet is al duidelijk geworden dat als het zo geformuleerd blijft wij er op dit moment niet voor voelen.

Het amendement van het CDA over de PRVMZ zullen wij steunen als ons amendement niet wordt aangenomen. Het amendement over het Vrijetijdshuis zullen wij zeker niet steunen. Daarin willen we graag het college volgen.

Dan kom ik tot het bijna statenbrede amendement over het openbaar vervoer. Dat zullen wij steunen als ons amendement het niet haalt.

Ook zullen wij amendement A30 steunen over de kwaliteit van de Brabantse leefomgeving.

Over amendement A33 over handhaving wil ik nog graag een opmerking maken. Ik vind het opvallend dat uitgerekend de VVD en D66 met dit voorstel komen. Het is mooi om te zien. Ik zou u bijna willen uitnodigen eens met mij mee te gaan naar de gemeente Uden en daar aan hun politieke geestverwanten in de gemeenteraad uit te leggen waarom handhaving belangrijk is. U snapt waarom ik het zeg.

Dan kom ik tot de moties. Over de Topcommissie agrotransitie heb ik net al wat gezegd. Daar zijn we nog niet helemaal uit maar wij vinden het in iedere geval van belang dat niet alleen de stereotiepe topdeskundigheid aan tafel zit. Wij komen er bij de stemming nog even op terug.

Wij kunnen meegaan met de motie ondersteuning draagkracht gemeenten. Ik weet overigens niet of het CDA de motie handhaaft. We weten nog niet helemaal precies hoe het zal uitpakken.

De heer *Thuis* (CDA): Ik heb gezegd dat de CDA-fractie de motie intrekt omdat de toezegging van de gedeputeerde ook volgend jaar te rapporteren voor ons voldoende is. Het heeft dus de aandacht.

De heer *Zeegers* (SP): Voor de schaapskuddes hebben wij een amendement maar ook de motie zullen wij steunen.

De motie over de teruglevering van energie hebben wij medeondertekend maar helaas staat dat niet in het overzicht.

Motie M6 vonden we niet gemakkelijk. Het is een motie van GroenLinks en D66 over overleg over de gevolgen met gemeenten en sociaal culturele instellingen. Er is daarnet al een debat over geweest toen het over maatwerk ging. De twijfel bij ons is of dit geen mosterd na de maaltijd is. Had het niet veel eerder en juist vooraf ontmoeten? Je kunt het achteraf wel doen maar wat is dan nog de ruimte? Daar zijn wij nog niet uit. Ik hoop dat de indieners er nog iets over kunnen zeggen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Wij hebben uit het antwoord van de gedeputeerde in eerste termijn begrepen dat zij de motie heeft overgenomen. Ik heb niet de intentie gehad een nieuwe sociale agenda te geven, maar om een uitwerking waarin een duidelijke en verantwoorde overgang naar andere overheden wordt vastgelegd.

De heer *Zeegers* (SP): Is de motie dan van tafel?

De *voorzitter*: Overgenomen.

De heer *Heijmans* (SP): Maar nog niet door de Staten!

De *voorzitter*: De motie komt wel in stemming.

De heer *Zeegers* (SP): Dan hoop ik toch dat de heer Van Schoonhoven dadelijk nog zegt, in hoeverre dit nog mosterd na de maaltijd is, hoeveel zin het nog heeft dit te doen.

De motie van de Partij voor de Dieren over de extra investeringen in natuur en milieu steunen wij, evenals de motie van een aantal andere fracties over de inzet van vrijwilligers.

Motie M9 gaat over de biobased economy. Los van het feit van dat wij niet goed begrijpen wat daarmee precies bedoeld wordt, hebben wij wel de trend van de motie begrepen, namelijk dat het gaat om grootschaligheid in de landbouw. Vooralsnog vinden wij dat het allemaal wat kleinschaliger moet. Bio in biobased betekent iets

anders dan bio in biologisch. Wij gaan niet met deze motie mee, tenzij mevrouw Lestrade direct met een geweldig betoog komt waardoor wij ons misschien graag laten overtuigen.

Motie M10 betreft de schaapskuddes. Dat is verder in orde.

Rest mij nog op te merken dat wij in eerste termijn nog een amendement vergeten zijn. Ik heb het al laten doorschemeren, het gaat over het arbeidsmarktbeleid en met name voor de mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Hoe je er ook over denkt, PSW doet belangrijk werk in de uitvoering. Als anderen dit niet overnemen of als er een nieuwe organisatie voor moet worden opgericht, verliezen wij tijd. Wij dienen alsnog een amendement in om die bezuiniging te schrappen. Daarmee hebben wij precies 25 amendementen ingediend.

Voorzitter. Ik laat mij op een aantal punten nog graag overtuigen door de andere fracties. Desnoods komen wij heel kort erop terug bij de stemverklaringen of plagen een interruptie.

De *voorzitter*: Door het lid Zeegers wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

- besluiten te schrappen uit bijlage 1 bij "Afronding Kerntakendiscussie":

op pagina 15, in de linkerkolom, onder te vervallen taken de passage:

"Arbeidsmarktbeleid en -projecten: PSW, Arbeids-participatie, Activiteiten PACT."

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A34.

Het woord is aan mevrouw Geeraedts van de fractie van de VVD.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik begin met de amendementen. Ik heb even niet goed opgelet, misschien zijn er wel amendementen ingetrokken. Als ik daarover begin, hoor ik het wel.

De *voorzitter*: Er zijn geen amendementen

ingetrokken. Er is één motie ingetrokken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Amendement A1 van het CDA en de PvdA over de criteria investeringsvoorstellen zullen wij niet steunen. Wij willen eerst de beslisregels afwachten. Wij hebben begrepen dat er bij de beslisregels wel naar wordt gekeken. Wij vinden dit niet nodig en zijn daarom tegen dit amendement.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik maak even misbruik van de opmerking van mijn collega van de VVD over amendement A1. Gezien de toezeggingen van het college trekken wij dat amendement in. Wij vertrouwen erop dat de inhoud betrokken wordt bij de beslisregels.

De *voorzitter*: Amendement A1 is ingetrokken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wij zijn ook tegen amendement A2 inzake een mindere korting voor de PRVMZ. Wij vinden geen argumenten om af te wijken van de normale kortingsregeling. Dat betekent dat wij ook zijn tegen amendement A3 over de compensatie bij het Vrijtijdshuis. Dan komt er een groot aantal amendementen van de SP. Tot en met A13 zijn wij tegen. Amendement A14 vinden wij wel sympathiek, maar volgens ons valt dit onder handhaving. Uit dien hoofde zijn wij tegen dit amendement.

De heer *Van Zeeland* (SP): Kan mevrouw Geeraedts toelichten waarom zij denkt dat amendement A14 onder handhaving valt? Ik vind het een vreemde redenering.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat is een goede vraag van de heer Van Zeeland. Ik weet het eigenlijk niet.

De heer *Van Zeeland* (SP): Waarom zegt mevrouw Geeraedts het dan als zij het niet weet?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik dacht dat ik het net wel wist, vandaar. Het hangt ervan af waarvoor je het gebruikt. Als het meetprogramma gebruikt wordt omdat zich ergens problemen voordoen

maar het niet duidelijk is of er gehandhaafd moet worden omdat eerst gekeken moet worden hoe het zit met de luchtverontreiniging en de grondwatermonitoring, zou het onder handhaving kunnen vallen. Er wordt niet gekort op handhaving. Het meetprogramma wordt ook niet helemaal gekort, dus blijft er in principe voldoende ruimte over voor het meetprogramma toezicht luchtverontreiniging en grondwatermonitoring.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Meten is weten. Dat is het verhaal. Dit past in het grote veld van handhaving. Met een breed onderschreven motie hebben wij het belang daarvan benadrukt in plaats van fragmentarisch te gaan benoemen waar je wel of niet een tandje bij wilt zetten.

De *voorzitter*: Mag ik erop wijzen dat dit amendement een voorstel betreft om een bezuiniging te schrappen en misschien niet als zodanig aanleiding is voor een verhandeling die u nu aan het voorbereiden bent? Het gaat om de tekst van het amendement in enge zin: het schrappen van een bezuiniging.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Dat is hetzelfde wat wij doen in de motie. Wij willen het optimaliseren. Het komt eigenlijk op hetzelfde neer, voorzitter.

De *voorzitter*: De conclusie blijft dat u het amendement niet steunt, mevrouw Geeraedts?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat is juist, voorzitter.

De heer *Van Zeeland* (SP): Ik vind het een vreemde redenering. Ik wil geen hele verhandeling. Wij nemen een voorschot op een milieubeleidsplan dat nog moet komen. Ik ben daarom heel benieuwd naar het antwoord van de gedeputeerde. Mevrouw Geeraedts trekt een conclusie terwijl de gedeputeerde nog niet heeft gereageerd. Ik stel mevrouw Geeraedts voor haar oordeel even op te schorten. Misschien komt er wel een heel goed antwoord van de gedeputeerde en dan kan ik misschien mijn conclusie herzien. Ik ben er heel benieuwd naar.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorshands zijn wij tegen, tenzij de gedeputeerde met zo'n antwoord komt dat dit ons motiveert om voor dit amendement te stemmen.

Wij zijn tegen de amendementen A15, A16, A17, A18 en A19. Dat geldt ook voor de amendement A20 en A21. Over de schaapskuddes hebben wij al uitvoerig gesproken. Wij zijn ook tegen amendement A23. Het klinkt hard: tegen. Het zijn misschien allemaal wel sympathieke zaken maar wij moeten in het kader van de bezuinigingen nu eenmaal iets doen. Wij zijn ook tegen de amendementen over de ECNC (European Centre for Nature Conservation), over het Economisch Landbouwbeleid, Telos en de Stimuleringsregelingen.

Amendement A28 heeft betrekking op het openbaar vervoer. Wij hebben net de reactie van de gedeputeerde gehoord en zijn daar toch wel van geschrokken. Het is in ieder geval niet duidelijk wie er gelijk heeft: de PvdA of de gedeputeerde. Er moet nog een OV-visie komen. Is het niet verstandiger om daarop te wachten? Ik wijs erop dat er op dit moment sprake is van een onderbesteding van negen ton op het openbaar vervoer. De vraag is of het wel reëel is om dit kortingspercentage te veranderen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik heb het verhaal van de gedeputeerde ook gehoord. Een ding bleef bij mij hangen en misschien kan dat de VVD over de streep trekken. De gedeputeerde gaf aan dat er eigenlijk niet meer bezuinigd kan worden op het onderhoud en toch wordt daarop 15% bezuinigd. Volgens mij staat daar ook nog steeds een 15%-taakstelling. Ik begrijp niet dat wij bij 16% opeens in een onveilige verkeerssituatie terechtkomen terwijl dat bij 15% net niet het geval is. Ik vond haar betoog niet zo heel sterk.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het ging ook om bedragen die niet klopten. Ik weet niet of die percentages dan wel kloppen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): In de Memorie van Antwoord staat de informatie die door de heer Arkes werd gegeven namens de

fractie van de PvdA. Ik mag aannemen dat die juist is.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ons belangrijkste argument om tegen dit amendement te stemmen, is dat wij vinden dat wij moeten wachten op de OV-visie en het feit dat er op dit moment een onderbesteding is van negen ton op het openbaar vervoer. Hoezo moet je dat percentage dan veranderen? Wij stemmen dus tegen.

Ik zal maar niet al te uitvoerig meer stilstaan bij het amendement over de Netwerkfunctie Bibliotheek Brabant. Om de zaak misschien wat duidelijker te krijgen, willen wij het amendement iets aanpassen. Ik geloof dat er verwarring bestaat, hoewel in de discussie op de gang wat meer duidelijkheid gecreëerd is ook in de richting van de gedeputeerde. Ik vind dat een gedeputeerde niet kan zeggen: het kan mij niet schelen wat de Staten doen; wij voeren dat amendement gewoon niet uit. Ik vind dat wel erg ver gaan. Ik heb mij daaraan behoorlijk gestoord. Als wij een opdracht geven aan het college, dan hoort het college die opdracht uit te voeren. Als er onduidelijkheid over is, moeten wij daarover met elkaar praten en proberen duidelijkheid te creëren. Dat hebben wij geprobeerd met mevrouw Van Haaften. Ik denk ook dat het allemaal wat duidelijker geworden is. Zoals het amendement nu geformuleerd is, mag er maar 15% gekort worden. Eigenlijk is de bedoeling dat uit het plan van aanpak zal blijken wat de reële korting is. Wij gaan ervan uit dat die minder is dan €6 mln. Bij het vijfde gedachtestreepje bij "vaststellende dat" staat dat een taakstelling gerealiseerd dient te worden van 15%, conform de afronding kerntakendiscussie. Dat zou betekenen dat je alleen die 15% kort en de rest niet. Ik stel voor dat wij deze tekst wijzigen in: "in ieder geval 15%". Dat geeft het college wat meer ruimte om te kijken hoe daarmee om te gaan. Nogmaals, wij zijn niet de enige ondertekenaar, misschien moeten wij daar straks nog even over praten.

De *voorzitter*: Wij zullen in ieder geval nu noteren dat wordt toegevoegd "in ieder geval". Het wordt dus: "een taakstelling gerealiseerd dient te worden

van in ieder geval 15%, conform de afronding kerntakenpropositie." Ik vraag de griffie om deze kopie vast klaar te maken en dan horen wij in de rest van de tweede termijn van de anderen wel wat zij daarvan vinden.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het amendement A30 heeft betrekking op de kwaliteit van de Brabantse leefomgeving. Er wordt gevraagd een aantal elementen toe te voegen. Wij vinden dat die er al in zitten. Wij zijn derhalve tegen dit amendement. Datzelfde geldt voor amendement A31 over de biodiversiteit, maar ik geloof dat GS zich kunnen vinden in de strekking van dit amendement.

De *voorzitter*: Dat is correct.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Van amendement A32 hebben GS ook gezegd dat zij dit amendement wel sympathiek vonden, maar dan zou er iets in de tekst moeten worden veranderd. De woorden "niet in balans" zouden vervangen moeten worden door "in balans". Als dat wordt veranderd en de gedeputeerde neemt het over, dan kunnen wij ons erin vinden. Als de tekst niet wordt veranderd, zijn wij tegen dit amendement.

Amendement A33 betreft de handhaving. Ik heb zojuist begrepen dat er een iets gewijzigde tekst komt. Wij stemmen uiteraard voor dit amendement want wij hebben dat mede ingediend.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Het college kan geen amendementen overnemen. De Staten moeten zelf besluiten over amendementen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wat de heer Zeegers zegt, is inderdaad correct, voorzitter. Als de tekst van amendement A32 niet wordt veranderd, zullen wij tegen dit amendement stemmen.

Motie M2 hebben wij zelf mee ingediend. Motie M3 is ingetrokken. Over de schaapskuddes hebben wij al gesproken. Motie M5 over de teruglevering van energie naar het netwerk hebben wij ook mee ingediend. Wij hebben ons verbaasd over motie M6. Die motie steunen wij niet want dan zouden wij al het huiswerk opnieuw moeten gaan doen. Ik heb begrepen dat die motie uit Limburg komt en

heb daar mijn licht eens opgestoken. Die motie is ingediend op een moment dat het proces daar aanzienlijk minder ver was. Volgens ons is het een gepasseerd station en dus stemmen wij tegen. Wij stemmen ook tegen de moties M7, M8 en M9.

Ik zal misschien straks nog wel een stemverklaring geven, voorzitter, maar dit is op dit moment ons standpunt.

Is de motie over het arbeidsmarktbeleid ingediend?

De *voorzitter*: Ja, die wordt ondertussen gekopieerd en rondgedeeld en heeft stuk nummer A34.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Die heb ik nog niet of nauwelijks gezien. Ik behoud mij het recht voor om daar straks iets over te zeggen.

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Arkes van de fractie van de PvdA.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik wil eerst een onduidelijkheid wegnemen bij mevrouw Geeraedts. Er is door de SP net een amendement ingediend over arbeidsmarktbeleid. Er komt er nog een van de PvdA. Die tekst heeft zij dus nog niet kunnen zien.

Ik wil beginnen met amendement A28. Er is enige discussie geweest over de vraag om welke bedragen het gaat. Ik verwijs naar het schema op bladzijde 20 van de kerntakennota. Bij het verminderen van de omvang van de bezuiniging gaat het om een bedrag van ongeveer €580.000 en geen €2,5 mln. Dat kan aan hand van dit schema becijferd worden. Hieruit blijkt dat mijn verhaal dat ik per interruptie naar voren heb gebracht, klopt. Er is wel discussie ontstaan over de dekking van die korting. De dekking die wij hadden gevonden, blijkt tot grote problemen te leiden. Wij willen blijven streven naar minder bezuinigen op het openbaar vervoer. Wij snappen echter dat dit op dit moment niet echt goed geregeld kan worden omdat er nog discussie is over de dekking. Daarom stellen wij voor dit bij de Voorjaarsnota te regelen en om die reden trekken wij amendement A28 in.

De *voorzitter*: Amendement A28 is ingetrokken.

De heer *Arkes* (PvdA): Ik heb eigenlijk niet veel zin om de hele lijst van amendementen en moties langs te lopen en aan te geven of wij voor of tegen zijn. Dat doe ik straks bij de stemmingen.

Ik wil wel graag een aantal amendementen en moties toevoegen. Wij hebben in eerste termijn al een aantal opmerkingen gemaakt en toen bewust amendementen en moties niet ingeleverd. Wij wilden eerst de reactie van GS horen. Die hebben wij goed tot ons genomen en dat leidt tot het indienen van de volgende amendementen. Het eerste amendement gaat over Kleurrijk Brabant. Wij hebben de opmerkingen van de gedeputeerde goed gehoord. Desalniettemin willen wij toch dat er een vervolg wordt gegeven aan het project. Dit is anders dan de SP die voor Palet gaat. Wij gaan voor de taak Kleurrijk Brabant. Dat kan overigens best matchen maar is niet per se hetzelfde. Wij willen een voortzetting van de taak Kleurrijk Brabant en zoeken in ieder geval voor het komend jaar de dekking in het batig resultaat van de jaarrekening 2009. In vervolg daarop reiken wij GS verschillende mogelijkheden aan.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik heb begrepen dat Kleurrijk Brabant een programmaonderdeel is voor deze hele periode; dus niet voor één jaar. Het is een bestuursprogramma.

De heer *Arkes* (PvdA): Ja, dus tot en met 2011.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Als ik het goed begrijp, sorteert de PvdA nu al voor op een programma dat daarna moet spelen. Er wordt dus een voorschot genomen op de komende bestuursperiode?

De heer *Arkes* (PvdA): Ja, dat klopt.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Vindt de heer Arkes dat niet een beetje voorbarig?

De heer *Arkes* (PvdA): Dat weet ik niet. Meer programma's lopen door. Ik verwijs naar programma's in het kader van de infrastructuur.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Die hebben

natuurlijk een andere impact dan dit programma. Ik zou bijna zeggen dat dit programma een sociale infrastructuur heeft, maar het heeft toch een andere inslag.

De heer *Arkes* (PvdA): Het heeft met regionale economie te maken.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Mijn interruptie gaat over hetzelfde punt. Begrijp ik het goed dat de afspraak dat wij met horizonplanning werken en de programmamiddelen van deze periode aan het eind van die periode stoppen, door de heer Arkes wordt opgezegd? Betekent dit ook dat wij de motorrijtuigenbelastingen weer ter discussie gaan stellen?

De heer *Arkes* (PvdA): Er zijn partijen die de motorrijtuigenbelasting ter discussie willen stellen. Wij houden ons wat dat betreft aan de afspraken die wij daarover gemaakt hebben.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Het is het een of het ander. Wij houden elkaar vast aan afspraken die wij gemaakt hebben en gaan daar straight mee om, of wij gaan daarmee spelen als het ons uitkomt. Dat lijkt mij geen betrouwbaar en zorgvuldig bestuur. Het staat de heer Arkes natuurlijk vrij om bij een nieuw bestuursakkoord al punten in te brengen die hij wil inbrengen. Ik vind het ook qua systematiek een beetje simpel. Na gisteren durf ik niet meer te zeggen dat ik mij geen zorgen maak.

De heer *Arkes* (PvdA): Ik vind de interruptie van mevrouw Lestrade wat sympathieker. Wij houden ons aan het bestuursakkoord. Daarin staat immers dat Kleurrijk Brabant in deze periode een programma is. Wij vinden dit programma in het kader van onze ruimtelijk-economische taak zo belangrijk, dat wij nu al aangeven dat wij dat willen doorzetten.

De voorzitter: Mijnheer Arkes, wij kennen de dictie van uw amendement nog niet en weten dus niet wat u precies zegt. Laten wij het amendement eerst even ronddelen. Daarna kunnen wij spreken

over wat er precies gezegd wordt. Ik begrijp dat dit nu nog niet duidelijk is.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Ik wil de interrupteers interrupteren en de heer *Arkes* steunen. Als het programma aan het eind van deze bestuursperiode zou aflopen, zijn dan de problemen de wereld uit? Dat is absoluut niet het geval. Ik steun dan ook volop de inzet van de Partij van de Arbeid om het programma inhoudelijk voort te zetten!

De heer *Arkes* (PvdA): Dank u wel, mijnheer *Zeegers*.

Voorzitter. Het tweede amendement heeft betrekking op Zorgbelang Brabant. U kent de tekst daarvan ook niet. Na een aantal overwegingen en constatering, besluiten wij de voorgestelde bezuinigingen bij Zorgbelang terug te brengen tot maximaal 25% en het college van GS te mandateren de benodigde middelen hiervoor uit de reguliere begroting aan te wenden, door bijvoorbeeld de bezuinigingspercentage van PON en/of Omroep Brabant en/of Vrijtijdshuis Brabant op te hogen. Kijk, wij geven nog eens dekkingsmogelijkheden!

Verder hebben wij nog drie moties. Een motie gaat over het arbeidsmarktbeleid en ligt in het verlengde van ons betoog in eerste termijn. Deze motie wordt mede ingediend door de fractie van het CDA. Daarin wordt het college van GS opgedragen:

- "- in het vervolg het regionale arbeidsmarktbeleid als een integraal onderdeel van de kerntaak Regionaal Economisch Beleid te beschouwen;
- en dat vorm te geven in een actieve makelaarsrol tussen de overheid, organisaties en ondernemers,"

Verder hebben wij een motie over de integrale aanpak ruimtelijke ontwikkeling. Die motie strekt ertoe dat de sociale en culturele invalshoek een plek krijgt in de gebiedsprogramma's. In de motie wordt het college van GS opgedragen:

- "- een plan van aanpak op te stellen waarin een verankerde integrale aanpak van de ruimtelijke ontwikkeling nader wordt uitgewerkt;
- het plan van aanpak in het najaar 2010 voor te

leggen aan de leden van PS."

Ten slotte is er nog een motie over Sensor. Daarin wordt het college van GS opgedragen:

- "- een uiterste inspanning te verrichten de taak hulp-op-afstand over te dragen aan de Rijks-overheid of aan derden;
- de voortgang en/of resultaten van deze inspanning binnen een jaar te rapporteren aan Provinciale Staten;
- met Sensor in overleg te treden op welke wijze een deel van de diensten kostendekkend kan worden aangeboden,"

Dat was mijn inbreng in tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Door het lid mw. Van Breda worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Afronding takendiscussie, Agenda van Brabant en Investeringsagenda; constaterende dat:

- *in de Agenda van Brabant de focus op het vestigings- en leefklimaat van Brabant resulteert in de provinciale kerntaak: Regionaal Economisch Beleid;*
- *in de voorgestelde afronding takendiscussie de taak Kleurrijk Brabant vervalt;*

overwegende dat:

- *de projecten Kleurrijk Brabant aansluiten bij verbetering van vestigings- en leefklimaat en kennis (onderwijs, basiskennis, geschoolde arbeid) en daarmee het ruimtelijk-economisch profiel van de provincie versterken;*
- *Kleurrijk Brabant maatschappelijk effecten teweeg brengt zoals een toekomstbestendige arbeidsmarkt (KBW), terugdringen van het personeelstekort in de zorg (KBZ) en betere onderwijscarrière (KBL);*

besluiten:

- *de taak Kleurrijk Brabant (Werkt, Leert en Zorgt) te handhaven;*
- *de omvang van de taak Kleurrijk Brabant nader te bepalen en daarvoor middelen uit de provinciale kerntaak Regionaal Economisch Beleid aan te wenden."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Afronding takendiscussie, Agenda van Brabant en Investeringsagenda, overwegende dat:

- de cultuur van Brabant zich van oudsher kenmerkt door een sterke sociale betrokkenheid en het voor elkaar zorgen als het ware besloten ligt in het DNA van de Brabander;
- Zorgbelang Brabant ernaar streeft de sociale verbanden tussen Brabanders te versterken;
- Zorgbelang Brabant voor een niet kapitaalkrachtige markt werkt, namelijk met en voor verenigingen en platforms van patiënten en gehandicapten;

constaterende dat:

- Zorgbelang Brabant twee wettelijke taken verzorgt, zijnde Informatie/Klachtenopvang en Vertrouwenspersoon;
- Zorgbelang Brabant per 2015 voor 50% wordt gekort, aldus de bijlage "Afronding Takendiscussie";

besluiten:

- de voorgestelde bezuinigingen bij Zorgbelang terug te brengen tot maximaal 25%;
- het college van GS te mandateren de benodigde middelen hiervoor uit de reguliere begroting aan te wenden, door bijvoorbeeld de bezuinigingspercentages van PON en/of Omroep Brabant en/of Vrijtijdshuis Brabant op te hogen."

De voorzitter: Deze amendementen maken onderwerp van beraadslaging uit en krijgen de nrs. A35 en A36.

Door het lid mw. Van Breda wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Afronding takendiscussie, Agenda van Brabant en Investeringsagenda, overwegende dat:

- Sensoor door bezuinigingen en profielversterkend ombuigen niet langer voor provinciale subsidiëring van de taak hulp-op-afstand in aanmerking komt;
- gemeenten de subsidierelatie met Sensoor reeds hebben beëindigd;

constaterende dat:

- Sensoor voor 95% afhankelijk is van provinciale subsidie;
- Sensoor per 2015 voor 100% wordt gekort, aldus de bijlage "Afronding takendiscussie";

dragen het college van GS op:

- een uiterste inspanning te verrichten de taak hulp-op-afstand over te dragen aan de Rijksoverheid of aan derden;

- de voortgang en/of resultaten van deze inspanning binnen een jaar te rapporteren aan Provinciale Staten;
- met Sensoor in overleg te treden op welke wijze een deel van de diensten kostendekkend kan worden aangeboden, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M11.

Door de leden Verrijt en Mulders wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Agenda van Brabant, constaterende dat:

- in de Agenda van Brabant het Regionaal Economisch Beleid als kerntaak wordt aangemerkt;
- het arbeidsmarktbeleid weliswaar als meekoppeland belang wordt genoemd maar niet wordt gezien als onderdeel van het economisch beleid;

overwegende dat,

- de aanwezigheid van kennis en vakmanschap in de huidige economie van essentieel belang is voor de concurrentiekracht van de regio en daarmee een onverbrekelijk onderdeel uitmaakt van het economisch beleid in de regio;
- daarvoor een goede afstemming van onderwijs en arbeidsmarkt op alle niveaus en een transparante en goed functionerende arbeidsmarkt onmisbaar zijn;
- de afgelopen jaren is gebleken dat de provincie op dit terrein een zeer belangrijke coördinerende rol vervult die niet door anderen kan worden ingevuld;
- alle betrokken partijen (werkgevers- en werknemersorganisaties, onderwijsinstellingen, intermediaire organisaties, lokale overheden) de provincie vragen op dit terrein een makelaarsrol te blijven vervullen;

dragen het college van GS op:

- in het vervolg het regionale arbeidsmarktbeleid als een integraal onderdeel van de kerntaak Regionaal Economisch Beleid te beschouwen;
 - en dat vorm te geven in een actieve makelaarsrol tussen de overheid, organisaties en ondernemers,
- en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M12.

Door het lid mw. Van Breda wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010, behandelend de Afronding takendiscussie, Agenda van Brabant en Investeringsagenda, constaterende dat:

- *ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een kerntaak van de provincie is. Met integrale aanpak van de ruimtelijke ontwikkeling in de regio. Met koppelingen tussen fysieke, leefomgevings-, sociaal-economische en sociaal-culturele kwaliteiten (Agenda van Brabant, Bijlage 1 Provinciale kerntaken);*
- *de provincie vanuit haar rol als gebiedsautoriteit integrale gebiedsopgaven initieert en regisseert (Agenda van Brabant, p. 41);*
- *meekoppelende belangen gedefinieerd zijn als noodzakelijke randvoorwaarden om de Agenda van Brabant te realiseren (Agenda van Brabant, p. 38);*

overwegende:

- *de reactie van de BOM, het PON, de SER en Telos op de Agenda van Brabant, betreffende de kwaliteit van de leefomgeving en daarbij de spreiding van voorzieningen, mede in verband met de regionale differentiatie in groei en krimp;*
- *de expertise van steunfunctie-instellingen met koppelingen tussen fysieke, leefomgevings-, sociaal-economische en sociaal-culturele kwaliteiten rechtstreeks te betrekken bij het ruimtelijk-economisch domein;*

dragen het college van GS op:

- *een plan van aanpak op te stellen waarin een verankerde integrale aanpak van de ruimtelijke ontwikkeling nader wordt uitgewerkt;*
 - *het plan van aanpak in het najaar 2010 voor te leggen aan de leden van Provinciale Staten,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M13.

Het woord is aan de heer Van Schoonhoven van de fractie van GroenLinks.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Ik dank het voltallige college voor de uitgebreide beantwoording in eerste termijn. Zelfs twee gedeputeerden zijn ingegaan op de door ons geuite wens om provinciaal landbouwbeleid te formuleren. De heer Hoes gaf duidelijk de relatie aan, stelde het in het perspectief van Brabant Manifest en sprak over het dilemma op milieugebied. De

heer Van Heugten vloog naar mijn mening meteen in de reflex om biologische en vernieuwende landbouw onmiddellijk weg te zetten als misschien wel een gevaar voor de volksgezondheid, terwijl duurzame en biologische landbouw een veel grotere waarde kunnen hebben op het gebied van water, milieu, natuur, voedsel, gezondheid, etc.

Aan het einde van mijn eerste termijn heb ik even gesproken over duurzame energie. Wij hebben een en ander afgewogen, ook de beantwoording van het college, en zijn tot de conclusie gekomen dat wij toch een motie willen indienen over transitie van duurzame energie. Als u mij dit toestaat, voorzitter, lees ik de motie even voor. Wij willen met deze motie recht doen aan de intenties van PS bij de verkoop van de Essent-aandelen om een substantieel bedrag van de opbrengsten "om te ploegen" naar duurzame energie.

" Provinciale Staten van Noord Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010,

Gehoord de gevoerde discussie betreffende de Agenda van Brabant

constaterende dat:

- *de aandelen Essent zijn verkocht;*
- *GS voor besteding van deze gelden een investeringsstrategie hebben opgesteld;*
- *het anticiperen op de uitdagingen die de klimaatverandering en het daarmee verbonden energievraagstuk, centraal staan in de Agenda van Brabant;*

overwegende dat:

- *het verduurzamen van energie een belangrijke opgave is voor de naaste toekomst;*
- *energietransitie noodzakelijk is;*
- *kennis- en innovatiebeleid ingezet kan worden op zich ontwikkelende kansrijke duurzame energietechnologie in Noord Brabant;*

besluiten:

- *aan de investeringsagenda een domein "transitie duurzame energie" toe te voegen,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie wordt voorgesteld door de leden Martens en Van Schoonhoven. Zij maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M14.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Zowel door de SP als door de VVD werd een vraag gesteld over motie M6 waarin wij GS verzoeken om de consequenties van de Agenda van Brabant te bespreken met gemeenten en maatschappelijke organisaties. In onze visie is gedeputeerde Van Haaften hierop uitstekend ingegaan. Ook al komt het raamwerk van deze motie inderdaad uit Limburg, het is niet zo dat wij blind zijn voor deze consequenties, maar wij willen hier de vinger aan de pols houden. Wij hebben zojuist de heer Arkes over Sensor horen spreken. Wat zijn voor die instelling de consequenties van het beleid zoals wij dat nu in de Agenda van Brabant vastleggen? Het moet gezien worden als een soort paraplu voor alle gemeenten en instellingen, met daarbij het verzoek om deze gedachtewisseling te benutten om op rijksniveau aandacht te vragen voor de consequenties van een en ander. In die verantwoordelijkheid hebben wij deze motie aan de Staten voorgelegd. Gedeputeerde Van Haaften heeft dit uitstekend opgepakt en kon zich vinden in de strekking van de motie.

Het is dus geen mosterd na de maaltijd. Ik geef de heer Zeegers wel gelijk dat wij graag hadden gezien dat het vooraf was gebeurd. Dit is nu echter gewoon de intentie om als Provinciale Staten de vinger aan de pols te houden en de consequenties die we in de komende jaren ervaren, op de juiste plek neer te leggen, bij gemeentes, bij ons zelf, of bij het Rijk.

Ook ik ga niet namens onze fractie alle moties en amendementen nalopen. Wel hebben we gekeken of zeker gelet op de amendementen van de SP, het al of niet gaat om kerntaken en daaraan zullen wij ons stemgedrag aanpassen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik vond het vandaag eigenlijk niet zo'n goed debat. Het zou vandaag moeten gaan over de kerntaken van de provincie, wat de provincie in de toekomst nog gaat doen en hoe gaan we daarom profielversterkend ombuigen, zodat we een takenpakket krijgen dat we duurzaam blijven doen. Daarnaast zijn er natuurlijk altijd zaken die in de begroting zitten. Vandaag had er een heel scherpe lijn moeten uitgaan vanuit dit huis, die

aangeeft hoe wij als provincie zouden moeten opereren. Ik denk dat er maar weinig mensen zijn die vandaag met het gevoel naar huis gaan dat ze echt weten wat de provincie gaat doen. Ik was begonnen met wat dingen op te schrijven maar ik ben snel afgehaakt toen het ging over maatschappelijk verantwoord capaciteit initiëren of een hele discussie over een bus die heen en weer rijdt en in stand moet worden gehouden, of de hele discussie over het Kempisch heideschaap. Dit zijn niet de hoofdtaken van de provincie maar het debat is er wel voor een heel groot gedeelte over gegaan. Ik denk dat we een stuk creativiteit moeten benutten om ook dingen op te pakken. Het Kempisch heideschaap is natuurlijk prachtig en dat zullen we moeten oppakken maar als het kan binnen de reguliere begroting van de heer Hoes zodat het binnen natuurbeheer kan worden gerealiseerd of misschien wel in die van mevrouw Van Nieuwenhuizen bij het onderhoud van wegen dat beter kan met het Kempisch heideschaap. Daar past het maar het Kempisch heideschaap is geen kerntaak van de provincie. Daar hadden we het debat volgens mij wel over moeten voeren.

Ik vond het nog bedroevender toen het echt ergens over ging, namelijk over het ov, en we een signaal hadden kunnen afgeven dat we dat echt als kerntaak van de provincie overleiden hadden willen houden, het debat werd doodgeslagen en werd gezegd dat we die discussie pas gaan voeren bij de Voorjaarsnota en niet bij het debat over de kerntaken van de provincie. Wat onze fractie betreft is dat de wereld op zijn kop.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Waar het over het OV gaat wil ik er toch op wijzen dat wij duidelijk hebben gezegd dat we het niet zo fragmentarisch moeten doen. Er wordt een OV-visie ontwikkeld, er is op dit moment geen spoed want er is sprake van onderuitputting en het is heel logisch dat je dat in het kader van een visie gaat bekijken. Ik vind dat u het een beetje belachelijk maakt. U maakt het hele debat dat we vandaag hebben gevoerd, een beetje belachelijk. Het is heel duidelijk waar wij het over hebben gehad: de Agenda van Brabant. We hebben het over de kerntaken gehad zoals we het al heel vaak in de Staten daarover

hebben gehad. Het is natuurlijk duidelijk dat we vandaag dan niet weer over al die dingen beginnen. Een heel essentieel onderdeel daarvan zijn de bezuinigingen. Dat iedereen dan vecht voor de zaken die hij of zij het belangrijk vindt, is heel logisch. Ik vind dat u ons zeer tekort doet door te stellen dat u het debat van vandaag eigenlijk niets vond.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Natuurlijk gaat het over bezuinigingen maar we hebben het wel een kopje meegegeven – dat vond ik heel sterk van het college – namelijk: profielversterkend ombuigen. Dat vind ik wat anders dan gewoon bezuinigen en voor elk onderdeelje vechten. Nee, dat is een visie uitzetten, lijnen uitzetten waarlangs straks ook aan die OV-visie invulling kan worden gegeven en waarlangs we straks ook de begroting invulling kunnen geven en het coalitieakkoord invulling kunnen geven. Wij kunnen die keus voor het OV wel maken voordat een OV-visie is vastgesteld. Daar hoeven wij niet op te wachten.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat betekent niet dat als een andere partij vindt dat wij die keus over het OV pas maken in het kader van de te ontwikkelen visie, het een waardeloos debat is. Dat is wat u zegt.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik noem het Kempisch heideschaap, niet voor niets om het even scherp neer te zetten. Dan zijn er zoveel mogelijkheden om te kijken hoe we het binnen de budgetten een plek kunnen geven. Als we dan hier als Staten net gaan doen alsof het een kerntaak van de provincie is, dan zijn we compleet verkeerd bezig. Ik denk dat als we aan de heer Hoes hadden gevraagd hoe we het invulling hadden kunnen geven binnen de bestaande programma's dan had hij – ik zie hem al knikken – het graag willen doen. Dan hadden we een veel helderder lijn kunnen uitzetten.

De *voorzitter*: Mevrouw Geeraedts, dat is twee keer en het schaap kan op verschillende plekken grazen.

Mevrouw *Gounou* (PvdA): Het viel me op dat vaak

wordt gesuggereerd dat er een onderbesteding op openbaar vervoer is. Ik houd er niet van als cijfers niet duidelijk zijn, vooral niet als je zo'n belangrijk onderwerp behandelt. Er is bij het hoogwaardige openbaar vervoer een tekort van twee derde; de financiën zijn gewoon boter- en boterzacht. Die redeneringen over onderbesteding klopt dus helemaal niet.

De heer *Zeegers* (SP): In de lijn van de reactie van mevrouw Geeraedts, ook ik voel mij wat onheus bejegend door uw kritiek op het debat. U bent wat enthousiast over die titel van het boek profielversterkend ombuigen maar ik absoluut niet. Het zijn gewoon bezuinigingen. Dat bedoelde ik daar straks toen ik zei: het is maar die er over de zweep praat, de voerman of het paard. Degenen die erdoor worden getroffen, zullen het niet ervaren als versterkend van hun profiel, integendeel.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik ben het met u eens, het zijn bezuinigingen, maar we moeten wel helder hebben dat we op dit moment als provincie op een kruispunt staan: wie willen we zijn, wat willen we zijn. We hebben gewoon te maken met een uitnemen uit het Provinciefonds. Dat zal alleen nog maar meer worden. Dan moeten we heldere en scherpe keuzes maken, ook voor de toekomst als we nog eens 50 miljoen moeten neerleggen. Het is goed het debat goed van tevoren te voeren en dat doet ook recht aan de vraag die vandaag voorligt.

Het is natuurlijk goed een bezuinigingsdebat te voeren want als je ziet dat toch uit elk programma 15% kan worden gehaald dan is duidelijk dat er ontzettend veel lucht inzit. 15% over het geheel betekent wel dat er programma's zijn waar het 20% of 23% is. Het is daarom niet verkeerd af en toe dat debat te voeren. Ook bij onderhoud 2.0.6, mevrouw Van Nieuwenhuizen, staat 15%; ik kan er niet minder van maken.

Een punt waar ik de fractie van D66 heel sterk bij steun is dat van de vrijwilligers. Heel veel taken van de provincie worden uitgevoerd door vrijwilligers. Het busvervoer, het OV, kan via dit budget worden uitgevoerd op het basis

voorzieningenniveau omdat zoveel mensen zich inzetten voor dat busvervoer. Dat zijn taken die je als provincie hebt en die door vrijwilligers worden uitgevoerd. Dan vind ik het heel terecht daar aandacht voor te vragen en dat scherp in beeld hebben om te zorgen dat die kerntaken waar ouders blijkbaar voor kiezen, overeind kunnen worden gehouden.

Een punt dat ik echt in het hele debat heb gemist is dat van het provinciaal waterplan. Is het niet zo dat verleden jaar door de coalitiefracties voor het provinciaal waterplan een preprioritering is afgesproken en daarvoor voor de toekomst alvast heel veel middelen te reserveren? Ik ben het vandaag niet tegengekomen. Als ik dan mevrouw Geeraedts hoor zeggen te strijden voor allerlei bezuinigingszaken dan denk ik dat zij zich volgens mij de opdracht had gegeven om voordat er ook maar naar andere dingen werd gekeken, die €50 of €40 miljoen voor het provinciaal waterplan te vinden. Ik vind het jammer dat dat nu helemaal wegvalt en dat hier blijkbaar een preprioritering weinig voorstelt.

Ik rond af. Als middenbestuur moeten wij ervoor zorgen in de discussies die straks gaan plaatsvinden dat we geen bestuurlijke drukte creëren en dat we die laten afnemen. Dit debat is daarvoor een eerste aanzet geweest maar er is nog heel veel werk aan de winkel om als Staten gezamenlijk met het college ons beleid werkelijk om te buigen zodat we daaraan kunnen voldoen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Geen van de gedeputeerden heeft antwoord gegeven op mijn vraag over het leven na de klimaatcrisis. Meermalen wordt in dit rapport gezegd dat het een visiestuk is dat zich richt op het leven na de crisis. Ik zou dus graag willen horen van de gedeputeerden hoe zij dit inschatten. Wanneer is die crisis voorbij? Ik heb in ieder geval duidelijk gemaakt dat 15% bezuinigen op natuur en milieu heel rechtvaardig klinkt ten opzichte van andere afdelingen binnen de organisatie maar dat als je de klimaatcrisis werkelijk serieus neemt, je die 15% daar niet kunt schrappen omdat het kapitaalverlies en kennisverlies betekent. Ook over ecologen die nu over de informatie beschikken hoe het in

Brabant zit, heb ik een vraag gesteld. U zult toch expertise moeten gaan inhuren want ik neem aan dat u voor de beslissingen die u moet gaan nemen, als basis cijfermatig materiaal nodig is. Denkt u dat er sprake is van een werkelijke besparing als toch inhuur nodig is. Ik neem althans aan dat dat zo is maar ik heb er nog geen antwoord op gehad.

Ons standpunt is duidelijk. Wij willen niet bezuinigen op natuur en landschap en in het licht van de klimaatcrisis vinden we dat we juist extra inspanningen op dat terrein moeten leveren.

Dan kort nog wat over de amendementen die de Partij voor de Dieren met anderen heeft ingediend. Amendement A31 is overgenomen en daarom trekken wij het in.

Ik begreep dat amendement A30 is overgenomen, mits het een vergissing is dat het kopje bereikbaarheid van de regio er per abuis afgevallen is. Dat is inderdaad het geval. Ik zou graag willen horen of het amendement dan is overgenomen. Als het is overgenomen dan trekken wij het in.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Als je zaken intrekt omdat ze worden overgenomen kunnen de Staten zich er niet over uitspreken. Volgens mij kan een college pas iets overnemen als het door de meerderheid van de Staten wordt gesteund. Het college kan ontraden of overnemen maar

De *voorzitter*: De correcte term is ontraden maar zover was het nog niet. Het ging om de dictie van amendement A30 onder het punt bereikbare regio. Mevrouw Verstappen is nu pas in de fase waarin ze vraagt wat het college van dit amendement vindt als het is aangepast.

De heer *Heijmans* (SP): Ik hoorde mevrouw Verstappen zeggen dat als het college bereid is het amendement over te nemen zij het intrekt. Iets wat je intrekt maakt geen onderdeel meer uit van de beraadslaging. Maar wij moeten als Staten er een uitspraak over kunnen doen. Het is puur technisch maar ik wilde u er even op wijzen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Als het college het overneemt moet het toch in stemming komen.

De heer *Heijmans* (SP): Als de meerderheid tegen is, is het niet aangenomen.

De *voorzitter*: Het kan ook worden ingetrokken. Maar zover zijn we nog niet. Het gaat nu om de vraag of als de dictie verandert, mevrouw Verstappen bereid is het in te trekken.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik heb even een technische vraag. Het college heeft gezegd amendement A31 over te nemen.

De *voorzitter*: U vraagt een oordeel over amendement A30. Dat gaat over het toevoegen van het kopje bereikbare regio. Zodra duidelijk is om welke passage het gaat zal het college in tweede termijn aangeven of het amendement al of niet wordt ontraden.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dat klopt. U heeft het nu over amendement A30, maar ik had het over amendement A31.

De *voorzitter*: Dat heeft u al ingetrokken.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dat moet ik dan blijkbaar ongedaan maken.

De *voorzitter*: Formeel moet u dat dan doen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Bij amendement A32 ging de discussie over de vraag of de provincie wel of niet in balans is. Wat de ecologie betreft lijkt het mij dat de provincie niet in balans is. Europees gezien scoren we heel slecht maar zelfs binnen Nederland scoort Brabant slecht. Toch wil ik het college tegemoetkomen door in het amendement de woorden "toch is Brabant niet in balans" te schrappen. Mijn vraag is of het college er dan mee kan instemmen. Dan staat er niet meer in de tekst dat Brabant in balans is maar ook niet dat Brabant niet in balans is.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik heb een vraag over amendement A1 van CDA en PvdA. Zij hebben het in hun amendement over een multiplier van drie. Daar is door anderen

kritiek op geleverd maar het is mij niet helemaal duidelijk wat het college daarop heeft gezegd.

De *voorzitter*: Amendement A1 is ingetrokken.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): In amendement A2 van het CDA over de PRVMZ wordt aangegeven dat het een meekoppelend belang is. Ik zou gezondheid een provinciaal belang willen noemen. Wij willen dat ook zo inbrengen als we een discussie krijgen over de tweede tranche van de verordening ruimtelijke ordening. Gezondheid is dermate belangrijk en ook gekoppeld aan wat wij hier in Brabant doen dat wij dit wel een heel belangrijke instelling vinden, vooral omdat de Q-koorts niet de laatste epidemie is. We kunnen er donder op zeggen dat er een volgende komt. Dan moet zo'n organisatie wel goed geëquipeerd zijn. Op zich zijn we er wel voor maar we zouden willen voorstellen meteen maar de naam te veranderen want er is geen hond die die naam fatsoenlijk kan uitspreken. Maak er dan gewoon provinciale gezondheidsraad van. Het laatste deel van die afkorting, MZ, maatschappelijke zaken, is ook geen taak meer. Het klopt dus niet meer met wat wij gaan doen. Ik zou dat graag meteen meegenomen zien.

Bij de amendementen A13 en A14 van de SP was mij ook iets niet duidelijk. Ik was in de veronderstelling dat het met handhaven te maken heeft, maar er is nog geen helder antwoord op gekomen. Ik zou er graag een reactie van het college op horen.

Amendement A33 over de handhaving wordt ingetrokken en dat wordt een motie handhaving. Alle overwegingen en constateringingen blijven hetzelfde, maar wij dragen het college van GS op het vigerend programma minimaal te blijven uitvoeren op het huidige niveau en in de begroting van ROH en ECL dekking te vinden voor het uitrollen van bovengenoemd project.

Dan kom ik tot de moties. Aan het CDA hebben al vragen gesteld over het vergroten van de gemeentes waar ze dom genoeg niet aan willen.

Op motie M6 heeft de heer Van Schoonhoven al gereageerd. Ik wil alleen nog toevoegen dat het idee voor de motie uit Limburg kwam maar dat de

tekst volledig is aangepast aan de Brabantse omstandigheden. Er is vrijwel geen letter meer hetzelfde gebleven. Wij hebben het dus niet letterlijk overgenomen van de collega's.

Door de SP is aan mij gevraagd wat toelichting te geven op de motie over biobased economy. Het gaat om non food toepassingen uit de groene grondstoffen. Het kan energie zijn maar bijvoorbeeld ook bij de Suikerunie grondstoffen voor de farmacie. Er zitten grootschalige elementen bij maar het kan ook kleinschalig zijn. Het is natuurlijk ook energie.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, mw. Verstappen en Zeegers wordt de volgende motie voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 juni 2010, overwegend dat:

- *de provincie Noord-Brabant een noodzakelijk en actief beleid voert op het gebied van handhaving;*
- *het daarbij gaat om risicotoezicht en systeemtoezicht;*
- *daartoe in 2009 een gezamenlijke en heldere handhavingstrategie is vastgesteld waarbij activiteiten in alle kleursporen zijn gewaarborgd met een bijbehorende programma rond een 12-tal speerpunten;*
- *de provincie Noord-Brabant op het gebied van handhavingsbeleid ook buiten de provincie een goede anam heeft verworven (voorbeelden: bij symposium over systeemtoezicht op de Erasmus Universiteit in Rotterdam; bij het Ministerie van VROM; bij DCMR in Rotterdam-Rijnmond);*

constaterend dat:

- *het de bedoeling is dat het etalageproject "Samen sterk in het buitengebied" in ZZO-Brabant over de hele provincie zal worden uitgerold;*
- *de provincie met het handhavingsbeleid meer vertrouwen wil geven aan bedrijven en de rechtsgelijkheid wil bevorderen;*
- *tevens burgers meer vertrouwen wil geven in de overheid door rechtszekerheid te bieden;*
- *helaas ondanks de actieve inzet van de provincie er nog veelvuldig overtredingen binnen alle kleursporen voorkomen;*
- *het handhavingsbeleid eerder moet worden geïntensiveerd*

dan onder druk van bezuinigingen moet worden verminderd,

dragen het college van GS op:

- *het vigerend programma minimaal te blijven uitvoeren op het huidige niveau;*
- *in de begroting van ROH en ECL dekking te vinden voor het uitrollen van bovengenoemd project, en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M15.

Ik schors de vergadering een halfuur voor beraad van het college over de amendementen en moties.

De vergadering wordt van 17.50 uur tot 18.20 uur geschorst.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Gelet op de tijd zal ik mij beperken tot een opmerking over de motie van de fractie van de PvdA op nummer M13, de integrale aanpak ruimtelijke ontwikkeling. Ik snap uw bedoeling, namelijk dat het ook bij de ruimtelijke inrichting en bij de gebiedsagenda van belang is dat wij integraal de zaken bekijken en ervoor zorgen dat meekoppelende belangen ook een plek krijgen in die gebiedsagenda's. Ik zou toch willen vragen van dit plan van aanpak af te zien en wij ontraden daarom de motie. Wij zouden namelijk een apart beleidsplan moeten gaan maken om dat te verwerken. Belangrijker is dat we zowel via de structuurvisie als in de gebiedsagenda's inhoud geven aan uw bedoeling hiermee.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! De heer Van Zeeland was niet binnen toen ik antwoord gaf op amendement A14, zo begreep ik uit een interruptie. Het ging over het meetprogramma dat een efficiencykorting zou zijn. Het is niet zo dat er minder werk wordt gedaan maar wel dat het op een slimmere manier wordt gedaan door organisaties beter te laten samenwerken. Er is blijkbaar een takendiscussie voor nodig om dat voor elkaar te krijgen. Maar goed, het helpt in ieder geval. Het valt dus niet onder handhaving want het is inderdaad meten is weten. Er kan dus iets uitkomen waardoor de afdeling handhaving

aan de slag moet gaan, maar het valt dus onder het milieuprogramma.

Over de schapen heb ik al voldoende gezegd. Ik zal eens een kudde mee laten komen naar hier.

Over amendement A30 zei mevrouw Verstappen dat per ongeluk de bereikbare regio er niet in is gezet. In de notulen van vandaag staat in ieder geval dat in amendement A30 van de Partij voor de Dieren, de Brabantse Partij, GroenLinks en D66 de bereikbare regio komt te staan. Ik heb gezegd dat de overige aanpassing van het punt natuur en landschap wat het college betreft geen probleem is. In de goede terminologie zou het dan zijn dat wij het niet ontraden. Dat klopt toch, mijnheer Heijmans? We zeggen niet dat we het overnemen maar dat we het niet ontraden.

De heer *Heijmans* (SP): Ik vind een mooiere uitdrukking: ik ben bereid over te nemen als de Staten in meerderheid ervoor zijn.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Die houden we erin. Het college is dus bereid amendement A30 over te nemen.

Over amendement A31 heb ik al eerder hetzelfde gezegd. Het gaat daarin om een wat verdere uitleg van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting waarbij met name de biodiversiteit en ecosystemen zijn toegevoegd. Ook dit amendement zijn we dus bereid over te nemen.

Amendement A32 is van de Partij voor de Dieren en de Brabantse partij. Mevrouw Verstappen probeerde nog ergens een bruggetje te slaan en dat maakte het voor ons toch weer ingewikkeld. Wij kiezen er voor te laten staan: toch is Brabant "in balans". De woorden nog niet die in de oorspronkelijke tekst staan, gaan er dus uit en de rest van de zin blijft staan. Dan voegt u aan het einde toe, water- en luchtkwaliteit en biodiversiteit, zoals het hier ook staat. Als het op deze manier wordt aangepast – en dat kan dadelijk ook mondeling – dan is het college ook bereid het over te nemen.

De heer *Zeegers* wilde over de Maashorst nog een bevestiging hebben. U heeft gelijk dat sommige aankopen wel binnen een bepaalde termijn moeten worden gedaan om de rijkssubsidie veilig

te stellen. Wij zetten alles op alles om dat voor elkaar te krijgen.

De heer *Zeegers* (SP): Wij snappen uw probleem wel. Als je de financiering uit een volgende jaarschijf moet halen, heb je een financieel technisch probleem. Van onze fractie krijgt u de vrijheid om dat ook te doen want het zou jammer zijn als het wegviel.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Het staat hoog op onze lijst. U heeft onlangs gehoord dat wij extra geld voor de ecologische hoofdstructuur beschikbaar hebben gesteld. Dat is ook aan de commissie bericht. De Maashorst stond niet hoog genoeg om onder die €30 miljoen te vallen. We zijn aan het knutselen om het goed voor elkaar te krijgen. Wij snappen hoe urgent het is en als we er niet uitkomen laten we het u nog weten.

Mijn laatste opmerking gaat over de klimaatcrisis. Ik wou zeggen de klimaatcrisis van mevrouw Verstappen maar dat klinkt niet zoals het hoort te zijn. Het gaat nu wat ver om uitgebreid over de klimaatcrisis te spreken. Ik het eerder in mijn hoedanigheid als voorzitter van de biodiversiteits-coalitie gesproken over de vergeten crisis en toen ging het over de biodiversiteitscrisis. Dat vind ik eerlijk gezegd ook een betere insteek. Wij hebben als college in het begin van deze bestuursperiode gezegd dat we niets aan de verandering van het klimaat kunnen doen, dus de mitigatie pakken we niet op maar wel de adaptatie. Daar waar klimaatveranderingen zich voordoen proberen we er dus zo goed mogelijk mee om te gaan. Dat leidt uiteindelijk tot een aantasting van de biodiversiteit wereldwijd, in Nederland en ook in Brabant. Ik ben vergeten de laatste cijfers mee te nemen die ik gisteren hebben gekregen maar die stemmen mij niet vrolijk. Ondanks al onze investeringen gaat de biodiversiteit in Brabant nog steeds achteruit, maar we moeten gewoon blijven investeren om te zorgen dat de curve weer de goede kant opgaat.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik ben het helemaal met u eens en het zijn ook niet mijn woorden die erin gezet zijn maar de uwe. U heeft de nadruk gelegd op de klimaatcrisis. Hoe ziet u dan nu de

bezuinigingen op het terrein van natuur zoals het wegbezuinigen van ecologen die we straks toch weer moeten inhuren? U bent het toch met mij eens dat we moeten weten wat er in Brabant aan de hand is? We hebben nu een goed team dat precies weet wat er aan de hand is.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Wij bezuinigen de ecologen niet weg maar we hebben wel gezegd dat ondanks het feit dat natuur en landschap op de Statendag van 12 februari met stip bovenaan stonden, wij nergens op de nullijn gaan zitten. Wij vinden dat het uitvoerbaar moet zijn om overal minimaal 15% te korten. Natuur en landschap zijn dus over de hele linie alleen maar met 15 % gekort. Dat betekent niet dat er per definitie mensen uitvliegen maar wel dat er gestreefd moet worden naar veel meer efficiency tussen de organisaties en in het eigenlijke apparaat.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik heb toch nog een vraag, voorzitter. Het klinkt heel rechtvaardig en is dan in huis goed te verkopen. De gedeputeerde is voorzitter van de biodiversiteitscommissie en weet hoe slecht het ervoor staat. Waarom het dan op deze manier aanpakken?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Natuurlijk ligt het een wel min of meer in het verlengde van het ander. Het college heeft hier de verantwoordelijkheid om integraal beleid af te spreken. Ik denk nog steeds dat het verantwoord is dat wij dit doen. Natuurlijk zouden wij met meer geld meer van ons beleid op een betere manier kunnen uitvoeren. Dat zijn de keuzes die je integraal met elkaar maakt. Ik besluit met de opmerking dat de Staten het budgetrecht hebben en uiteindelijk beslissen hoe een begroting wordt vastgesteld.

De *voorzitter*: Het woord is aan gedeputeerde Jacobs.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Voor mij liggen er twee moties. Ik begin met motie M12 over het arbeidsmarktbeleid. Er wordt voor een beperkt deel bezuinigd op het arbeidsmarktbeleid en die bezuiniging komt terecht bij een

steunfunctie. In de motie wordt het college gevraagd om het regionale arbeidsmarktbeleid te beschouwen als een integraal onderdeel van de kerntaak Regionaal economisch beleid en een actieve makelaarsrol te blijven vervullen. Wij zien deze motie als een steun voor wat wij op dit moment doen. Ik denk dat het goed is om hierbij aan te geven dat wij bezig zijn te bekijken wat de transitie die in de arbeidsmarkt plaatsvindt, betekent voor een goed vestigingsklimaat, ook in de toekomst. Daaraan zitten veel aspecten. Wij zijn daarmee aan de slag en zullen daarover op een bepaald moment met elkaar van gedachten kunnen wisselen.

Motie M14 betreft duurzame energie. In die motie wordt het college gevraagd om aan de investeringsagenda een domein "transitie duurzame energie" toe te voegen. Innovatie staat daarbij centraal als belangrijk speerpunt. Wij hebben daarover veel gesproken. Aan duurzame energietransitie ligt heel veel innovatie ten grondslag. Wij hebben dat onder één noemer gebracht om versnippering te voorkomen. U weet dat de agenda voor energie eraan komt. Wij zijn ook bezig met een visie op de economie. Het totale innovatiepakket wordt in beeld gebracht opdat wij bij de besluitvorming duidelijk weten waarover het gaat.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Wij weten dat binnen innovatie ook aandacht besteed wordt aan transitie duurzame energie, maar dit moet concurreren met de andere vier investeringsdomeinen. Met deze motie willen wij die preprioriteit die wij met elkaar hebben afgesproken tijdens het debat over de Essent-gelden heel duidelijk aangeven. In die zin is deze motie een duidelijk politiek signaal.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik heb aangegeven hoe wij dit hebben gezien. Het feit dat er vijf categorieën zijn benoemd, ontslaat ons niet van het maken van nadere wegingen op basis van verder uitgewerkte voorstellen. Ik heb u aangegeven dat wij daarmee intensief bezig zijn op het terrein van energie en van economie. Voor economie is dat bijzonder. In feite is dat een

beleidsterrein dat langzaam maar zeker gestructureerd wordt binnen het provinciale beleid. Dan is het zeer wezenlijk om van programmering naar beleidsvisie te komen. Daarop wordt op dit moment voorgesorteerd opdat er goed aangehaakt kan worden bij beleidsvoorstellen zoals die op nationaal niveau te verwachten zijn. Wij weten al zeker dat een en ander op Europees niveau aandacht krijgt. Dat is ook een van de afwegingen in de investeringsagenda. In die zin sluiten wij ook aan bij andere mogelijke financieringsstromen, juist om een echte impact te kunnen verwezenlijken.

De heer *Van Lopik* (VVD): Ik hoor de heer Van Schoonhoven zeggen dat het om een reeds afgesproken prioriteit gaat. Daar zou ik wat voorzichtig mee willen zijn. Wij gaan die discussie nu niet voeren, maar ik vind dat op dit moment iets te ver gaan.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik heb de indruk dat deze opmerking bedoeld is voor de heer Van Schoonhoven.

De *voorzitter*: Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van Haaften.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Ik begin met amendement A35 over Kleurrijk Brabant. In mijn eerste termijn heb ik daarover al iets gezegd. Het lijkt mij dat wij dit amendement moeten ontraden. Het besluit voor een volgende periode moet genomen worden bij de start van die volgende periode.

Ook amendement A36 over Zorgbelang willen wij ontraden. Wij willen ons voorstel in stand houden. Motie M11 heeft betrekking op Sensor. Ik heb al toegezegd dat ik dit najaar de commissie zal informeren over de stand van zaken van verschillende organisaties alsmede over hun perspectieven en plan van aanpak. Wij vinden deze motie derhalve overbodig.

Amendement A29 had betrekking op Cubiss. Ik ben blij met de toevoeging "in ieder geval". Dat is een verbetering. Ik heb toegezegd dat er snel een notitie ligt in de commissie over het behoud van de

maatschappelijke effecten en dat ik daarover nader overleg zal voeren met Cubiss, met het Netwerk Bibliotheken en met andere betrokken partijen.

Mevrouw *Van Breda* (PvdA): Voorzitter. Ik kom even terug op amendement A35 over Kleurrijk Brabant. Een deel van de middelen zijn inderdaad middelen uit het bestuursakkoord. Een deel van de middelen voor Kleurrijk Brabant is ondergebracht bij Palet. Dat staat zo in het sturingskader. Het gaat mijn fractie er helemaal niet om om Palet in stand te houden, maar wij willen wel het programma in stand houden omdat wij de maatschappelijke effecten daarvan belangrijk vinden. Voor een deel volg ik de redenering van de gedeputeerde dat het zit in het bestuursakkoord en dat daarover bij een nieuw bestuursakkoord opnieuw beslist moet worden. Voor een deel ben ik het echter niet met haar eens, want zij heeft taken elders ondergebracht. Het is aan het college wat het daarmee in de toekomst doet. Wij geven aan dat wij het programma belangrijk vinden. Het college mag uitmaken of het dit zelf wil blijven uitvoeren of het die taak wil neerleggen bij een steunfunctie-instelling.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Dat klopt. Wij hebben in deze periode de uitvoering van Kleurrijk Brabant ingekocht bij de steunfunctie Palet en voor Kleurrijk Brabant Werk ook bij PSW. Dat kan in een volgende periode ook op die manier gedaan worden als de Staten daartoe besluiten, maar dat is iets anders dan de structurele bedragen die bij de ombuigingen aan de orde zijn.

Mevrouw *Van Breda* (PvdA): Voorzitter! Dat is nog maar de vraag. Palet krijgt inderdaad een opdracht en uiteraard hangt zij haar programma's onder die opdracht. Daarvoor is wel degelijk een meerjarige subsidie verstrekt. Met de ombuigingen in de kader van de takendiscussie staat die nu ter discussie.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Dit is meer een constatering. Ik weet niet wat de vraag is.

Mevrouw *Van Breda* (PvdA): Het is inderdaad niet zozeer een vraag maar een opmerking. De gedeputeerde heeft gelijk als zij zegt dat daarover opnieuw besloten wordt bij een nieuw bestuursakkoord, maar het andere deel van haar opmerking waag ik te betwisten.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): In de afronding van de takendiscussie staat heel expliciet: Kleurrijk Brabant stopt. Als de gedeputeerde stelt dat dit alleen maar geldt voor deze bestuursperiode had het daar ook niet zo specifiek hoeven staan. Daarom zijn wij een beetje in verwarring gebracht. Ik wil expliciet de vraag stellen waarom het daar dan staat.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Omdat Kleurrijk Brabant al een langlopend programma is, heeft het een plek gekregen in de meerjarige begroting en dat stopt.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Maar het is niet per definitie onderdeel van de afronding van de kerntakendiscussie en had dus niet op die plek in dat stuk moeten staan. Dat heeft de verwarring gegeven.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Er worden daar ook subsidieregelingen genoemd die wij menen te moeten stoppen omdat zij uit structurele middelen betaald worden en al lang bestaan. Hetzelfde verhaal geldt voor een programma als Kleurrijk Brabant.

De heer *Zeegers* (SP): Het was wel interessant wat de gedeputeerde zojuist deed. Toen zij het woord inkopen gebruikte, stak zij haar vingers in de lucht. Inkopen doe je meestal in een winkel, maar dan moet de winkel wel open zijn. Die winkel moet niet failliet zijn. Daarom is er wel degelijk sprake van een zeer grote samenhang tussen het voortbestaan van Palet als organisatie en het voortzetten van het inhoudelijke programma van Kleurrijk Brabant. Wij kunnen niet meer inkopen bij Palet als die organisatie niet meer bestaat omdat wij de stekker eruit getrokken hebben.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Dus moeten wij de transitieperiode, het maatwerk en de plannen van aanpak gebruiken om ervoor te zorgen dat een organisatie als Palet blijft bestaan, maar niet met financiering van de provincie. Wel met opdrachten die de provincie kan verlenen aan organisaties in het maatschappelijk middenveld waarvan hopelijk Palet dan nog onderdeel uitmaakt, maar niet met een structurele financiering van de provincie. Daar gaan de voorstellen over.

De heer *Zeegers* (SP): Wij betwijfelen of wij alles op basis van one night stands kunnen blijven doen. Wij hebben Palet als voorbeeld genomen, maar hetzelfde geldt voor een aantal andere organisaties. Wij denken dat er een structurele financiering moet zijn.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Dat is weer een Engelse term.

Ik denk dat Palet en ook een aantal andere steunfuncties stevige organisaties zijn die goede producten leveren en dat ook andere financiers daar hun opdrachten willen neerleggen.

De *voorzitter*: Mevrouw Van Nieuwenhuizen, heeft u behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Voorzitter! Ik kan heel kort zijn. Het amendement over handhaving is een motie over handhaving geworden. Zoals al eerder is gememoreerd, de Staten hebben het budgetrecht. Wij kunnen alleen maar met meer dan gemiddelde belangstelling afwachten of de Staten het uitrollen van het project van Samen Sterk in het buitengebied gaan ondersteunen.

De heer *Vreugdenhil* heeft nog een opmerking gemaakt over het onderhoud van de wegen. Er staat wel 15% omdat dit de minimale target was, maar in de praktijk hebben wij het zo opgelost dat niet afgeweken wordt van het vastgestelde beleid inzake planmatig beheer en onderhoud. De bezuinigingen worden gerealiseerd door nieuwbouw uit te stellen en niet door minder onderhoud.

De heer *Arkes* (PvdA): Mijn opmerking gaat over de motie over handhaving en over de opmerking van de gedeputeerde dat wij het budgetrecht hebben en dat zij ons veel succes wenst. Daar komt haar antwoord immers in feite op neer. Als zo alle moties en amendementen beargumenteerd worden, hebben wij overal een positief oordeel van GS want wij hebben voor alle onderdelen budgetrecht. Ik vind de uitspraak over de motie in dat opzicht erg onduidelijk. Raadt de gedeputeerde aanvaarding van de motie af of aan, neemt zij de motie over, wat vindt zij ervan behalve het feit dat wij het budgetrecht hebben wat wij allemaal al wisten?

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Inhoudelijk zou ik het fantastisch vinden als de Staten dit tot stand zouden kunnen brengen. Bij handhaving moest ook een bezuiniging gevonden worden. Bij handhaving is dat heel erg moeilijk. Een van de eerste dingen is dat je geen intensivering van beleid mag voorleggen. Het project Samen Sterk in het buitengebied in ZZO-Brabant is buitengewoon succesvol. Natuurlijk zouden wij dat graag uitrollen over de rest van Brabant. Daarvoor is echter zes ton extra nodig. De collega's kunnen natuurlijk ook mooie projecten voorstellen voor hun eigen portefeuilles. Ik heb mij beperkt tot de opmerking dat de Staten daarover gaan. Iedere gedeputeerde draagt zijn eigen projecten een warm hart toe.

De heer *Arkes* (PvdA): Nee, zo gaat het niet, voorzitter. De gedeputeerde praat namens het college van Gedeputeerde Staten en niet alleen over wat zij zelf aardig vindt. Zij geeft een antwoord namens het college. Je kunt het ermee eens zijn of niet, maar alle collegeleden moeten die integrale afweging maken. Natuurlijk hebben zij sympathie voor Zorgbelang, Sensoor etc. maar zij moeten nu eenmaal die afweging maken. Dat antwoord verwacht ik ook van mevrouw Van Nieuwenhuizen: integrale afweging namens het college van Gedeputeerde Staten. Wat vindt zij ervan?

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Dan kom

ik toch weer op wat de Staten in eerste instantie onbevredigend vonden, namelijk dat de Staten het budgetrecht hebben en hierover gaan. Meer kan ik er niet van maken. Het college is er neutraal in. Dat geldt voor alle extra wensen van de Staten. Wij hebben het niet meer als extra wens opgevoerd omdat wij collegiaal met elkaar hebben afgesproken geen beleidsintensiveringen meer voor te stellen. Dit is er een van.

Tot slot wil ik nog een opmerking maken naar aanleiding van een suggestie van de heer *Vreugdenhil*. Dan kan ik toch nog iets over de schapen zeggen. Dat zou een bijzondere vorm van externe inhuur zijn in de categorie wegen. Er zijn in sommige gemeenten wel experimenten daarmee geweest. Ik denk alleen niet dat je dit soort schapen vlak naast de provinciale wegen moet neerzetten, maar wie weet wat er nog ooit kan komen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Wij hebben hier de hele dag over het Kempisch heideschaap gepraat, maar ik begrijp uit de woorden van de gedeputeerde dat wij dus andere schapen moeten gaan steunen!

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): In Oisterwijk zijn er ook grazers geweest en dat waren gewone Texelaars. In Brabant is er vast ook een bruikbaar ras te vinden. Ik zie de heer *Martens* al knikken.

De voorzitter: Goed, wordt vervolgd, vrees ik.

Ik kijk even naar de leden of er behoefte is aan een derde termijn of dat wij kunnen overgaan tot stemming.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik wil amendement A32 veranderen op de manier die de gedeputeerde heeft voorgesteld.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Ik heb een paar opmerkingen over de moties en de amendementen.

Wij trekken amendement A14 in. Wij vonden het antwoord van de gedeputeerde bevredigend. Wij willen graag dat ons amendement A5 in stemming

komt voor amendement A2 van het CDA. Ons amendement strekt namelijk verder dan dat amendement.

Tot slot willen wij graag hoofdelijke stemming over de amendementen A4 en A6.

De *voorzitter*: Amendement A14 is ingetrokken.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Wij willen in amendement A35 over Kleurrijk Brabant een kleine aanpassing doen. Bij besluiten staat: "- de taak Kleurrijk Brabant (Werkt, Leert en Zorgt) te handhaven;" Dat kan tot verwarring leiden. Het gaat ons om handhaving van de activiteiten die wij inzetten om de maatschappelijke effecten van het programma Kleurrijk Brabant te bereiken. Het gaat dus niet zo zeer om de taak maar om de maatschappelijke effecten van het programma Kleurrijk Brabant.

Ook bij het tweede gedachtestreepje mag "de taak" verdwijnen. Ik hoop dat dit voldoende is om ons amendement te wijzigen.

De *voorzitter*: De griffier heeft het genoteerd. Wij zullen het zo bij de stemming nog even in herinnering brengen.

De heer *Thuis* (CDA): Ik wil graag de gewijzigde tekst van amendement A32 zien. Misschien kan er iets op papier komen? Ik heb die tekst graag voor mij.

De *voorzitter*: Zullen wij als wij gaan stemmen die tekst even precies laten voorlezen voordat het amendement in stemming wordt gebracht?

De heer *Thuis* (CDA): Goed, voorzitter.

De *voorzitter*: De griffier heeft het genoteerd. Wij gaan nu de stemming voorbereiden. Ik schors de vergadering voor één minuut om te kijken of er nog meer amendementen zijn die in een andere dan de ingediende volgorde in stemming worden gebracht, vanwege de verrekendheid.

De vergadering wordt één minuut geschorst.

De *voorzitter*: Dames en heren, wij beginnen met de stemmingen. Vanwege de verstrekkendheid in de verhouding tussen amendement A2 en amendement A5 beginnen wij met amendement A5. Daarna stemmen wij over A2, daarna over A3 en dan hebben wij twee hoofdelijke stemmingen. Wij zullen een naam trekken. De griffier zal de hoofdelijke stemming begeleiden.

In stemming komt amendement A5.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement nr. A2.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de SP, de PvdA, de PvdD en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt amendement nr. A3.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de PvdA voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

De *griffier*: De fracties van het CDA en de PvdA hebben vóór dit amendement gestemd. Op grond van het aantal leden dat aanwezig is, hebben zij een meerderheid.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Hoeveel stemmen zijn er voor dit amendement uitgebracht en hoeveel stemmen tegen?

De *voorzitter*: Wij moeten even duidelijkheid scheppen. De griffier heeft mij verteld dat de verhoudingen sterk gewijzigd zijn omdat een aantal mensen er niet is. Dat betekent dat de meerderheid waarvan sprake is bij volledige aanwezigheid nu anders ligt. Dat was blijkbaar niet doorgedrongen tot de zaal.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Kunt u even uitleggen hoe de verhoudingen nu liggen?

De *griffier*: Het aanwezigheidsoverzicht ziet er op dit moment als volgt uit:

CDA: 17 leden.

SP: 8 leden.

VVD: 9 leden.

PvdA: 7 leden.

GroenLinks: 2 leden.

ChristenUnie-SGP: 1 lid.

PvdD: 1 lid.

D66: 1 lid.

De Brabantse Partij is afwezig.

Dat betekent dat in totaal 46 leden aanwezig zijn en dat een voorstel, een amendement of een motie een meerderheid nodig heeft van 24 stemmen. In dit geval ging het om 17 plus 7 stemmen en dat is 24 stemmen.

De *voorzitter*: Het is misschien goed, mevrouw de griffier, als u even de alternatieve meerderheden noemt die er op grond van dit gegeven nu zijn. Dan zijn de partijen daarvan in kennis gesteld. Mag ik u vragen die even voor te lezen?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Mag ik nog even een technische vraag stellen? Wij stemmen toch niet hoofdelijk?

De *voorzitter*: Jawel, er wordt straks op twee punten hoofdelijk gestemd.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Maar nu hebben wij toch niet hoofdelijk gestemd?

De *voorzitter*: Nee, er is niet hoofdelijk gestemd. Ik heb begrepen dat het aantal aanwezigen geldt. Alleen degenen die aanwezig zijn kunnen stemmen.

Even voor de goede orde, er vindt hoofdelijke stemming plaats over de amendementen nr. A4 en nr. A6. Daarvoor volgen wij een aparte procedure. Zoals voorzien in het Reglement van Orde trekken wij daarvoor een nummer trekken uit de glazen bol.

Dames en heren, de hoofdelijke stemming over

amendement nr. A4 begint bij nr. 13. Mevrouw de griffier, mag ik u vragen de namen voor te lezen en mag ik de assistent-griffier vragen bij te houden wie er vóór of tegen stemt?

De *griffier*: Op nr. 13 staat genoteerd mevrouw Hosseini-Ghreani. Zij mag dus als eerste stemmen over het nu voorliggende amendement nr. A4.

In stemming komt amendement A4.

Tegen stemmen de leden: Van Lopik, Van Schoonhoven, Vreugdenhil, Smolders, Van der Doelen, Van Vugt, Thuis, Wolters, Dörr, mw. Lavrijssen, Ten Harmsen van der Beek, mw. Paulides-Ruitenbergh, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Göring, mw. Lamers, Martens, Mulders, mw. Geeraedts, Coonen, Van de Ven, mw. Verschuuren, Van Vught, mw. Aarts-van de Loo, mw. Moonen-Gerrits, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, Hoogeveen, mw. Lestrade-Brouwer, Voeten, Van der Burgt en mw. Prins-Afman.

Vóór hebben gestemd de leden: mw. Hosseini-Ghreani, mw. Verstappen, Van Zeeland, mw. Gounou, Zeegers, Erarslan, mw. Wijnands, mw. Van Breda, mw. Slegers, Erciyas, mw. Kamphorst, Heijmans, Arkes, Verrijt, mw. Van Boxtel en Wagemakers.

De *voorzitter*: Amendement A4 is met 30 tegen 16 stemmen verworpen.

In stemming komt amendement A6.

De *voorzitter*: De stemming vangt aan bij nr. 51 van de presentielijst.

Tegen stemmen de leden: mw. Moonen-Gerrits, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, Hoogeveen, mw. Lestrade-Brouwer, Voeten, Arkes, Van der Burgt, Verrijt, Wagemakers, mw. Prins-Afman, Van Lopik, Van Schoonhoven, Vreugdenhil, mw. Gounou, Smolders, Van der Doelen, Van Vugt, Thuis, Wolters, Dörr, mw. Lavrijssen, Ten Harmsen van der Beek, mw. Paulides-Ruitenbergh, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Göring, mw.

Lamers, Martens, Mulders, Erarslan, mw. Wijnands, mw. Van Breda, mw. Geeraedts, Coonen, Van de Ven, mw. Verschuuren, Van Vught en mw. Aarts-van de Loo.

Vóór stemmen de leden Erciyas, mw. Kamphorst, Heijmans, mw. Van Boxtel, mw. Hosseini-Ghreani, mw. Verstappen, Van Zeeland, Zeegers en mw. Slegers.

De *voorzitter*: Amendement A6 is met 37 tegen 9 stemmen verworpen.

In stemming komt amendement A7.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de fractie van de SP ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A8.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A9.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de fractie van de SP ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A10.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de fractie van de SP ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A11.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP en de PvdD tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A12A.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A13.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

Amendement A14 is ingetrokken.

In stemming komt amendement A15.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A16.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A17.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A18.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A19.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de fractie van de SP ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A20.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A21.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A22.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Voorzitter. Wij vinden dit natuurlijk een sympathiek amendement maar wij hebben zelf een motie over dit onderwerp ingediend en daarom zijn wij tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen, want wij zijn voor de motie.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de

ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A23.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A24.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden

van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A25.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A26.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A27.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de fractie van de SP ervoor, zodat het is verworpen.

Amendement 28 is ingetrokken.

In stemming komt amendement A29A.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

Voorzitter. Ik heb al aangegeven dat wij gelet op de toezegging van het college, dit amendement overbodig vinden.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de ChristenUnie-SGP tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Van de amendementen A30 en A31 heeft het college aangegeven bereid te zijn ze over te nemen.

In stemming komt amendement A30.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat het amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt amendement A31.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat ook dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt amendement A32A.

De *voorzitter*: Afgesproken is dat we hierbij de mondelinge aanpassing even zou voorlezen zodat u precies weet wat daarin is veranderd.

De *griffier*: Voorzitter! In het besluit zijn in de derde regel de woorden ‘nog niet’ geschrapt.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen. Wij vinden het echt niet in balans.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dat kan ik onderschrijven, dus ook tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66 en de PvdD tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Amendement A33 is ingetrokken en vervangen door motie M15.

In stemming komt amendement A34.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en GroenLinks tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A35A.

De *voorzitter*: Ik vraag de griffier, de tekstuele wijziging voor te lezen.

De *griffier*: Daar waar in dit amendement het woord 'taak' staat onder de besluiten moet het worden vervangen door: maatschappelijk effecten van het programma.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Voorzitter. Wij vinden het een heel sympathiek project maar het lastige is dat het aan het eind van de bestuursperiode stopt en het nu wel bij de te vervallen taken zit. Het is voor ons zo onduidelijk dat wij er niet in mee kunnen gaan.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

Voorzitter. Wij zijn tegen, niet vanwege de inhoud maar vanwege de op dit moment onduidelijke structuur van het voorstel.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A36.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt het geamendeerde Statenvoorstel nummer 29/10.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Tegen.

Voorzitter. Ik wil graag een stemverklaring afleggen. Ik stel vast dat wij bij dit onderwerp de meest positieve partij zijn. Wij hebben verreweg het vaakst voorgestemd.

De *voorzitter*: Dat gaat in de annalen.

De heer *Zeegers* (SP): Tegen.

Voorzitter. Onze in totaal 25 amendementen waren echt bedoeld om dit stuk veel beter te maken. Wij snaptten best vooraf dat niet alle 25 amendementen zouden worden aangenomen, maar de oogst is nu zo mager dat de collega-Statenvoorzitter ons dwingen tegen het voorstel van GS te stemmen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Voorzitter. Zoals uit mijn verhaal gebleken is, zouden wij het graag heel anders inrichten. Ik kan niet voor dit voorstel stemmen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvdD tegen dit Statenvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Wij gaan nu stemmen over de bij de behandeling van dit voorstel ingediende 15 moties. Ik moet daarbij opmerken dat de motie over handhaving per abuis nr. M16 heeft gekregen. Dat moet nr. M15 zijn.

In stemming komt motie nr. M2.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Voorzitter. Ik wil een korte stemverklaring afleggen. Wij stemmen voor ondanks het feit dat wij twijfels hebben. Omdat afgesproken is dat de samenstelling en de opdracht van de commissie aan de Staten zullen worden voorgelegd, hebben

wij nog de kans ervoor te zorgen dat er ook andere deskundigen inkomen. Daarom geven wij deze motie het voordeel van de twijfel en stemmen wij voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie nr. M5.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ook deze motie is met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie M6.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Tegen.

Voorzitter. Hierover is enige discussie geweest. In

eerste instantie noemden wij het mosterd na de maaltijd. Wij hebben er nog eens goed naar gekeken en geluisterd naar de verschillende argumenten. Ondanks de argumenten komen wij tot de conclusie dat wij de motie in deze fase overbodig vinden. Wij gaan ervan uit dat het sowieso de plicht is van het college om fatsoenlijk met iedereen te overleggen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.
Wij vinden de motie ook overbodig, voorzitter.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie nr. M7.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden

van de fracties van de SP en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. M8.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.
Voorzitter. Het CDA staat ook voor vrijwilligers, maar ik verwijs naar de opmerking die ik het gemaakt in het debat met mevrouw Lestrade.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de VVD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie nr. M9.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.
Voorzitter. Uit de toelichting van de gedeputeerde bleek dat het geen apart onderzoek is, maar onderdeel is van de komende energienotitie. Wij kunnen de motie daarom steunen.

De heer *Zeegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.
Voorzitter. Wij zijn voor deze motie maar niet om hiermee mestoverschotten weg te werken.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de PvdA, GroenLinks en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie nr. M10.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Voorzitter. Wij hebben hierover een amendement ingediend. Dat is verworpen. Wij hebben mensen horen zeggen dat zij tegen ons amendement waren omdat zij zelf een motie hierover hadden ingediend. Dat vonden wij wonderlijk. Wij waren uiteraard voor ons eigen amendement en zijn ook voor deze motie! Wij zijn iets ruimhartiger en stemmen voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat het aanwezige lid van de fractie van de ChristenUnie-SGP tegen deze motie heeft gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie nr. M11.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie nr. M12.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Voorzitter. Wij zien het arbeidsmarktbeleid als een meekoppelend belang maar niet als een kerntaak.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de VVD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie nr. M13.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

Voorzitter. Wij delen de integrale aanpak, maar wij onderschrijven de gedachte over de gebieds-

agenda en de gebiedsautoriteit zoals de gedeputeerde heeft aangegeven.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.
Voorzitter. Wij doen dit al in onze structuurvisie.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.
Voorzitter. Toen wij merkten dat het motie nr. M13 werd, hadden wij al een slecht gevoel. Wij zijn voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.
Voorzitter. Ik had net zo goed tegen kunnen stemmen met de argumentatie van de VVD. Het is om het even. Ik stem voor.

De *voorzitter*. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de VVD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. M14.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de VVD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.
Het lag dus niet aan het nummer, mijnheer Arkes!

In stemming komt motie nr. M15.

De *voorzitter*. Let wel, die staat als nr. M16 op uw papieren, maar het is nr. M15 en gaat over handhaving.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.
Voorzitter. Wij vinden dat eerst de ontwikkeling van de regionale uitvoeringsdiensten moet worden afgewacht voordat tot intensivering wordt besloten.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de PvdA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.
Dames en heren. Wij zijn dan aan het einde gekomen van de behandeling van stuk nr. 29/10 de Agenda van Brabant. Staat u mij toe daarover als uw voorzitter enkele woorden te richten aan de mensen buiten deze vergaderzaal. Allereerst dank aan uw Staten. De gedeputeerde heeft het al gezegd, u hebt deze discussie in de commissie Kerntaken geïnitieerd. Er is veel werk in gaan zitten. U ziet dat dit vandaag tot resultaten heeft geleid. Die resultaten zijn ook tot stand gekomen dankzij de uitstekende adviezen van en

samenwerking met een groot aantal maatschappelijke partners en onderzoeksinstituten die ons hebben geholpen bij het ontwikkelen van deze Agenda van Brabant. Ik denk niet in de laatste plaats aan de sprekers op het Sprekersplein afgelopen vrijdag. Zij hebben zich de moeite getroost om veel van die voorstellen te becommentariëren. Niet in de laatste plaats dank ik het ambtelijke team dat hard gewerkt heeft om dit allemaal in orde te brengen.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Mag ik in mijn rol van vice-voorzitter even kort stilstaan bij dit gedenkwaardige moment?

Ik wil ook namens Provinciale Staten het college, de griffie en de ambtelijke staf buitengewoon danken voor de voorbereiding en de begeleiding in dit majeure project. Het is een heel belangrijk moment. Wij ronden een discussie over de taken af die wij in de Staten al twee perioden geleden gestart zijn met de stuurgroep kerntaken. Ik wil alle betrokkenen namens de Staten dankzeggen voor het geweldige werken. Het begint nu pas. Ik wens u en ons allen succes met de implementatie.

(Applaus).

De *voorzitter*: Heel goed en ik heb de indruk dat wij er straks wel een borreltje op kunnen drinken, maar wij zijn nog niet klaar.

Omdat de termijn van het ministerie van BZK om onze jaarstukken goed te keuren toch niet vóór 1 juli bleek af te lopen – het is 17 juli – hebben wij kunnen besluiten om op 8 juli 's avonds een extra PS-vergadering te houden. Dat is na afloop van de bijeenkomst die wij aan het einde van de middag zullen hebben met de nieuwe Brabantse raadsleden. Die vergadering wijden wij geheel aan de bespreking van de jaarstukken 2009.

Nummer 31/10

Technische aanpassing PMV aan de Wabo

De *voorzitter*: Statenvoorstel 31/10 is vanochtend al zonder stemming en zonder beraadslaging

aangenomen.

Er staan nog twee zaken op onze agenda. Dat betreft allereerst het vragenurtje. Het woord vragenurtje suggereert dat het een uur zal duren. Dat is niet altijd zo, maar je weet maar nooit. Verder is er nog de behandeling van een motie vreemd aan de orde van de dag. Het betreft motie nr. M1.

Vragenurtje

De *voorzitter*: Ik geef graag het woord aan de heer Ten Harmsen van der Beek die de vragensteller is.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Ik had mij voorbereid op een voorstel van u over de orde van dit vragenurtje. Ik had gedacht dat u mij wellicht zou voorstellen om de bespreking van mijn vragen te organiseren op vrijdag 2 juli als wij de speciale commissievergadering hebben over het thema BrabantStad Culturele Hoofdstad en dan hopelijk wat frisser zijn dan nu. Ik verwacht namelijk wel een stevig debat. Ik denk dat het goed is om dat te doen. Ik stel daarbij voor dat de leden van de commissie vanuit de agendacommissie dan wel via de voorzitter van de commissie ZWC nog over de agenda van die bijeenkomst zullen spreken. Als u dat zou willen voorstellen, voorzitter, kunnen wij het nu heel kort houden.

De *voorzitter*: Het siert u mijnheer Ten Harmsen van der Beek dat u aan ons allen denkt op dit toch al wat latere uur. Het is echter aan u om dat te beslissen, nadat ik u in kennis gesteld heb van het feit dat intussen inderdaad met de voorzitter van de commissie ZWC, de heer Verrijt, is overeengekomen dat er vrijdag 2 juli aanstaande een extra vergadering is en dat ten behoeve van die vergadering allerlei stukken zijn voorbereid. Dit was misschien nog niet bekend op het moment dat u de vraag formuleerde die u had willen stellen. Het zou best kunnen dat in die stukken al een poging is gedaan tot beantwoording van de vraag die u had willen stellen. Zeer hoffelijk van u dat u dit zelf aanbrengt. Dat spaart ons vanavond

inderdaad tijd. Ik zie uit naar de gedachtewisseling op 2 juli.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Om ervoor te zorgen dat PS de regie houden van die vergadering, wil ik graag met de voorzitter van de commissie van gedachten wisselen over de inhoud van die vergadering behalve het aanleveren van stukken door GS.

De *voorzitter*: Dat staat u als Statenleden uiteraard vrij. Ik zie dat de voorzitter van de commissie even wil reageren.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Uiteraard zullen wij gezamenlijk graag de orde van die vergadering doorspreken.

De *voorzitter*: Waarvoor dank. Dan kan dit vragenuurtje vervallen.

Aldus wordt besloten.

Motie vreemd aan de orde van de dag

De *voorzitter*: Wij hebben de tekst van de motie gekregen. Het lijkt mij wel aardig om de heer Arkes of Vreugdenhil nog even heel kort de gelegenheid te geven om de motie toe te lichten. Dit is een vervolg op de toelichting die zij twee weken tijdens de vorige vergadering hebben gegeven op het verslag van de reis naar China.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Het voordeel van het inbrengen van een motie vreemd aan de orde van de dag is dat je geen spreektijd krijgt! Ik zou zo een halfuur vol kunnen praten maar dat doe ik niet. De vorige vergadering hebben wij u ons verslag aangeboden. De leden hebben het ook allemaal gekregen via de griffie. Aan het slot van dat verslag staat de tekst van de motie letterlijk opgenomen. Ik zal u niet langer pijnigen en de voorzitter vragen om de motie aan de orde te stellen.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat wij de motie in

stemming brengen, tenzij iemand nog iets wil zeggen.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Wij hebben twijfels bij deze motie. Ik zal die kort verwoorden. Het gaat met name over onderzoeken. Wat houdt onderzoek in? Er wordt gevraagd om te onderzoeken of het wenselijk is een permanente vertegenwoordiging van Noord-Brabant en de Brabantse steden te vestigen in Nanjing in de provincie Jiangsu en welke mogelijkheden daartoe zijn. Gelet op het debat dat wij net gevoerd hebben en op de pijn die wij veroorzaakt hebben bij heel veel instellingen, organisaties, dorpen en steden die veel dichterbij liggen, vragen wij ons af waarmee wij in hemelsnaam bezig zijn. Wij voelen daar helemaal niets voor. Dat moet je niet willen onderzoeken. Dat moet je niet willen. Er zijn echt andere prioriteiten.

Wij willen geen verbod op nadenken over samenwerkingsrelaties. Maar als de vraag om een en ander te onderzoeken betekent dat er straks externen voor worden ingehuurd, zijn wij volstrekt tegen. Met andere woorden: wij hebben zoveel twijfels over de motie en überhaupt over de zin van dit soort dingen. Nederland is vertegenwoordigd in China met een ambassade, met consulaten en met handelsmissies. Wij vinden het heel verstandig om het daarbij te laten. Als er al een keer iets moet, kan dat langs die weg lopen. De gedachte die achter deze motie zit, spreekt ons in ieder geval niet aan. Het zal duidelijk zijn welke kant het opgaat. Als de motie in stemming komt, zullen wij er in ieder geval niet mee instemmen.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Dank aan de beide collega's niet alleen voor hun bereidheid om een bezoek aan China te brengen, maar ook voor het verslag dat zij ons in zo'n korte tijd hebben doen toekomen.

Internationalisering is voor Brabant buitengewoon belangrijk. Zoals wij nog onlangs in het kader van het Platform Europa met elkaar hebben besproken, is in dat verband de relatie met China best belangrijk en daarover wordt verder doorgedacht. Het gaat niet alleen om industriële relaties met economische aspecten. De contacten die wij in het

verleden met het Peoples Congress hebben gehad, zouden in een toekomstige samenwerking zeker een belangrijke plek moeten en kunnen innemen. Ik heb daarin alle vertrouwen. In dat opzicht is het goed om elkaar als collega's te ontmoeten.

Wij hebben deze hele lange dag gesproken over een ingrijpend bezuinigingsprogramma. Het is voor heel veel mensen best moeilijk om daarmee aan de slag te gaan. In dat verband zal ook de CDA-fractie buitengewoon kritisch kijken naar de meerwaarde die een eventuele vertegenwoordiging in Nanjing kan hebben. Er zal een zeer goede onderbouwing en motivering moeten zijn om dat te rechtvaardigen, mede in het licht van de discussie die wij vandaag gevoerd hebben.

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Ik begrijp het geweldige enthousiasme van de beide heren die in China geweest zijn. Dat is voor iedereen die daar opnieuw komt een echte belevenis. Daar zit een regering die absoluut niet besluiteloos is. De economie kan daar volop haar gang gaan en dat geldt ook voor bedrijven. Wij merken dat ook in ons eigen bedrijf. Wij hebben inmiddels twee zeer goede contacten. Het is buitengewoon interessant en ook zeer leerzaam voor onze manier van aanpak en voor het doorpakken in onze economie. Het zijn twee verschillende systemen. Als liberaal distantieer ik mij er enerzijds van. Anderzijds moet ik zeggen dat ik buitengewoon onder de indruk ben van de besluitvaardigheid en de motivatie van de mensen in China.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Is dit een pleidooi voor de VOC-mentaliteit?

De heer *Van Lopik* (VVD): Daarmee zou ik wat voorzichtig willen zijn, voorzitter. Bij de VOC zijn heel wat zaken gebeurd die niet zo positief waren.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dat is volgens mij in China namelijk ook het geval.

De heer *Van Lopik* (VVD): Ja, dat is zo nu en dan inderdaad zo. In dat opzicht moet je voorzichtig zijn. Dat wil ik even meegeven.

Ik ben buitengewoon enthousiast en raad de

Staten zeker aan de contacten te houden. Op dit moment zijn er al gigantisch veel contacten. Onze eigen BOM (Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij) heeft een afvaardiging. De KvK's (Kamers van Koophandel) zijn op de hoogte. Wij voeren zelf missies uit. Ik pleit ervoor om die in stand te houden en voortdurend te gaan kijken. Dat kan geen kwaad. Maar om een permanente organisatie op te bouwen in deze speciale regio, daarover hebben wij twijfels. Zelf doen wij de regio Beijing met een aantal bedrijven en ook in Chengdu. Wij hebben vorige week samen met TNO (Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek) nog een convenant getekend met de burgemeester van Chengdu.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! De heer Van Lopik spreekt over we en wij. Namens wie spreekt hij? Heeft de VVD al die dingen gedaan?

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik wilde diezelfde interruptie plaatsen, voorzitter. Ik begrijp helemaal niets van het betoog van de heer Van Lopik.

De heer *Van Lopik* (VVD): Ik spreek namens de VVD, laat dat duidelijk zijn.

De *voorzitter*: Ik heb de indruk dat uw bedrijf en de VVD-fractie wat door elkaar liepen. Probeert u te komen tot een afronding van uw betoog.

De heer *Van Lopik* (VVD): Wij zijn behoorlijk terughoudend met betrekking tot een permanente vertegenwoordiging in Nanjing en zullen de motie derhalve niet steunen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Ook de fractie van GroenLinks heeft menige twijfel bij deze motie; niet zozeer om redenen van internationalisering maar veel meer vanwege de voortdurende schending van de mensenrechten in China. Wij zullen ook tegen deze motie stemmen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (DD): Voorzitter! D66 is voor internationalisering. Met de motie worden voornamelijk onderzoeken gevraagd. Wij stemmen in ieder geval in met deze motie. Het kan goed zijn

dat wij ook instemmen met een vervolgtraject, maar daarbij zullen wij steeds in gedachten houden dat er iets met mensenrechten aan de hand is en dat wij daarvan iets moeten vinden en daaraan iets moeten doen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdA): Voorzitter! Wij waren enigszins verbaasd dat deze motie ook door de fractie van ChristenUnie-SGP is ingediend. Sinds de Olympische Spelen is er qua mensenrechten namelijk niet zo heel veel veranderd in China. Toen was de fractie van de ChristenUnie-SGP daar heel principieel en duidelijk over. Er zijn naar ons idee meer landen die rijzende sterren zijn. Wij kunnen ook wel in een stad in India een vertegenwoordiging openen, etc. Slechts een zeer kleine groep kan besluiten nemen. De rest ondergaat vooral de besluiten. Zoals wij allemaal weten, worden de mensenrechten niet echt serieus genomen. Wij zijn absoluut tegen deze motie.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Mijn fractie werd net concreet aangesproken. Natuurlijk is dat zo. Ik ben er zelf heel kritisch heengegaan. Ik heb gekeken naar de meerwaarde van de relatie en naar de mogelijkheden, niet alleen op economisch gebied maar ook op het gebied van samenwerking en verbinding met de overheid en met het onderwijs. Op dat terrein liggen al heel wat verbindingen met Brabant. Mijn bevinding was dat de openheid in China zodanig is dat je de mensenrechten aan de orde kunt stellen en over een zaken kunt spreken.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik begrijp niet waarop de heer Vreugdenhil dit baseert. Als hij met een delegatie uit Brabant een officieel bezoek aan China brengt, is alles geregisseerd; elke woord dat iemand spreekt, is van te voren doorgesproken. Je moet echt niet denken dat je een reëel beeld krijgt. Daarvoor moet je er echt privé naar toe gaan. Ik ben er zelf ook geweest. Ik heb vrienden die daar wonen en werken. De opmerking van de heer Vreugdenhil slaat echt nergens op. Hij was principieel tegen de Olympische Spelen in China omdat daar de mensenrechten geschonden worden. Nu is hij voor. Kan hij mij uitleggen

waarom dat zo is? Valt het nu toch wel mee met de mensenrechten?

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Deze vraag valt buiten de orde van deze motie. Ik wil daarover graag doorspreken met mevrouw Verstappen. Ik heb zojuist de bevindingen van mijn eigen bezoek gegeven. Gezien de ontwikkelingen en de concrete vraag vanuit China of wij daar een vertegenwoordiging zouden willen, hebben wij gemeend dat het goed was om een en ander te onderzoeken voordat wij die vraag met ja of nee beantwoorden. Daarom lijkt het ons goed om samen met de Brabantse gemeenten die zusterrelaties met China hebben, kritisch te kijken welke mogelijkheden en kansen voor samenwerking er zijn. Vandaar dat wij de motie op deze manier hebben ingestoken.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Het idee voor deze motie is ontstaan naar aanleiding van een werkbezoek aan China waar heel veel goede contacten zijn gelegd en veel mogelijkheden zijn gezien voor verdere samenwerking met China. Dat werkbezoek heeft dus geleid tot een motie waarin onderzoeken worden gevraagd. Toen ik het las vond ik dat heel prettig want daarmee kunnen we een beeld krijgen van en met elkaar ook bespreken wat er elders op de wereld in relatie tot wat wij hier doen gebeurt en hoe wij daarop kunnen inhaken. In die zin is het een heel sympathieke motie. Ik kan mij voorstellen dat het ook een plek kan krijgen in wat ik daarstraks al aangaf, de visie op de economie, waarbij we ook inzoomen op wat het betekent om in Brabant te werken in een economisch bestel dat mondiaal wordt aangestuurd, waarin China en India en andere landen een rol spelen en waar toegangsmogelijkheden al zijn gemaakt en op hoe we daar in de toekomst verder op kunnen inspelen. Ik kan mij voorstellen dat we de gevraagde onderzoeken in dat kader meenemen en verder met visie en feiten onderbouwen zodat we het ook met elkaar kunnen bespreken.

De heer *Zeegers* (SP): Proef ik nu in wat u zegt dat we best middelen kunnen vinden om dat

onderzoek uit te voeren?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Dit is niet zo'n ingewikkeld onderzoek.

De heer *Zeegers* (SP): Schakelt u vrijwilligers in om het onderzoek te doen?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Punt is dat er een aantal mensen is, bij de BOM en in dit huis, die op hun plek overzicht hebben van wat hier allemaal speelt. Je kunt een onderzoek heel breed maken en je kunt ook een onderzoek doen op basis van wat je voorhanden hebt. Dat laatste wil ik bepleiten. Het is nodig om met elkaar een goede positionering te kiezen voor de economie in Brabant.

De heer *Zeegers* (SP): Ik vind het wrang dat wij blijkbaar wel ruimte hebben om dit mogelijk te maken en een halfuur geleden er geen cent voor over hadden om de Chinezen hier in Brabant die moeite hebben met integreren, via Palet te ondersteunen. Dat doet zeer.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Ik denk dat we met elkaar vandaag een proces doorlopen om te bezuinigen maar ook om dit zo te doen dat we een gericht profiel neerzetten en naar de toekomst toe dit profiel verder versterken. Daar zitten de veranderingen en een van die veranderingen is dat we meer focussen op economie omdat het verschrikkelijk belangrijk is dat we werkgelegenheid hier houden. Het speelveld verandert en de kennis van het speelveld zullen we hier met elkaar moeten delen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik had beloofd hier weinig tijd aan te besteden maar het duurt toch langer dan verwacht. Eerlijk gezegd zijn beide indieners ook wel verrast door de reacties uit de vergadering. In ieder geval ben ik dat wel. Wij hebben met de motie beoogd klaarheid te krijgen over bijvoorbeeld de vraag of de relatie met zo'n land, met een provincie daar, nuttig is. Zo is ook de vraag hoe dat zit met andere delen van Europa; hebben die toegevoegde waarde en kunnen we dat

onderbouwen. We hebben daar tijdens onze reis natuurlijk wat van gezien maar dat neemt niet weg dat die vraag nog steeds open is en wij er een helder antwoord op willen hebben.

Het tweede deel van de motie komt ook voort uit een verzoek van China of we hier een vertegenwoordigingen kunnen opzetten. Voordat je zoiets werkelijk gaat doen, wil je wel weten of het überhaupt kan. Ik snap dat de timing gelet op de discussie die we net hebben gehad, heel ongelukkig is. Dan kijk je ook heel kritisch naar zo'n antwoord. Dat betekent overigens in zo'n onderzoek ook dat je niet alleen praat over wat je als provincie Noord-Brabant doet maar ook als de vijf grote steden daarin.

Dat waren voor ons allemaal open vragen die we voordat we ze konden beantwoorden, onderzocht wilden hebben. Het hoeft helemaal niet zo'n groot en uitgebreid onderzoek te zijn maar het is wel goed het te onderzoeken. Daarom hebben wij het op deze manier ingestoken met de gedachte er klaarheid over te krijgen en er nog eens met elkaar over te kunnen praten. Gezien echter de stemming, de opvattingen en de antwoorden hier denken wij dat dit helaas niet doorgaat, want wij trekken de motie in. De discussie zal waarschijnlijk wel via een andere weg gevoerd worden maar niet op grond van deze reis.

De *voorzitter*: Motie M1 is ingetrokken.

Sluiting van de vergadering

De *voorzitter*: Het was een belangrijke vergadering. Het is misschien wel van belang om na te denken over hoe Brabant in de wereld staat en wat dat betekent voor de manier waarop wij spreken over de relaties met onze buitenland.

De discussie zal ongetwijfeld verdergaan. Zoals de gedeputeerde aangaf, is de agenda van Brabant niet een moment maar een proces waarin we elkaar nog vaak tegen zullen komen en met elkaar van gedachten zullen wisselen.

De eerstvolgende gelegenheid is een vergadering die niet zozeer in het teken staat van een inhoudelijke gedachtewisseling, tenzij u ook het afscheid dat wij zullen nemen van onze

gedeputeerde Cora van Nieuwenhuizen, die alsdan als lid van de Tweede Kamer zal zijn geïnstalleerd, daardoor wilt gebruiken. Dat afscheid vindt plaats op vrijdag 25 juni in een extra Statenvergadering gedurende de middagpauze. De tijd zal worden afgestemd met de commissievergaderingen. U zult daarvan op de hoogte worden gesteld. Wij zullen in die vergadering tegelijkertijd de voordracht van de fractie van de VVD behandelen van Yves de Boer als opvolger van Cora van Nieuwenhuizen.

De eerstvolgende reguliere Statenvergadering is vrijdag 9 juli maar wij weten intussen dat het vanwege het vandaag niet kunnen behandelen van een deel van de agenda, wij deze verder zullen afhandelen op donderdagavond 8 juli. Ik nodig u nu uit voor een welverdiende drankje op het Statenveld en ik wens u een mooi weekend toe.

De voorzitter sluit te 20.10 uur de vergadering.

Besluit 56/10

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gezien het voorstel van de griffier d.d. 20 september 2010, nr. 1723791,
- gelet op artikel 2.27, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten 2007;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering op 11 juni 2010 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 1 oktober 2010

Provinciale Staten voornoemd,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, voorzitter,

A.J. Brul, griffier, adj.